PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, ČETRTEK, 19. OKTOBRA 1967 • LETO IX., ŠT. 285 • CENA 50 PAR (50 STARIH DINARJEV)

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 6. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

Tito in Borten razpravljala o Srednjem vzhodu in Vietnamu

Predsednik Tito: vsi težimo k mednarodnemu miru in sodelovanju – Premier Borten: mir in varnost sta naša enako kot vaša skrb

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne v Belem dvoru sprejel predsednika norveške vlade Pera Bortena. V daljšem prijateljskem pogovoru sta izmenjala mnenja o nekaterih aktualnih mednarodnih vprašanjih, predvsem o krizi na Srednjem vzhodu in o vojni v Vietnamu.

Premier Per Borten se je posebno zanimal tudi za nekatera vprašanja v zvezi z notranjim razvojem Jugoslavije. Z njim so bili tudi njegovi sodelavci. Sprejema in pogovora so se udeležili predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak, član ZIS Toma Granfil in več drugih naših državnih funkcionarjev.

Hkrati je žena predsednika republike Jovanka Broz sprejela ženo norveškega premiera in prebila z njo eno uro v prisrčnem pogovoru.

Po pogovoru s premierom Bortenom je predsednik republike Josip Broz Tito z ženo priredil kosilo na čast svojemu gostu in njegovi ženi. Med kosilom, na katerem je vladalo prijateljsko razpoloženje, sta predsednik Tito in premier Borten izmenjala zdravici. Predsednik Tito je zaželel norveškemu premieru, njegovi ženi in sodelavcem prisrčno dobrodošlico z željo, da bi se počutili tako prijetno, kakor se je on med obiskom na Norveškem, ki mu je ostal v trajnem spominu, zlasti ker je bil deležen tako toplega sprejema. »Mislimo, da Norveška, njena vlada kakor tudi norveško ljudstvo, prav tako kot jugoslovanski narodi, želijo, da bi na svetu zavladal mir in miroljubno mednarodno sodelovanje — to, za čemer vsi težimo. Kar zadeva naše dvostranske odnose menim, da so na zelo dobri poti. Prepričan pa sem, da je še veliko možnosti, da bi se ti odnosi, tako gospodarski kakor tudi politični in kulturni, še bolj razvili.« Na koncu je predsednik Tito zaželel predsedniku vlade, da bi odšel iz naše države z najboljšimi vtisi.

Premier Borten se je v odgovoru na zdravico predsednika Tita prisrčno zahvalil za dobrodošlico. »Prvič sem v Jugoslaviji. Res sem veliko bral o vaši deželi, moram pa reči, da je moje spoštovanje do Jugoslavije postalo zdaj še večje, ko sem vas tudi pobliže spoznal.« Poudaril je, da je navdušen nad nedogmatskim načinom obravnavanja na pogovorih, ki so jih imeli doslej. »Zelo dobro nam je znano, koliko si prizadeva predsednik Tito in koliko prispeva k temu, da bi zagotovili mir in varnost v tem današnjem nemirnem

● Nadaljevanje na zadnji strani

Slovesne izjave novih sodnikov ustavnega sodišča

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). — Danes dopoldne so predsedniku republike Josipu Brozu Titu podali slovesne izjave na novo izvoljeni sodniki ustavnega sodišča Jugoslavije Ivan Božičević, dr. Jovan Djordjević, dr. Jerko Radmilović, dr. Ivo Sunarić in Jože Zemljak. Navzoči so bili predsednik ustavnega sodišča Jugoslavije Blažo Jovanović, generalni sekretar predsedništva republike Vladimir Popović in sekretar ustavnega sodišča Jugoslavije Branko Popović.

Sprejem pri predsedniku izvršnega sveta

LJUBLJANA, 18. kot. Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je danes dopoldne sprejel Karla Johana Berndotta, sina švedskega kralja, ki se poslovno mudi v naši republiki. Spremljala sta ga generalni direktor »Iskre« inž. Vladimir Logar in generalni direktor Elektrotehne Marijan Križaj.

Vesoljska ladja na Veneri!

Sovjetski vesoljski avtomat »Venera 4« mehko pristal na površju planeta in začel oddajati podatke — Po štirih mesecih in 350 milijonih kilometrov poti padalski spust skozi atmosfero, ki je skoraj vsa iz ogljikovega dioksida — Ameriški Mariner v bližini planeta

MOSKVA, 18. okt. (TASS, AP, AFP, Reuter). Sovjetska avtomatska vesoljska postaja »Venera 4« je danes mehko pristala na Veneri in posredovala prve podatke o atmosferi na tem planetu. V času, ko so opravili meritve, je temperatura atmosfere zrasla od 40 na 280 stopinj Celzija, atmosferski pritisk pa od 1 do 15 atmosfer. Meritve so pokazale, da sestoji atmosfera Venere skoraj v celoti iz ogljikovega dioksida. Kisika in vodne pare je okrog 1,5 odstotka. Opaznih sledov azota niso odkrili. Naprave na spuščajoči se postaji so nenehno merile na 25 kilometrov dolgi poti in poldrugo uro posredovale na Zemljo parametre atmosfere.

»Venera 4« je priletela v atmosfere planeta Venere z drugo vesoljsko hitrostjo danes ob 7.34 po moskovskem času. Od postaje se je ločila kapsula z znanstvenimi instrumenti. Potem ko se je njeno padanje ublažilo z aerodinamičnim zaviranjem v atmosferi planeta, se je avtomatično vključil padalski sistem. Kapsula se je nato počasi spuščala skozi atmosfero planeta.

Polet vesoljske postaje »Venera 4« je trajal štiri mesece. Med poletom so naprave v postaji zbrale številne podatke o fizikalnih lastnostih vesoljskega prostranstva. Med približevanjem Veneri so naprave zaznale, da ni opaznega magnetnega polja in radiacijskih pasov okrog planeta. Odkrile so šibek vodikov venec. Podatke, ki so jih zbrali z znanstvenimi meritvami, zdaj preučujejo in jih bodo objavili.

Observatorij Jodrell Bank je davi ujel signale z nekega objekta na površini planeta Venere 15 minut potem, ko naj bi se po programu spustila na površino planeta sovjetska avtomatska postaja »Venera 4«. Signale so ujeli z velikim radioteleskopom, ki ga imajo v tem observatoriju. Direktor observatorija Bernard Lovell je izjavil: »Mislimo, da se je od ‚Venere 4' verjetno okrog 4.30 po Greenwichu ločila kapsula z instrumenti, ki se je brzčas s padalom spustila na površino planeta. To je dogodek velikanskega pomena. Zdi se, da so sovjetski znanstveniki prvi zvedeli, kakšna je površina Venere.«

Sovjetski znanstveniki so že prej zaprosili observatorij Jodrell Bank, naj spremlja avtomatsko postajo »Venera 4« na njenem štirimesečnem potovanju. Od 12. junija, ko so izstrelili »Venero 4«, je ta vesoljska postaja preletela okrog 350 milijonov kilometrov. Po vsem sodeč se je postaja sama pri padcu raztreščila, medtem ko je kapsula z instrumenti uspešno pristala na površini planeta. Radioteleskop v observatoriju Jodrell Bank je davi nenadoma prenehal sprejemati signale z »Venere 4«. Prekinitev je trajala osem minut po tistem, ko bi morala vesoljska postaja pristati. Predstavnik observatorija je tedaj izrazil bojazen, da se je vesoljska postaja brzčas razbila pri poskusu pristanka. Toda 15 minut pozneje je radioteleskop spet začel sprejemati nove radijske signale s planeta, drugačne od tistih, ki jih je prej oddajala avtomatska postaja. V observatoriju so tedaj vedeli, da oddaja signale instrumentarij, ki se je ločil od vesoljske postaje in samostojno pristal na površini Venere. Lovell je z razburjenim glasom takoj obvestil časnikarje: »Na planetu Veneri je pristala kapsula z instrumenti, ki delujejo. Takoj moramo sporočiti Sovjetski zvezi nadvse pomembne podatke, ki smo jih prejeli o površini planeta. To je fantastičen tehnični dosežek, ne glede na to, da je znanstveni pomen tega poskusa še večji.«

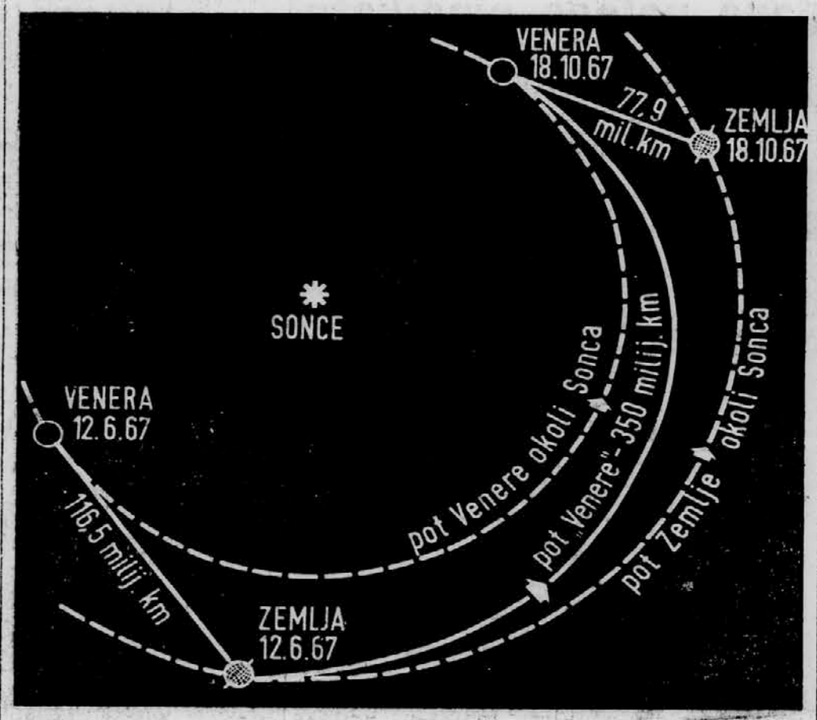
Najbolj značilni dogodki pri tem zgodovinskem dosežku so se razvijali takole:

Ob 3.17 po Greenwichu je radioteleskop observatorija Jodrell Bank, ki meri v premeru 76 metrov, ujel prve, zelo jasne signale s sovjetske avtomatske postaje.

Ob 3.45 je bila »Venera 4« oddaljena 30.000 km od površine planeta. Njena hitrost, ki je znašala 11 km na sekundo, je začela pojemati.

Ob 4.38 je bila zveza s postajo nenadoma pretrgana. Vse je kazalo, da se je avtomatska postaja razbila na

●● Nadaljevanje na zadnji strani

„Branilci" pripravljeni pričakujejo „napadalce"

Vaje na zagrebškem vojnem območju se približujejo zaključnim operacijam

ČRNOMELJ, 18. okt. Vaje enot jugoslovanske ljudske armade z zagrebškega vojnega območja se približujejo zaključnim operacijam. Sodelujejo vsi rodovi in službe kopenske službe ter letalstvo. V petek si bodo vaje ogledali tudi predstavniki CK ZK Hrvatske in Slovenije, predstavniki izvršnih svetov SR Hrvatske in Slovenije, zvezni in republiški poslanci, mnogi predsedniki občinskih skupščin, predsedniki občinskih svetov za narodno obrambo, general in višji oficirji JLA v pokoju ter drugi.

Vojaške vaje v Beli krajini, Baniji in Kordunu so priložnost, da bodo enote JLA pokazale, kaj so se v tem učnem letu naučile. Oficirji pa so dobili priložnost, da bodo lahko v širšem obsegu na terenu, v improviziranih razmerah vojne, izpopolnjevali koncepcijo naše obrambe ter obogatili svoje izkušnje.

Kaj se danes dogaja na terenu? »Napadalci« zbirajo svoje sile, »branilci« pa se utrjujejo na že prej določenih položajih. Novinarji, ki spremljamo vaje, smo danes obiskali »branilce«. Naj povem, da je okrog pol devetih začelo močno deževati. Dež pa ni oviral vojakov pri zadnjih delih pred »napadom«. Pred obrambno linijo so postavili žične ovire in minska polja, vojska pa se je — kot pravijo vojaki — do zob vkopala. Popolnoma so vkopani tudi tanki in topovi, kot tudi vsa druga orožja in tehnična borbena sredstva. Vojakom so pri kopanju rovov pomagali stroji. Takšen stroj lahko skoplje v eni uri nekaj sto

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

PREDSEDNIK TITO SPREJEL PREMIERA BORTENA — Včeraj dopoldne je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel predsednika norveške vlade Pera Bortena (desno), ki se mudi na petdnevnem uradnem obisku v Jugoslaviji. Telefoto: Tanjug

Priprave na VI. kongres ZKS, ki bo bržkone oktobra 1968

Novembra IX. seja CK ZKS – Posebna skupina predsedstva in IK bo proučevala probleme založništva, tiska, grafične industrije

LJUBLJANA, 18. oktobra. VI. kongres ZKS bo predvidoma oktobra prihodnje leto — so menili na današnji seji predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKS, ki jo je vodil predsednik predsedstva Albert Jakopič. Prvo zamisel glede tega, kako naj bi potekale priprave na kongres in kakšen naj bi bil koncept samega kongresa, je ‚pojasnjeval Stane Kranjc, v pripravah za IX. kongres ZKS pa je informiral Roman Albreht.

Po obširni razpravi so se dogovorili, da bodo osnutek koncepta, dopolnjen s pripombami in predlogi današnje razprave, predložili v razpravo in odobritev centralnemu komiteju na deveti seji. Pri oblikovanju koncepta priprav in samega kongresa bodo sodelovale tudi občinske organizacije Zveze komunistov.

V razpravi so bili soglasni glede tega, da že samo dejstvo, da začenjamo priprave eno leto pred kongresom in da se bo vanje vključevalo vse članstvo, odseva novo kakovost kot rezultat že dosežene stopnje preobrazbe Zveze komunistov. Novo je tudi to, da bodo republiški kongresi pred zveznim, kar bo omogočilo, da bo IX. kongres ZKJ opiral svoje sklepe in stališča na bogastvo pobud, misli in stališč Zveze komunistov po republikah.

Priprave na kongres — je bilo rečeno v današnji razpravi — ne smejo biti same sebi namen. Poudarek naj bo na aktivizaciji vsega članstva pri snovanju politike Zveze komunistov, pri reševanju idejnopolitičnih problemov in razčiščevanju dilem, ki jih poraja naš čas. Kongres bo delovnega, ne manifestativnega značaja, saj bo moral opraviti kvalitetno sintezo široke javne razprave.

Ko so govorili o pripravah na deveti kongres ZKJ, so se dotaknili tudi dileme, ali je nujno spreminjati oziroma

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Bombe „eno minuto od Kitajske"

Osem ur hude bitke pri Saigonu – Fanfani zoper bombardiranje

SAIGON, 18. okt. (AP, AFP, Reuter). Ameriško poveljstvo v Saigonu je danes sporočilo, da so bombardirali severnovietnamsko železniško križišče in most, ki sta oddaljena eno minuto poleta od kitajske meje. Reakcijska letala so bombardirala železniški most Lang Son, komaj 16 km od kitajske meje, in železniško vozlišče Lang Dia, 30 km južno od kitajske meje.

Včeraj se je blizu Saigona vnela huda bitka, v kateri so sodelovale štiri pehotne čete, artilerija, reakcijska letala in helikopterji. Bitka z osvobodilnimi silami, o katerih Američani pravijo, da so štele okrog 2000 mož, je trajala osem ur. Ubitih je bilo 98 ameriških vojakov, ranjenih pa 61. Kakor trdijo Američani, so imele osvobodilne enote 103 mrtve.

Predsednik generalne skupščine OZN Corneliu Manescu je sinoči izjavil, da se prenehanje bombardiranja Severnega Vietnama minimalni pogoj za politično ureditev vietnamskega problema. Zavrnil je možnost, da bi se OZN vmešavala v iskanje rešitve.

Italijanski zunanji minister Amintore Fanfani je sinoči v senatni debati o zunanji politiki izjavil, da ameriško bombardiranje Severnega Vietnama čedalje bolj zmanjšuje možnosti za miroljubna pogajanja.

Danska odpoklicala veleposlanika iz Grčije

KOBENHAVN, 18. okt. — (AP). Danska vlada je za nedoločen čas odpoklicala svojega velcposlanika iz Aten in protestirala zaradi izgona nekega danskega diplomata iz grške prestolnice.

Odkar je oblast v Grčiji prevzela vojaška junta, so se diplomatski odnosi med dansko socialnodemokratsko vlado in vojaškim režimom v Grčiji poslabšali. V raznih organizacijah kot v NATO in v evropskem svetu je Danska javno protestirala proti vojaškemu režimu v Grčiji.

Deklaracija o pravicah žensk

Sprejeli so jo v OZN – »Bistven korak zoper diskriminacijo žensk«

NEW YORK, 18. okt. (Tanjug.) — Odbor generalne skupščine za socialna, kulturna in humanitarna vprašanja je sprejel včeraj deklaracijo, s katero razglaša enakost pravic žensk in moških ter poziva vlade in vse nevladne organizacije, da si prizadevajo za uresničitev deklaracije. Tako je OZN vnesla v mednarodno življenje listino o ukinitvi vseh oblik diskriminacije nasproti ženski. Pripravljati so jo začeli pred štirimi leti na predlog Poljske.

Predsednica odbora, v katerem so vse članice OZN, je letos jugoslovanska pred-

☆☆☆ Nadaljevanje na zadnji strani

V Severnem morju se je potopila libanonska ladja

KIEL, 18. okt. (AP). Kakor je sporočil severnonemški radio je bilo na libanonski tovorni ladji »Nagusena«, ki se je sinoči potopila v Severnem morju, 22 ljudi. Neka danska ribiška ladja je iz vode potegnila preživelega člana posadke ponesrečene ladje. 21 mornarjev je utonilo. Libanonska ladja s 3386 tonami nosilnosti je s tovorom premoga plula iz nemškega pristanišča Brunsbuettelkoog proti danskemu pristanišču Esbjörg.

Pogovor Nikezić-Brown o evropskem sodelovanju

Teoretično različni stališči ob blokih, praktično pa veliko možnosti za stike

OD NAŠEGA POROČEVALCA

LONDON, 18. okt. Danes, tretjega dne obiska državnega sekretarja za zunanje zadeve Marka Nikezića v Britaniji, so bili v Foreign Officeu drugi in zadnji uradni razgovori med našim državnim sekretarjem in britanskim zunanjim ministrom Georgom Brownom. Medtem ko sta zunanja ministra včeraj obširno govorila predvsem o srednjem vzhodu, sta se danes »lotila« Evrope, nekoliko Daljnega vzhoda in dvostranskih odnosov. Sporočilo za tisk bodo objavili v petek.

Četudi se ministra nista spuščala v nadrobnosti, sta vendarle obravnavala vse važnejše plati evropskih vprašanj. Zadržala sta se v glavnem pri oceni dosedanjega položaja in pri poteh, po katerih bi bilo mogoče najlaže priti do popuščanja napetosti, oziroma — točneje rečeno — »razvoja sodelovanja v Evropi, ker ne gre več samo za popuščanje napetosti«.

Ena in druga stran izhajata tukaj iz različnih stališč. Britanska stran meni, da so obstoječi bloki tisti, ki lahko omogočijo postopen prehod k čedalje tesnejšemu sodelovanju, medtem ko Jugoslavija zastopa gledišče, da »bloki gotovo niso prihodnost Evrope«.

Toda v praktičnem pogledu je bilo precej stičnih točk in razumevanja. Tudi London ne vidi napredka v krepitvi blokov, ampak v krepitvi sodelovanja, medtem ko Jugoslavija ni nikoli trdila, da je mogoče z dekretom ukiniti bloke, ker take ustanove ne izginejo čez noč, vsebujejo namreč tudi

☆ Nadaljevanje na zadnji strani

Dvotirno reševanje krize brez pretiranega upanja

V Alžiru Husein–Bumedien, v OZN prehod v varnostni svet – Eškol napadel Britanijo

ALŽIR, 18. okt. (AFP, Reuter, Tanjug). Jordanski kralj Husein se je začel sinoči pogovarjati z alžirskim predsednikom Bumedienom. S sinočnjim pogovorom, ki je trajal kakšno uro, sta v resnici »navezala stike«, obravnavanja problematike same pa sta se lotila šele danes.

Včeraj se je jordanski kralj Husein pogovarjal s predsednikom ZAR Naserjem. Kakor je povedal jordanski odpravnik poslov v Kairu, se je na pogovorih pokazala popolna enakost gledišč o krizi na Srednjem vzhodu.

Izraelski premier Levi Eškol je danes kritiziral Veliko Britanijo, ker se zavzema za sklicanje varnostnega sveta, ki naj bi predlagal umik izraelskih sil, tako da bi se lahko začeli pogovarjati o prenehanju vojnega stanja med arabskimi državami in Izraelom. Hkrati je izrazil upanje, da bodo ZDA kmalu spet začele dobavljati orožje Izraelu in da bo tudi Francija preklicala prepoved za dobavljanje svojega orožja, ki jo je uveljavila po izbruhu sovražnosti na Srednjem vzhodu.

Sudanski minister za informacije Abdel Magib Ata Hasabu je izjavil: »Sudanska vlada sodi, da je vsak poskus, da bi se kakšna arabska država pogajala ali sporazumevala z Izraelom, v nasprotju s sklepi, sprejetimi na konferenci arabskih voditeljev v Kartumu, in z odločno voljo vseh Arabcev.« Sudanski vladi se zdijo nujno potrebni novi stiki med voditelji arabskega sveta zaradi »novih dogodkov, ki se spletajo v arabskem svetu«.

Iz OZN v New Yorku poročajo, da je zbudila posebno pozornost sinočnja izjava

☆☆ Nadaljevanje na zadnji strani

21. oktober

DAN MEDNARODNE SOLIDARNOSTI Z BOJEM VIETNAMSKEGA LJUDSTVA

Nova zmaga človeka

Blagi pristanek raketne sonde na planet Venero je nov uspeh tehnike in znanosti in nov korak k spoznavanju drugih velikih planetov, ki kakor Zemlja krožijo okoli Sonca in tvorijo glavne člane nebesne družine — osončja. Ne ozirajmo se v tem trenutku na druge razloge in vzgibe, ki terjajo razvoj raketne tehnike in vesoljske plovbe. Ugotavljajmo z zadovoljstvom, da je kljub vsemu v človeštvu še delujoča tista sila, ki ga žene, da spozna neznano in temu cilju posveča sredstva in energije.

Venera je sicer Zemlji najbližji planet, njej skoraj enak po masi in velikosti, hkrati pa je tudi najbolj zagoneten, saj njegovo površje stalno zastira gost plašč oblakov. Kakšni sta narava teh oblakov in sestava atmosfere, ima morda Venera magnetno polje podobno kakor Zemlja in kolikšna je temperatura na njej? Vse to je še neznano. Iz gostote infrardečega sevanja Venere bi sklepali, da je temperatura na njej 40 stopinj Celzija pod ničlo, iz gostote sevanja v valovnih dolžinah nekaj centimetrov bi pa zaključili, da je ta temperatura 300, morda celo 400 stopinj Celzija nad ničlo. Raketna sonda, ki je pravkar pristala, bo presekala večletne razprave med astronomi.

Pristanek je uspel: to pomeni, da so sovjetski znanstveniki kljub tolikšnim neznankam o ozračju Venere zasnovali svoje račune na domnevah, ki so se pokazale kot pravilne in da so pravilno predvideli operacije pristanka, ki je verjetno potekala avtomatično, po programu kakor je bil vnešen v računalnik. Elektronske naprave v sondi pa so primerno zavarovali pred škodljivimi vplivi morebitne visoke temperature.

Prvič v zgodovini astronavtike je uspel manever blagega pristanka na površje oddaljenega planeta. Raketa je potovala 128 dni in Venera je v tem trenutku 77,9 milijona kilometrov oddaljena od Zemlje. Raketa nosilka se je morala približati Veneri do primerne razdalje, nato je spremenila smer in vrednost hitrosti, da bi v pravilni legi in pravem trenutku izpustila raketno sondo.

Danes bo morda ameriška raketa Mariner 5, ki so jo izstrelili dva dni kasneje, 14. junija t. l., tudi uspešno opravila svojo nalogo.

Vsak uspeh te vrste pomeni predvsem, da postajajo planeti človeški zavesti bližji; v vsakem človeku to vzbuja željo po podrobnejšem spoznavanju vesolja in stopnjuje v njem potrebo, da se do kosmosa tudi osebno opredeli. Vse to, menimo, bo utrdilo zavest o skupni usodi človeštva in o potrebi planetarne enotnosti. V daljšem roku pa utegne to povzročiti tudi drugačen odnos do velikih političnih in socialnih vprašanj ter olajšati njihovo reševanje.

DR. F. DOMINKO

ZADNJA POT JOSIPA JERASA — Od pokojnega profesorja Josipa Jerasa so se včeraj na ljubljanskih Žalah poslovili številni prijatelji in znanci.

Foto: E. Šelhaus

Slovo od profesorja Josipa Jerasa

Na pogrebu so govorili Franc Kimovec, Ivo Majdič, Jaka Avšič in dr. Ernest Turk

LJUBLJANA, 18. okt. — Ljubljana se je danes popoldne poslovila od enega svojih najuglednejših občanov — profesorja Josipa Jerasa, dolgoletnega člana glavnega odbora SZDL, člana vrhovnega plenuma OF, poslanca, nosilca spomenice in dolgoletnega predsednika in soustanovitelja Rdečega križa Slovenije. Na njegovo zadnjo pot so ga pospremili člani družine, prijatelji, znanci, ugledni politični delavci, med njimi Edvard Kardelj, Sergej Kraigher, Lidija Šentjurc, Franc Leskošek, dolgoletni sodelavci in soborci, pa tudi njemu povsem neznani ljudje, ki so se prišli poslovit od človeka, ki je vse svoje življenje, vse svoje sile posvetil eni stvari — svobodi.

Na ljubljanskih Žalah se je od pokojnega Josipa Jerasa najprej poslovil v imenu republiške konference SZDL Franc Kimovec — Žiga. »Kot vedno je tudi to pot slovo prišlo mnogo prezgodaj in je zato toliko bolj boleče. Vse življenje si se boril za svobodo in naj ti bo v zadoščenje, da si učakal takšno svobodo, kakršno si si želel.« Franc Kimovec je nato orisal življenjsko pot pokojnega profesorja Josipa Jerasa in posebej podčrtal njegovo vlogo pri ustanavljanju Osvobodilne fronte.

Za njim se je od pokojnika poslovil predsednik Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije Ivo Majdič. »Nastanek in razvoj slovenskega Rdečega križa je neločljivo povezan z imenom profesorja Jerasa. Kot njegov soustanovitelj in dolgoletni predsednik se je profesor Jeras vedno boril za uresničevanje programskih načel in uveljavljanje te humanitarne organizacije. Z nami je delal vseskozi, dokler ga ni bolezen odtrgala iz naših vrst.«

Ob zvokih žalne koračnice, ki jo je igrala godba milice iz Ljubljane in ob zvokih pesmi, ki so mu jih v slovo zapeli člani Ljubljanskega okteta, je množica Ljubljančanov pospremila pokojnega profesorja na zadnjo pot. Ob odprtem grobu sta se od njega poslovila tudi Jaka Avšič in dr. Ernest Turk.

Za Zagrebčane ni bolniških postelj

ZAGREB, 18. okt. — Vrata kirurške klinike zagrebške medicinske fakultete, ki ne uživa velikega ugleda samo v Jugoslaviji, bodo ostala do konca leta zaprta za zagrebške zavarovance. Predvidena kvota za njihovo letošnje zdravljenje je namreč že izčrpana. Zagrebčani se bodo torej morali zatekati drugam, recimo v slovenske medicinske ustanove, kjer bodo sprejeti kot dobrodošli gosti. Za kliniko je, kot kaže, rentabilnejše, da so postelje prazne, kot da bi v njih ležali pacienti iz Zagreba.

(h)

Letos 305 milijonov dolarjev

BEOGRAD, 18. okt. — Organi zvezne uprave ocenjujejo, da so nam tuji gostje letos omogočili zaslužek 140 milijonov dolarjev — 44 odstotkov več kot lani. Največji dohodek so zagotovile prometne storitve, in sicer 275 milijonov dolarjev, toda odstotek povečanja je tu nižji kot pri turistih. Skupno znašajo vsi neblagovni dohodki 525 milijonov dolarjev — 23 odst. več kot lani. Ker pa se je letos »odlilo« iz države 220 milijonov dolarjev (za stroške naših turistov v tujini, prometne storitve in drugo), znaša skupni dohodek torej 305 milijonov dolarjev.

(h)

Oglašujte v DELU

Tri jasno in konkretno dane naloge sindikata

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti je sprejel svoj delovni program

LJUBLJANA, 18. okt. V skoraj štiriurni razpravi so na današnji seji plenuma republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije z ustvarjalno kritičnostjo, a brez razhajanj v mnenjih, iskali in opredeljevali mesto ter vlogo sindikata kot organizirane družbene sile delavcev, ko so obravnavali predloženi program dela republiškega odbora in njegovih organov za obdobje 1967-68. Pretehtali so tri osnovne programske naloge kot prioritetne: družbeni dogovor o osnovah in merilih za vrednotenje dela zdravstvene službe, šolstva, kulturnih dejavnosti, državne uprave in pravosodja; samoupravljanje v družbenih službah in zaščitno vlogo sindikata.

— Brez jasno oblikovanega programa dela ni mobilizacije sil, ni akcije, predvsem pa ne želenih uspehov, je poudaril v uvodnih besedah predsednik republiškega odbora Slavko Bohanec. Ni pa naključje, da se odločamo in dajemo prioriteto trem osrednjim nalogam, čeprav so tudi druge pomembne, vse pa se vsebinsko prepletajo. Po teži in družbeni pomembnosti je med drugimi osrednjimi temami realizacija družbenega dogovora najbolj pereča, ker se v močno razvejanih družbenih službah samoupravna načela, vključno nagrajevanje po uspehih dela, različno, vsekakor pa prepočasi praktično uveljavljajo. Še vedno nismo storili pomembnejšega koraka naprej od proračunskega načina niti ni programsko in finančno izoblikovan odnos skupnosti do družbenih služb. Nuja je čedalje večja, ker je reforma zaostrila dvoje vprašanj: katera področja družbenih služb so preveč ali premalo razvita in ali je delitev narodnega dohodka med gospodarstvom in negospodarstvom ustrezna ali ne. Sindikalni organizacije, od republiškega odbora do sindikalne podružnice v delovni organizaciji, ne more biti vseeno, kako razrešujemo ta vprašanja, ker gre za neposredno prizadetost, zlasti dobrih delavcev v družbenih službah, za ugled teh služb in končno za najpomembnejše — za učinek njihovega dela.

O samoupravni praksi družbenih služb in delovnih skupnosti državnih organov, ki je zapopadena v drugi točki programa, premalo govorimo in jo premalo sistematično preučujemo. Odprta je vrsta teoretičnih in praktičnih vprašanj in je tembolj potrebna akcijska usmeritev, boj za kvalitetno in smotrno delo samoupravnih mehanizmov.

V času vsestranskih prizadevanj za izvajanje družbene in gospodarske reforme se je močno spremenila tudi vloga sindikata, na katerega gleda članstvo z vse bolj kritičnimi očmi in vse manj kot opazovalec in odobravajoče občinstvo. Sindikalni član je vse bolj samoupravni subjekt, vse bolj občuti posledice družbenih in ekonomskih gibanj, doživlja razne težave in stiske, pomoč pa išče tudi pri svoji organizaciji. Sindikat pa ni najbolje pripravljen na takšno novo situacijo, čeprav mnenjska raziskava odkriva, da člani ocenjujejo kot najpomembnejšo dejavnost sindikata prav skrb za posameznika. Zaščitna vloga sindikata ima v programu tretje mesto zategadelj, da se bolj približamo željam članstva, ki se želi organizirati v takšnem sindikatu, ki bo zaščitil in pomagal utrditi njegov samoupravljavski položaj.

Za realizacijo programa republiškega odbora, ki orientacijsko nakazuje delo vsem drugim sindikalnim organom, pa je potrebna čvrsta in dobra organizacija celotnega sindikata, so poudarili, in zlasti, da vsi, ki so sprejeli program, še posebej zavzeto sodelujejo.

M. ROBEK

Na kratko

PREDSEDNIK ZVEZNE SKUPŠČINE MILENTIJE POPOVIĆ je sprejel na poslovilni obisk dosedanjega veleposlanika kraljevine Laos v SFRJ g. Khamphana Panya.

PREDSEDNIK ZVEZNEGA SVETA ZA DELO ANTO NA POLAJNARJA je obiskala veleposlanica NDR v Beogradu Eleonore Steiner. Pogovarjala sta se o nekaterih aktualnih vprašanjih sodelovanja med NDR in Jugoslavijo na področju dela. O podobnem se je predsednik Polajnar pogovarjal tudi s češkoslovaškim veleposlanikom v Beogradu Ladislavom Šimovičem.

DELEGACIJA ZVEZE NOVINARJEV JUGOSLAVIJE je prispela v Budimpešto. V SR Madžarski bo ostala na obisku deset dni.

DELEGACIJA POLJSKEGA MESTA ZELENE GORE je bila te dni na obisku v Kraljevu, in sicer v okviru prijateljskega sodelovanja med mestoma. Člani delegacije so se v Kraljevu pogovarjali o še tesnejših kulturnih zvezah med mestoma. V prvi polovici decembra pa bo delegacija iz Kraljeva obiskala Zeleno goro.

PO VSEJ DRŽAVI PRAZNUJEJO PETDESETO OBLETNICO OKTOBRSKE REVOLUCIJE s slovesnimi akademijami, razstavami, večeri sovjetske poezije in proze ter z drugimi priložnostnimi prireditvami. Največ slovesnosti na čast velikemu jubileju bo ob koncu oktobra in v novembru.

V BEOGRADU PRAZNUJEJO V TEH DNEH stoletnico prvega urbanističnega načrta mesta, ki ga je leta 1867 izdelal Emilijan Josimović. V kulturnem centru bodo odprli razstavo z naslovom »Josimovićeva vizija Beograda«, posvečena Josimoviću in njegovemu vplivu na današnjo podobo našega glavnega mesta.

OBČINSKI KOMITE ZK V BAJINI BAŠTI in komisija za ideološko izobraževanje bosta organizirala seminarje, na katerih se bo mladina pripravljala za sprejem v Zvezo komunistov.

ZAVAROVALNICA V POŽAREVCU, ena največjih tovrstnih organizacij v državi, je z referendumom sklenila, da se bo združila z beograjskim zavodom »Avala«. Poleg zavarovalne skupnosti Srbije je k temu zavodu doslej pristopilo še 18 zavarovalnic iz države.

IZMED 16.000 ZAPOSLENIH V TITOGRAJSKEM GOSPODARSTVU in v negospodarskih dejavnosti, jih ima samo okrog 9.500 osnovno šolo ali nepopolno osnovno izobrazbo. Hkrati se zavodu za zaposlovanje prijavlja čedalje več kvalificiranih delavcev s srednjo, višjo in visoko šolo.

POSLANCI SOCIALNO-ZDRAVSTVENEGA ZBORA SOBRANJA MAKEDONIJE so se zavzeli za to, da bi splono vzgojo mladine uvedli kot obvezni ali dopolnilni predmet v makedonske osemletke. Iz podatkov je namreč razvidno, da v tej republiki nenehno narašča število nezakonskih otrok.

Nove možnosti izvoza „Iskre"

Poslovno sodelovanje ljubljanske Elektrotehne s švedsko tovarno Sundstrand odpira pot naših proizvodov na švedski trg

LJUBLJANA, 18. okt. Po vztrajnih prizadevanjih, da bi odprli našim proizvodom pot na švedski trg, je znanemu ljubljanskemu uvoznemu in izvoznemu podjetju »Elektrotehna« uspelo navezati trajne poslovne stike s švedsko tovarno Sundstrand v Stockholmu, ki mu je letos junija sledila sklenitev pogodbe o zastopstvu švedske tovarne in o poslovnem sodelovanju, s katerim se odpirajo nove možnosti izvoza za našo elektroindustrijo. Po uspešnih prvih dobavah je te dni obiskal ljubljansko podjetje predsednik švedske tovarne in član uprave ameriškega matičnega podjetja grof Carl Johan Bernadotte, najmlajši sin švedskega kralja, ki se je povsem posvetil gospodarstvu.

Gre za tovarno na Švedskem, ki skupaj z ameriškim matičnim podjetjem obvlada svetovni trg z obtočnimi črpalkami za kurilno olje, pri čemer krije švedska tovarna 75% vseh evropskih potreb po teh črpalkah. Ta tovarna je strogo specializirana in izdeluje črpalke za kurilno olje, gorilce za olje z vgrajenim elektromotorjem, obtočne oljne črpalke za težka motorna vozila in vodne črpalke za visoke stolpnice.

Pomen poslovnega sodelovanja »Elektrotehne« s švedskim partnerjem se nanaša predvsem na izvoz najhnin elektromotorjev za vgraditev v oljne gorilce in kondenzatorje iz proizvodnje »Iskre«. To sodelovanje je pomembno ne le zaradi novih izvoznih možnosti naše elektroindustrije, ampak še bolj zaradi zahtevane visoke kvalitete. Uspeh podjetja Sundstrand na svetovnem trgu sloni namreč na vrhunski preciznosti izdelave, kar zagotavlja največjo zanesljivost v obratovanju in dolgo življenjsko dobo. Stroga kontrola izdelave v švedski tovarni gre tako daleč, da sta na vsakega delavca v proizvodnji zaposlena dva delavca pri kontroli in preizkušnji. Velik uspeh »Iskre«, je zlasti v tem, da so njeni elektromotorji in kondenzatorji zdržali najstrožjo preizkušnjo v švedski tovarni, kjer so ugotovili, da povsem ustrezajo njihovim normam.

Predsednik švedske družbe grof Bernadotte se je pri ogledu tovarn Iskre v Kranju in Železnikih prepričal o sodobni organizaciji proizvodnje in je po ogledu dal naročilo za dobavo 30.000 malih motorjev. Danes je sprejel našega sodelavca, ki mu je v izjavi za »Delo« med drugim dejal:

»Zelo sem zadovoljen z rezultati svojega poslovanja v Jugoslaviji, ker vidim rastoče možnosti nadaljnjih kupčij. Zlasti tudi cenim naše sodelovanje z »Elektrotehno«. Doslej smo kupili za 200.000 dolarjev Iskrinih elektromotorjev in kondenzatorjev. Temeljito smo preizkusili kakovost teh proizvodov in ugotovili, da izredno ustrezajo našim potrebam. Upam, da se bo poslovno sodelovanje z »Elektrotehno« še nadalje razvijalo v obojestranski smeri in da bomo v prihodnjih petih letih obseg poslov povečali na en do dva milijona dolarjev. Pri tem računam, da se bo z naraščanjem življenjskega standarda še znatno razširila sodobna kurjava z oljem in da se bo s tem še povečalo povpraševanje po naših proizvodih.« V nadaljnjem pogovoru je grof Bernadotte povedal, da je organizacija proizvodnje v Iskri napravila nanj najboljši vtis in da bo obiskal še Beograd, kjer se bo pogovarjal predvsem s predsednikom Zvezne gospodarske zbornice Tonetom Boletom.

F. SEUNIG

„Megrad" za vietnamske borce

Predavanja o Vietnamu in zbiranje denarne pomoči

LJUBLJANA, 18. oktobra. Med prvimi so se pozivu republiškega koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam imperialistične agresije, ki je pozval vse organizacije in kolektive, naj na nedvoumen način izrazijo svoje ogorčenje nad nasiljem ameriških imperialistov in svojo solidarnost z borci za svobodo vietnamskega ljudstva, odzvali v šišenskem gradbenem podjetju »Megrad«. Sekretar podjetja Dušan Vučer nam je povedal, da se je kolektiv »Megrada« tudi pred meseci, ko je na akcijo zbiranja pomoči pozvala študentska »Tribuna«, odzval med prvimi.

Pred dvema dnevoma smo začeli informativne sestanke na deloviščih, kjer delavcem razlagamo pomen vietnamskega osvobodilnega boja in načelno vlogo ameriških imperialistov v Vietnamu. Predavanja je pripravila naša sindikalna podružnica,« je dejal Dušan Vučer.

Hkrati so začeli v podjetju zbirati pomoč za vietnamske borce. Do dneva solidarnosti z vietnamskim ljudstvom — 21. oktobra — nameravajo zbrati okoli 5 tisoč N din pomoči.

»Naši delavci so z veliko razumevanja podprli pobudo sindikalne podružnice. Na sestankih so v pogovorih izrazili svojo solidarnost z vietnamskimi partizani in podprli pobudo stockholmske konference in našega republiškega koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam imperialistične agresije. Odločili so se, da po svojih močeh prispevajo za nakup sanitetnega materiala in za drugo pomoč vietnamskim borcem,« so povedali v »Megradu«.

I. V.

Solidarnost Kranja z vietnamskim ljudstvom

KRANJ, 18. oktobra. — Ob dnevu solidarnosti z vietnamskim ljudstvom so krajevne organizacije ZB kranjske občine organizirale prostovoljno krvodajalsko akcijo za pomoč borcem za svobodo v Vietnamu. Ker krvodajalske akcije ni moč izvesti v enem samem dnevu, so na plenumu občinskega odbora ZB določili, da se v sodelovanju z organizacijo Rdečega križa odvzem krvi prilagodi tehničnim možnostim.

Krajevne organizacije zveze borcev, vojaških vojnih invalidov in rezervnih oficirjev te občine so po še nepopolnih podatkih zbrale za pomoč vietnamskemu ljudstvu tudi okroglo 14.000 novih dinarjev, za pomoč žrtvam imperialistične agresije na Bližnjem vzhodu pa so te organizacije skupno z delovnimi kolektivi zbrale 166.863 novih dinarjev.

K. M.

S skladom OZN podpisan sporazum o gradnji turističnih objektov

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). Danes sta predstavnika jugoslovanske vlade in posebnega sklada OZN podpisala tukaj sporazum o sodelovanju pri izvajanju načrta o razvoju južnega Jadrana. Po sporazumu bo posebni sklad OZN prispeval 1,114.400 dolarjev, jugoslovanska udeležba pa bo 1,865.000 dolarjev. Načrt naj bi pod vodstvom znanega poljskega arhitekta Cyborowskega izvedli v treh letih.

Načrt vsebuje globalne načrte o razvoju Hvara in Dubrovnika s primestno cono, Budve in Ulcinja, s posebnim poudarkom na razvoju turizma, ter podobne urbanistične načrte za področja, kjer je treba osredotočiti turistične objekte. S prvo fazo bodo zajeli Hvar, Dubrovnik, Ulcinj, Korčulo, Makarsko in Igalo.

Oktobrske slovesnosti v Kragujevcu

KRAGUJEVAC, 18. okt. (Tanjug). Osrednja prireditev ob letošnjih oktobrskih slovesnostih v Kragujevcu bo kakor prejšnja leta tradicionalna »velika šolska ura«, in sicer 21. oktobra, na dan, ko je bilo pred 26 leti ustreljenih 7.000 rodoljubov, in na triindvajseto obletnico osvoboditve mesta. Ob gomili ustreljenih dijakov in profesorjev bo recital rodoljubne poezije ob spremljavi zborov kulturno-umetniškega društva »Branko Krsmanović« in učiteljišč iz Šabca ter Kragujevca.

S tega velikega zborovanja šumadijskega ljudstva in predstavnikov številnih mest Jugoslavije bodo poslali odprto pismo z izraženo protivojno solidarnostjo udeležencem pohoda od Chicaga do Washingtona, ki protestirajo proti vojni v Vietnamu in agresiji.

Izročitev odlikovanja dr. Pavlu Gregoriću

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). Predsednik sabora SR Hrvatske Jakov Blažević je izročil danes dr. Pavlu Gregoriću ob njegovi 75-letnici red jugoslovanske zastave z lento, s katerim ga je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval za dolgoletno revolucionarno delo za razvijanje in krepitev zavesti naših državljanov v boju za socializem in socialistične družbene odnose in za zasluge pri razvijanju miroljubnega sodelovanja in prijateljskih odnosov med SFRJ in drugimi državami.

Dohodke iz turistične takse za razvoj turizma

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). Člani odbora stalne konference mest za trgovino, gostinstvo in turizem menijo, da bi bilo treba dohodke od turistične takse porabiti za razvoj turizma ter izboljšanje turističnih objektov in storitev. Odbor bo svoje sklepe o tem poslal pristojnim državnim in republiškim organom, katerih zastopniki so bili na današnjem sestanku odbora in tam izrazili pripravljenost, da resno preudarijo vsak ustvarjalni nasvet in predlog.

Zahodnonemški gospodarstveniki v Zagrebu

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). Delegacija zveznega združenja zahodnonemške industrije se je pogovarjala danes v Zagrebu z zastopniki industrijskih in zunanjetrgovinskih organizacij Hrvatske o praktičnih možnostih za izboljšanje menjave ter o drugih oblikah gospodarskega sodelovanja. Šef delegacije zahodnonemških gospodarstvenikov Alfred Schultz in sekretar republiške gospodarske zbornice Zdravko Čirić sta izrazila skupno mnenje, da je možnosti za še tesnejše gospodarske stike več, kot so jih doslej izrabili, in da bi bilo še tesnejše ter razširjeno sodelovanje v obojestranski prid.

Zvišanje obresti pri Jugobanki

Obresti v devizah bodo izplačevali le do zneska, ki ga priznava NB

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino bo od 1. novembra povečala obresti na devizna sredstva občanov, vložena pri tej banki oziroma njenih poslovnih enotah. Izvršni odbor banke je sklenil, da bodo obresti na sredstva »na vpogled« znašale 6 odst., na sredstva, vložena na 13-mesečni rok bodo znašale obresti 7 odst., 7,5 odst. pa na tista sredstva, ki bodo vložena na 24-mesečni rok.

Jugobanka bo do takrat, ko bo začel veljati sklep, na sredstva deviznih računov občanov plačevala enake obresti kot Narodna banka, se pravi 4-odstotne obresti na sredstva »na vpogled«, 6-odstotne pa na tista, ki so vložena na 12-mesečni rok. Hkrati daje Jugobanka za dinarske hranilne vloge 6.25-odstotne obresti na sredstva »na vpogled«, 7 in 7.5-odstotne pa na vloge, ki so »oročene« za 13 in 24 mesecev. Dognali so, da bi neizenačene obresti na dinarska in devizna sredstva utegnile neugodno vplivati na razvoj tega poslovanja. Zato so sklenili, da v tem pogledu ne bodo delali razlik: obresti v devizah bodo izplačevali samo do zneska, ki ga priznava Narodna banka, ostanek pa v dinarjih.

Pogovori za boljše sodelovanje na turišču dela s Francijo

BEOGRAD, 18. okt. (Tanjug). Na povabilo zveznega sveta za delo je v Beograd prispel direktor uprave za prebivalstvo in migracijo francoskega ministrstva za socialne zadeve Michel Massenet. Z zastopniki ustreznih ustanov se bo pogovarjal o tem, kako še izboljšati sodelovanje na turišču dela med državama.

Francoski gost bo obiskal zvezni svet za delo, zvezni urad za zaposlovanje in nekatere druge ustanove v Beogradu, Novem Sadu in Ljubljani.

Pisma bralcev

Tudi avtomobilske svečke AET

Pred kratkim sta se Tone Fornezzi in Tomo Pleterski vrnila z dolge poti po Grenlandiji s Tomosovima mopedoma. Ves čas sem ju spremljal v »Delu« in »TT«. Zadovoljen sem, da sta se srečno vrnila, mopeda pripeljala v slavo Tomosa in nam orisala dobre, slabe in seveda zanimive dogodivščine. Mene pa le zanima, kako sta se mopeda oziroma ta naša »brodolomca« pohvalila s svečkami, ki jih Tovarna TOMOS nabavlja od druge tovarne. Če je Fornezzi krepko grajal vžigalno tuljavo, pomeni, da so svečke bile kar v redu. Prepričan sem, da sta naša »Grenlandca« za to propagando vožnjo uporabila vžigalne svečke tovarne »Avtoelektra« iz Tolmina, ki so sedaj med zelo priznanimi. Mopeda sta, kot pravi Fornezzi, krepko vzdržala torturo tisočev prevoženih kilometrov pod različnimi temperaturami, na susem in mokrem, da ne omenjam ali ponavljam asfaltnih in kolovoznih poti, planinskih stez in ledeniških hudournikov, ki so prali tako mopeda kakor voznika.

Odkrito povem, da sem potnikoma večkrat zavidal, večkrat pa sta se mi tudi smiiila kadar sta za ušesa vlekla svoja trmasta konjička. Kot starega mopedista me pa le zanima, kako so se jima obnesle vžigalne svečke. Spominjam se, da sem imel z raznimi svečkami večne težave. Končno sem tudi jaz presedlal na »hrošča«. Nekdo mi je svetoval, naj poskusim svečke AET, ki so poleg vsega še domače proizvodnje. Minuli teden mi je števec pokazal 20.196 km, ne da bi imel medtem kakršnekoli težave. Svečke so še vedno dobre. Še nadalje bom kontroliral, koliko časa bodo izdržale.

Nekoč je bilo rečeno, da tolminske svečke niso najboljše. Toda ponovno moram potrditi, da je AET res dobra svečka. Preizkusil sem že razne uvožene svečke, ki so razmeroma zelo drage, pa moram reči, da z nobeno nisem bil tako zadovoljen kot s svečko iz tolminske tovarne.

Še vedno podcenjujemo domače proizvode, ne da bi se prej prepričali o solidnosti izdelave in kvaliteti. Zanimivo bi bilo slišati mnenje Fornezzija in Pleterskega o svečkah, ki sta jih preizkušala na svoji poti.

Dipl. inž. MILAN SIMIC,
Ljubljana, Domžalska 12

Želimo urejeno parkiranje ob hipodromu v Stožicah

Kdo je, menite, pogrešil v naslednjem primeru. Morda tisti, ki so zapeljali osebne avtomobile brez dovoljenja na lastnikovo zemljo, na travnik, ali morda lastnik, ki je na koncu prireditve zahteval za parkiranje od lastnikov avtomobilov po 500 starih din.

Menim da bi bilo najpravilneje, če bi lastnik s primernim pismenim opozorilom ali ustno naznanil, da je parkiranje prepovedano. Ali da bi parkiranje dovolil proti primerni odškodnini z nadzorstvom ali brez nadzorstva. Ker pa vsega tega ni bilo, je prišlo do obojestranskga negodovanja. Eni niso hoteli plačati, drugi pa je zahteval previsoko odškodnino. Lastnik je zapisoval številke avtomobilov, da bi prijavil kršilce sodniku za prekrške. Nimam namena ocenjevati, kolikšna je bila škoda na travniku, morda za kilogram ali pet kilogramov sena.

Vse to se je dogajalo v nedeljo (8. oktobra) na konjskih dirkah na hipodromu v Stožicah. Res je, da so bili nekateri vozniki avtomobilov zelo predrzni, posebno tisti, ki so hoteli priti na prireditev brezplačno in so vozili po njivah in travnikih. Zato bi bilo priporočljivo, da bi ob takih prireditvah prireditelj poskrbel, sporazumno z lastniki zemljišč, za primeren parkirni prostor.

IVAN DOBOVŠEK,
Ljubljana, Stožice 16

Nepravične obtožbe

V »Večeru« je izšel intervju z ravnatelji osnovnih šol Radlje, Dravograd in Slov. Gradec, kjer so pred kratkim odprli nove šolske zgradbe. Ravnatelj osnovne šole »Franjo Vrunč« v Slov. Gradcu je neugodno ocenil novo šolsko zgradbo. Le-ta ima številne pomanjkljivosti, ki jih novo poslopje dandanes ne bi smelo imeti in ki so bile ugotovljene že pred formalno otvoritvijo. Nove pomanjkljivosti pa so se pokazale, ko se je v novem poslopju začel pouk.

Naj naštejem samo nekatere: dohod do stavbe iz mesta ni urejen; prav tako ni urejeno okolje; stavba ni zavarovana proti vročini, kar bi bilo nujno zaradi velikih steklenih površin; zračenje v razredih ni takšno, da bi se dalo poučevati, ko se sonce upre v steklene stene; mnogim učencem je slabo, bruhajo, celo omedlevajo, da o učinkovitosti pouka ne govorimo; stavba nima prostorov za kakršnekoli shrambe; mlečna kuhinja je premajhna, shrambe in jedilnice sploh ni; v shrambo za premog in v kurilnico vdira voda; kabinetov je premalo, ni prostora za shranjevanje učil; v delavnici sploh ni vtičnic; stene garderob niso zavarovane; stavba nima hišniškega stanovanja, niti drugega prostora za hišnika; kabla za telefon do stavbe ni, čeprav je precej oddaljena od mestnega središča i.t.d. Torej je kar se da okrnjena.

Vendar ni bil moj namen govoriti o teh pomanjkljivostih in poudarjati — da ni vse zlato, kar je moderno — kot so napisali kolegi iz Tržiča.

Ob v uvodu omenjenem članku v »Večeru« je nastala čudna reakcija pri nekaterih ljudeh okoli občinske skupščine. Začeli so iskati krivca za vse pomanjkljivosti. Delovni ljudje naše občine, predvsem pa podjetja, so veliko prispevali za novo šolo, s katero ne morejo biti zadovoljni.

In našli so grešnega kozla! Baje so krivi prosvetni delavci sami, ker so se premalo angažirali pri gradnji nove šole. Javnost pa mora biti seznanjena z resnico, da bo laže presodila, ali so omenjene obtožbe pravične in umestne. V gradbeni odbor za gradnjo nove šole je bil od organov občinske skupščine imenovan le en prosvetni delavec. Nihče ni pozneje povabil ali vsaj obvestil drugih, da bi bilo treba kje kakorkoli sodelovati, čeprav bi bila večina pripravljena to storiti na prvi namig. Vendar kljub temu niso držali križem rok. Tovariši, ki delajo v raznih organih družbenega upravljanja, in ravnatelja obeh bivših osnovnih šol so na pomanjkljivosti opozarjali, vendar so povsod naleteli na refren: za te stvari ni denarja. Tako so bili avtomatično potisnjeni v ozadje in so ostali brez besede. Čemu potem take obtožbe? Zvračati krivdo na ljudi, ki so storili vse, kar so mogli v danih okoliščinah storiti, da do teh pomanjkljivosti sploh ne bi prišlo. Obtoževati jih lagodnosti, celo brezbrižnosti in jim jemati ugled!

Prosvetni delavci smo hvaležni delovnim organizacijam za vso podporo, ki so jo dale novi šoli. Žal pa nam je, da se za ta denar ni zgradilo najboljše in najbolje, kar bi bilo možno zgraditi. Vemo tudi, da ima družba pravico kontrolirati vzgojno izobraževalne ustanove. Ta pravica pa ni omejena le na kritiko in trdo poseganje v šolsko dejavnost, kot se to v zadnjem času dogaja v našem mestu. Tu so tudi dolžnosti! In ne le v obliki financiranja, temveč je potrebna vsestranska razumevajoča pomoč. V tem primeru je treba poiskati prave krivce in poskrbeti, da se v prihodnje ne bo treba spet »učiti na napakah«.

MIRA VALTL
Slovenj Gradec

Poštenjak

V četrtek, 5. oktobra, sem se peljala iz Koroške na Jesenice. Ker sem tam prenočila, da bi se zjutraj odpeljala z brzim vlakom do Reke, sem shranila čez noč kovček v garderobo na kolodvoru. Zjutraj sem vzela kovček in pozabila denarnico pri garderobi. Pošten železničar, ki sploh ni vedel, kam se peljem in me tudi še nikoli ni videl, me je iskal po vlakih in mi prinesel denarnico. Tak poštenjak menda se piše Kunstel, zasluži, da ga v časopisu pohvalim.

AGNES PUSCHNIG
Loče pri Beljaku

Sovjetske vojne ladje na obisku v Splitu

SPLIT, 18. okt. (Tanjug). Dopoldne je v splitsko pristanišče zaplula na prijateljski in neuradni obisk mestu in naši vojni mornarici skupina vojnih ladij sovjetskega črnomorskega ladjevja pod poveljstvom kapitana prvega ranga O. P. Grumbkova. Takoj po prihodu je poveljnik skupine skupaj z vojaškim odposlancem ZSSR v Beogradu generalmajorjem V. I. Konovalovom obiskal predsednika občinske skupščine Jakšo Milićića, nato pa poveljnika ladjevja naše vojne mornarice viceadmirala Ljuba Truto. Nekaj pozneje sta Miličić in Truta obiskala sovjetsko poveljniško ladjo.

merkator

Spoštovani!
obiskujte
PRENOVLJENO
PRODAJALNO
V ILIRSKI ul. 15 v Ljubljani
OTVORITEV
V PETEK, 20. t. m.,
ob 7. uri

Želimo vas kar najbolje postreči z živili, mlekom, kruhom, mesninami, sadjem, zelenjavo in gospodinjskimi potrebščinami. VABIMO VAS!

Prodajalna bo odprta neprekinjeno od 7. do 20. ure.

beti

Izdeluje damsko perilo iz sintetike v prijetnih krojih in najmodernejših barvah.

Priporočamo vam, da tudi vi kupite izdelek priznane in ugledne tovarne

BETI Metlika

PETER MOZOLEC NENASITNI

Riše: Marijan Bregar

Tokovi gospodarske reforme

Ob razpravi o problemih in okvirih ekonomske politike za leto 1968

Razprava o doseženih rezultatih v uveljavljanju reforme, osnovnih problemih in okvirih ekonomske politike za 1968 leto je nedvomno pod vplivom trenutka in problemov, ki ga označujejo. Čeprav je nepotrebno in formalno razlikovati pesimistične in optimistične ocene, zlasti če je trenutek resnice tako pomemben, kot je sedanji, bodo ocene, razprave in stališča prav gotovo diferencirani na ti dve skrajnosti ekonomskega nesmisla. In zato je v merjenju rezultatov ter v odmerjanju stališč, na podlagi katerih se bo kreirala ekonomska politika za leto 1968, bolj kot kdajkoli doslej potrebna umerjenost, premišljenost in politika dolge sape.

Zvezni izvršni svet in šest zveznih gospodarskih resorov, ki so nosilci materiala in analiz, o katerih so začeli razpravljati skupščinska telesa, sindikati in družbenopolitične organizacije, so gradivo za sprejemanje političnega dokumenta o osnovnih smernicah ekonomske politike za leto 1968 dovolj skrbno in podrobno pripravili, poleg osnovnih analiz, vsebuje gradivo še 22 zvezkov prikaza razne problematike. Tudi to, vsaj s stališča vzajemnega sodelovanja, obvezuje vse, ki sodelujejo v razpravi, da argumentirano in z vso odgovornostjo prispevajo k izmenjavi mnenj in oblikovanju stališč. Kajti neresnih, nesmiselnih in enostranskih mnenj in predlogov smo od julijske debate v Zvezni skupščini doslej že mnogo čuli.

Dvelnpolletno uveljavljanje intencij reforme je, poleg že verificiranih in samo zaznavnih rezultatov, navrglo toliko problemov in dilem, da v uvodnem, političnem delu prav gotovo razgovori ne bodo ostali samo pri gospodarskih vprašanjih, temveč bodo prodrli v mnoge pore družbenopolitičnega življenja. — Julijske razprave v zvezni skupščini, zlasti v njenem gospodarskem zboru, replike, dogodki in razna razmišljanja so navrgli pred zvezno administracijo in Zvezni izvršni svet potrebo, da pride pred javnost s celovitejšo analizo situacije in rezultatov ter z osnovnimi izhodišči za kreiranje ekonomske politike in njenega instrumentarija za prihodnje obdobje. Kakor je logično in smotrno, da se po preteklem obdobju, ki je zadostno za realno oceno reformskih gibanj uveljavljenega gospodarskega sistema v taki situaciji globalno in načelno, razpravlja o gospodarski situaciji, ima taka razprava lahko tudi negativen značaj. Danes je namreč vsakdo za reformo, vendar si jo mnogi zamišljajo po svoje. Danes nihče ne tarna, da ga je reforma prizadela. Prizna, da je reforma odkrila tisto, kar se je leta in leta kumuliralo pod površino inflacije, ekstenzivnosti, zamegljenih odnosov in etatistične razdelitve. Stagnacije v gospodarski aktivnosti, pomanjkanja denarja, razlike v osebnih dohodkih, delne nezaposlenosti itd. — teh problemov in težav, ki danes tarejo jugoslovansko gospodarstvo, mnoge kolektive in posameznike — ni zakrivila reforma. Toda vsi danes pričakujejo, da jih bo le-ta rešila. Treba je samo prisluhniti razgovoru na ulici, sestanku proizvajalcev, prelistati časopis; niti ni potrebno podrobneje prelistati materiala, ki ga je pripravila Zvezna gospodarska zbornica in jasno je, kaj nekateri pričakujejo od sedanje razprave, zlasti pa še od ekonomske politike za leto 1968.

S takimi iluzijami bodo morali materiali zvezne uprave, sklepi Zveznega izvršnega sveta in skupščinske razprave ponovno, ne sicer dramatično, pa vendar dovolj odločno obračunati. Dejstvo je, da so nekateri ne najbolj reformski ukrepi zvezne administracije, pa tudi neke najbrž predimenzionirane obljube ustvarile vtis, kot da bo »paket« jesenskih ukrepov ekonomske politike razvozlal gordijski vozel objektivnega stanja, temelječega na obstoječih materialnih odnosih, strukturi ipd. Zdaj, ko se ta administracija postavlja na principialna stališča in ko je bolj ali manj jasno, da bo »paket« samo lepo spodbudno pismo o tem, kaj bodo uredili ukrepi, kaj pa mora narediti vsak sam — je razočaranje za marsikoga jasno. Zato v tej psihološki bitki s časom, v ponovnem preverjanju, kdo je za kaj in kaj se skriva med temi in onimi vrsticami, ne smemo pasti v malodušje, niti se zavajati, da je vse jasno. Nedvomno se za mnogimi načelnimi opredelitvami za reformo skriva stara logika razmišljanja. Vendar je vse več tistih, ki izza takih krink odkrivajo pravi obraz. Zato morda tudi ponovna vsesplošna opredelitev za strateške cilje reforme, tako kratkoročne kot one končne — v trenutku ko skoraj vsak kolektiv preverja svoje pozicije, ko so mnogi problemi družbi relielno prikazani, ni formalni dogmatizem, temveč politična opredelitev za nadaljnjo pot. Pot, ki tudi v prihodnjem letu ne bo lahka. In v tem je trenutek za akcijo. Po vsebini bogatejšo, popolnejšo, morda celo še težjo akcijo od dosedanjih, v bitki za reformo.

ANTEK M.

Prihodnjič:

Značilnosti doseženih uspehov

Gostinstvo nadalje zvišuje cene

Medtem ko so se cene na drobno ustalile in so od letošnjega februarja ostale na nespremenjeni ravni, življenjski stroški pa so celo nekoliko popustili, se cene gostinskih storitev še niso umirile. Po malenkostnem nazadovanju v avgustu so se v septembru povečale kar za 1,2 odst., tako da so zdaj za 4 odst. višje kakor v februarju. Jedila so se septembra v gostinstvu podražila za 1,6 odst., čeprav so cene živil nižje in so stroški prehrane v indeksu življenjskih potrebščin letos najbolj nazadovali. Podražile so se tudi alkoholne pijače za 1,3 odst. in so zdaj za 18 odst. višje kakor pred enim letom. — Zmanjšal se je v septembru le indeks cen prenočišč za 2,1 odst. Pri tem pa je treba upoštevati, da so cene prenočišč od lanskega leta najbolj narasle in so tudi zdaj po znižanju v septembru še za 21 odst. višje kakor v lanskem septembru.

-S

RAZSTAVLJALCI S TRADICIJO — Madžarsko izvozno podjetje »Transelektro« iz Budimpešte, ki zastopa kakšnih 20 tovarn s približno 60.000 delavci, je lahko ponosno na tradicijo svojih proizvajalcev. Nekatere madžarske tovarne so bile ustanovljene že pred 80 in celo 90 leti (zlasti je znana tovarna »Ganz«), »Transelektro« pa izvaža izdelke madžarske elektroindustrije v 82 dežel Vzhoda in Zahoda. V paviljonu »jurček« na GR v Ljubljani budimpeštansko podjetje razstavlja številno opremo in aparature za industrijo, laboratorije, železniški promet, električne centrale in podobno, precej pa je tudi izdelkov za široko potrošnjo (na sliki).

Foto: E. Šelhaus

Simpozij o mednarodnem sporazumevanju

Prireditev bo septembra prihodnje leto v Ljubljani

Prihodnje leto, od 3. do 5. septembra, bo Ljubljana prizorišče simpozija, ki bo obravnaval sodobne probleme množičnega komuniciranja in mednarodnega sporazumevanja. Organizatorji, Visoka šola za politične vede v Ljubljani, Jugoslovanski inštitut za novinarstvo, Zveza novinarjev Jugoslavije in Center za preučevanje javnega mnenja pri Institutu za družbene vede v Beogradu računajo, da bodo na tem simpoziju sodelovali priznani znanstveniki, novinarji in publicisti, ki preučujejo in raziskujejo informacije, kakor tudi drugi znanstveni in družbeni delavci, ki se ukvarjajo z raziskovanjem problemov informiranja z vidika sociologije, filozofije, psihologije, političnih ved, prava in drugih znanstvenih disciplin.

Svojo pripravljenost za sodelovanje na simpoziju je doslej že izrazilo okrog trideset tujih in domačih organizacij, znanstvenih in novinarsko publicističnih ustanov. Med temi so: Organizacija ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), Mednarodno združenje za preučevanje javnega mnenja (WAPOR), Mednarodni institut za tisk (IIP), Mednarodni center za visokošolsko izobraževanje v novinarstvu (CIESJ), kakor tudi Mednarodna organizacija novinarjev (MOŽ) s sedežem v Pragi in Mednarodna zveza novinarjev in časopisnih izdajateljev (FIEJ), ki ima svoj sedež v Bruslju.

Pripravljalni odbor simpozija, ki mu predseduje Bogdan Osolnik in v katerem sodelujejo ugledni univerzitetni učitelji, znanstveniki, novinarji in družbeni delavci, je imenoval tudi tri skupine, ki bodo pripravile predlog tem, s katerimi naj bi na simpoziju nastopili jugoslovanski udeleženci.

Z.

Tekmovanje kovinostrugarjev

V Novem Sadu pričakujejo 1000 kovinarskih delavcev iz vseh naših republik, ki se bodo od 20 do 22 oktobra udeleževali prvega jugoslovanskega tekmovanja kovinostrugarjev ali pa si bodo ogledali, kako delujejo najboljši orodni stroji domače izdelave. Na tekmovanje zunaj konkurence so povabili tudi kovinostrugarje iz Madžarske, Italije in Češkoslovaške.

Najboljšemu jugoslovanskemu kovinostrugarju, ki bo zmagal na tekmovanju, bodo izročili zlato uro, darilo predsednika Tita, najboljše uvrščena skupina pa bo dobila prehodni pokal centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije. Poleg tega bodo organizatorji tekmovanja, tovarne, družbenopolitične organizacije in uredništva listov ter radijskih postaj obdarile najboljše z različnimi nagradami.

Obilica idejnopolitičnih problemov

Predplenumski posvet vodstev občinskih komitejev ZK celjskega bazena

Na bazenskem posvetovanju vodstev občinskih komitejev ZKS, ki je bilo pred dnevi v Celju, je tekla razprava o osnutku tez, ki jih je za IX. plenum CK ZKS objavila komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri centralnem komiteju ZKS. Razpravo je vodil sekretar celjskega občinskega komiteja, član izvršnega komiteja CK ZKS in član komisije, ki je dala teze v javno razpravo, inž. ANDREJ MARINC.

Na posvetovanju so predložene teze za razpravo zelo ugodno ocenili, zlasti pa metodološko plat razvrstitve ključnih idejnopolitičnih problemov ob izvajanju gospodarske reforme. Tako ocenjeno vsebino tez je potrdila tudi razprava na omenjenem posvetovanju, ki ni obšla nobene izmed nanizanih skupin problemov.

Udeleženci posvetovanja so tako ali drugače ob nizanju konkretnih vprašanj s svojega področja ugotavljali, da je reforma začela polno delovati in da so zdaj bolj kot v preteklosti, privreli na dan številni problemi, ki ob sprejemanju reforme in njenih temeljnih načel še niso bili tako očitni.

Razumljivo je, da so v razpravi nizali tudi probleme, ki jih delovni kolektivi oziroma ožje politične skupnosti ne morejo razrešiti. Navajali so s predpisi povzročene neenakosti med gospodarskimi panogami in podjetji znotraj teh panog, kritizirali so počasno reagiranje pristojnih organov na vseh ravneh na pojave, ki jih poraja praksa, pri tem pa reforma ni nedotakljiva dogma, marveč živ organizem. Opozarjali so, da bo razprava o tezah sprožila mnoga sistemska vprašanja in da takih razprav ne bi smeli šteti za protireformske. Zavlačevanje gradnje nadaljnje faze termoelektrarne v Šoštanju, ki je povezana z usodo velenjskega rudnika, je problem, ki močno skrbi občane tega področja. Da ni nikogar, ki bi začrtal jasnejšo perspektivo zaposlenim v laškem rudniku, ki je na koncu svojega obstoja, je skrb, ki nima nič skupnega z investicijsko mrzlico. Bojazen delovnih ljudi, da bi precenjevanje ekonomskih vidikov reforme utegnilo premočno okrepiti moč odločanja v krogih organizatorjev proizvodnje na škodo samoupravnega sistema, upoštevajo že teze. Ugotovitve, da se zakonski predpisi uresničujejo, da zakonu sledi tolmačenje, kako se za zdaj še ni treba ravnati po njem, podira zaupanje v zakonodajo. Zahteve ljudi po sistemskem sankcioniranju raznih vprašanj so posledica neučinkovitosti nekaterih družbenih dogovorov, kot na primer v kadrovski politiki, politiki zaposlovanja itd. V Celju je na primer okoli 73% vodilnih ljudi brez ustrezne kvalifikacije, od tega nad 30 odstotkov takih, ki so stari do 35 let. So po vse tem zahteve po določitvi najsplošnejših kriterijev za vodilne kadre neutemeljene?

Na posvetu so govorili o lokalističnih težnjah. Eden takih primerov je zdravstveno varstvo, ki s svojim teritorialnim principom nasprotuje temeljnim svoboščinam zavarovancev. Razdrobljenost in številnost komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja v Sloveniji je v nasprotju z interesi delovnih ljudi.

Predmet razprave je bila tudi privatna pobuda, ki se v pogostih primerih razvija v izkoriščevalsko podjetništvo in ni več v mejah, ki dovolujejo načelo o osebnem delu. Tu bo treba postaviti jasnejše meje do kod je zasebna iniciativa še skladna s socialističnim družbenim sistemom.

Splošna ugotovitev na posvetu je bila, da bodo morali komunisti do idejnopolitičnih problemov pri izvajanju reforme zavzeti ofenzivnejši odnos. Pojavi v praksi terjajo odločnejši boj in poglobljenejši mnenjski spopad z nosilci izkrivljanja reformskih načel. V prvi vrsti pa bodo komunisti morali prebroditi nasprotje med načelno soglasnostjo s cilji reforme ter konkretnimi stališči, ki jih v praksi uresničujejo. Pri razreševanju idejnopolitičnih vprašanj pa bi se zlasti komunisti na odgovornejših družbenih položajih morali izogibati pavšalnih tolmačenj, češ, reforma pač deluje v polnem zamahu. Pri nas traja govorjenje o kakem problemu vse predolgo.

V razpravi na celjskem posvetu smo slišali tudi očitek, da je pomen delovnih enot v tezah premalo poudarjen, da je ravno to obliko decentralizacije samoupravljanja treba razumeti kot najzanesljivejše izhodišče za uspešna integracijska prizadevanja. Delovne enote naj bi bile temeljna platforma usklajevanja osebnih in družbenih interesov, ne pa samo da »študi angažira proizvajalca za vprašanja proizvodnje . . .«

O kadrovski politiki so bili na posvetovanju mnenja, da je leta integralni del moderne proizvodnje, sodobne ekonomike. S kadrovskimi je treba odločneje povezovati vprašanje odgovornosti in onemogočati, da bi se osebna odgovornost, dana položaju, ki ga kdo zaseda, skrivala za fasado samoupravljanja, pa tudi odgovornost znotraj samoupravnega mehanizma bi morala biti ostreje sankcionirana.

Reforma je s svojim učinkovanjem nagrmadila toliksno pestrost vprašanj, tu so bili navedeni samo nekateri drobci, da glede snovi za razpravo pred IX. plenumom centralnega komiteja ZKS pač ne more biti zadrege. Eden izmed sklepov na celjskem posvetovanju je bil, da razprave ne bodo ostajale zaprte znotraj organizacij ZK, marveč da jih bodo po vseh občinah, kljub stiski s časom, razširili tudi na druge politične organizacije, na samoupravne organe vse do občinske skupščine. Zlasti veliko pa bodo lahko prispevali aktivi komunistov, katerih člani bodo po svoji strokovni usposobljenosti toliko bolj poglobljeno analizirali idejnopolitične probleme pri izvajanju reforme.

JURE KRASOVEC

Mnenje in kritika

Še vedno postavljanje spomenikov?

Odgovor avtorju članka z gornjim naslovom in nekaterim turističnim delavcem

Naj mi kolega novinar in tovariši, katerih izjave navaja v svojem prispevku, objavljenem pod gornjim naslovom v »Delu« 14. X., ne zamerijo, če sem, prebirajoč sobotno »Delo« še v postelji, skočil pokonci in sedel za pisalni stroj. Ne bi reagiral tako spontano, če bi šlo samo za različnost pogledov. Toda tu gre za nekaj drugega! Da gre res za nekaj drugega, popolnoma nedvoumno pove na koncu sam dopisnik, ko strne izjave v povzetek, da naj ». . . nestrokovno amaterstvo in diletantski monopolizem posameznikov res čimprej nadomesti strokovna, znanstvena študija, ki bo odprla probleme širše, ne samo v mejah domačega vrtička, ozkosrčne ljubosumnosti in kratkovidnih načrtov.«

Nisem za ozkosrčno ljubosumnost in za kratkovidne načrte, toda ker je jasno, koga in kaj so imeli avtor in avtorji v mislih s temi načelno lepo povedanimi ugotovitvami, naj povem naravnost: ne verjamem, da bi brez tega »nestrokovnega amaterizma in diletantskega monopolizma posameznikov« danes sploh lahko načenjali to razpravo, ker po vsej verjetnosti na Pohorju še vedno ne bi bilo ničesar, razen nekaj počitniških domov in gostinskih objektov. Ne bi bilo pohorske gondolske žičnice, ne smučarskih vlečnic in sedežnic, ne dobro pripravljenih terenov, ne kultivirane zimskošportne tradicije, ne mednarodnega renomeja! Povejmo to odkrito! Prav delu posameznikov, za katerega ne bi mogel soglašati, da je bilo nestrokovno, se moramo zahvaliti, da so bile po mnogih letih trdega dela premagane vse ovire in končno vendarle ustvarjeni pogoji za turistično dejavnost, ki vidi za ped dlje od steklenice rizlinga in dobre klobase.

Zanimivo: ne spominjam se, da bi se v dolgih letih trdega pionirskega dela kdo oglašal in pritoževal, češ da teče delo mimo njega!

Brez zamere, ampak zdi se mi tipično naše, da naenkrat skušamo omalovaževati delo ljudi, ki so posvetili uresničitvi svojih zamisli svoje najlepše ustvarjalne moči. Recimo, svojih najboljših deset let!

Se bolj tipično naše in sodobno pa je, da začnemo takrat zanesljivo govoriti o »znanstvenih študijah«, o »visoki strokovnosti« in navadno ustanovimo sklad in komisijo, ki naj bi na visoki znanstveni ravni problem analizirala iz popolnoma novih zornih kotov. Potem počakamo, da zmanjka denarja, in v spokojnem zadovoljstvu, da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, problem do nadaljnjega odložimo z dnevnega reda.

Tudi take primere že poznamo.

Da se razumemo: nisem proti znanstvenim študijam in strokovnosti pri delu. Nikakor! Toda vse prevečkrat zamenjujemo strokovno pretehtanost z razpravljanjem brez konca. Res pa je tudi, da medtem ko po eni strani nimamo dovolj strokovnjakov za najbolj pomembne odločitve, ki resnično terjajo temeljit študij, bi po drugi strani radi že o vsaki gostilni ali vsakem hotelu posebej razpravljali na najvišji in najširši znanstveni ravni, čeprav je povsod po svetu to stvar kalkulacije investitorjev.

Drži, zametki gradnje mariborskega pohorskega centra so sloneli na amaterizmu. Toda od takrat je ta amaterizem že zdavnaj prerasel v polnokrvni profesionalizem. In kdo je bolj poklican izdelati študije za nadaljnji razvoj kot ti profesionalni delavci, ki na svoji lastni koži občutijo uspeh ali neuspeh investiranih milijonov? Čemu torej tolikšen krik in vik, če imajo svoj program, za katerega so prepričani in ga zagovarjajo, in če imajo investitorja, ki je pripravljen soinvestirati? Navsezadnje oboji niso začetniki in o turizmu vedo vsaj toliko kot vsi tisti, ki se zdaj oglašamo k razpravi.

Ko prebiram v članku izjave posameznih nezadovoljnih tovarišev, se mi zdi, da sami ne vedo povsem točno, kaj bi radi. Radi bi turizem, pa ne preveč turizma. Radi bi drugačen turizem, kot ga imajo, a še ne vedo, kakšnega. V članku berem, da so se sestali pred tričetrt leta, odvezali mošnjo in dali za znanstveno proučevanje trideset milijonov — in se od takrat niso več sestali!

Zares obetajoča akcija, ki napoveduje svetlejše obdobje!

»Študija pa je sredi začetkov!« sporoča dalje dopisnik. »Sredi začetkov« pomeni pač začetek, pa čeprav malo bolj stran od samega roba začetka. Očitno štejemo pri nas za resne znanstvene priprave samo tiste, ki trajajo veliko časa. Navadno so naše »študije« končane takrat, ko je stvar že tako zastarela, da je treba takoj naročiti nove študije, da smo vsaj s študijami na tekočem.)

Citirani avtorji se v izjavah sprašujejo, ali hočemo v treh letih narediti Grenoble ali Garmisch? Če tovariši poznajo Grenoble, predvsem pa, če poznajo tudi vrsto mnogo manj znanih zimskošportnih centrov, kjer je v treh letih zraslo po deset in petnajst žičnic ter — vem za primer — v enem samem centru v 3 letih trinpetdeset hotelov, potem se jim ni treba bati, da bi vdrlo v naš turizem preveč škodljivih tujih vplivov naenkrat.

Namesto nepotrebne zaskrbljenosti bi se bilo pametneje vprašati, ali ni že skrajni čas, da tudi v naši turistični praksi začnemo ukrepati hitreje in učinkoviteje? Časi, ko smo imeli za vsako stvar po deset in več let na voljo, so očitno pri kraju in tudi tisti, ki gradijo in zgradijo turistični center v treh letih, se najbrž ne mislijo prilagoditi našim navadam, ampak ga bodo v prihodnje najverjetneje zgradili v še krajšem času.

Poudarjam: ne spuščam se v presojo, kje naj bo novi zimski pohorski center, ki je postal kamen spotike. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je Pohorje, kakršnega so nam ustvarili »diletanti in amaterji«, uspešno zaživelo kot zimskošportni center. Na osnovi dosedanjih izkušenj je že pred leti, kolikor vem, vzklila misel o gradnji dodatnega centra na ribniškem Pohorju, kjer so snežne razmere bolj ugodne in trajajo tudi po pet mesecev. Ribniško Pohorje naj bi bilo po teh načrtih železna rezerva tudi za mariborsko Pohorje, kadar tam ne bi bilo dovolj snega. O vsem tem so mi nekoč kazali kopico podatkov in analiz, da bi se to izplačalo.

Ponavljam, ni moja stvar niti — namen, da bi dokazoval umestnost takih investicij, čeprav se mi zdijo pametne. Človeku se upira predvsem razpravljanje na takšnem nivoju, ko bere, da je nekdo zoper gradnjo novega pohorskega zimskega centra in novih hotelov ter v dokaz podpre svoje odklonilno stališče s praznimi hoteli — »v Slovenjem Gradcu in drugod!« Mislim, da tu ni jasno, o čem se pravzaprav pogovarjamo. Če se je nekdo odločil za zimske počitnice na snegu, menda ne bo hodil v Slovenj Gradec »ali kam drugam« samo zato, da bi bili vsi hoteli v Sloveniji enakomerno zasedeni! Z isto logiko tudi na morju ne bi imelo smisla graditi novih hotelov, dokler bi imeli na primer v Žužemberku ali kje ob Kolpi še neizkoriščene gostinske kapacitete.

Saj ne vem, na katere trditve bi odgovarjal.

Tovariš predsednik krajevne skupnosti govori o ». . . tistem tekmovanju, ki ga priredijo enkrat na leto in traja tri dni« in pravi, da ne vidi nekega velikega turističnega pomena v športni prireditvi, ki je doslej delala velike milijonske izgube na račun družbenih sredstev. »To so muhe enodnevnice, turizem pa je stalen gospodarski proces, ki ga je treba gledati z vseh strani,« zaključi tako vsesplošno, da bi isto lahko v celoti povedal za čebelarstvo ali katerokoli drugo koristno dejavnost.

S katerekoli strani že gledam gornjo izjavo, kaj prida znanja o turizmu ne najdem v njej. Vsi zimski centri po svetu (ki poslujejo strogo po načelih rentabilnosti in ekonomičnosti) se na vse pretege trudijo, da bi si zagotovili čimveč in čimbolj pomembna športna tekmovanja. Malo avstrijsko mestece Schladming, neznano in nepomembno na nebu renomiranih turističnih letovišč, je porabilo lani čez dva milijona šilingov samo zato, da je pripravilo dostop in izsekalo tekmovalno progo, s katero se misli potegovati za bolj drugorazredno prireditev, kot jo ima Pohorje. Ali sploh kdo ve, koliko truda je veljalo posamezne »amaterje«, da je FIS sprejela Pohorje v mednarodni koledar vrhunskih prireditev?

Sicer pa tudi tokrat ne gre za prireditev ali proti njej. O tem naj odločajo prireditelji. Neresno je pa vendarle, da se kdo v izjavi v isti sapi pritožuje, da imajo že zdaj pravo kulturno puščobo in da naši hoteli samevajo, ker nimajo razvedrila in programov, hkrati pa je še zoper tisto malo programa, kolikor ga imamo!

Pametneje bo, da ne polemiziram s posameznimi trditvami, ki so ali preveč neresne ali tako vsesplošne, da človek nima kaj početi z njimi. Važnejše se mi zdi vprašanje, od kod naenkrat strah pred raznolikostjo našega ubogega turizma. Dobro, na mariborskem Pohorju so se našli ljudje, ki imajo program, v katerega se prepričani in ga zagovarjajo, imajo izkušnje in lahko pokažejo tudi na rezultate dosedanjega dela. Namesto da se zdaj zaganjamo v njih, združimo vse tiste, ki imajo drugačne poglede, ki mislijo, da je možno drugod in na drugačen način vložiti denar koristneje, pa se naj zagrizejo v delo z enako ihto, kot so se oni na Pohorju, in ni vrag, da ne bi tudi iz tega nastalo nekaj koristnega.

»Enotnost prizadevanj« zaradi tega še zdaleč ne bo ogrožena, če je sploh potrebno, da smo si enotni o vsaki gostilnici, ki jo bomo postavili med Mariborom in Ljubljano.

Od samega čakanja, razpravljanja in znanstvenih študij pa najbrž ne bomo imeli kaj prida dobička!

MILAN MAVER

J. Reed: Deset dni, ki so pretresli svet

Padec začasne vlade

Nadaljevanje

Medtem smo mi nemoteno šli v palačo. Še vedno je bilo precej tekanja sem in tja, preiskovali so novo najdene sobe v obširni zgradbi in stikali za skritimi posadkami junkerjev, ki jih ni bilo. Šli smo po stopnicah in hodili po sobah. V ta del palače so prišli tudi drugi oddelki od nevske strani. Slike, kipi, stenske preproge in volnene odeje v velikih državnih sobanah so bile poškodovane, v uradih pa je bila oropana vsaka pisalna miza in vsaka omara, papir je bil raztresen po tleh in po stanovanjskih sobah so bile postelje oropane odej in omare za obleko so bile nastežaj odprte. Najbolj cenjen plen je bila obleka, ki jo je delovno ljudstvo potrebovalo. V sobi, kjer je bilo nakopičeno pohištvo, smo našli dva vojaka, ki sta trgala s stolov španske usnjene blazine. Pojasnila sta, da si bosta iz njih napravila škornje . . .

Stari dvorni služabniki v svojih modro-rdeče-zlatih uniformah so stali nervozno zraven in po sili navade ponavljali; »Ne smete noter, barin! Prepovedano je . . .« Končno smo prodrli v zlato in malahitno sobano s temnordečimi brokatnimi zastori, kjer so ministri imeli sejo ves ta dan in vso noč in kjer so jih vratarji izdali Rdeči gardi. Dolga miza, pokrita z zelenim pregrinjalom, je bila prav takšna, kot so jo pustili, ko so bili aretirani. Pred vsakim praznim sedežem je bilo pero, čnilo in papir. Papirji so bili počečkani z začetki akcijskih načrtov in z grobimi zasnutki proglasov in manifestov. Večina izmed njih je bila prečrtana, ko je njihova brezpomembnost postala očitna, in ostali del pole je bil pokrit z razmišljenimi geometričnimi risbami, ki so jih pisci risali, ko so sedeli in obupano poslušali, kako so ministri drug za drugim predlagali himerične načrte. Vzel sem eno izmed teh počečkanih strani, s pisavo Konovalova, kjer je bilo zapisano: »Začasna vlada poziva vse razrede, naj podpro Začasno vlado . . .«

Ves čas — to je treba pripomniti — je bila vlada v stalni zvezi s fronto in s provincialno Rusijo, čeprav je bil Zimski dvorec obkoljen. Boljševiki so se zgodaj zjutraj polastili Ministrstva za vojne zadeve, toda niso vedeli za vojaško telegrafsko postajo na podstrešju niti za privatno telefonsko zvezo z Zimskim dvorcem. Na tem podstrešju je ves dan sedel mlad oficir in razširjal po deželi celo poplavo pozivov in razglasov; in ko je slišal, da je palača padla, si je nadel klobuk in mirno odšel iz poslopja.

Ker smo bili tako zainteresirani, dalje časa nismo zapazili izpremembe v ponašanju vojakov in rdečegardistov okoli nas. Ko smo postopali od sobe do sobe, nam je sledila majhna skupina; ko pa smo prišli do galerije slik, kjer smo prebili popoldne z junkerji, se je zagnalo za nami kakih sto mož. Velikanski vojak nam je zastavil pot; njegov obraz je bil poln mrkega suma.

»Kdo ste?« je zagodrnjal. »Kaj delate tukaj?« Drugi so se počasi zbrali okoli njega, bolščali in začeli mrmrati. »Izzivači!« je dejal nekdo. »Roparji!« Pokazal sem naše dovolilnice, ki jih je izdal Vojaški revolucionarni komite. Vojak jih je opreznо vzel, jih obračal na vse strani in jih ogledoval, ne da bi kaj razumel. Očitno ni znal brati. Dal jih je nazaj in pljunil na tla. »Burnagi! Papir!« je dejal zaničljivo. Množica se je počasi začela pomikati in nas obkoljevati. Preko njihovih glav sem zagledal oficirja, ki je brezmočno zrl predse, in sem mu zaklical. Krenil je k nam in si z rameni krčil pot.

»Jaz sem komisar,« mi je dejal. »Kdo ste? Kaj je?« Drugi so stopili nazaj in čakali. Pokazal sem papirje.

»Vi ste tujci?« je hitro vprašal po francosko. »Zelo nevarno je . . .« Nato se je obrnil proti možici in dvignil naše dokumente. »Tovariši!« je kričal. »Ti ljudje so tuji tovariši — iz Amerike. Prišli so, da bi lahko povedali svojim rojakom o junaštvu in revolucionarni disciplini proletarske armade!«

»Kako to veste?« je odvrnil postaven vojak. »Povem vam, da so izzivači! Pravijo, da so prišli opazovat revolucionarno disciplino proletarske armade, toda svobodno so se sprehajali po palači, in kdo ve, če si niso napolnili žepov s plenom?«

»Pravilno!« so renčali ostali in se tiščali naprej.

»Tovariši! Tovariši!« je pozival oficir in na čelu se mu je nabiral pot. »Jaz sem komisar Vojaškega revolucionarnega komiteja. Ali mi zaupate? Dobro, povem vam, da so te dovolilnice podpisane z istimi imeni kot moja!«

Peljal nas je skozi palačo in ven skozi vrata na Nevsko obrežje, pred katerim je posloval običajni odbor, ki je pregledoval žepe . . . »Komaj ste jo odnesli,« je mrmral in si brisal obraz.

»Kaj se je zgodilo z ženskim bataljonom?« smo vprašali.

»Oh, ženske!« Zasmejal se je. Vse so se stisnile v zadnji sobi. Strašno težko se nam je bilo odločiti, kaj naj napravimo z njimi — več jih je bilo histeričnih in tako dalje. Končno smo jih poslali na Finski kolodvor in jih naložili na vlak, da jih odpelje v Levašovo, kjer imajo svoje taborišče . . .«

Prišli smo v mrzlo, nevzdušno noč, ki jo je napolnjeval šum temnih armad na pohodu, v noč, ki je bila vsa električna od patrol. Od onstran reke, kjer se je pojavila temačna gmota Petropavlovske trdnjave, je prišel hripav krik . . . Po pločniku je bila raztresena zdrobljena štukatura, ki je padla z nazidka palače, kamor sta zadeli dve granati z bojne ladje Aurora; to je bila edina škoda, ki jo je povzročilo obstreljevanje . . .

Sedaj je bila ura že nekaj čez tri zjutraj. Na Nevskem prospektu so zopet svetile vse cestne svetilke, topovsko grmenje je utihnilo in edini znaki vojne so bili rdečegardisti in vojaki, ki so čepeli okrog ognjev. Mesto je bilo mirno — verjetno ni bilo nikoli v celi svoji zgodovini tako mirno; v tej noči se ni zgodilo niti eno nasilje, niti en rop.

Toda poslopje Mestne dume je bilo vse razsvetljeno. Povzpeli smo se v galerijsko, Aleksandrovo dvorano, kjer so v zlatih okvirih in z rdečim oviti viseli veliki carski portreti. Kakih sto ljudi se je zbralo okrog tribune, kjer je govoril Skobelev. Zahteval je, naj se Komite javne varnosti razširi, tako da bo združil vse antiboljševiške elemente v eno veliko organizacijo, imenovano Komite za rešitev domovine in revolucije. In pred našimi očmi se je ustanovil Komite za rešitev — tisti komite, ki se je razvil v najmočnejšega sovražnika boljševikov in ki se je v naslednjem tednu pojavljal včasih pod lastnim partizanskim imenom in včasih kot strogo nevtralni Komite javne varnosti . . .

(Se nadaljuje)

Zabeleženo

Vsiljevanje uvoženega piva

V nekaterih planinskih domovih so gostje v zadnjem času zaman zahtevali ljubljansko ali kako drugo domače pivo. Dobili so lahko le uvoženo, seveda precej dražje pivo in tega so pač morali vzeti, če niso hoteli ostati žejni, saj v planinah ne moreš izbirati lokala.

Tega pa nikakor ni krivo pomanjkanje domačega piva, saj le-tega zmanjka kvečjemu poleti. V prodajnem oddelku ljubljanske pivovarne Union so nam potrdili, da imajo piva dovolj. Poleg obiskanega izdelujejo tudi obstojnejše pivo, ki pride prav ravno planinskim domovom in podobnim naročnikom. Toda pivovarna tem naročnikom ne prodaja piva neposredno, temveč prek trgovskih podjetij. Le-ta pa so zadnji čas, kot vse kaže prezaložena z uvoženim pivom.

Seveda nismo zoper uvoza piva, če s tem izboljšujemo oziroma povečujemo izbiro, nedopustno pa je, da ga trgovska podjetja vsiljujejo gostom na račun, ki je skregan s svobodnim trgom.

M. Z.

vileda
● ODLIČNA KOŽICA ZA PRANJE AVTOMOBILA – SUŠI IN POLIRA!
Cena: 38,40 N-din
Kupite jo lahko pri SLOVENIJA AVTU, v ostalih trgovinah avtostroke in na bencinskih črpalkah.

Neznanke

V pred kratkim objavljenem sporočilu o delu »odbora NATO za atomsko načrtovanje«, ki se na kratko imenuje »McNamarov odbor« — zasedal je v Ankari 28. in 29. septembra — je mimogrede omenjena možnost, »da bi na osrednjem in južnem sektorju atlantskega obrambnega sistema uporabili tudi taktično atomsko orožje«. V tej zvezi se je začelo govoriti o »pasu atomskih min«, s katerim naj bi Turčija zavarovala svoje meje proti Sovjetski zvezi.

Turško zunanje ministrstvo je te govorice zanikalo, kljub temu pa se ponuja več vprašanj in domnev. Mar ankarsko zasedanje »McNamarovega odbora« ne napoveduje novega oboroževalnega tekmovanja, ki bi utegnilo zavreti proces popuščanja napetosti v Evropi in še bolj otežiti delo razorožitvene konference v Ženevi? Ob tem pa se seveda v Ankari prisotnim opazovalcem nujno odpre vprašanje, kolikšna je notranja logika sedanje turške zunanje politike. Poglobljeno in razširjeno turško-sovjetsko sodelovanje, predvsem na gospodarskem področju, pa tudi mnoge stične točke v pogledih na srednjevzhodno krizo in na vojno v Vietnamu, vse to je v dokajšnjem razkoraku z nameravano atomsko obrambo turške meje proti Sovjetski zvezi, toliko bolj, ker ne gre za obrambne ukrepe v nacionalnem okviru, marveč v režiji širše NATO strategije.

Možni sta dve domnevi. Ali so govorice o »pasu atomskih min« čisto izmišljene, ali pa gre za načrte, ki so bolj atlantski kot turški in je Turčija samo eden od terenov, na katerih naj bi jih uresničili. Opazovalci v Ankari se bolj nagibajo k drugi možnosti, ker nekako logično izhaja iz procesa, ki smo mu priča v atlantskem zavezništvu. Politična kohezija atlantske zveze se ob stopnjevanju vojne v Vietnamu vedno bolj rahlja: Francija je praktično z vojaškim paktom NATO prekinila, manjše države, članice te zveze pa vsak dan glasneje kritizirajo ameriško politiko v Vietnamu in izražajo bojazen, da bi jih ameriška avantura v Aziji utegnila zaplesti v nezaželene nevšečnosti. Belgijski ministrski predsednik ob otvoritvi novega sedeža NATO, ki mu Belgija nudi gostoljubje, najbrž ni samo po naključju izrekel želje, naj bi dal NATO večji poudarek pridavanju za popuščanje napetosti v svetu.

V tem spletu silnic, ki sredobežno delujejo v atlantski zvezi, je torej razumljiva želja Združenih držav, da s poudarkom na vojaški značaj NATO kompenzirajo upadajočo politično kohezijo atlantskega zavezništva, čeravno to ne more biti »zdravilo« za proces, ki je že očiten, kajti atlantski zavezniki so vse prej kot zadovoljni z enostranostjo ameriških »obrambnih pobud«: kanadski obrambni minister Léon Cadieux je odkrito kritiziral ameriški načrt protiraketne obrambe (ABM), češ da Kanada o tem sploh ni bila predhodno informirana, Britanci pa so suho ugotovili, da so sicer bili informirani o tej zadevi, nihče pa jih ni vprašal za njihovo mnenje.

M. SUSTAR

PAPAS: AFRIŠKI HOTEL

»Kaj pa pričakuješ od družb, ki dopuščajo prosto izbiro?«
The Guardian, London

Zastoj trgovine z ZAR

Obstajata dve zamisli, kako naj bi jo pognali v ponoven vzpon: z razvojem industrijske kooperacije in z ukinitvijo kliringa?

OD NAŠEGA POROČEVALCA

KAIRO, oktobra. Nesorazmerje med političnimi odnosi med Jugoslavijo in ZAR ter našimi gospodarskimi stiki s to državo se bo letos po vsej verjetnosti povečalo. Doslej znani podatki in predvidevanja namreč kažejo, da se je vrednost trgovinske menjave v primerjavi z lanskim letom zmanjšala in kaže še nadalje tendenco upadanja.

Vrednost menjave v prvih sedmih mesecih letošnjega leta je znašala 27,6 milijona dolarjev, kar je za 9 odstotkov manj kot lani v istem obdobju. Tudi nepopolni podatki za devet mesecev ne kažejo nobenih znamenj povečanja. V prvih sedmih mesecih smo iz ZAR uvozili za 13,8 milijona dolarjev blaga, izvozili pa ravno toliko. Uvoz in izvoz sta se tako prvič po več letih ujela na isti ravni, čemur pa so botrovale izredne okoliščine, tako da temu ravnovesju ni mogoče pripisovati dolgoročnejšega pomena.

Iz Egipta smo letos uvozili precej manj bombaža, riža, tekstila, industrijskih proizvodov, nafte in naftnih derivatov. Le fosfatov smo uvozili nekaj več, kot je bilo predvideno. Tudi naš izvoz v ZAR je bil znatno manjši od predvidevanj. Zlasti močno se je zmanjšal izvoz industrijskih izdelkov, deloma tudi lesa in surovin. Pač pa smo izvozili v Egipt več živil kot prejšnja leta.

Vzroki za taka gibanja v trgovinski menjavi so različni. Bombaža, ki predstavlja več kot polovico našega uvoza iz Egipta, smo na primer doslej dobili le za polovico dogovorjene kvote; na drugi strani pa so naša podjetja, ki ta bombaž kupujejo, v finančnih težavah zaradi velikih zalog gotovih izdelkov in bombaž prevzemajo z velikimi zakasnitvami, medtem ko bi ga lahko Egipt zlahka prodal drugam.

Pri industrijskih izdelkih je pričakovati še nadaljnje zmanjševanje izvoza v ZAR, ker se je po junijskem spopadu uvoz tu v celoti močno zmanjšal, še posebej pa uvoz kapitalnih dobrin, prednost pa dajejo uvozu prehrambenih izdelkov.

Toda poglavitna ovira za povečevanje menjave je v razlikah med gospodarskima sistemoma držav, ki sta zlasti po naši gospodarski reformi čedalje bolj vsaksebi. Naša podjetja, ki poslujejo v pogojih decentraliziranega gospodarstva in sproščene zunanje trgovine, se tu srečujejo z izrazito centraliziranim in administrativno vodenim gospodarstvom. Poglavitni problem, ki nastaja pri tem trenju, so cene. Cene mnogih artiklov, ki smo jih ali jih še uvažamo iz ZAR, so že tako visoke, a jih še vedno zvišujejo, da bi tako zlasti na kliriškem področju pokrili primanjkljaj v celotni menjavi.

Zaradi visokih cen je bil razdrt sporazum o hladilnikih, ker pač naša podjetja lahko kupijo občutno cenejše hladilnike v Italiji in egiptovskih ne morejo spraviti v denar. Visoke cene pa ne povzročajo težav le pri hladilnikih, marveč tudi pri tekstilu, nafti in naftnih derivatih in pri industrijskih izdelkih nasploh.

Gospodarstveniki obeh držav intenzivno preučujejo možnosti za poživitev medsebojne menjave. Položaj se bo brž kone veliko zboljšal, ko bo začel veljati sporazum o carinskih preferencialih med Indijo, ZAR in Jugoslavijo. Vendar si zaradi že omenjenih razlogov tudi od tega najbrž ni mogoče obetati bistvenega izboljšanja, zlasti še, ker je splošna zunanjetrgovinska orientacija ZAR, da izvaža čimveč na področje čvrstih valut, uvaža pa čimveč s kliriškega področja, vendar predvsem živila in surovine.

Slišati je mnenja, da bi utegnila biti rešitev v ukinitvi kliriškega sistema in prehodu na plačevanje s trdnimi valutami, seveda, če bodo tudi drugi potrebni pogoji za to. Nekateri naši gospodarstveniki v Kairu menijo, da bi s tem sicer začasno prav gotovo zavrli medsebojno trgovino, ker je egiptovsko tržišče tradicionalno nagnjeno k zahodnim državam, zlasti Britaniji in ZDA, vendar bi se čez čas gotovo uveljavili tudi na egiptovskem tržišču, kot se z uspehom uveljavljamo na mnogih drugih konvertibilnih trgih. Vsekakor pa, pravijo zagovorniki tega mnenja, bi s tem postavili trgovinske stike na bolj jasno osnovo, medtem ko smo zdaj prisiljeni vezati uvoz z izvozom, kar nam povzroča veliko glavobola.

Zdi se, da je najperspektivnejša in najaktualnejša možnost za povečanje blagovne menjave v krepitvi industrijske kooperacije. Za zdaj na tem področju ni bilo večjih uspehov. Naši podjetji TAM in tovarna motorjev iz Rakovice sicer sodelujeta z egiptovsko industrijo traktorjev in tovornjakov, vendar je to sodelovanje le enostransko, saj dobavljata dele za vozila le naši podjetji.

Na sestanku gospodarskih delegacij Indije, ZAR in Jugoslavije v Delhiju je bila industrijska kooperacija močno v ospredju. Ugotovljeno je bilo, da bi ZAR in Jugoslavija lahko okrepili sodelovanje v avtomobilski industriji, elektroniki, ladjedelništvu ter v proizvodnji umetnih gnojil, elektroopreme in traktorjev. Možnosti se odpirajo tudi v skupnem izkoriščanju nafte in v proizvodnji opreme za tekstilno industrijo.

Vendar je industrijska kooperacija kljub dobrim željam za zdaj še v povojih. Novorojenčku naj bi pomagali na noge carinski preferenciali in pa biroja za industrijsko sodelovanje v ZAR in Jugoslaviji, plod tri leta stare zamisli. Naš odbor v Kairu je začel delati 1. oktobra, tako da kaj več o njegovi dejavnosti za zdaj ni mogoče reči.

ANDREJ NOVAK

Alžirski pogoji Kinshasi za Čombeja

BRUSELJ — Belgijski katoliški list »La libre Belgique« je sporočil, da je Alžirija postavila Kongu pogoj: če hoče, da mu izroči nekdanjega premiera Moiza Čombeja, se mora odreči ameriški vojaški in gospodarski pomoči. Poleg tega je Alžirija, kot je zapisal list, za izročitev Čombeja postavila pogoj, da se mora Kongo odreči izraelski vojaški pomoči in podpreti Arabce proti Izraelcem. Nadalje bi moral Kongo poslati organizaciji afriške enotnosti vojaške čete, ki bi jih uporabili za invazijo na portugalsko Angolo.

Časopis je poudaril, da je te informacije dobil iz »posebno zanesljivega vira«.

ČE IMATE POKVARJEN OPTIČNI INSTRUMENT . . .

Problem glede popravila optičnih instrumentov boste rešili s pomočjo našega specializiranega oddelka za remont optičnih instrumentov, zajamčene kakovosti s področja:

- ŠOLSTVA
- ZNANOSTI
- INDUSTRIJE in
- MEDICINE

Vse instrumente popravljamo ne glede na proizvajalca v kratkem roku in kakovostno.

Vsa pojasnila dobite v SEKTORJU PRODAJE, zglasite se lahko pismeno ali po telefonu.

ZRAK

Podjetje precizne mehanike in optike »ZRAK« — Sarajevo, Adema Buće 31, telefoni: centrala 41-848 in 41-833, direktor prodaje 41-285, telex 41-185

OZN orodje za ohranitev miru

Zdravici predsednika Zveznega izvršnega sveta Mike Špiljka in predsednika norveške vlade Pera Bortena na večerji v čast norveškemu premieru

Predsednik ZIS Špiljak:

»Jugoslovanska vlada obsoja politiko sile in se zavzema za politično rešitev krize«

Predsednik ZIS Mika Špiljak je nazdravil svojemu gostu in dejal, da nadaljuje njegov obisk prisrčne in prijateljske odnose, ki so že tradicionalni med državama, saj se je to prijateljstvo kovalo v najhujših trenutkih v zgodovini jugoslovanskega in norveškega ljudstva med drugo svetovno vojno.

Nato je predsednik ZIS Mika Špiljak spregovoril o vprašanjih iz mednarodnega življenja in dejal:

»Medtem ko sta tako Jugoslavija in Norveška naravnali svoje misli in delovanje za ohranitev miru, moramo z obžalovanjem ugotoviti, da je sedanji mednarodni položaj zelo resen. V mednarodnih odnosih se bolj zatekajo k politiki sile, zaradi česar je nevarnost, da bo svet zajela splošna katastrofa. Dogodki na Srednjem vzhodu, nadaljnje stopnjevanje vojne v Vietnamu, ki so jo še razširili z bombardiranjem Hanoia in Haiphonga, nas čedalje trdneje prepričujejo, da se je treba kar najbolj prizadevati pri iskanju miroljubnih rešitev za sedanje spore. Naša pobuda za rešitev krize na Srednjem vzhodu ima ta namen. Jugoslovanska vlada se s svojimi prizadevanji za to, da bi se našel izhod, in z obsojanjem politike sile kot metode pri reševanju mednarodnih sporov zavzema za politično rešitev, s katero je edinole mogoče odstraniti posledice agresije in zagotoviti mir med državami tega področja«.

Predsednik ZIS Mika Špiljak je nato govoril o Vietnamu in dejal, da je jugoslovanska vlada prepričana, da ne more biti miru na tem področju, dokler ne bo vietnamsko ljudstvo moglo prosto odločati o svoji usodi. Imamo za neogibno, je dejal Mika Špiljak, da ZDA brezpogojno prenehajo bombardirati ozemlje DR Vietnama, kar je prvi pogoj za politično rešitev tega problema.

Predsednik ZIS je poudaril, da je OZN nenadomestljivo orodje za ohranitev miru in razvoj mednarodnega sodelovanja. V tej zvezi je odgovornost, ki jo imajo velesile, in hkrati dejal, da imajo tudi majhne države čedalje več možnosti, da tudi one pripomorejo k ohranitvi miru na svetu.

Ob koncu zdravice je Mika Špiljak govoril še o sodelovanju med Jugoslavijo in Norveško.

Mehika hoče zavreti »odtok talentov«

MEXICO — Mehiška vlada je ustanovila posebni odbor za razvoj znanosti in tehnike, katerega poglavitna naloga bo preprečiti nadaljnje »odtekanje talentov« iz države, zlasti v ZDA. Odbor sestavljajo, poleg predstavnikov vlade tudi delegati večine izmed 19 mehiških univerz. Pripraviti bo moral načrte za razvoj znanstvenikov v skladu s splošnim gospodarskim razvojem države ter program za preprečevanje »bega talentov« iz države. Tako na primer ocenijo, da ena tretjina promoviranih zdravnikov vsako leto odide v ZDA.

Predsednik vlade Borten:

»Mir, varnost in mednarodni red so cilji tako jugoslovanske kot norveške politike«

Predsednik norveške vlade Per Borten se je v svoji zdravici zahvalil gostitelju za prisrčne besede in poudaril, da je povsem naravno, da imajo narodi Jugoslavije in Norveške podobne poglede na vrsto problemov, ki so aktualni v sedanjem položaju. Podlaga njihove politike so narodna svoboda in neodvisnost ter medsebojno spoštovanje med narodi.

Enaka usoda v letih vojne, je dejal Per Borten, je pripomogla k povezovanju naših narodov.

Norveški premier je izjavil, da sta občudovanje in spoštovanje, ki so ju Norvežani med vojno gojili do jugoslovanskih narodov, dobili nove spodbude v samostojnem ravnanju Jugoslovanov v povojnem času.

Pri tem, je poudaril, ste pogostokrat šli naprej, ker ste se ravnali po drugačnih smernicah kot mi v naši državi. To je v veliki meri posledica različnih nacionalnih razmer in izkušenj, pa tudi osnovnih političnih pogledov. Prav tako imate vi probleme, ki jih mi nimamo. Lahko je razumeti, da se utegnejo razločevati načini mišljenja o pomembnih političnih vprašanjih. Povojni čas nam je prinesel številne notranje in zunanje težave. Nikoli pa niste dopustili, da bi vas težave premagale; odločno in pripravljeni ste se jim postavljali po robu. Prepričan sem, da pogum in vera — na katera se zdaj opirate — v možnost lastnega naroda, izhajata iz vašega spoznanja, da ste si sami priborili svojo nacionalno svobodo.

Na koncu je norveški premier Per Borten dejal:

»Mnogostranski in hudi so problemi, s katerimi ima opraviti današnji svet, in iluzorno bi bilo verovati, da jih je mogoče rešiti zlahka in v kratkem. Mir, varnost in mednarodni pravni red so cilj tako jugoslovanske kot norveške politike. Obe državi bi radi pripomogli k mirnemu razvoju na svetu. Zato je neogibno, da tudi v naših državah, dokler je to v naši moči in kolikor daleč sega naš vpliv, storimo vse, da bomo okrepili organizacijo, ki ima zdaj čedalje večjo vlogo v delovanju za mir Združene narode. Upamo, da lahko naši državi še uspešneje sodelujeta na številnih toriščih in da je lahko to dober zgled mednarodnega sodelovanja.«

Podaljšano izredno stanje v Zambiji

LUSAKA — Zambijski parlament je z veliko večino sklenil še za šest mesecev podaljšati izredno stanje v državi. Zambijski podpredsednik Kapvepve je povedal v parlamentu, da vojaška aktivnost v sosednjih državah — Rodeziji, Mozambiku, Angoli in Kongu — resno ogroža notranjo varnost Zambije. Zaskrbljenost in napetost pa povzroča tudi fanatična verska sekta Lumpa, ki ima več kot 10.000 privržencev. Čeprav je vlada pred tremi leti zatrla upor te verske sekte, meni, da so ji njeni privrženci še zmeraj nevarni.

Kako tramvaj dela zgodovino

V Bonnu kopljejo podzemeljsko, s tem pa postaja prestolnica »stalna«

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

BONN, oktobra. Zgodovina je, pravijo, sestavljena iz majhnih reči, včasih celo iz komunalnih. Te dni so pod razritim asfaltom Adenauerjeve aleje ter ob prozaičnem ropotu zračnih kladiv in ob simbolični spremljavi vojaške godbe pokopali eno izmed neuresničenih velikih političnih iluzij. S tem da so začeli kopati progo za bodoči podzemeljski tramvaj, je Bonn dokončno prenehal biti tisto, kar je bil za nekatere trdovratneže že od leta 1949 — namreč samo »začasna« prestolnica ZR Nemčije.

Vendar pa se to ni zgodilo zgolj zaradi tramvaja, čeprav ga verjetno ne bi poskušali preseliti pod zemljo, ko bi ne bili prepričani, da bo Bonn tudi leta 1972 sedež zahodnonemške vlade. Komunalni velemestni posegi v »zvezno vas« so samo daljni nasledek političnega prepričanja, ki ga je te dni tudi zunanji minister po svoje izrazil z besedami: »Ker sem dovolj realen, vem, da samoodločbe Nemcev ni na dnevnem redu praktične politike.«

Dva izmed njegovih kolegov sta bila nekaj dni prej tudi dovolj realna, da sta na »gradbišču prihodnosti« pozdravila bonske prebivalce — gostitelje številnih ministrstev, uradov, direkcij, veleposlaništev in drugih prestolniških ustanov — kot »prebivalce glavnega mesta Bonna« in kot »prebivalce zvezne metropole«, in sicer prvič brez doslej obveznega vzdevka »začasno«. To je, je zapisal neki krajevni kronist, »priznani konec bonskega provizorija«.

Ali so se jim, me je vprašal neki tuji kolega, v Bonnu odprle oči, ali pa so se samo sprijaznili z usodo? Prvo vsekakor ne izključuje drugega. Logično je, da je Bonn lahko bil »začasen« samo toliko, kolikor se je moglo pričakovati, da bo Berlin postal »stalen« kot sedež ne le enotne nemške vlade, gledano na splošno, temveč še prav posebej še tistih ljudi, ki so zdaj ministri v Bonnu.

Pokazalo pa se je, da Bonn ni »začasen«, temveč da je začasen ravno zahodni Berlin, kjer prav v teh dneh vnovič, že drugič in zadnjič letos, zasedajo odbori Bundestaga, v sredo pa bo zasedala tudi zvezna vlada. Za Bonn je vse to samo prehodna »politična demonstracija«, pravno in formalno pa ostaja Bonn »stalen«. Za ministre in poslance, za katere prav zdaj dokončujejo nov nebotičnik ob poslopju zvezne vlade, je pravi sedež ravno ob Renu.

Tudi bonske politike tare odločitev med »stalnim« in »začasnim«, med še zmerom ne povsem pokopanimi velikimi ambicijami in že docela jasnimi omejenimi možnostmi. Nekateri jim pravijo, da živijo na prepihu med epohama — staro, ki se izteka, in novo, ki se komaj poraja. Živijo precej negibno — v »uravnoteženi mrtvoudnosti«, ohromljeni od strahu pred morebitno lastno »preveliko hrabrostjo«. In to ravno v strahu pred priznanjem stvarnosti.

Zato politiki v zadnjih mesecih niso storili veliko, tu pa tam so vendarle ukrenili vsaj nekaj, kar je več kot nič. Šef vlade resda še zmerom formalno ignorira in prezira drugo nemško državo, vendar pa tudi ministri iz njegove lastne stranke ne izključujejo več možnosti, da bi se utegnil Kiesinger sniti tudi »s tako imenovanim gospodom Stophom« (s katerim se med drugim dopisuje). O totalnem in absolutnem nepriznavanju DR Nemčije ne more biti več govora.

Na frankfurtskem sejmu knjig na primer prvič razstavlja brez narekovajev tudi DR Nemčija, ki je pokazala celo »rjavo knjigo«, v kateri je kot »vojni zločinec« na prvem mestu omenjen šef države gostiteljice predsednik Lübke. Veliko pa je tudi izdaj, posvečenih 50. obletnici oktobrske revolucije. Temu dogodku je posvečena še razstava »Petdeset let sovjetske države«, ki so jo prepeljali iz ZSSR in jo odprli 15. oktobra v Hamburgu.

Nemški narod, je zapisal bonski zunanji minister, bi bil rad iskren prijatelj velike Sovjetske zveze . . . Mi, kar nas je Nemcev dobre volje, se pravi velika večina, bomo poskrbeli za to, da na nemških tleh nikoli več ne bo nastala nevarnost vojne. V parlamentu stresa minister komplimente, namenjene »neblokovski Jugoslaviji«. Zunaj parlamenta, pravijo nekateri, bi šel tudi tako daleč, da bi priznal NDR, samo ko ne bi imel »vzvezanih rok«.

Sanje o enotni, atomsko oboroženi in zahodno usmerjeni Nemčiji s sedežem v Berlinu so zdaj, kot pravijo nekateri, dobre samo še za propagando ali politični anekvariat. Vendar pa skeptike o tem še zmerom ne morejo prepričati zgolj izjave nekaterih ministrov in nekateri izpuščeni, zastareli vzdevki . . .

ŽELJKO BRIHTA

Vozovnica za 9255 kilometrov (VI.)

„Huda ura" po kitajsko

V kupeju s čajem, zvočnikom in mislimi Mao Ce Tunga

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

MOSKVA—KIROV, začetek oktobra. Natanko ob 19.25 se je zelena karavana vagonov premaknila, se še dobre pol ure smukala skozi novejše moskovske stanovanjske in industrijske četrti, da bi se nato skrila v migetajočih ozvezdjih primoskovskih vasi in mestec. Vlak je ubral eno izmed petih železniških smeri, ki vodijo iz Moskve proti Uralu in Sibiriji; od teh najbolj severno smer (proti Jaroslavlju). Nemara zato, ker je najbolj mirna, ne preobremenjena s tovornimi in lokalnimi vlaki.

Vstopil sem v kupe in gledal skozi okno na odmikajočo se železniško postajo; na ulici večerne Moskve. Za menoj je prišel kitajski steward ter mi nekaj zamomljal menda po rusko, vendar ga nisem prav nič razumel. Prijel je kovčka in mi namignil, naj mu sledim. Odnesel jih je v kupe sredi vagona.

— Tu boste bolje spali! Nasmejal se je in potem še enkrat prijel kovčka ter ju nesel v naslednji kupe. Tam bom še bolje spal, je dejal in z roko je pokazal smer vožnje in lego postelje.

— Boste čaj? je vprašal, ko je odhajal po hodniku, obloženem z brokatom, pogrnjenim z mehko škrlatno preprogo. Na steni so visele barvne fotografije Maocetunga in njegovi vokvirjeni citati natisnjeni z rdečimi črkami v kitajščini in ruščini. Tisti, ki mi je bil najbližji, je trdil, da »mora vsak komunist sprejeti dejstvo, da se oblast jemlje le s puško!«

Medtem ko sem se ogledoval po okolici, je prijazni in nasmejani fant prinesel čaja, sladkorja in peciva. Postavil je vse na mizo v kupeju, prižgal luč in pričel pripravljati posteljo. Ko je bil gotov, me je vprašal:

— Ste iz Varšave?

Povedal sem mu, da sem iz Ljubljane in da je ta Ljubljana v Jugoslaviji.

Nasmehnil se je in prijazno dejal:

— Če boste še kaj potrebovali, bova jaz ali moj prijatelj v kupeju na začetku vagona.

Vprašal sem ga še, koliko potnikov je v vagonu, ko je tako prosto izbiral kupe.

— Samo dva, je odgovoril spet smeje. Vsaj kdo, včasih ni nikogar v tem vagonu. Ljudje zadnje čase precej manj potujejo.

Povedal je še, da so vagoni narejeni v Nemški demokratični republiki, da vlak vozi od Moskve do Pekinga sedem dni in da mi bo potovanje vsekakor prijetno.

Skodelica v kateri je prinesel čaj je bila iz porcelana z modrimi, razlitimi ornamenti. Žlička pa je imela napis, da je srebrna.

Naslednjo jutro so me prebudili iz spanja nekakšni glasovi, katerim sprva nisem vedel izvora. Vstal sem, pogledal v bežeče falange brez ob progi in ugotovil, da se je oglasil zvočnik.

Navili so radio. Govorica je bila patetična in povsem nerazumljiva. Ni bilo nobenega dvoma, da je to kitajščina. Poslušal sem, a so se glasovi težko razbrali ker je šumelo, sikalo in piskalo, kakor da bi oddajo spremljali s kakega satelita in ne iz Pekinga, kakor mi je potem nekdo povedal. Bila je prava huda ura glasov in le tu in tam sem ujel pogosto ponavljano ime: Maocetung.

Mrzlično sem iskal gumb, da bi ugasnil zvočnik, ki se mi je zdel vedno bolj preklet. A zaman! Ni ga bilo na vseh mestih, ki bi bila kakorkoli primerna za tako reč. Oblekel sem se in odšel k stewardu, da bi mu potožil. A ni ga bilo. Ker v kupeju ni bilo moč vzdržati, sem zapustil L. R. Kitajsko ter odšel v sosednji vagon — restavracijo — v Sovjetsko zvezo.

Čez dobro uro sem se vrnil. »Huda ura« v kupeju je še trajala. Na sporedu so bile sicer pesmi, vendar je zvočnik le preveč piskal in šumel, da bi se mi utegnile zdeti poslušanja vredne. Steward je bil to pot v svojem kupeju. S paličicami je jedel iz skodelice jed, ki je bila čisto tekoča. Pred seboj je imel odprto knjigo s slikami ljudi v starih nošah, poleg sebe na mizi pa majhno rdečo knjižico s portretom Maocetunga. Bila je gladko novo, kakor še nerabljena.

Vstal je. Še preden sem odprl usta je dejal:

— Takoj prinesem čaj. Želite tudi pecivo?

Ko je prišel, je postavil skodelico na mizo ter pogledal v zvočnik:

— To vam gotovo ni všeč, saj ne razumete po naše. Segel pod mizico k steni ter ugasnil »hudo uro«.

Vožnja je postala takoj lepša. Mimo so monotono minevali gozdovi. Breze in mecesni, tu in tam še kaka smreka, pa bor. In črna, črna polja. Lesene vasi, nizke, zakopane v zemljo. Daljnovodi. Traktorji. Črede. Pragovni delavci v »ušankah«. Vse to: ure in ure.

Okrog poldne se je vlak ustavil za piče četrt ure v Kirovu.

DRAGO KRALJ

Milijarda ljudi brez strehe

ŽENEVA — Leta 1962 je več kot milijardo ljudi v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki (kar je polovica prebivalstva teh treh celin) živelo brez strehe nad glavo ali brez pohištva ter v razmerah, ki so škodljive za njihovo zdravje oziroma so »sramotne za človeško dostojanstvo«. To je navedla v svojem poročilu komisija OZN za stanovanjske probleme, zidavo in planiranje, ki zaseda v Ženevi. Poročilo ugotavlja, da se utegne ta položaj samo še poslabševati.

Komisija bo na zasedanju obravnavala različne načrte, kako ublažiti stanovanjsko krizo v državah v razvoju. V tem desetletju se bo v mestih teh držav naselilo nič manj kot 200 milijonov novih ljudi. Sedanja mednarodna pomoč je precej skromna, če jo primerjamo s potrebami. Po podatkih, ki so na voljo, je bilo leta 1963 porabljenih v te namene okrog 270 milijonov dolarjev, kar pa je le ena tretjina minimalnih potreb držav v razvoju.

Žalostna bilanca neurij v Mehiki

MEXICO. — Nad sto ljudi je izgubilo življenje v hudem neurju, ki je konec septembra in v začetku tega meseca zajelo skoraj vso Mehiko. Vreme se je zdaj uneslo, reke upadajo.

Največ žrtev je bilo na severu države, v obmejnih krajih ob Teksasu, kjer je ciklon »Beulah« povzročil največje povodnji v zgodovini Mehike. Razen reke Rio Bravo, ki loči Mehiko od ZDA, so prestopile bregove tudi mnoge druge reke, ki so marsikje predrle jezove. Popolnoma poplavljeni sta bili mesti Matamoros na atlantski obali in industrijsko središče Reynosa. Samo na tem področju, kjer je voda preplavila skoraj 50.000 kvadratnih kilometrov plodne zemlje in plantaž bombaža, je bilo ob življenje nekaj manj ko 40 ljudi.

Na pacifiški obali, zlasti v državi Guerrero in v znanem letovišču Acapulcu so vihar in povodnji povzročile velikansko škodo na komunikacijah, na progah in cestah. Zaradi usedanja zemlje so se v nekaterih manjših naseljih zgodile hude tragedije. Življenje je izgubilo 36 ljudi. Neurje ni prizaneslo niti glavnemu mestu Mehike, kjer je nepretrgoma deževalo celih 12 dni. Podrlo se je več hiš, pod ruševinami pa je doletela smrt sedem ljudi.

Britanija: podpisi za smrtno kazen

LONDON — Poslanec britanske konservativne stranke Duncan Sandys je izjavil, da je doslej zbral več kot sto tisoč podpisov za ponovno uvedbo smrtne kazni. Nekdanji minister za Commonwealth namreč vodi kampanjo za ponovno uvedbo smrtne kazni.

Zakon o odpravi smrtne kazni so sprejeli novembra leta 1965, v veljavi pa bo do leta 1970. Takrat ga bo moral parlament potrditi ali odpraviti.

Kitajska armada preučuje Maa

PEKING — Vojaška komisija CK KP Kitajske je pozvala vso kitajsko armado, naj brez odlašanja začne novo kampanjo za preučevanje zadnjih smernic predsednika CK KP Kitajske Mao Ce Tunga. Mao Ce Tung je med nedavnim inšpekcijskim potovanje po severni, osrednje-južni in vzhodni Kitajski dal celo vrsto pomembnih navodil, med drugim tudi za boj proti osebnim interesom in revizionizmu.

Na potovanju je Mao Ce Tung povzel dosedanje izkušnje kulturne revolucije in dal smernice, ki jih ima vojaška komisija kitajskega partijskega vodstva za velik marksistično-leninistični dokument zgodovinskega pomena in za najmočnejše ideološko orožje, ki bo zagotovilo popolno zmago kulturni revoluciji.

Indonezijska diplomacija varčuje

DJAKARTA — Indonezijski zunanji minister Adam Malik je povedal, da bodo iz gospodarskih razlogov zaprli nekaj indonezijskih diplomatskih predstavništev v Afriki, vzhodni Evropi in Latinski Ameriki. Poudaril je, da je to v skladu z varčevalnim programom, ki ga je uveljavil vršilec dolžnosti predsednika Indonezije Suharto.

Dne 15. 10. 1967 so bile na GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU izžrebane naslednje

številke vstopnic razstave »SODOBNA ELEKTRONIKA«

električni gramofonski ojačevalec »PORIN«	13664
električni gramofonski ojačevalec »ERO«	3616
električni gramofonski ojačevalec »ERO«	14312
električni gramofon »FIGARO«	3734
električni gramofon »FIGARO«	12782
električni gramofon »FIGARO«	16639
televizijski sprejemnik RIZ »GRAND«	15440

Vsi dobitki so darilo TOVARNE RIZ ZAGREB in jih lastniki izžrebanih vstopnic lahko prevzamejo v 30 dneh v propagandnem oddelku Tovarne RIZ Zagreb, Božidarevičeva 13. 8801

Novice

LJUBLJANA: **sodobna hrvaška likovna umetnost** — Drevi ob 18. uri bodo v razstavnih dvoranah Moderne galerije v Ljubljani odprli razstavo »Sodobna hrvaška umetnost — povojno obdobje«. Razstava, ki jo je pripravila Moderna galerija Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, je obiskala že galerije v Beogradu, Sarajevu in Dubrovniku. Razstavljenih bo 227 eksponatov hrvaških slikarjev, kiparjev in grafikov. Med drugimi razstavljajo slikarji: Becić, Generalić, Gliha, Herman, Motika, Murtić,

Petlevski, Prica, Picelj, Stančić, Šimunović, Šutej, Tartaglia; kiparji: Angeli Radovani, Augustinčić, Bakić, Džamonja, Kršinić, Meštrović idr. Na otvoritvi bo o razstavi govoril ravnatelj zagrebške Moderne galerije Željko Grum. Objavljamo reprodukcijo olja Eda Murtića »Srečanje vijolične«, 1965.

LJUBLJANA: **predavanje v SAZU** — Slovenska akademija znanosti in umetnosti prireja jutri ob 18. uri v dvorani SAZU v Ljubljani (Novi trg 3) predavanje »Mojster Teodorik in njegov položaj v češkem in evropskem slikarstvu XIV. stoletja«. Predavatelj dr. Jaroslav Pešina iz Prage bo govoril nemško; pokazal bo več diapozitivov.

ZAGORJE: **ob obletnici smrti Vide Taufer** — Drevi bo v okviru četrtkovih večerov v zagorskem delavskem domu spominski večer »Trepet spominov«, s katerim se bodo Zagorjani spomnili rojakinje in pomembne slovenske pesnice Vide Taufer. Po uvodnih besedah in recitacijah bo o delu Tauferjeve govorila prof. dr. Marja Boršnikova. V steklenem dvorani bodo odprli tudi manjšo razstavo slik njenega bratranca Stanka Tauferja, ki zaradi zgodnje smrti ni mogel razviti svojega slikarskega talenta.

POSTOJNA: **razstava o razvoju mesta** — Notranjski muzej v Postojni je priredil ob 20-letnici svojega obstoja razstavo »Postojna skozi stoletja«. Razstava v prostorih muzeja bo odprta do 1. decembra.

POSTOJNA: **gostovanje Goriškega gledališča** — V ponedeljek zvečer se je spet napolnila postojnska gledališka dvorana, ki je imela tokrat v gosteh ansambel Goriškega gledališča. Predstavil je »Prepih«, satirično delo svojega direktorja in člana Andreja Jelačina. Postojnska predstava, ki je bila že 26. v tej sezoni, je uspela.

REKA: **Scottijeva knjiga o Kragujevcu** — Te dni je izšla pri milanski založbi »Ferro Edizioni« knjiga »Kragujevac citta fucilata« (Kragujevac — streljano mesto), ki jo je spisal jugoslovanski književnik Giacomo Scotti z Reke. To je prvo delo, ki bralce zunaj naše domovine temeljiteje seznanja z enim izmed najhujših zločinov, ki so jih storili v zadnji vojni nemški okupatorji v Evropi. V Italijanskih knjigarnah so začeli knjigo prodajati neposredno pred 26. obletnico kragujevškega pokola (20. in 21. oktobra 1941). Spričo velikega zanimanja, ki ga je zbudila knjiga v Italiji, je založba sklenila z avtorjem pogodbo za dramatizacijo dela, ki ga nameravajo tudi filmati.

OPATIJA: **končana jugoslovanska glasbena tribuna** — Z gramofonskim izvajanjem novih del jugoslovanskih skladateljev v hotelu »Kvarner« v Opatiji se je včeraj končala jugoslovanska glasbena tribuna, ki so jo organizirala združenja glasbenikov iz vseh republik, Pozornica Opatija, Glasbeni bienale iz Zagreba in Jugoslovanska RTV. V petih dneh je bilo izvedenih več kakor 70 del, ki so jih jugoslovanski skladatelji spisali v zadnjem letu. Sodelovali so reproduktivni umetniki iz Beograda, Ljubljane in Zagreba, priredili pa so tudi več tako imenovanih magnetofonskih koncertov.

STOCKHOLM: **Nobelova nagrada za medicino** — Karolinski inštitut v Stockholmu je objavil imena dobitnikov letošnje Nobelove nagrade za medicino. Kolegij inštituta sporoča, da so nagrajenci (na sliki z leve proti desni)

prof. Ragnar Granit, rojen v Helsinkih, od leta 1940 pa znanstveni sodelavec Karolinskega inštituta, Haldan Hartline, profesor na Rockfellerjevi univerzi v New Yorku, in George Wald, profesor na harwardski univerzi v Cambridgeu (ZDA). V svojih delih so ti znanstveniki pojasnili fundamentalna vprašanja na področju funkcije in reagiranja človekovega vida.

PREHRANA izvoz-uvoz

razpisuje
prosta delovna mesta:

SKLADIŠČNIKA bifeja v P-supermarketu
pogoji: KV ali PK delavec trgovske stroke z vsaj dveletno prakso pri podobnem delu ter odsluženim vojaškim rokom

DVEH CVETLIČARK – prodajalk
pogoji: KV cvetličarka z dokončano cvetličarsko šolo

Pismene ponudbe pošljite na kadrovsko-socialno službo »Prehrane«, Ljubljana, Kersnikova 2-V.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

PREHRANA
Izvoz-uvoz
LJUBLJANA, KERSNIKOVA 2
8804

ELEKTRONSKA INDUSTRIJA – NIŠ

razpisuje NATEČAJ
za izpopolnitev delovnega mesta

ŠEFA trgovskega predstavništva v Ljubljani

POGOJI: diplomirani inženir šibkega toka z daljšo prakso pri prodaji in servisnem vzdrževanju elektroakustičnih izdelkov.

Osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnega dohodka podjetja.

Prijave pošljite Odeljenju personalne evidencije Elektronske industrije Niš v 15 dneh od dneva objave natečaja.
8808

Umetnost — cvet narodne zavesti

Naši stiki z lužiškosrbsko kulturo v širšem pomenu besede — so pretežno zaradi nekaterih osebnih simpatij in pobud z obeh strani — dokaj stari in do danes že tudi utrjeni. Najnovejši dokaz za to je razstava lužiškosrbskega slikarstva, grafike in ljudske umetnosti v mariborskem razstavnem salonu Rotovž. Čeprav po obsegu skoraj skromna, nam ta razstava vendar približa dobršen del sodobnih kulturnih dosežkov tega majhnega, v zgodovini krvavo preizkušanega narodnostnega otočka v nemškem morju. Med prvimi je že pred vojno navezoval stike z Lužiškimi Srbi štajerski rojak, slikar Ante Trstenjak, ki to svoje poslanstvo, porojeno iz čistega ljubiteljstva, še nadaljuje. V zadnjih letih pa so nam tudi iz Lužic prišli naproti: pred časom nas je obiskal in pri nas razstavljal njihov znani narodnobuditeljski slikar, ilustrator in pisatelj Merćin Nowak-Njechornski, ki je skupaj s Hanko Krawcec, Frycom Latkom in Jurijem Hajno pomagal ustanoviti že leta 1923 Zvezo lužiškosrbskih umetnikov s programom, ki je bil na eni strani nekoliko soroden programu naših Vesnanov, na drugi pa Mohorjeve družbe — v vsakem pogledu pa narodnobuditeljski. Mimo vseh težav in grozot pod nacizmom in še nekaj let pozneje so lužiškosrbski umetniki ohranili kontinuiteto dela in delo ma programa in tako nam kaže danes njihova razstava v Mariboru ugodne posledice spremenjenih političnih in življenjskih razmer. Posebno v kvantitativnem pogledu: poleg ustanoviteljev njihove prve zveze (razen Jurija Hajne) razstavlja samo na tej razstavi še deset slikarjev in grafikov. V njihovih delih razberemo predvsem veliko ljubezen do domovine, ljubezen, ki se izraža tudi v opazovanju in likovnem zapisovanju skorajda nepomembnih malenkosti. Toda narodnostne — etnografske, folklorne značilnosti, ki danes že izginjajo, a se umetnikom posreči pravočasno zbuditi pozornost zanje, lahko odločilno pripomorejo k buditvi in utrjevanju narodnostne zavesti — v lužiškosrbskem obkoljenem prostoru še vedno življenjskim vprašanjem. Ta problematika zlasti zanima Merćina Nowaka v grmadi ilustracij in samostojnih grafik na teme iz lužiškosrbske zakladnice bajk, povesti in vraž. Toda ista misel diha nekoliko poplemenitena iz dveh romantičnih, drobnopisnih krajin Fryca Latka, iz štirih razpoloženjskih pejsažev Wylema Šybarja, etnografsko zbiralsko obarvana iz svetilih, figuralnih, realističnih olj Horsta Slosarja, odrskim potrebam prirejena, vendar izrazito domoljubnoromantična tudi iz scenskih osnutkov Jana Hempla. Jan Buk je v risbah s tušem izpričal še ljubezen do impresionističnega pejsaža, Oto Garten pa nihanje med različnimi komponentami realizma. Izraznejše različice realizma so zastopane še v nekaterih Bukovih oljih, medtem ko je izraznost v grafikah Hanke Krawcec povsem podrejena socrealističnemu, nekoliko grobi simboliki, ki učinkuje plakatno. Novejšim tokovom v svoji neposredni okolici — Nemški demokratični republiki — so, razumljivo, prisluhnili še nekateri in tako zasledimo močne značilnosti socialističnega realizma tudi v poznejših delih Wylema Šybarja in Horsta Slosarja. Moderno zasnovo uporabne grafike izpričujejo na folklorne prvine naslonjeni lepaki Jana Hanskega in drobna dela Fryca Kitlarja. Konrad Felix Müller je razstavil razpoloženjsko veduto z žanrom.

Skupaj z nekaj primerki narodnih vezenin in keramike nam pokaže razstava presenetljivo intenzivno umetnostno življenje tega miniaturnega naroda.

J. MESESNEL

MGL: „Kriva sodba“

Drevi ob 19.30 bo v Mestnem gledališču ljubljanskem premiera »KRIVE SODBE«, sodne obravnave v dveh delih, avstrijskega dramatika Helmutha Schwarza. Delo obravnava problem moralne odgovornosti in krivde porotnikov, ki so se v procesu proti vojnim zločincem izrekli za premilo kazen. Režiser predstave je Jože Gale, scenograf Damjan Gal, kostumerka pa Mija Jarčeva. Foto: Vlastja

Prejeli smo

Odlaganje gradnje nove stavbe za fakulteto za strojništvo

Pred poldrugim letom smo se oglasili v javnosti* z razpravo, kakšen študij strojništva je pri nas potreben. Ob vprašanju, kdo je v republiškem in zveznem merilu odgovoren za skladen razvoj posameznih strok, med temi zlasti tudi strojništva glede na njegov poseben pomen za družbo, smo se obrnili predvsem na prosvetnokulturni, gospodarski in republiški zbor skupščine SRS, na komisijo za vprašanja visokega šolstva pri skupščini SRS in na gospodarsko zbornico SRS — s prošnjo, da bi pri delu temeljito pretresli naše ugotovitve in utemeljitve. V naslednjem želimo obvestiti našo javnost, kaj je bilo na tem področju v tem času — razen priznanja »moralne zmage« — tudi dejansko storjeno.

V uvodoma omenjeni razpravi smo prikazali podatke iz industrijsko razvitih držav na Zahodu (ZRN) in Vzhodu (ZSSR), iz katerih ponavljamo naslednje ugotovitve:

— med vsemi inženirji tehniških strok je nad 40 odst. strojnih inženirjev, v industriji vseh strok skupaj pa je med vsemi inženirji nad 50 odst. strojnih inženirjev, v strojni industriji sami celo 97 odst.;

— od vseh strojnih inženirjev je samo slaba polovica zaposlena v strojni industriji, vsi drugi pa so se zaposlili v drugih industrijskih vejah in področjih zunaj nje;

— po en inženir pride povprečno na 34. v strojni industriji sami pa na 18 vseh skupno zaposlenih;

— razmerje diplomiranih inženirjev (s polno fakultetno izobrazbo) in inženirjev (s končano inženirsko šolo, približno enako našim višjim šolam) znaša v industriji skupno 1:3.1, v strojni industriji sami pa 1:4.8.

V istem sestavku smo navedli za primerjavo, da je bilo ves čas od ustanovitve slovenske univerze do konca leta 1965 med diplomiranimi inženirji vseh tehniških smeri vzgojenih doma samo 18.8 odst. strojnih, toda tudi v razdobju po končani drugi svetovni vojni je ta delež dosegel samo 22.2 odst. To pa je v sorazmerju z drugimi tehniškimi strokami komaj polovica potrebnega števila.

Ponavljamo še prav tam napisano misel:

Za strojništvo pri nas zelo neugodno razmerje med strojnimi in vsemi inženirji priča, da pretehtani usmeritvi slušateljev na strokovne smeri, ki so skupnosti prvenstveno potrebne, nismo posvečali primerne ali celo prav nobene skrbi. Na poljubno izbiro bodočega poklica sta mnogo preveč vplivali vsakokratna »moda« in pot najmanjšega odpora (za slušatelje strojništva ni malo dela!), ne pa daljnovidna kadrovska politika.

V navedeni razpravi smo na podlagi podatkov iz industrijsko razvite tujine analizirali tudi dejansko potrebno zmogljivost našega visokega šolstva za potrebe strojništva. Pri tem smo najprej orisali razliko med potrebnimi strokovnjaki z visoko (fakultetno) in višjo izobrazbo, torej med diplomiranimi inženirji in inženirji. Poudarili smo, da potrebujemo — kakor drugod — manjše število (okrog 20 odst.) strokovno in teoretično visoko izobraženih diplomiranih strojnih inženirjev, ki naj bi jih vzgajala fakulteta, in znatno večje število (okrog 80 odst.) za strokovno prakso temeljito usposobljenih inženirjev, ki naj bi jih vzgajale višje šole. Ustrezen učni načrt za strojništvo naj bi bil razporejen na fakulteti na 5 let (skupaj z izdelavo diplomskega dela), na višjih šolah pa na 3 leta. Glede na to, da dandanes velika večina strojnih inženirjev dokonča 4-letni učni program, potem pa v praksi najmanj tri četrtine teh inženirjev opravljajo dela, za katera bi povsem (in najbrž še bolje) ustrezala mnogo krajša, toda dobra višja šola, pomeni gornji predlog znatno racionalizacijo študija in v celoti tudi njegovo dejansko skrajšanje, saj bi se — za pridobitev še višjih kvalifikacij — podaljšal študij za pol leta samo 20 odstotkom slušateljev, medtem ko bi postal za poldrugo leto krajši kar za 80 odstotkov slušateljev.

Iz analize potrebne zmogljivosti našega visokega šolstva za strojništvo je izhajalo, da bi v Sloveniji potrebovali fakulteto za strojništvo z zmogljivostjo samo okrog 450 slušateljskih mest za vseh 5 letnikov ter višje šole za vzgojo inženirjev strojništva z zmogljivostjo okrog 680 slušateljskih mest v treh letnikih. Medtem ko bi prišla v poštev samo ena fakulteta, in sicer v Ljubljani, bi kazalo višješolski študij strojništva smotrno porazdeliti na Ljubljano in Maribor kot središči najmočnejših slovenskih industrijskih območij. Pri takšni zmogljivosti bi lahko računali vsako leto z okrog 40 diplomiranimi inženirji in okrog 150 inženirji strojništva, skupaj okrog 190, kar bi lahko povsem ustrezalo potrebam naše republike.

Naj ne ostane neomenjeno, da smo v preteklem letu prejeli za te tehtne ugotovitve kopico priznanj, medtem ko ni bilo niti enega samega primera, da bi kdo skušal zavračati njihovo načelno pravilnost.

•

Kar se tiče zmogljivosti sedanje »stare« stavbe fakultete za strojništvo v Ljubljani, ki je bila zgrajena tik pred vojno samo za dva letnika pododdelka za strojništvo pri oddelku za elektrotehniko tedanje tehniške fakultete, je kazno zgoščeno povedati naslednje:

Za 610 rednih slušateljev v štirih letnikih in v »tretji« stopnji študija — brez 120 izrednih slušateljev in 332 absolventov (ki tudi potrebujejo lasten prostor za študij) — ima fakultetna stavba samo dve predavalnici z 80 ozi. roma 75 sedeži, kar pomeni po en sedež za 4 redne slušatelje, oziroma en sedež na 7 rednih in izrednih slušateljev ter absolventov!

V dveh risalnicah s 40 oziroma 30 risalnimi mizami si deli po eno risalno mizo 8.7 rednega slušatelja oziroma kar 15, če upoštevamo vse slušatelje in absolvente!

V laboratorijih s skupno površino okrog 695 kv. metrov — v katerih pa gostuje tudi še inštitut za strojništvo — pride na vsakega rednega slušatelja okrog 1 kv. meter prostora, na vsakega od vseh slušateljev pa komaj dve tretjini kv. metra.

Pedagoško osebje, ki ga sestavlja 23 rednih univerzitetnih učiteljev in 24 rednih asistentov ter 44 honorarnih univerzitetnih učiteljev in asistentov, ima na uporabo skupaj — 18 kabinetov. Potemtakem pride povprečno po 1 kabinet na 2.5 rednega univerzitetnega učitelja in asistenta ali 1 kabinet na 5 rednih in honorarnih univerzitetnih učiteljev in asistentov!

In v tej isti stavbi naj ima svoj krov in deluje še inštitut za strojništvo, edini splošni inštitut za znanstveno raziskovalno delo za to stroko v Sloveniji.

Da takšna prostorska stiska onemogoča sleherno kolikor toliko urejeno delo, je iz teh podrobnosti menda dovolj razvidno in res ni potreben noben komentar k ugotovitvi, da v teh razmerah ne moreta niti fakulteta za strojništvo niti njen inštitut za strojništvo zadovoljivo opravljati zaupanih jima pedagoških in raziskovalnih nalog, kaj šele tako, kakor bi bilo glede na pomembnost strojniške stroke za gospodarski razvoj naše družbe neovrgljivo potrebno.

(Jutri nadaljevanje)
FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO v Ljubljani

* »Delo« 31. marca ter 1. in 2. aprila 1966: »Strojniški vestnik« 1966, št. 1/2.

Pod črto

Wagnerjansko rustikalni Prešern iz Veldesa

V svetu naša kultura vsekakor ni dovolj znana in sleherna publicistika v tej smeri nas gotovo lahko veseli. Tembolj moramo biti zanjo hvaležni Slovenci, ki smo s svojo književnostjo zaradi jezika še posebej na ozko ograjeni.

Reprezentančna ilustrirana revija »La Revue Yougoslave«, ki jo kot mesečnik na finem papirju, z zelo uglednim uredniškim odborom in tudi nemajhno dotacijo, poleg različice v francoščini, izdaja še v angleščini, nemščini, ruščini in španščini beograjsko časopisno podjetje »Borba«, sodi med pomembne transmisije te vrste. Če se je torej uredništvo odločilo, da v sedanji oktobrski številki objavi s sliko tudi članek Ognjena Lakičevića »Franc Prešern, pesnik in patriot«, bi skoraj morali že avtomatično dihniti: »Hvala lepa!«.

Lahko bi se vendar malce spotaknili že ob naslovu, kajti France je le France in ne Franc ali Frančišek, pa tudi obliko Prešeren smo po dognanem dogovoru že utrdili. Res gre samo za dvakratni mali e, a kaj bi bilo, če bi tudi mi pisali Brank Radičev ali kaj podobnega?

Še huje pa je s samo vsebino članka. Če bi avtor prebral pred pisanjem vsaj ustrezen priročnik o Prešernu, recimo malo Slodnjakovo publikacijo, ki je prevedena v srbohrvaščino, bi se lahko izognil raznim čudnim, nemarnim ali celo povsem napačnim oznakam in ugotovitvam. Lakičević je najbrž pisal iz najboljšega namena, saj na primer nežno pravi, da je bil to »ta samotna in plemenita duša, ta veliki pesnik«, a obenem stvarno netočno nadaljuje: »ki je pustil za seboj samo nekaj redkih verzov«. Lakičević je bil sicer glede Prešernovega rojstva, kot lahko sklepamo, podrobno obveščen, saj je zapisal, da se je rodil v »mrzli decembrski noči«, vendar je, ko je opisoval, da je rojstna vas Vrba blizu Blejskega jezera, spregledal, da je že minila nemška okupacija, kajti Bled imenujemo Bled in ne »Veldes«. Res, po Lakičevićevem — Prešeren ni bil samo doktor prava, ampak tudi politični ved, vendar je avtor kljub svoji politični nagnjenosti malce skregan z literarno, pa tudi splošno zgodovino. Po njegovem je Prešeren pisal v jeziku, »ki ga govorijo kmetje njegove male Vrbe . . .«, » . . . v jeziku teh trdih kmetov . . .«, bil je »rustikalni poet« itd. Avstroogrska monarhija pa je slovenskemu ljudstvu vsiljevala svoj jezik in »znamenje svoje pruske nacionalnosti«.

Pisec reprezentančnega članka, ki naj bi v vseh glavnih svetovnih jezikih razširil slavo o Prešernu, sicer večkrat govori o njegovi veličini, toda po tekstu sodeč, pozna samo sonet o Vrbi in Sonetni venec, pa še pri tem mu je spodrsnilo. Ime Primčeve Julije je kar »porusil« ter tako Prešernovo Lavro krstil za »Julie Primitzov«. Toda kot je Prešernu pripisal celo »wagnerjansko ljubezen«, tako je v slogu dagarinovskih tercijalk spet poizkusil, oh, nemoralnega Prešerna, vsaj zaradi videza pred svetovno javnostjo srečno poročiti. Seveda ga je oženil z Ano Jelovškovo. S to lepo živo sliko je tudi Lakičević takole zaključil: »Vse svoje življenje je bil razpet med dve ljubezni: med nedosegljivo ljubezen do Julie Primitzov in med skromno, resnično in materinsko ljubezen Ane Jelovšek, svoje vdane in zveste sopage.«

BOGDAN POGAČNIK

Televizija

Trije značilni pogovori

S tremi pogovori na tri najrazličnejše teme je začel Sandi Čolnik v torek novo sezono Kulturne panorame — s pisateljico Miro Mihelič kot delegatko na kongresu Pen kluba v Abidjanu, z mladim ameriškim filmskim kritikom in teoretikom A. Sitneyem kot udeležencem zadnjega filmskega festivala v Pulju in z Jožetom Javoršekom, avtorjem treh knjižnih novitet: razmišljanja o novem gledališču »Prazna miza«, romana »Spremembe« ter knjige z naslovom »Gledališke igre«.

Mira Miheličeva je pripovedovala svoje vtise s kongresa Pen kluba v Abidjanu predvsem glede na afriške pisce in pisce drugih držav v razvoju, ko je referirala televizijskim gledalcem o treh temah kongresa, o problemu mita, dvojezičnosti in tradicije v sodobni literaturi. Kaže — po njenih besedah — da se književniki razvitih dežel veliko bolj in z veliko večjo skrbjo ogrevajo za polne rezerve ljudskega izročila, tradicije in domačih jezikov pri šele oblikujočih se narodih kakor pa njihovi pisci sami. Le-ti da si, na splošno povedano, predvsem s posnemanjem razvitih narodov in v kakem od prevladujočih svetovnih jezikov prizadevajo doseči mednarodno pisateljsko raven.

A. Sitney nam je v pogovoru s Sandijem Čolnikom razložil svoje poglede na »novi film«, o katerem meni, da bi moral prelomiti s filmom, temelječim na literarni predlogi. Še posebno odločno je poudarjal potrebo po absolutnem avtorstvu takega novega filma, torej po tem, da bi ena sama umetniška osebnost bila hkrati scenarist, režiser, snemalec in kar je še funkcij pri klasični filmski realizaciji, ki jo, v grobem, označuje prava industrijska produkcija. »Ljubezenska zgodba« režiserja Makavejeva se mu zdi v tem smislu najzanimivejši jugoslovanski film, kar jih je bil do svojega pogovora pri kavarniški mizici v Pulju videl.

Pisatelj Jože Javoršek pred kamerami nas je v svojem nastopnem predtaktu močno prevzel. Slovence, kaže, najučinkoviteje zagovoriš in ukrotiš, če jih preventivno najprej ozmerjaš s provincializmi (učinkovitost tega prijema gotovo ni brez zveze z nekaterimi dejstvi naše nacionalne zgodovine, toda to ni stvar našega zapisa). Potem pa se je izkazalo, da je zoper provincialno kamero, pred katero je nastopil, junaško podcenjevalno zavihtel bolj lahko diskusijsko orožje. Prepričani smo, da ima na zalogi tudi bolj prekaljeno bojno opremo, toda dejstvo je, da o novem romanu, novem gledališču in naši stari književni situaciji ni razodel kakih posebnih novosti. In — glej ga, šmenta kranjskega — nenadoma se nam je zazdelo, da je v velikem in slastnem kosu francoskega sira tudi veliko lukenj.

J. SNOJ

Radijska igra

Generalna preizkušnja okusa in moči

Malo velikih sodobnih besednih umetnikov je doslej izrecno upoštevalo radijski medij pri pisanju svoje poezije. Največji med njimi je gotovo že umrli angleški pesnik Dylan Thomas, mojster svojskega nadrealizma, čarovnik pesniške podobe, ki se mu tuzemsko težka, skoro naturalistično detajlirana plast življenja skoznjo, skozi to podobo, nenehno meša z zvenenjem nadčutnih, nedojemljivih sfer.

Ribiško mestece pod Llaregubskim hribom, »Pod mlečnim gozdom«, je v Thomasovi pesniški obdelavi od noči do noči, napisani izrecno kot igra za glasove, v celoti takšna podoba. Droben realistični detajl drobnih življenjskih usod prebivalcev tega mesteca je v nenehni koresspondenci z globoko nedoumljivostjo samega obstoja bivanja. Igra za glasove »Pod mlečnim gozdom« zato ni igra v klasičnem pomenu besede, je le dramatično soočenje stvarnega in nadstvarnega v konkretnem človekovem dnevu. Je v bistvu mozaik pesnikovih liričnih vzhičenj nad epskimi drobci dogajanja, ki mu je v lepem in grdem, dobrem in slabem pri srcu.

To najobsežnejšo in brškone najglobljo Thomasovo umetnino, ki terja velikanski izvajalski in tehnični ansambel, so si na ljubljanskem radiu izbrali kot prvo delo v letošnji sezoni radijskih iger. Prepesnitev Jožeta Udoviča so interpretirali domala vsi vidni slovenski igralci — petdeset jih je posodilo svoj glas igri, ki se dan za dnem godi v mestecu pod mlečnim gozdom, v kateremkoli mestecu kjerkoli na zemlji. Dejanje je bilo veliko in temu primerno dobro opravljeno. Lepšega večera čiste in hkrati tako življenjsko polne poezije si ne bi mogli želeti. Igra za glasove Dylana Thomasa »Pod mlečnim gozdom« je nedvomno generalna preizkušnja okusa in izvedbene moči za vsako nacionalno radijsko in igralsko ekipo. Delo je režiral in posnel Dušan Mauser. Edino, kar bi kazalo v zvezi z izvedbo pripomniti, je to, da je bila glasbena podloga izpod peresa Uroša Kreka mestoma preintenzivna.

J. SNOJ

Pogled na platno

SREČANJE V PARKU: **rasno vprašanje iz novega zornega kota** — »Zaplata sinjine« (kot bi bilo mogoče prevesti izvirni naslov ameriškega filma »A Pathc of Blue«) je film s pogumno temo ljubezni med belko in črncem in se približuje vprašanju rasne segregacije na način, ki je redek v današnjem filmskem svetu. Ob dela, ki dramatično svarijo pred tragičnimi posledicami rasne nestrpnosti ali pozivajo k pomirjenju, k sožitju med ljudmi različnih polti, postavlja svojo tezo. Črni svet v filmu namreč ni, kot je skorajda navada, manjvreden, manj civiliziran, manj humanistično osveščen in socialno nemočen. Temnopolti junak filma je inteligenten, dobro situiran, bela junakinja je obremenjena s slepoto in postavljena v družbeno dno ob ničvredno mater prostitutko in deda pijanca v zanemarjeno predmestno okolje, iz katerega jo njen izvoljenec iztrga, ji omogoči vstop v prosvetljeno življenje. Zgodbica je skratka zasukana povsem drugače, kot smo je bili navajeni od »Koče strica Toma« naprej. Zasuk bi bil odločnejši in vplivnejši, če film ne bi bil intoniran v rahlocutno, nežno, skorajda ginljivo razpoloženje, iz katerega je le kratek korak do sentimentalizma. Verizem v prikazu belcev in kultivirani poudarki, ki opredeljujejo ambient temnopoltih, sta do skrajnosti dosledna atributa, ki vplivata na to, da sprejme gledalec film predvsem kot nežno, mehko idilo, ne posveti pa potrebne pozornosti družbeni in sociološki razčlembi. V filmu režiserja Guya Greena igrajo glavne vloge Sidney Poitier, Elizabeth Hartman in Shelley Winters. Odkupilo ga je podjetje Kinema.

S. G.

MIMI MALENŠEK

SONCE VROČEGA AVGUSTA

63. nadaljevanje

Šef je spet govoril o mavserici; Mira Balohova je dobila živčni zlom, planila je k omarici za prvo pomoč, zgrabila steklenico lizola in ga hotela popiti, nekdo ji jo je iztrgal, steklenica se je zdrobila, tisti in Mira, oba sta imela porezane prste, hodnik je vonjal po lizolu kot v veterinarski bolnišnici. Obvezali so jo; ko so jo preiskovalci odvedli, je klicala svojega šefa z njegovim partizanskim imenom: — Vasja! Vasja! Šef je gledal v tla, potem je sunil z brado kvišku, balkanski brki in podbradek so se mu treslí, tiho, jezno je siknil: — Histerija . . . Dva dni pozneje tudi njega ni bilo več v pisarno.

In tako, je rekel Dušan, če prav pomisli, jo je sam še poceni unesel — za svojo lahkovernost. Suho, trdo se je zasmejal. Bilo je morda prvič, da je neprizanesljivo presojal sebe. Povozili so ga, svinje, a pravzaprav je samo dobil svoje, in še nekolikanj slabo so ga honorirali za neumnosti, ki jih je počel. Na sodišču so mu molili pod nos papirje, kupe papirjev: — Je to vaš podpis? Vaš podpis? Vaš podpis? Bil je njegov podpis. — A če človek že ne bi verjel ljudej, številkam vendar mora verjeti! je rekel na sodišču. — Kakor vidite, je usoda številk precej odvisna od ljudi, ki stoje za njimi, je rekel neki izvedenec.

Dušan ni rekel, koliko je lagal, koliko se izvijal sodišču. To je bilo tudi brez tega očitno. Očitno kajpada tudi sodišču. — Lahko bi me bili obsodili bolj, a so pač tudi sami sprevideli, da sem bil norec z zavezanimi očmi, ki je držal tatovom vrečo . . .

In vendar so svinje, prekleti psi, je rekel, vsaj za peterico od njih bi to lahko trdil. Kot ameriški businessmani, menagerji s kupi denarja. Avtomobili dobrih znamk, boljših, še boljših. Počitniške hišice, ne, kakšne hišice, prosim vas! — vile kje pod planinami, z lov skim rogovjem, macesnovim pohištvon, nagačenimi divjimi petelini in s keramiko. Počitniške hišice na morju — bungalovi. Začeli so si zidati hiše, atrijske vile. In tarnati o dolgovih, ki jim rastejo čez glavo, dolgovi sodijo k menagerstvu.

— Dobro sem vedel, kako je pravzaprav z njimi. Dobro, kako ponižno in skromno pravzaprav živimo v primeri z njimi. Dvainsedemdeset kvadratnih metrov, to je naš »prostor na soncu«, v predmestnem stanovanjskem bloku. Štirje ljudje. Ti tekaš dopoldne in popoldne v glasbeno šolo. Hladilnik je marsikdaj skoraj prazen. Imam avto; moj parkirni prostor na dvorišču v podjetju je natanko določen, pred kolesarnico, na prostem; dolga lopa s pločevinasto streho je rezervirana za avtomobile veličin. Tvoj klavir še zmeraj ni plačan. Z njimi pa sem pil rusko vodko, in whisky in šampanjca iz njihovih hišnih barov. Zdaj sedijo, za dve leti, tri, štiri leta. Tretjino kazni jim bodo odpustili. Zaradi dobrega vedenja. Njihove atrijske hiše, njihovi bungalowi jih bodo počakali. Te stvari ostajeno, nikoli se ne odpre zemlja, da bi jih požrla. Ko se bodo vrnili, bodo spet menagerji. Gospodarski kriminal? Kje neki tovariši! Saj razumete, da ni na svetu podjetja, ki bi moglo poslovati natanko po predpisih! Predpisi so navsezadnje zato, da jih obideš!

Zdi se, da nekaj zapora sodi k stvari, da je to skorajda spričevalo dobrega menagerja. Mira Balohova je dobila šest let. Od vseh največ. Samo da nje, ko se bo vrnila ne bo čakal bungalov. Čakalo jo bo nekaj tržaških svilenih rut, ki bodo medtem preperele, nekaj praznih stekleničk od parfuma, torbica iz ponarejene krokodilje kože, ki ji jo je nazadnje podaril njen Vasja — prekleto malo za žensko, ki ji bo takrat morda petintrideset let. In Dušan je še, jedko, kot je sploh govoril o teh stvareh, rekel, da menda ni paragrafa na svetu, ki bi mogel soditi pravično; vse preiskave, zasliševanje na sodiščih, kazenski zakoniki, posvetovanja senata, obtožbe in zagovor, sploh vse to je samo precej nebogljeno prizadevanje z malo upanje na uspeh, kako nekolikanj zavreti krivico, zakaj o pravičnosti ne more biti govor; in v tem, ko skušajo zavreti krivico, neogibno prihaja do novih krivic — primer Vasje in Mire Balohove je dovolj prepričljiv dokaz za to.

In tudi on sam, Dušan Prosenc — zaslužil je, bedak, da bi ga pošteno lopnili po glavi! Če ne znaš biti tolikšen slepar, da bi rekli o tebi, da si finančni genij, potem vsaj ne bodi norec, ki vtika prste v umazano brozgo, v kateri se valjajo lopovi, ki se hočejo identificirati s socializmom, nič manj kot to.

Mesec dni si je celil praske, ki jih je staknil, ko so ga povozili, in bljuval jezo, posmeh nad seboj in drugimi, zmeraj z ujedljivimi besedami in kot bi pljuval iz povsem presušenih ust. Bila je dobra šola, je rekel, nečesa se je naučil: nikoli več se ne bo dal lahkoverno izrabljati. Bodi brat ali svat, zdaj je te šale konec. Bodi previden, kadar ti kdo toči whisky iz svojega bara, to je prekleto draga kaplja!

Nato je dobil drugo službo, v nekem zunanjetrgovinskem podjetju. — Vidiš, je rekel Nadi, ali nisem rekel, da nekaj zapora sodi k stvari, da je to spričevalo dobrega menagerja. Samo da meni niso nikoli pustili, da bi bil tudi res menager v pravem pomenu besede . . .

Potem se je jenjal posmehovati. Iz tega je Nada spoznala, da ga je vse skupaj le veliko bolj grizlo, pa tudi bolj skrbelo, kot je bil pripravljen priznati.

In nato je bilo tri, štiri leta, kot da se ni nič zgodilo.

Nada zdaj premišlja o tistih treh, štirih letih. In prva podoba je zmeraj: mrtev večer. Večer kakor v novembru. Večer, ki izdihava dolgčas. Mrtev, mrtev čas.

V nekaj vrstah

MARIBOR

Obisk — V torek je prišla v Maribor skupina predstavnikov muzeja iz Siska. Obiskali so umetnostno galerijo, muzej narodne osvoboditve itd. Iz Maribora so šli v Ptuj, kjer so si tudi ogledali nekatere kulturne ustanove in znamenitosti.

Čajanka za goste iz Kraljeva — Na poti skozi Maribor v Auschwitz je bila skupina približno petdesetih fantov in deklet iz Kraljeva. V ponedeljek zvečer so jim pripravili sprejem in čajanko s kulturnim programom.

Zdravstveni delavci — Včeraj je odpotovala v Gradec skupina članov sveta zdravstvenega centra federacije, ki se je v Mariboru udeležila dvodnevnega posvetovanja. Naši zdravstveni delavci so si v Gradcu ogledali bolnišnico, zlasti pa nov kirurški oddelek za srčne operacije.

Kostanj — Včeraj je Povrtnina znižala ceno jedilnemu kostanju od 160 na 130 Sdin kilogram. Dobili so tudi novo pošiljko ekvadorskih banan. Prodajajo jih po 490 starih dinarjev kg.

Tekmovanje šoferjev — Na medrepubliškem tekmovanju šoferjev je zmagala ekipa iz TAM, ki je bila najboljša v spretnosti vožnji in v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Ker je bila ta ekipa organizator tekmovanja, se je odpovedala nagradi za prvo mesto v korist drugouvrščene ekipe.

CELJE

Potovanje na Grönlandijo — V okviru četrtkovih večerov, ki jih prireja celjska delavska univerza, bo v četrtek, to je danes, ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma govoril Tone Fornezzi o svojem potovanju, ki ga je opravil s kolegom.

ROGATEC

Pridobitev gasilcev — Gasilci v Rogatcu so minulo nedeljo dobili orodno vozilo, za katerega so dali več kot milijon S dinarjev, drug denar pa so prispevali še krajevna skupnost, šmarsko gasilsko društvo, podjetje »Plastika« in posamezni občani. Na majhni slovesnosti je govoril predsednik občinske gasilske zveze Šmarje pri Jelšah.

NOVO MESTO

Novi knjižnici — Za novomeški občinski praznik bodo v Šmihelu in Birčni vasi odprli novi ljudski knjižnici.

ZAGORJE

Gostovanje — Na povabilo zagorske glasbene šole je te dni prišla gostovat kulturnoumetniška skupina »France Prešeren« iz Ljubljane. Mladi izvajalci so za baletno pantomimo želi priznanje.

KRANJ

Kostanj — Pravijo, da je na Gorenjskem letos kostanj zelo dobro obrodil. Je debel, kakor že ni bil vrsto let.

JESENICE

Zaprta objekta — Novi Tičarjev dom na Vršiču in hotel »Erika« v Kranjski gori so zaprli 15. oktobra. V »Eriki« bodo do 29. novembra opravili nekatera nujna dela, Tičarjev dom pa so zaprli zaradi bližnjega snega.

KOPER

Drevo v cvetju — Eno redkih dreves, ki poleti dela senco kopalcem v Žusterni pri Kopru, je te dni razcvetelo. To je divji kostanj. Številni popki že silijo v listje, drugi pa so čisto smolnati.

AJDOVŠČINA

Dom upokojencev — Novembra se bodo začela prva dela pri zidanju doma upokojencev. Dom bo ob Goriški cesti v Ajdovščini. V njem bodo v pritličju družabni prostori, v dveh nadstropjih pa bo 10 družinskih stanovanj za upokojence, zlasti za borce v NOV. Stavba bo stala več kot 100 milijonov Sdin.

LJUBLJANA

Preskrbovalno omrežje — Na seji odbora za preskrbo pri ljubljanskem mestnem svetu so med drugim tudi govorili o preskrbovalnem in obrtnem omrežju mesta ter odpiranju novih delovnih mest. Pravijo namreč, da bo imela Ljubljana do leta 1970 že kakih 250.000 prebivalcev. Če že zdaj ne bodo začeli namensko koncentrirati kapitala na mestnem nivoju za postopno kritje razvojnih potreb, se lahko pripeti, da bo Ljubljano razvoj prehitel.

Devize in turisti — Od januarja do konca avgusta je število nočitev na ljubljanskem območju ostalo približno na enaki ravni kot lani, čeprav je bilo gostov za 3 odst. več. Kaže pa, da postaja izletniški turizem zelo zanimiv, saj so tuji turisti porabili za nakup blaga in za druge storitve kakih 5 milijonov 500 tisoč Sdin, medtem ko so lani porabili le nekaj več kot 4 milijone Sdin. Tudi razne kulturne prireditve si je letos ogledalo več turistov kot lani.

Rudi Hribar

V Preboldu, revolucionarnem žarišču Savinjske doline, na prizorišču Kačevega »Moloha« se je pred devetindesetimi leti rodil rudarski sin Rudi Hribar. Kot vsi Hribarjevi, se je tudi Rudi zgodaj odločil za revolucionarno pot proti izkoriščanju in krivicam, ki jih je tudi sam krepko občutil. Leta 1932 je bil sprejet v KPJ in že leto pozneje, star komaj 25 let, je bil obsojen na tri leta robije v Sremski Mitrovici. Sodeloval je pri sloviti gladovni stavki in se vrnil prepričan marksist, Kot sekretar celice je ponovno moral v zapor, po izpustitvi se je še bolj posvetil partijskemu delu. Bil je sekretar mestnega komiteja, a leta 1941, pred razpadom stare Jugoslavije, so ga internirali v Ivanjici.

Ko je bila 20. julija 1941 ustanovljena prva celjska četa, je bil Rudi Hribar s svojo ženo v njenih vrstah. Bolan se je po razbitju čete prebil čez mejo, vstopil v Gorjanovo četo in z njo v Dolenjski odred. Leta 1942 so ga v Suhi krajini ujeli Italijani. Dvain-

RUDI HRIBAR na robiji

dvajset let ječe so mu dosodili in ga poslali v Castel Franco Ob kapitulaciji Italije ni imel sreče, da bi ušel, to pa se mu je posrečilo leta 1944. Pobegnil je iz Duisburga v domovino. Najprej je bil v kokrškem odredu, pozneje na Štajerskem vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge tako v političnih, oblastnih in gospodarskih organizacijah. Kot vdan, skromen in razgledan človek si je pridobil spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so ga poznali.

V Preboldu, kraju, kjer se je razvijalo tako tesno tovarištvo med pokojnim Rudijem in herojem Slavkom Šlandrom, kjer je preživljal prezgodnji večer svojega življenja in dotrpel hudo bolezen, lega tudi k zadnjemu počitku, kot zadnji predvojni revolucionar iz hiše Hribarjev.

Radgonski lovci so se osamosvojili

GORNJA RADGONA, 17. okt. — Tu so se sestali predstavniki lovskih družin radgonske občine, da bi razčistili nekatera odprta organizacijska in druga vprašanja lovstva v tej komuni. Za uspešnejši nadaljnji razvoj lovstva, ki pomeni zaradi vse bolj množičnega prihajanja tujih lovcev, zlasti Italijanov, v bogata lovišča ob Muri tudi čedalje pomembnejši vir deviznih dohodkov, so sklenili predlagati občinski skupščini, da bi ustanovila lovski sklad.

Predstavniki lovskih družin so zaradi pomanjkljivega sodelovanja z medobčinsko lovsko organizacijo sklenili izstopiti tudi iz pomurske lovske zveze.

B. B.

Kaj je zdaj z obnovo gozdov?

Tišinska drevesnica zaman ponuja pet milijonov sadik

Gozdarstvo Mengeš je že pred leti uredilo na Tišini pri Murski Soboti sodobno drevesnico, v kateri gojijo najbolj iskane vrste sadik, ki pridejo v poštev za nove gozdne nasade ali za obnovo gozdov v severovzhodni Sloveniji. Razen smreke so v drevesnici na voljo tudi zeleni, rdeči in navadni bor, dolgazija, macesen in razne druge vrste sadik, po katerih so med bolj intenzivno obnovo gozdov na tem koncu Slovenije marsikdaj zaman povpraševali.

Tudi vse kaže, da so lepi načrti kmetijskih gospodarstev oziroma njihovih gozdarskih obratov ter gozdnih gospodarstev ostali vsaj v zadnjem času samo na papirju, zakaj drevesnica to jesen zaman ponuja okoli pet milijonov izbranih sadik, ki so jih prejšnja leta kupci v celoti že vnaprej pokupili. Tako so prodali do prvih jesenskih dni običajno že za okoli petnajst milijonov S din sadik, letos pa je ta izkupiček zelo skromen in v tišinski drevesnici so upravičeno zaskrbljeni za obstoj tega sodobno urejenega obrata.

Gozdarstvo Mengeš oziroma njegov obrat »Semesadike« je namreč vložil prav zaradi velikega povpraševanja po gozdnih sadikah v minulih letih precej denarja v modernizacijo te svoje enote, ki zaposluje v drevesnici na površini deset hektarov vsega devet delavcev. Sodoben proizvodni proces omogoča tudi sorazmerno nizke stroške proizvodnje, zato so sadike zares poceni in je tem bolj neraz-

zumljivo, da kmetijska gospodarstva in gozdarski obrati ne izkoristijo priložnosti za obnovo gozdov. Odnos odgovornih ljudi do te naloge je nedvomno nerazumljiv, saj je znano, da bo treba marsikje zaradi pretirane sečnje gozdnega drevja brez odlašanja obnoviti veliko goličav.

Matično podjetje v Mengšu sicer poskuša najti izhod za brezupen položaj svoje drevesnice na Tišini, vendar ni odveč bojazen, da bo v novem gospodarjenju težavno umetno vzdrževati tak obrat, če gozdna gospodarstva ne bodo pokazala večjega zanimanja za odkup sadik. Če se stanje kmalu ne bo popravilo, bodo morali po napovedih drevesničarjev okoli pet milijonov sadik izbranega gozdnega drevja sežgati, ker bo sicer preraslo določeno dobo, ko bi jih bilo treba presaditi.

To pa bi nedvomno pomenilo veliko škodo — ne samo za prizadeto podjetje, ampak za vsa kmetijska in gozdna gospodarstva, ki sodeč po teh razmerah v tišinski drevesnici hudo grešijo.

B. BOROVIC

Zakaj tako?

Neveljavna vozniška dovoljenja

Večini voznikov, ki so pred leti dobili vozniška dovoljenja z veljavnostjo do aprila 1966. leta, je veljavnost dovoljenj že potekla. Ko so leta želeli v pristojnih uradih podaljšati, so jim ponavadi dejali, da to ni potrebno, ker bodo izdana nova vozniška dovoljenja. Toda na nova dovoljenja vozniki še zmerom čakajo.

Na naših cestah voznikom to dejstvo ne povzroča kdove kakih nevšečnosti, saj prometni varnostni organi še kar z razumevanjem upoštevajo tolikšno kasnitev z novimi dovoljenji. Zato pa je tem neprijetneje za voznika osebnega avtomobila, kadar se z neveljavnim prometnim dovoljenjem pojavi pred prometnimi organi v kaki tuji državi. Zadostuje manjši prekršek, (spregled prometnega znaka, nepravilno parkiranje ipd.), pa se znajde neveljavno prometno dovoljenje jugoslovanskega državljana v prometnikovi roki. Torej nova nevšečnost. Vozniku je ob tem toliko neprijetneje, ker mora razlagati in prepričevati stražnika, (če zna jezik), da je neveljavno vozniško dovoljenje veljavno. Takoj je na kocki voznikova poštenost. Kadar prepričevanje o veljavnosti ne zaleže, mora voznik celo na policijsko postajo, pač odvisno v kakšne roke »padeš«.

Nedvomno tudi ta dejstva opozarjajo pristojne organe, naj pohitijo s pripravami za izdajo novih vozniških dovoljenj. Vsa zadeva okrog tega se le malce predolgo vleče.

F. KRIVEC

Proračunske neskladnosti

Pomurske občine imajo šibko gmotno osnovo

MURSKA SOBOTA, 18. okt. Predstavniki pomurskih občin so se v Murski Soboti pogovarjali s poslanci odbora za družbeni plan, finance in proračun ter začasnega odbora za proračunski sistem in finance organizacijsko političnega zbora skupščine SRS o poglavitnih vprašanjih proračunske in davčne politike. Na posvetovanju so sodelovali tudi predsedniki soboške, ljutomerske, radgonske in lendavske občine.

Pri ugotavljanju možnosti za sestavo proračunov za prihodnje leto so predstavniki teh občin menili, da se viri zbiranja denarja na tem izrazito kmetijskem območju čedalje bolj razhajajo z naraščajočimi potrebami. Predsednik soboške občine Štefan Toth je povedal, da so v strukturi proračuna v tej veliki komuni zastopani v čedalje večjem obsegu dohodki iz zasebnega kmetijstva. To je spričo majhnega odstotka zaposlenosti (vsega 13,5 odstotka) povsem razumljivo. Vendar v kmetijstvu v prihodnje ni pričakovati večjih dohodkov in kmetje večjih dajatev ne zmorejo.

Ker so podobne razmere tudi drugod v Pomurju, so udeleženci menili, da edino dopolnilna sredstva za dotirane občine lahko preprečijo, da se očitna nasprotja med posameznimi območji ne bi še bolj poglobila. Podatek, da znaša narodni dohodek v soboški občini letno vsega 458.000 S dinarjev na prebivalca, (podobno pa je tudi v drugih pomurskih občinah) so ocenili za dovolj zgovoren dokaz šibke gmotne osnove pri zbiranju denarja za občinski proračun.

Vendar so udeleženci posvetovanja soglasno menili, da bi lahko tudi v slabše razvitih občinah zbrali znatno več denarja za proračune, če jim zvezni in republiški predpisi v mnogih primerih ne bi onemogočali izvajanja bolj utemeljene davčne politike.

Med drugim so navedli tudi zahtevo, naj bi bile občine deležne dela deviznega dohodka sezonskih delavcev. Samo iz soboške občine odhaja v tujino okoli 5.000 delavcev. Kljub prilivu okoli 6 milijard deviznih dinarjev na leto, ostane občina povsem praznih rok, čeprav svojci teh ljudi uživajo vse ugodnosti v domačem kraju.

B. BOROVIC

MARIBOR

Mopedisti, kje ste?

Čeprav je uradno rečeno, da morajo lastniki mopedov registrirati svoja vozila do 30. decembra 1967 in so torej na voljo le še slabi trije meseci, registracija mopedov le počasi napreduje. Na Tomosovem servisu v Belo-kranjski ulici so povedali, da so od 5. sepetmbra, ko se je registracija in s tem v zvezi tudi tehnični pregled vozil začel, zabeležili le 1800 pregledov. Računajo, da je na vsem nekdanjem področju mariborskega okraja okoli 18 tisoč mopedov, ki jih je treba priglasiti.

Servis Tomosa je uvedel zaradi tehničnega pregleda in zaradi najavljenega števila tudi popoldanske uradne ure, vsak dan do 18. ure, razen v soboto, ko delajo do 12. ure. Oskrbeli so si tudi honorarne delovne moči, ki pa sedaj nimajo dovolj dela. Na servisu je mogoče opraviti vse, od tehničnega pregleda pa do izpolnitve formularjev o zavarovanju, izpisanja prijave o registraciji do zavarovanja samega, tako da dobi lastnik mopeda na občini le še knjižico o registraciji oziroma prometno dovoljenje ter tablico.

Na servisu si želijo, da bi lastniki mopedov prišli pravočasno, da ne bi bil naval proti koncu leta prevelik. — Tehnični pregled stane 800 S-din, zavarovanje pa 2530 Sdin.

F. S.

Nobene sledi za malo Ireno

Obširna preiskava poteka v več smereh

MARIBOR, 18. okt. Organi javne varnosti v Mariboru in postaje milice v Slovenski Bistrici in drugih krajih Slovenije in Hrvatske nadaljujejo z iskanjem skrivnostno izginule šestletne deklice Irene Gajšek iz Spodnje Ložnice 17.

Kot smo že poročali so Gajškovi poslali Ireninemu očetu Rudolfu v Nemčijo drugo brzojavko in ga prosili, naj pojasni nekatere nejasnosti iz svoje prve brzojavke. Sedaj je prispela druga brzojavka iz Düsseldorfa, v kateri Rudolf sporoča: »Pavla je pri meni. Irena se je morda izgubila v gozdu.« Tudi to sporočilo ni preiskovalnim organom pomagalo pri njihovih prizadevanjih, da bi odkrili resnico o izginotju deklice. Po drugi strani pa to pomeni, da je žena Pavla pri njem v Düsseldorfu. Pred meseci je namreč sporočil Gajškovim v Spodnjo Ložnico, da ga je žena zapustila.

Preiskovalni organi še nadalje poizvedujejo o prodajalcih preprog, saj ne smejo izključiti nobene možnosti, ki bi jih lahko pripeljala bliže k cilju. Ponovno so namreč dobili obvestilo, da so nekega preprogarja s punčko svetlih las videli v okolici Hrastnika. Znano je, da so preprogarja s podobno punčko videli kmetje tudi v okolici Stranic. Po zadnji očetovi brzojavki je izključeno, da bi punčko odpeljala njena mati kot so nekateri predvidevali. Sploh pa se širijo v zvezi z izginotjem deklice razne neresnične vesti.

Preiskovalni organi so obiskali tudi sorodnike punčkine matere v Ločah, Lipoglavu, Rušah, Ptuju in na dveh krajih v Mariboru. Celotna preiskava je doslej potekala v več smereh z namenom, da bi zbrali čimveč podatkov za nadaljnjo preiskavo.

Ljudje v Spodnji Ložnici in v okolici se še vedno niso pomirili. Še vedno namreč obstaja možnost, da je deklico kdo ugrabil in jo odpeljal s seboj. Po drugi strani pa dosedanja preiskava ne more izključiti možnosti zločina. Uprava javne varnosti poziva vse občane, da sporočijo najbližji postaji milice vse, kar bi lahko omogočilo odkritje izginule šestletne deklice Irene.

M. K.

Akcija »Varnost v nočnem prometu«

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). — Pred dnevi se je na vseh avtomobilskih cestah v Hrvatski začela preventivna vzgojna akcija »Varnost v nočnem prometu«, ki bo trajala do decembra.

V tem času bodo strokovne skupine prometne milice, AMZ Hrvatske, zveze združenj voznikov in avtomehanikov v sodelovanju z zavarovalnicami dežurale ponoči na cestah. Namesto izrekanja kazni bodo popravljale pokvarjene žaromete, preizkušale učinkovitost zavor in opravljale druga popravila, za kar bodo vozniki plačali samo 5 novih dinarjev. Pregledana vozila bodo zaznamovali s posebnimi svetlečimi nalepkami. Vozniki bodo brezplačno dobili tudi knjižico z navodili za nočno vožnjo.

Prireditelji te akcije bodo v tem času organizirali tudi več predavanj in predvajanja filmov o varnosti v nočnem prometu.

Z bencinom ga je polil in zažgal

JESENICE, 18. okt. — Ko sta se včeraj ob 13.50 v garderobi železarne na Jesenicah srečala 34-letni Peter Razpet in 44-letni Matija Klinar, oba doma z Jesenic, je Razpet, ki je s seboj prinesel steklenico bencina, nalil bencin v kozarec in z njim polil Klinarja po glavi. Potem je prižgal vžigalico in jo vrgel v Klinarja, katerega so takoj zajeli plameni. Nekaj bencina se je razlilo tudi Razpetu po rokah in se vnelo. Obema so na pomoč takoj priskočili ostali delavci, ki so bili v garderobi in ju pogasili. Klinarja, ki je opečen po glavi, so morali odpeljati v bolnišnico, dočim so Razpetu, ki se je opekel le po rokah, nudili zdravniško pomoč kar v obratni ambulanti v železarni. Do sedaj še niso ugotovili, zakaj je Razpet polil Klinarja z bencinom in ga zažgal.

D.

Z mopedom v osebni avto

LJUBLJANA, 18. okt. — Na cestah v Sloveniji se je včeraj zgodilo 28 prometnih nesreč, v katerih je bilo 10 ljudi hudo ranjenih, 15 pa jih je dobilo lažje poškodbe. Škode je bilo za 49 tisoč N dinarjev. Pet nesreč se je zgodilo zaradi izsiljevanja prednosti, štirim je botrovala vinjenost, po tri pa so se zgodile zaradi prehitre vožnje ali neprevidnega prehitevanja.

Včeraj nekaj po 17. uri se je peljal iz Zidanega mosta v Celje mopedist 29-letni Vladimir iz Udmata. Ko je pripeljal do Laškega, je privozila naproti z osebnim avtomobilom celjske registracije 40-letna Karolina Pušnik, ki je tik pred mopedistom zavila na levi cestni odcep in tako Jovanu zaprla pot. Zaradi kratke razdalje se ji mopedist ni mogel ogniti in se je močno zaletel v avtomobil ter padel. Pri padcu in od udarca je Jovan dobil pretres možganov in druge poškodbe. Ponesrečenca zdravijo v celjski bolnišnici. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na 2 tisoč N dinarjev.

Pad „Čebelice“ še uganka

Vzroka nesreče niso mogli zanesljivo ugotoviti

LJUBLJANA, 17. okt. Vzroki hude letalske nesreče, ki se je pred kratkim zgodila v Srbiji in pri kateri je izgubilo življenje osem članov kolektiva Hidromontaže iz Maribora, je še vedno uganka. Strokovnjaki, ki so kmalu po nesreči prišli na kraj, kjer se je zrušila nesrečna »Čebelica«, niso mogli ugotoviti zanesljivega vzroka. Zaradi strašnega udarca v pečino planine Stol so od vseh pomembnih naprav v letalu, ki bi pripomogle k ugotavljanju vzroka nesreče, našli samo smerokaz in zemljevid Jugoslavije. Višinometra, kazalca za pritisk in letalskega dnevnika niso našli.

Vendar pa je bilo strokovnjakom takoj jasno, da je letalo zgrešilo smer. S službene karte pilota Vilija Tomašića, na kateri je bila natančno vpisana pot letala, je bilo razvidno, da bi se moralo letalo, ko je priletelo iz Kladova, obrniti nad vasjo Crnjake proti Beogradu. Toda iz nepojasnjenih razlogov je letalo nadaljevalo svojo pot v jugozahodni smeri je 14 km in se šele potem obrnilo proti severozahodu. Domnevajo, da je pilot mislil, da je na mestu, ki je predvideno za spremenitev smeri proti Beogradu in je zato takoj obrnil letalo proti visokemu grebenu planine Stol, ki je bila v času nesreče v megli in oblakih.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako se je moglo to zgoditi izkušenemu pilotu, ki je do tedaj imel za seboj več kot 1.500 ur letenja in to na reakcijskih letalih vojaškega letalstva. Pilot Tomašić je tudi z letalom AN-14 letel že 40 ur, poleg tega pa mu je bila pot Maribor — Beograd—Kladovo in obratno dobro znana, ker je letel že trikrat.

Menijo, da bi letalo v slučaju okvare zaradi posebne konstrukcije lahko prisilno pristalo na katerikoli njivi, ker je v času, preden se je zrušilo, letelo nad ravnino. V preiskavi so prav tako ugotovili, da je motor v redu delal, kar so sklepali po tem, da so propelerji delali, kar se je videlo tudi na pečini, kamor se je letalo zaletelo.

V Kladovu je letalo povsem normalno vzletelo kljub temu, da je letališče brez osnovnih priprav. Vse drugače bi bilo, če bi letališče imelo radijsko zvezo. Domnevajo, da v tem primeru ne bi prišlo do tragedije. Na žalost letalo tudi ni bilo v beograjski coni, da bi pilot lahko imel stik s kontrolo letenja na surčinskem letališču.

Kakor navaja »Vjesnik u srijedu« je pilot Vili Tomašić telefonsko obvestil dežurne uslužbence za nadzorstvo letenja na beograjskem letališču, da bo »Čebelica« vzletela »z divjega letališča« v Kladovu ob 13.30. Za izginulo letalo, bi lahko zvedeli že v torek popoldne, a ne šele v sredo zjutraj, če bi se dežurni uslužbenci pozanimali za let »Čebelice«.

Poleg tega navajajo, da je k nesreči delno pripomogel tudi veter, ki je v času nesreče pihal v Kladovu 30 km na uro, in sicer »v hrbet« letala. Domneva, da se je pilot uštel pri računanju, ker ni upošteval hitrosti vetra, je verjetnejša. Lahko, da pilot sploh ni vedel, s kakšno hitrostjo je pihal veter, kajti v preiskavi niso mogli ugotoviti, če so vse naprave v redu delovale. Dejstvo je, da je na določeno mesto, kjer bi se moralo obrniti, letalo prišlo prej kot pa bi bilo potrebno v normalnih okoliščinah. Zato je najbrž pilot nadaljeval pot v tej smeri in se pri tem zanesel na svojo uro.

Trčenje petih avtomobilov

Na srečo nesreča pri Brezovici ni terjala človeških žrtev

LJUBLJANA, 18. okt. V Lukovici pri Brezovici sta se danes ob 5.35 silovito zaletela tovornjak s priklopnikom in avtobus. Oba avtomobila je zaneslo, tako da sta zavozila s ceste, avtobus pa je med tem zadel še tri osebne avtomobile. Osem ljudi je bilo ranjenih, vendar le eden huje. Škode pa je za nekaj manj kot 9 milijonov S dinarjev.

Ko se je zgodila nesreča, še ni deževalo. Voznik tovornjaka s priklopnikom italijanske registracije 23-letni Karlo Maglica, drugače naš državljan in zaposlen v Italiji, je pripeljal z Vrhnike proti Ljubljani. V Lukovici je zavozil na levo proti sredini ceste in s tem zaprl pot avtobusu beograjske registracije, ki ga je vozil 39-letni Svetozar Bundalo. Avtomobila sta zadela drug drugega s stranmi. Oplazila sta se tako silovito, da sta oba šoferja izgubila oblast nad vozili, ki ju je začelo zanašati. Tovornjak s priklopnikom je zavozil na levo in obstal na useku. Tudi avtobus je zapeljal na svojo levo stran in trčil najprvo v »prinz 110«, ki je vozil za tovornjakom, potem pa še v »škodo« in »fičko«, ki sta pripeljala za »prinzem«. Avtobus se tudi še po teh treh trčenjih ni ustavil, podrl je živo mejo na levi strani ceste in zavozil v sadovnjak, kjer je polomil več dreves.

Tako potniki v avtobusu, kot tisti, ki so se peljali z osebnimi avtomobili, so imeli res srečo. Huje ranjen — (zlom stegnenice) je le potnik iz avtobusa 41-letni Tomislav Šimunovič iz Zagreba. Njegova žena Marija in 25-letni Jože Paderčič iz Ljubljane, ki sta bila tudi v avtobusu, sta bila lažje poškodovana. Lažje ranjeni so bili tudi šofer avtobusa, pa Zdenko Bilaundžić, ki je vozil »škodo«, njegova žena Marija in 17-letni sin Boris, le nekaj prask pa je dobila Ana Milek, ki se je s svojim možem peljala v »fički«. Vsi, ki so se peljali s »prinzem« — vozil ga je Ivo Leban, so ostali nepoškodovani. Tudi voznik tovornjaka ni bil ranjen.

Po nesreči je Karlo Maglica povedal miličnikom, da so ga zmotile luči avtobusa, ki je pripeljal naproti (bil je namreč še mrak) in da se je moral umakniti avtomobilu, ki je bil parkiran na desni strani ceste na pasu za počasni promet ter je zato zavozil na levo stran.

K. D.

Kazen za dva roparja

MARIBOR, 18. okt. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo Stanislava Figeka na 1 leto 8 mesecev strogega zapora, Franca Flisa pa na enotno kazen 1 leto 1 mesec strogega zapora. Pri izreku kazni je sodišče Flisu preklicalo pogojno kazen 3 mesecev zapora zaradi tatvine.

Sodišče je ugotovilo, da sta letos poleti v Slovenski Bistrici napadla Jakoba Čoha in ga udarila v trebuh tako, da se je le-ta zvrnil v obcestni jarek. Potem sta mu odvzela 77.800 S din in z denarjem pobegnila. Pred tem sta bila z oškodovancem v gostilni. Ker je Čoh zamudil avtobus, sta mu natvezila, da ga bosta odpeljala s svojim avtomobilom, ki ga pa sploh nista imela.

M.

Vrsta vlomov v eni noči

CELJE, 18. okt. — V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci poskusili vlomiti v vrsto blagajn v Stanetovi ulici. Najprej so poskušali vlomiti v samopostrežno trgovino Center. Tu se jim je posrečilo s stranskih vrat odstraniti pločevino, vendar jim je vlom preprečila železna ograja. — Nato so poskusili vlomiti v poslovalnico Elektrotehne. Z izvijačem so odtrgali železni pokrov ključavnice, vendar vrat niso mogli odkleniti. Nekaj stavb naprej so vlomili v prostore kmetijske apoteke. V notranjost se prišli skozi dvoriščno okno. Poskusili so vdreti v registrsko blagajno, vendar je niso mogli odpreti. Nekaj več sreče pa so imeli pri naslednjem vlomu. Skozi prezračevalno dvoriščno okno so prišli v delovne prostore krojaške delavnice Elit, kjer so odprli ročno blagajno in ukradli 840 din. Kot smo zvedeli, so vlomilcem že na sledi.

J. S.

S postanka pri Ruški koči (1)

„Gremo po maline, po gobe in na lepše...“

So kraji, ki imajo kaj povedati človeku. Tako je pri Arehu. Tukaj se šele pravo Pohorje začne. Čez travnato jaso je razlit čar svetlobe in jesenskih barv. Ponedeljek je in ruška planinska koča je to jutro prazna. Treba je poribati pod za zadnjimi gosti, pomiti posodo, pospraviti sobe. Gost v ponedeljkovem jutru je dokaj nenavaden; sam sebi se zazdiš kot vsiljivec. Posebej, če prelistavaš vpisno knjigo, brskaš po njej in nadleguješ natakarico Ančko:

»Kako je pravzaprav s starimi planinci, transverzalci?«

»Vsako leto jih je manj,« pravi Ančka.

»Kdo prihaja namesto njih?«

»Gostje z vseh strani: domači, Avstrijci... Imamo nekatere stalne goste, recimo iz Gradca, iz Maribora...«

Nekaj se jih tudi vpiše v knjigo. Res je planincev, ki se odpravljajo po transverzali, vsako leto manj. Od avgusta do oktobra je v knjigi 1078 podpisov, toda samo 20 je bilo takih, ki se odpravljajo po transverzali. Še več kot vpisanih je bilo seveda motoriziranih izletnikov, ki se jim ne zdi potrebno, da bi vpisovali svoja imena ali pripovedovali o namenu svojega izleta; tako, recimo, kot tisti, ki zapišejo, da »gredo za nosom«, »do Peska« ali »Ribniške koče«, »po gobe«, »po maline« in »na lepše«...

Gozdne kamionske ceste, motorizacija in izleti za krmilom izpodrivajo stare planinske običaje. S temi spremembami je treba na Pohor-

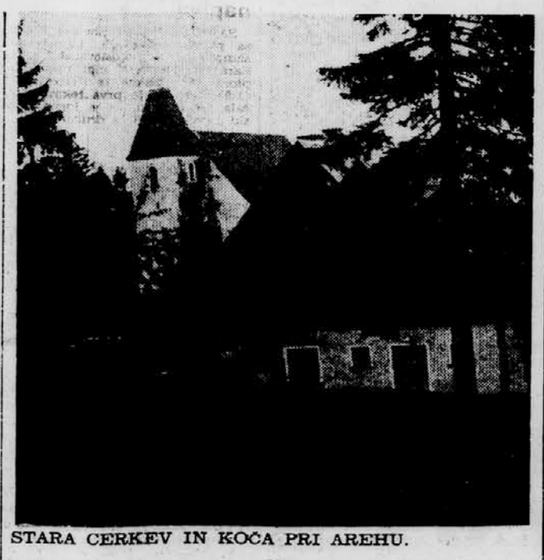
»Ob sobotah in nedeljah je največ dela,« pravi natakarica Ančka v Ruški planinski koči.

ju čedalje bolj računati. Trenutno je močan zasuk h krmilom in vozilom na bencinski pogon. Čedalje manj je gostov, ki bi po več dni najemali sobe in ostajali na istem mestu. Vsako leto je ljudi, ki ustavljajo avtomobile na planinskih jasah in se gredo sodobne nomade ob zasilnih ognjiščih in praženju kosil na žaru. Videti je, da je sodoben izletnik naveličan hladne restavracije, hladnega komercializma, velikih hotelskih dvoran in hotelskega življenja sploh. Če že sklepa kompromise, potem daje prednost preprosti planinski koči, domačnosti... Obdržal je torej stare planinske navade, le peš ne hodi več tako množično, čimprej hoče biti na kraju svojega izleta in čimprej doma.

»Na Arehovo nedeljo imamo največ obiska,« pripoveduje Ančka. »Včasih takšna nedelja navrže več kot mesec slabšega prometa...« **Arehova nedelja** je že več kot sto let v tradiciji; nekdaj je bila to nedelja pohorskih drvarjev, steklarjev in kovačev. Kjer nimajo takšnih nedelj in tradicije, je slabše. Zato so nekatere planinske koče morale zapreti vrata ali jih zapirajo pred zimo.

Brskam po knjigi vpisov in razmišljam o usodi pohorskega planinstva. To ni več staro planinstvo. Po svoje se je spremenilo, začelo se je povezovati s posebno obliko izletniškega turizma. To vendarle pove, da je v načrtih za razvoj turizma na Pohorju treba upoštevati spremembe. Starih planincev z nahrbtniki je zmeraj manj, in čedalje manj je tudi turistov, ki bi po cele dneve polležavali na postelji in se sprehajali okrog planinskega doma. Pa še vedno smo navajeni meriti turistični promet po posteljah in nočninah. Toda s hoteli se ne da več prisiljevati ljudi, da bi se zadržali, in tudi od planinskih markacij se ne dajo več voditi. Verjetno pa so še zmerom več vredne planinske poti z markacijami kot hoteli z ambicijami, da bi izletniškega gosta spreminjali v stacionarnega. Motorizacijska bolezen je v močnem porastu, postala je epidemija. Kdor hoče živeti, se mora z njo okužiti. Mogoče bo čez čas spet prišlo do preobrata, do vrnitve na stare markirane steze, na planinske poti, kjer se ugodje ne prešteva več samo s hitrostjo prevoženih kilometrov, ampak z zdravim znojem na čelu. Planinstva torej ne kaže zaradi upadanja potisniti v pozabo.

Vsekakor pa kaže pozabiti na stara merila in statistike turističnega prometa. Postelje in nočnine že zdavnaj niso več zveličavno merilo. Pot sodobnega planinskega turizma drži nekje vmes med turizmom in planinstvom. Kamionske ceste so tu in avto-

STARA CERKEV IN KOČA PRI AREHU.

mobili, ki so klasičnega turista in planinca, ki je hodil peš in se dal stacionirati, porinili na dno statistike.

Tako je s temi stvarmi. Že na pragu Pohorja se srečaš z vprašanji, ki zahtevajo nove odgovore. Avtomobili križarijo po razpleteni mreži kamionskih cest, švignejo na samotne jase, najdejo zakotno kmetijo, kjer domačini še začudeno gledajo izletnike in njihov avto, pa se marsikje tudi že vprašajo: kaj ne bi kazalo odpreti kakšno gostišče, prodati kak liter mleka, domač kruh, ponuditi sobo?

Sodoben izletnik daje prednost domačnosti in lepoti pokrajine. Prav zaradi teh stvari Ruška planinska koča živi z Arehom vred. Ne samo več kot pol stoletja tradicije, tudi prilagoditev na spremembe odločilno prispeva, da je pohorski prag, kot pravijo Arehu, zmerom poln tistih, ki ga prestopajo, da bi našli nekaj ur miru, zatišja in razvedrila.

Besedilo: D. VRESNIK
Sliki: J. PEŠTAJ

12 BRILJANTNIH PRSTANOV V 1 LETU DARWIL ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

KONJSKI ŠPORT

Cimerman z Elanom – balkanski prvak

ZAGREB, 18. okt. — V Zagrebu se je danes vrnila jugoslovanska reprezentanca, ki je na balkanskem prvenstvu v preskakovanju zaprek zasedla 3. mesto za Romunijo in Bolgarijo. Med posamezniki se je med našimi najbolj izkazal Radosav Cimerman iz Zagreba, ki je s konjem Elan osvojil balkansko prvenstvo. Drugi naši reprezentanti se niso odrezali najbolje.

Tekmovanje je bilo od sobote do ponedeljka v sofijskem centru za konjeniški šport.

Pred balkanskim prvenstvom so naši jahači 20 dni gostovali v Turčiji; v Itanbulu je bil Cimerman sedmi, v Ankari pa prvi.

D. VELJANOVIĆ

STRELJANJE

Trije rekordi

SOFIJA, 18. okt. Na prvem balkanskem prvenstvu v streljanju so jugoslovanski strelci dosegli tri nove državne rekorde v streljanju s standardno MK puško (3 x 20). Prva mesta na prvenstvu in nove rekorde so dosegli članska ekipa (2.245) in mladinska vrsta (1.673) in mladinec Šipek v konkurenci članov (571).

V nadaljevanju strelske balkaniade je v streljanju s puško proste izbire iz trojnega položaja zmagal Bolgar Lazarov — 1116, tretji pa je bil Jugoslovan Paunović — 1101.

NAMIZNI TENIS

Huda konkurenca

BEOGRAD, 18. okt. Več kot 100 najboljših namiznoteniških igralcev in igralk iz 14 evropskih držav bo nastopilo na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije, ki bo od 2. do 4. novembra v Karlovcu. Naši reprezentanti — Korpa, Surbek, Stipančič, Vecko, Čordaš in Marković ter igralke Resler, Pirc, Stojšić, Ječmenica, Srbec in Rot — se bodo pripravljali v Karlovcu od 23. do 31. t.m. Surbek, Čordaš, Marković, Resler in Pirc bodo od 27. do 29. t.m. igrali tudi na mednarodnem prvenstvu Madžarske v Budimpešti.

Tudi ovca lahko ugrizne

II. kolo na medconskem šahovskem turnirju

SOUSSE, 18. oktobra. Rezultati II. kola: Bolbochan — Gligorić 0:1 (brez igre), Ivkov — Sattles prekinjeno, Matanović — Bovaziz remi, Matulović — Mecking 1:0, Bilek — Larsen 0:1, Barczai — Hort remi, Portisch — Fischer prekinjeno, Mjagmasuren — Byrne remi, Cuellar — Reshevsky 1:0, Sarapu — Gipslis prekinjeno, Kavalek — Geller remi in Štejn — Korčnoj remi. Partija Byrne — Portisch iz I. kola se je končala remi.

Najprej naši: Gligorić je zmagal brez boja, ker Bolbochana ni in ni. Vedo, da je bil že v Rimu, potem pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Se mu je kaj zgodilo? Kakorkoli že, če ga do začetka tretjega kola ne bo, ga bodo črtali, se pravi, da bo vsak igralec imel po en prost dan več. V nasprotnem primeru pa bosta Štejn in Gligorić igrala z argentinskim mednarodnim mojstrom pozneje. Matulović, ki je imel v prvem kolu izredno čast, da so samo njegovo partijo (z Larsenom) prikazovali na demonstracijski deski pred hotelom Palace (tu igralci stanujejo in igrajo), se je za poraz, ki ga čaka, maščeval z lepo zmago nad neizkušenim Meckingom, vtem ko bo Ivkov v nadaljevanju s kmetom več prav gotovo zlomil Kanadčana Sattlesa. Le Matanović nikakor ni mogel, kljub belim figuram, ugnati Tunizijca Bovaziza, tako da naš plan ni bil v celoti izpolnjen.

Da pa ovčice niso vselej ovčice, ampak da znajo včasih tudi dobro ujesti, ni občutil samo Matanović. Američan Byrne je prav tako samo remiziral z Mongolcem Mjagmasurenom, vtem ko je Kolumbijec Cuellar sploh vzel mero Reshevskemu.

Glavni partiji dneva Štejn-Korčnoj in Portisch-Fischer sta imeli točno napovedan razplet. Na eni strani hiter remi, na drugi pa boj, dolg pet ur in še več. Bil je prava poslastica. V dvorezni igri je Bobby prvi prišel do besede in osvojil figuro za dva kmeta. Toda Portisch se ni dal kar tako ugnati in je s svoje strani začel pošiljati projektile proti črnemu kralju. Ob prekinitvi pa so v zapletenem položaju vendarle večje možnosti na Fischerjevi strani. Vsekakor zelo važna partija.

Z 1,5 točke vodijo Korčnoj, Geller in Matanović, vendar jih utegnejo Gipslis, Fischer, Larsen in Ivkov prehiteti.

V tretjem kolu igrata Gligorić in Ivkov med seboj, vtem ko bosta Matanović in Matulović vodila črne figure proti Sattlesu (Kanada) oziroma Bovazizu (Tunizija). Zelo važna pa bo tudi partija Geller-Štejn. Naj spomnimo, da je Štejn doživel edini poraz na zadnjem sovjetskem prvenstvu prav v igri z Gellerjem.

Prekinjene partije

V nadaljevanju prekinjenih partij iz II. kola je Ivkov premagal Sattlesa v 48. potezi, Portisch in Fischer pa sta remizirala; prvi se je brez nadaljevanja dobil igro je brez nadaljeevanja dobil igro proti Sarapui, brez nadaljevanja pa se je vdal tudi naš Matulović proti Larsenu v partiji iz I. kola.

Kongres FIDE

BENETKE, 18. okt. — Tukaj se bo jutri začel redni letni kongres mednardone šahovske federacije (FIDE). Kvalifikacijska komisija, ki je zasedala danes, bo predlagala kongresu, da podeli naslov mednarodnega šahovskega mojstra med drugim tudi Musilu, B. Gligoriću in Vukiću ter igralkama Ljiljakovi in Belamarićevi.

Maribor nepremagan na tujem

MARIBOR — Šahisti Maribora so se vrnili s 14-dnevne turneje po ZRN, Belgiji in Angliji. V sedmih dvobojih so dosegli sedem zmag. Največji uspeh so pospravili na mednarodnem turnirju v Trierju (ZRN) ob 35. obletnici domačega kluba. Na turnirju je sodelovalo 10 ekip iz petih držav. Maribor je zmagal zasluženo. Najboljši igralec je bil Zagar, ki je v štirih partijah zbral 3,5 točke.

Izidi: Maribor : Trier 3,5:0,5, Maribor : Styria 2,5:1,5, Maribor : Eckbauer (Berlin) 3:1, Maribor : Zurich 2,5:1,5. Vrstni red: 1. Maribor 39, 2. Styria (Gradec) 38, 3. Porz (Köln) 33, 4. Eckbauer 31, 5. Trier 31, itd.

V Angliji so mariborski igralci premagali reprezentanco londonskih železničarjev 7,5:2,5, v Gentu (Belgija) pa domačo ekipo 7:2.

F. D.

KEGLJANJE

Jezerškova – 429 kegljev

RAVNE — Na občinskem prvenstvu v kegljanju je sodelovalo 13 ekip. Zmagal je Fužinar III. z 2.315 keglji. Za zmagovito ekipo so kegljali F. Grobelnik, Ajtnik, Banko, M. Grobelnik, Paradiš in Smode. Izidi: Fužinar III. 2315, Fužinar IV. 2314, Mežica 2303, občina Ravne 2.296 itd.; posamezniki: Hrovatič 418, Ranc 412, Samec 411, Marchioti 410, Košnik 404, Mlakar 403 itd.; posameznice: Jezeršek 429, Hafner 405, Mačič 400 itd. Najboljši rezultat na dvodnevnem tekmovanju je dosegla torej Jezerškova — 429.

I. M.

Športna napoved

LJUBLJANA — V 42. kolu »Športne napovedi« z 12 tekmovalnimi pari ne bo veljala tekma Radnički (K) : Bor, ker bo že v soboto.

Telesna kultura za vsakogar

Telovadimo ogreti!

Napočil je čas, ko je iz dneva v dan hladneje. Čas, ko je treba zjutraj, ko vstajamo in telovadimo paziti, da se ne bi prehladili. Da ne bo nesporazuma: ne mislimo na prehlad, temveč na tisto stanje, ko so vse mišice ohlajene in nas skoraj zebe. Ohlajeni pa ne smemo delati nekaterih zahtevnejših vaj in tudi ne smemo pod mrzlo prho.

Opozorili vas bomo na pojav nenadnih bolečin v križu, ki vas tako rade napadejo, če telovadite ohlajeni, neogreti. Nekajkrat

smo že svetovali, da bi začeli jutranjo telovadbo s pretegovanjem. Pet minut pretegovanja pomeni za človeški organizem najboljši prehod iz ležanja v topli postelji in sploh iz pasivnosti v budnost in telesno aktivnost. Dejansko ne gre samo za pretegovanje, temveč za najrazličnejše premike hrbtenice, za aktivnost, ki deluje delno kot telovadba delno kot masaža. Ameriški zdravnik dr. H. Kraus (avtor znanih testov za moč mišic) uči, da je zmerna in redna krepitev mišic trupa najboljše sredstvo proti bolečinam v križu.

Po pretegovanju v postelji, ki pomeni prehod od pasivnega ogrevanja v aktivno, je treba vstati in nadaljevati z običajno jutranjo gimnastiko in telesno nego. Nekateri pa imajo navado, da sedejo najprej k mizi in pregledujejo časopis. Morda imajo namen, da bi samo naslove pregledali, toda vsebina tega ali onega članka jih pritegne. Tako sedijo le napol oblečeni četrt ure ali pa tudi dlje. Površina telesa se pri tem ohladi. Če začnejo tako ohlajeni s težkimi vajami — včasih zadostuje samo hitra vzravnava iz skljućene drže, jih v hipu neznansko zaboli v križu. Tipično bolečino, ki traja navadno več dni, imenujejo v medicini lumbago. Včasih so bolečine tako hude, da se ne morete vzravnati in hodite skljućeno. Navadno so tudi hude težave pri prehodu iz ležanja v pokočno držo telesa.

Lumbago je znan tudi smučarjem. Če se na žičnici ohladijo in se nato brez ogrevanja spustijo v strmino, jih pri kakem težjem in nenavadnem gibu rado prime.

Opozoriti smo hoteli na to, da lahko take in slične težave preprečimo, če skrbimo za to, da ostanemo ogreti. Zato zjutraj nikakor ne smemo sedeti pomanjkljivo oblečeni. Če imamo navado, da vsako jutro telovadimo, storimo to pred branjem časopisa in seveda pred zajtrkom.

Kaj pa telesno utrjevanje — utrjevanje proti mlehkužnosti? Lahko telovadimo brez majice in pri odprtem oknu, vendar le s pogojem, da je telo ogreto. O Fincih je znano, da gredo tudi v zimskem času v domačo parno kopel, kjer je izredno vroče. Tudi je znano, da se sredi potenja drgnejo s snegom ali gredo na zrak, kjer se povaljajo po snegu. Tega pa nikoli ne delajo ohlajeni, temveč prav nasprotno, močno ogreti.

D. U.

HOKEJ NA LEDU

Cerveno zname : Jesenice 3:5

SOFIJA, 18. okt. (Po telefonu). V prvi tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je bolgarski prvak CSKA Cerveno zname (Sofija) izgubil proti jugoslovanskemu šampionu Jesenice 3:5 (0:3, 3:0, 0:2). Gole za Jeseničane so dosegli Mlakar 2, Pirc 2 in Felc 1.

Povratna tekma bo 4. novembra na Jesenicah.

ST. LIPAR

IVER DNEVA

Odločno proti vročekrvnežem

Čeprav so forumi raznih jugoslovanskih zvez in lig v zadnjih letih vse bolj odločni in dosledni pri odmerjanju kazni nedisciplniranim in nešportnim igralcem pa tudi funkcionarjem, so razni izpadi posameznikov, zlasti v nižjerazrednih tekmovanjih še vedno pogostni. Na tekmi pokrajinske lige med kluboma Bair iz Kosovske Mitrovice in Djakovom iz Djakovice pa so v pretepu sodelovali vsi igralci obeh moštev. Šele po desetih minutah je uspelo miličnikom in funkcionarjem obeh klubov spraviti narazen vročekrvne nogometaše.

Sekretariat in disciplinsko sodišče Kosmeta sta ukrepala odločno: suspendirani so vsi igralci obeh moštev, obema kluboma pa so odvzeli po šest točk. Disciplinsko sodišče predlaga tudi enoletno prepoved igranja na tekmah za vse udeležence pretepa.

Privrženci reda in discipline so pozdravili odločen ukrep in upajo, da bo obveljal ...

NZS želi informirati ZTKS

S seje sekretariata Nogometne zveze Slovenije

LJUBLJANA, 18. okt. Ker sekretariat Nogometne zveze Slovenije sodi, da člani IO ZTKS niso dovolj poučeni o nogometni problematiki pri nas, kar naj bi bila pokazala razprava na seji IO, bo NZS takoj stopila v stik z zastopniki najvišjega telesnokulturnega foruma pri nas. To je sedaj ob zahtevi, da je treba ločiti profesionalni nogomet od amaterskega, še posebno aktualno; to je bil nedvomno eden najpomembnejših sklepov seje sekretariata NZS.

Prav zarad; tega člani sekretariata niso hoteli razpravljati o diskusiji na seji IO ZTKS, temveč bodo svoje mnenje povedali šele na seji IO NZS, na kateri naj bi bili prisotni tudi zastopniki ZTKS. Težko je namreč v sedanjem položaju govoriti o ločevanju profesionalnega nogometa od amaterskega, saj naše nogometne forume skoraj v celoti financirajo zvezni ligaši Olimpija, Maribor in Aluminij. Pregled finančnega stanja in poslovanja je namreč pokazal, da prispevata k celotnemu letnemu proračunu NZS Olimpija in Maribor (nekaj tudi Aluminij) kar 54 odstokov sredstev v obliki obveznih dajatev (4 odst. od bruto dohodka vsake tekme), razen tega pa morata enako vsoto plačati tudi nogometnima podzvezama v Ljubljani in Mariboru, ki poslujeta izključno s temi sredstvi.

Če torej ločimo v sedanji situaciji profesionalce od amaterjev, bodo nekateri forumi ostali brez denarja. Zato je toliko zanimivejši predlog oziroma sporazum, ki sta ga sklenila NP Maribor in NK Maribor. Nogometna podzveza bo namreč za prihodnje leto sestavila realen proračun, ki ga bo celoti prispeval NK Maribor; klub bo potlej oproščen stalnih dajatev od tekem vse leto. Najbrž bo prišlo do takega dogovora tudi v Ljubljani, morda pa celo do tega, da bo na podoben način rešila finančni problem tudi osrednja nogometna zveza. Govorili so tudi o tem, da bi zvezna ligaša igrala tekmo ali dve v pomoč NZS, s tem pa bi se izognila vsem dajatvam, ki niso majhne; v položaju v kakršnem sta sedaj Olimpija in Maribor, pa so ti izdatki težko breme.

Sekretar je pregledal tudi delo strokovnega odbora in trenerske organizacije, ki nista delala najbolje. Določili so tudi zastopnika (predsednika Vrhovnika in sekretarja Vojeta) za sestanek komiteja turnirja »Prijateljstvo narodov«, ki bo 4. novembra v Celovcu (ta turnir bo prihodnje leto v Avstriji) in dodali svoje pripombe k novim propozicijam tega tekmovanja.

S. TRBOVC

Hajduk poražen – za pokal

METKOVIĆ — V polfinalu tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal v dalmatinski coni je prišlo do velikega presenečenja. Domača Neretva je namreč premagala zadnjega jugoslovanskega zmagovalca v tej konkurenci — Hajduka (Split) 1:0 (0:0). Gledalcev 2500.

Sarajevo pojde naprej

SARAJEVO — V povratni tekmi za pokal evropskih nogometnih šampionov je jugoslovanski prvak Sarajevo premagal ciprskega šampiona Olympiakos iz Nikozije 3:1 (1:0). Ker se je prva tekma končala neodločeno, se je jugoslovanski prvak uvrstil v drugo kolo.

JUDO

Jugoslovani tretji

LJUBLJANA, 18. okt. Jugoslovanska reprezentanca v judu je na mednarodnem turnirju narodov v Luganu (Švica) zasedla tretje mesto za ekipo bivšega in sedanja evropska prvaka Nizozemsko oz. ZRN. Vrstni red je v podrobnem takole: 1. Nizozemska, 2. ZRN, 3. Jugoslavija, 4. Vestfalija, 5. Italija I., 6. Italija II. in 7. Švica.

Med našimi je zmagal član zagrebške Mladosti Krajnović (v poltežki kategoriji), po dvakrat pa sta zmagala Topolčnik (Impol) v lahki in Kraljević (Mladost) v srednji kategoriji; slednji je premagal celo evropskega prvaka Hofmanna (ZRN).

Utrinki

SCHRANZ MED PEVCI — Po zgledu mnogih športnih tovarišev je tudi sloviti avstrijski alpski smučar Karl Schranz posnel gramofonsko ploščo; na eni strani je »Toi, toi, toi«, na drugi pa »Simpatija«. Za začetnika ni slabo, so dejali strokovnjaki. Pesem »Toi, toi, toi«, ki jo poje tekmovalec, naj bi uporabili v novem filmu, v katerem naj bi nastopili Karl Schranz, Toni Sailer, Marlon Brando in Claudia Cardinale.

COMEBACK ZVEZDNICE — Dvakratna wimbledonska zmagovalka Margaret Smith (1963, 1965) je v Sydneyu najavila svoj comeback. Petindvajsetletna Avstralka se bo že v novembru vrnila na teniška igrišča. Novembra lani se je bila umaknila, češ da ima dovolju utrudljivih potovanj. V Perthu je medtem odprla trgovino z modnimi predmeti, 28. t. m. pa se bo tudi poročila.

NOVINARJI NA NAJVIŠJI RAVNI V GRENOBLU — Prizorišče olimpijskih zimskih iger — Grenoble — ima te dni številne obiske. Med drugimi so obiskali olimpijsko mesto člani izvršnega odbora IAIPS (Mednarodne zveze športnih novinarjev) s predsednikom Felixom Levitanom na čelu. Vodilni člani svetovne organizacije športnih novinarjev so se predvsem zanimali za delovne razmere poročevalcev s tega velikega športnega dogodka.

LUSIS NA ZMAGOVALNEM ODRU — V metu kopja je Lusis (SZ) znova premagal vso svetovno elito. Drugi je bil na predolimpijskem tednu Madžar Nemeth, tretji pa Paama (SZ)

Telefoto: UPI

Papanicolau - 530 cm

Nov evropski rekord Grka v skoku s palico

CIUDAD DE MEXICO, 18. okt. V nadaljevanju atletskega tekmovanja na predolimpijskem tednu v glavnem mestu Mehike je Grk Papanicolau v skoku s palico dosegel odličen rezultat 5,30 m. To je nov grški in evropski rekord. Dosežek je precej boljši tudi od olimpijskega rekorda, ki ga je v Tokiu dosegel Američan Hansen — 5.09 m.

Papanicolau je poskušal preskočiti letvico tudi na višini novega svetovnega rekorda — 5,38, vendar je v tretjem poskusu, ko je že preskočil to višino, veter porušil letvico.

Polak Piatkowski je bil prvi v metu diska z rezultatom 59,03 m. Svetovni rekorder Danek (CSSR) je bil šele tretji.

Zmagovalci v drugih disciplinah: 200 m moški: Carlos (ZDA) 20,8, krogla — ženske: Čižova (SZ) 18,11, daljava — ženske: Viscopoleanu (Rom) 6,56 m.

Na telovadnem tekmovanju je zmagala ženska vrsta CSSR s 375,50, samo 0.20 točke pred SZ. Med posameznicami je prva Kučinskaja (SZ) — 77,10 točke.

Zdravniki so zabeležili tudi že prvi primer »višinske bolezni«. Nigerijski atlet Abidoye se je onesvestil med kvalifikacijskim tekom na 1.500 m. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Po 22 finalnih disciplinah so največ kolajn osvojili športniki SZ — 12, medtem ko imajo športniki ZDA za zdaj samo šest kolajn.

Novo na tujem

LEEDS — Član prve angleške nogometne lige Leeds United je v drugi tekmi I. kola tekmovanja za pokal sejemskih mest premagal luksemburško enajsterico Spora 7:0. Leeds je zmagal tudi v prvi tekmi (9:0). V naslednjem kolu bo Leeds igral z zmagovalcem iz srečanja Partizan (Beograd) : Lokomotiva (Plovdiv).

PORI — V tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je finska ekipa AESET premagala Legijo iz Varšave 6:1 (2:1,2:0,2:0).

NEWCASTLE — Namiznoteniška reprezentanca CSSR je zmagala nad Anglijo 8:1.

NOTTINGHAM — Nogometna enajsterica Nottinghama je v 1. kolu tekmovanja za pokal sejemskih mest premagala ekipo Eintracht (Frankf.) 4:0 in se uvrstila v II. kolo.

KOŠARKA

Slovenski trenerji v šolski klopi

LJUBLJANA, 17. okt. — Tener državne košarkarske reprezentance Ranko Žeravica je včeraj začel s predavanji na seminarju za slovenske trenerje. V prostorih tivolske dvorane se je zbralo 32 vaditeljev z ljubljanskega področja. Trenerji so se pogovarjali o jugoslovanski košarkarski šoli, izbiri mladih igralcev, pravkar minulem evropskem prvenstvu in delu slovenske in jugoslovanske trenerske organizacije. Seminar bo trajal tri dni, vsak dan pa si bodo trenerji ogledali tudi nekaj strokovnih filmov. V četrtek se bo podobno posvetovanje začelo tudi v Mariboru za vaditelje iz vzhodne Slovenije.

Meddržavni mladinski turnir v Ljubljani?

LJUBLJANA, 17. okt. — Košarkarska zveza namerava skupaj s košarkarsko zvezo Slovenije med novembrskimi prazniki organizirati v Ljubljani meddržavni turnir za mladince. Računajo, da bodo na turnirju nastopile reprezentance Italije, Madžarske, Jugoslavije in Slovenije.

Preveč sami v prizadevnosti

Telesna kultura na rešetu občnega zbora ObZTK v Ljutomeru

LJUTOMER — V Ljutomeru so po daljšem času spet temeljito obravnavali probleme telesne kulture, in sicer na občnem zboru občinske zveze za telesno kulturo. Razen delegatov iz društev so se zbora udeležili še podpredsednik ZTKS Stane Lavrič, republiški poslanci iz občine in drugi politični delavci. V obsežnem poročilu je nanizala pereče probleme pa tudi uspehe v telesnokulturnem življenju ljutomerske občine predsednica ObZTK Ljerka Zemljič. Iz njenega izvajanja ter iz obsežne razprave povzemamo najpomembnejše ugotovitve o stanju v osnovnih organizacijah.

V preteklih treh letih so na seji občinske skupščine razpravljali o telesni vzgoji samo enkrat. Samostojnega sveta za telesno kulturo ni, ampak je le-ta v sklopu sveta za kulturo in prosveto. Že šest let ObZTK prijema le 1,500.000 Sdin za šest društev Partizan (Ljutomer, Cven, Veržej, Grlava, Bučkovci, Križevci), šest šolskih športnih društeve, planinsko društvo z več ko 300 člani, za strelce razne športne sekcije. To je seveda mnogo premalo, pa čeprav se vsa tekmovanja sučejo v občinskem krogu. Skupščina je sprejela odlok o formiranju sklada za kulturo, prosveto in telesno vzgojo, v katerega naj bi vse delovne organizacije prispevale 0,25 ali 0,50 odst. od bruto osebnega dohodka. Če bodo s tem zares začeli z novim proračunskim letom, potem bo telesna kultura v ljutomerski občini dosegla nedvomno večji razmah.

Zborovalci so imeli vseskozi v mislih dejstvo, da se je v ljutomerski občini bore malo zgradilo po osvoboditvi: uredili so kopališče pri Ribnikih, popravili telovadnico v Stročji vasi pa tudi dom Partizana. Na popravilo čaka dvorana v Veržeju, dvorana na Cvenu je brez orodja in peči, igrišča pri šolah so na zelo preprosti stopnji, razen tega pa je treba upoštevati, da je telesna vzgoja v občini izgubila bivše sokolske dvorane v Križevci in Bučkovcih ter v Veržeju.

Le kar zadeva kadre, se je stanje v občini izboljšalo. Iz srednjih šol za telesno kulturo je prišlo sedem diplomantov, dva diplomanta pa z višjo izobrazbo, tako da imajo zdaj vse osnovne šole predavatelja za telesno kulturo. Kljub temu pa ni dovolj vodnikov in trenerjev v društvih Partizan.

V ljutomerski občini so v zadnjih letih čedalje bolj uspela sindikalna športna tekmovanja, številni požrtvovalni amaterski športni delavci, med katerimi so najbolj znani Jože Šoštarić, Miro Steržaj, Ljerka Zemljič, Branko Babič, Jože Puklavec in Rajko Benčan, so nedavno prejeli priznanje občinske skupščine.

Ob koncu zborovanja so izvolili novo občinsko zvezo, ki šteje 21 članov.

STANE FEUS

POKALNI ROKOMET ŽENSKE

Novo igrišče v Tolminu

TOLMIN — V nedeljo so v Tolminu slovesno odprli novo nogometno igrišče. Predsednik TVD Partizan Taljat se je v imenu društva zahvalil vsem, ki so pomagali graditi ta prepotreben objekt. Akcijo je pohvalil tudi predsednik OS Tolmin Franc Škok, ki se je zavzel še za ureditev atletske steze s pomočjo delovnih kolektivov in šolske mladine.

A. S.

Branik : Kranj 8:9 (5:4)

MARIBOR, 18. okt. Igrišče v Ljudskem vrtu. Sodil Stupnišek iz Ljubljane. Strelci Gomevnik 3, Anica Rep 2 ter Ramuta, Haložan in Marolt po enega za Kranj, za Branik pa Kristanova 3, Kolmanova 2, Liebhard 2, A. Ankele ter Sevc po enega.

Kranjčanke so zasluženo zmagale v tem polfinalnem srečanju za republiški pokal. Tekma je bila zanimiva in je imela dramatičen potek. Rokometašice iz Kranja se imajo za zmago največ zahvaliti vratarki Krampljevi, ki je v zadnjih minutah ubranila več ostrih strelov Mariborčank.

Z. V.

Slovan : Selca 10:11 (2:9)

LJUBLJANA — Stadion Slovana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Božičnik z Golnika.

SLOVAN: Žebre, Meljo, Kristan 1, K. Palčič 1, Podrebšek 1, Berdnik 1, Arko 4, Kastelec 2, A. Palčič, Rijavec.

SELCA: Lotrič, Benedičič, 4, Pikuš 1, Jelenc, Geiger, Veber 1, M. Čufar 4, P. Čufar, Demšar 1, Šmid.

Že prvi polčas je kazal, da gostje v polfinalu ne bodo imele težkega dela. Igralke Slovana se niso mogle uspešno upirati Selcam, ki so povedle 9:2. V nadaljevanju pa se je slika na igrišču popolnoma spremenila. Gostje so sicer vodstvo še povečale na 11:3, potem pa so popustili, in domačinke so znižale na 10:11. V zadnjih minutah je Kristanova dvakrat zadela vratnico in prav lahko bi Slovan tudi zmagal.

MOŠKI

Piran : Slovan 10:11 (5:5)

PIRAN — Igrišče Pirana, gledalcev 150, sodnik Kašnar iz Ljubljane.

PIRAN: Pušpan, Zohil, Križe 1, Lavrič, Brezovec 2, Slapernik 3, Kobal, Kolšek 1, Černe 1, Fuks.

SLOVAN: Jaklič, Šturm 2, Virk 1, Orehek 2, Trunkl, Artnak 1, Čeak I. 4, Golja, Narobe, Čeak II. 1.

Danes Pirančani niso uspeli. V polfinalni pokalni tekmi so jih igralci Slovana po svoji in tudi sodnikovi zaslugi izločili iz finala.

NIKO VAREZIĆ

Brežice : Sl. Gradec 15:19 (8:13)

BREŽICE: Igrišče Partizana, gledalcev, sodnik Kren iz Ljubljane.

V polfinalni tekmi za rokometni pokal so igralci S. Gradca zasluženo premagali domačo ekipo. Že v prvem polčasu so si zagotovili prednost petih golov, kar jim je tudi prineslo zmago. V nadaljevanju je bila igra namreč enakovrdna, vendar domačim ni uspelo nadoknaditi zamujenega. Pri domačih je bil najboljši Rovan, pri gostih pa so se potrudili vsi.

Z. J.

Po domačih krajih

BEOGRAD — Ob hudem incidentu na tekmi Budućnost : Crvenka v Titogradu kjer je bilo poškodovanih več oseb, ko je neki gledalec vrgel dinamit med občinstvo, je sekretariat zdrzuženja klubov zveznih lig poslal opozorilno pismo vsem članom I. in II. zvezne lige ter tekmovalnim in disciplinskim odborom združenja. V pismu je rečeno, da so nogometne organizacije dolžne najstrožje ukrepati proti takim in drugim nevarnim pojavom.

BEOGRAD — V počastitev obletnice osvoboditve Beograda bo 21. in 22. t. m. tretje avtomobilsko tekmovanje »1.000 km Beograda«, na katerem bo sodelovalo 76 znanih avtomobilistov. Med glavnimi favoriti je tudi zmagovalec nedavnega balkanskega rallyja Aleš Mrzel (AMD Murska Sobota).

RAVNE — SD Knez Pepi je priredila občinsko strelsko prvenstvo v streljanju z zračno puško, na katerem je zmagala vrsta Knez Pepi I. — 1207 pred Mežico — 1127, med posamezniki pa je bil najboljši Pešl (K. P.) — 246.

I. M.

PREVALJE — V prvenstveni nogometni tekmi mariborske podzveze je Korotan premagal Pesnico 2:1 (2:0). Gole sta dosegla Kolar 2 za Korotan in Kolarević za goste. Sodil je Cvirn (Mrb.).

I. M.

NOGOMET

Pomurska liga

MURSKA SOBOTA — V 7. kolu pomurske nogometne lige so pripravili največje presenečenje nogometaši iz Veržeja, ki so nepričakovano visoko premagali Dokležovje. Presenača tudi gladka zmaga Bakovec nad Tišino. V drugih srečanjih so Beltinci premagali Puconce, Brazda pa mlado moštvo Radgone ter Mura B Bogojino. Tekma med Vrelcem in Turniščem je bila preložena.

Rezultati 7. kola: Veržej : Dokležovje 8:2, Mura B : Bogojina 4:0, Bakovci : Tišina 2:0, Beltinci : Puconci 3:0 in Brazda : Radgona 4:2. Pušča je bila prosta.

Brazda	7	5	1	1	23:12	11
Beltinci	5	5	0	0	29: 4	10
Bakovci	6	4	1	1	15:11	9
Dokležovje	7	2	4	1	11:14	8
Tišina	6	3	1	2	21:10	7
Veržej	6	3	0	3	18:16	6
Radgona	6	2	1	3	23:24	5
Turnišče	4	2	0	2	14:13	4
Pušča	5	2	0	3	10:12	4
Puconci	5	0	1	4	5:12	1
Bogojina	6	0	1	5	9:32	1
Vrelec	3	0	0	3	5:23	0

Izven konkurence:

Mura B	7	6	0	1	32:14	12

Vesti iz Pomurja

MURSKA SOBOTA — V 3. kolu občinske nogometne lige Lendava so bili doseženi naslednji rezultati: Dolga vas : Benica 5:5, Centiba : Petišovci 3:2, Pince : Dolina 4:2 in Nafta B : Lakoš 11:1.

Pince	3	2	1	0	10: 5	5
Dolga vas	3	2	1	0	11: 7	5
Centiba	3	2	1	0	9: 5	5
Benica	3	1	1	1	16: 9	3
Nafta B	3	1	1	1	15:15	3
Petišovci	3	1	0	2	7: 6	2
Dolina	3	0	1	2	5:10	1
Lakoš	3	0	0	3	1:17	0

V prvenstveni tekmi štajerske rokometne lige je moška vrsta soboškega Partizana slavila visoko zmago nad ekipo Slovenskih Konjic 33:12.

Strokovni odbor za košarko v Murski Soboti je organiziral področno prvenstvo pionirjev v košarki. Sodelovalo je 6 ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini. V prvi skupini so igrali takole: Sobota : Polet 33:16, Polet : Beltinci 26:9, Sobota : Beltinci 28:2. Vrstni red: Sobota 4, Polet 2 ter Beltinci 0 točk. V drugi skupini so se tekme končale takole: Radenci : Sloga 30:17, Mladost : Sloga 18:9 in Radenci : Mladost 40:9. Vrstni red: Radenci 4, Mladost 2 ter Sloga 0 točk. V borbi za prvo mesto je Sobota premagala Radence 29:23 in že drugič osvojila prehodni pokal. Tretje mesto je pripadlo Mladosti, ki je premagala Polet 18:8, peto pa Slogi, ki je zmagala nad Beltinci 20:16.

Zmagovalna ekipa Sobote si je tako pridobila pravico sodelovanja na republiškem pionirskem finalu.

F. M.

Prvenstvo celjske podzveze

CELJE — V V. kolu celjske nogometne podzveze so igrali takole: Radeče : Senovo 3:2 (1:2), Brežice : Polzela 7:0 (3:0), Rogatec : Vojnik 1:1 (1:0), Boč : Šentjur 7:0 (3:0), Vransko : Osankarica tekma Štore : Ljubno je bila preložena, Laško : Krško 1:5 (1:2); 2:6 (1:4), Laško : Krško 1:5 (1:2).

Krško	5	5	0	0	23:6	10
Osankarica	5	4	1	0	24:9	9
Ljubno	4	3	1	0	17:6	7
Radeče	5	3	1	1	16:10	7
Brežice	5	3	0	2	16:8	6
Šentjur	5	3	0	2	15:15	6
Senovo	4	2	1	1	13:9	5
Boč	5	2	1	1	19:16	5
Vojnik	5	1	1	3	8:13	3
Laško	5	1	1	3	12:18	3
Rogatec	5	1	1	3	9:24	3
Štore	4	1	0	3	7:12	2
Polzela	4	0	0	4	4:17	0
Vransko	5	0	0	5	5:25	0

V mladinski ligi so se tekme končale takole: Velenje : Žalec 0:2 (0:3), Šoštanj : Štore 1:7 (1:2), Olimp : Steklar 6:2 (2:2), Celje — Kladivar : Šmartno ob Paki 5:0 (1:0).

K. J.

ATLETIKA

Aktivna ŠŠD v občini Žalec

ŽALEC — Atletska tekmovanja po šolah so sredi največjega razmaha. Nekatere šole se pripravljajo na večja tekmovanja v krosu, druge pa so še vedno zelo aktivne v tehničnih atletskih disciplinah. Poglejmo nekaj rezultatov:

ŽALEC — pionirji 60 m: Rea 8.4, daljava: Šartelj 4.95, krogla 4 kg: Šartelj 11.76, 400 m: Ramšak 57,6; Vransko: — pionirji — 60 m: Kunaver 8.2; višina: Lapuh 1.45, 400 m: Beršnak 58,6; pionirke — 60 m: Reberšak 8.8, višina: Čvan 1.35, 400 m: Reberšek 66.8; Prebold: pionirji — 60 m: Skok 8.4, daljava: Počej 5.00, krogla: Skok 11.60, 300 m: Počej 48.2; pionirke — 60 m: Kobal 9.0, daljava: Gregoren 4.26, krogla: Golič 10.20, 300 m: Kobal 57.5.

Kros v Preboldu

PREBOLD — Kot vsako leto bo tudi letos v Preboldu tradicionalni jesenski kros. Krosa se bodo udeležili znani tleti AD Kladivar iz Celja, ŠŠD v občini in TVD Partizan. Povabljena pa bodo tudi druga atletska društva iz SRS. Nagrade bo priskrbelo TD Prebold in TVD Partizan.

A. VIDMAJER

Ingrad zmagal v Zrenjaninu

CELJE — Konec prejšnjega tedna so člani kolektiva gradbenega podjetja Ingrad v Celju sodelovali na športnih igrah v Zrenjaninu, kjer so se srečala moštva treh gradbenih podjetij. Razen Celjanov so nastopili še domačini, člani GIK Banat ter športniki gradbenega podjetja iz Kikinde.

V skupnem ocenjevanju so zmagali Celjani pred domačini in moštvom iz Kikinde. Sicer pa so športniki Ingrada osvojili prva mesta v odbojki, šahu, streljanju in kegljanju, drugi pa so bili v malem nogometu in namiznem tenisu. Tako so pomembni zmagi na športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije dodali še eno lovoriko.

M. B.

ZKL — MOŠKI

BSK : Olimpija 91:105 (46:53)

Kadrovska komisija pri

SGP »PIONIR« Novo mesto

razglaša

prosta delovna mesta za

1. REFERENTA za gradnjo za trg za delo v Ljubljani
2. KALKULANTA za delo v Novem mestu
3. PROJEKTANTA za delo v tehničnem biroju
4. SKLADIŠČNIKA za delo v Ljubljani

Pogoji za sprejem:

pod 1. in 2.: gradbeni tehnik visokih gradenj z najmanj 3-letno prakso

pod 3.: diplomirani gradbeni inženir

pod 4.: najmanj 2-letna praksa, znanje vodenja skladiščne kartoteke, poznavanje gradbenih materialov

Za vsa razglašena delovna mesta se zahteva urejena vojaška obveznost, kot poseben pogoj je določeno poskusno delo.

Samsko stanovanje je zagotovljeno.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP »Pionir« Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite najkasneje do 30. 10. 1967 na naslov: SGP »Pionir« Novo mesto, kadrovsko socialni oddelek, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

8802

Planine in ljudje

Senovski pionirji na Okrešlju

PD »Bohor« iz Senovega je za svoj podmladek organiziral poseben izlet na Okrešelj. Udeležilo se ga je 47 članov, med njimi jih je bilo 15 iz Brestanice. Na poti so se ustavili pri Igli, ogledali so si presihajoči studenec, 300 let staro tiso v bližini Solčave in slap Rinka. Najbolj pa je bilo prijetno pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Vsega so se neznansko veselili, srečanja z graničarji, zadnjih zaplat snega, pogleda na posamezne naveze v okoliških stenah in gorske narave. Bilanca PD Bohor se je z zadnjim izletom povzpela na 750 udeležencev in več — skupno na vseh izletih. To ni majhna številka in vodstvu podmladka velja samo čestitati!

Z zasedanja UIAA

Madridsko zasedanje mednarodne planinske unije je prineslo precej novosti, čeprav so nekatere pričakovane tudi izostale. Prvič so bili prisotni zastopniki SZ in ZDA — dveh organizacij torej, ki sta bili sprejeti v članstvo šele na zadnjem zasedanju. Na novo so bili sprejeti planinci Turčije in Japonske, odbiti pa so bili Izraelci! Okoli sprejema zadnjih je bilo precej debat, češ — UIAA ni politična organizacija in vsi planinci smo si brati, toda na koncu se je le izkristaliziralo mnenje, naj še počakajo.

Zelo važen je tudi sklep, da se IKAR — organizacija reševalcev vključi kot samostojna komisija v UIAA. To je že prvi korak k še tesnejšemu sodelovanju, čeprav o reciprociteti plačevanja reševanj zopet ni bil sprejet noben sklep.

Slovenski planinci iz Celovca gradijo

Srečanje treh dežel se vedno bolj približuje in vedno bolj pogosti so tudi pismeni in osebni stiki med prizadetimi organizacijami. Tako se je pretekli teden oglasil v Ljubljani tudi predstavnik slovenskega planinskega društva v Celovcu. Povedal je, da so zopet nekoliko bolj aktivni, čeprav so bili stiki v zadnjem času slabi in da so končno le dobili gradbeno dovoljenje za gradnjo postojanke pod Peco. To že nekaj časa tudi grade in pri tem jim pomagajo tudi planinci s te strani meje, predvsem iz Kranja. Tudi na srečanje treh dežel bodo poslali svoje predstavnike, da bodo lahko znova vzpostavili take stike kot so bili nekoč.

SPD v Celovcu je eno izmed treh slovenskih planinskih društev, ki združujejo zamejske Slovence. Vezani so na planinsko zvezo Slovenije in njih člani v naših kočah tudi uživajo enak popust kot ostali. Ostala dva društva sta še v Trstu in Gorici.

Rok natečaja planinske fotografije podaljšan

Čeprav je bil letos razpisan le natečaj planinske fotografije in bo razstava šele prihodnje leto, v počastitev 75. obletnice organiziranega planinstva, zanimanja ne manjka. Javili so se že skoraj vsi poznani fotografi — planinci, z eksponati ali pa vsaj s pismi. Pripomba večine pa je, da je rok prekratek. Posnetkov napravljenih poleti in jeseni še ni bilo možno v celoti obdelati, se opravičujejo.

Da bi popravila kar se da, se je propagandna komisija PZS odločila, da rok podaljša do 15. XI. V tem času pa se imajo seveda možnost pripraviti tudi tisti, ki doslej niso imeli namena sodelovati, ne pa le tisti, ki so se že oglasili in bi radi svoj izbor le povečali.

Planinci ob nedeljah

Trasa zadnjega izleta, ki ga je organiziralo PD Ljubljana Matica pod vodstvom Vinka Skrbca, je doživela manjšo spremembo. Prvotno so planirali povratek iz Hudega konca k spodnji postaji žičnice na Veliko planino, med samim izletom pa so se odločili raje za nadaljevanje do Krvavca, ter z žičnico v dolino.

Prijavljenih je bil le 33 udeležencev, toda ker imajo že lepe izkušnje, so se dogovorili raje za večji avtobus. Ni bilo zaman! V nedeljo zjutraj se je zbralo kar 45 planincev in vsi so vedeli, da ne bodo odbiti, pa čeprav se niso prijavili. Vreme so imeli vseskozi lepo, le na Krvavcu, kjer so bili skoro edini smučarji, jih je nekoliko motila megla.

V prihodnje imajo v programu še štiri enodnevne izlete. Prvega, v nedeljo, bo zopet vodil Luka Kočar, smer pa je: Višnja gora, Polževo, izvir Krke, Muljava in Ivančna gorica.

Seznam predavanj

Čeprav manjka do prvega planinskega predavanja v predavalnici elektrofakultete še tri tedne, je vedno več tistih, ki sprašujejo kakšen bo program in kaj bodo zopet imeli planinci ob sredah! Tisti, ki se potrudijo v pisarno PD Ljubljana Matica, bodo tam lahko dobili ciklostiran program, za vse ostale pa objavljamo kratek povzetek. 8. XI. bo imel uvodno predavanje prof. Sime Letinič — z naslovom »Iz zakladnice slovenske zemlje — od Gorenjske do Dolenjske«. Naslednjo sredo bo prof. Ciril Hubad pokazal 300 barvnih diapozitivov o »Srečanju z Dolomiti«. 22. XI. pa nas bo inž. Milan Ciglar popeljal »Med pastirje na Treskavici in Zelengori«.

Planinske postojanke zapirajo

Kot eno zadnjih planinskih društev se je oglasilo PD Bohinjska Bistrica. Vodnikovo kočo nameravajo zapreti 29. X., če pa bo nastopilo slabo vreme, pa takoj. Kočo pod Bogatinom so začasno že zaprli, na Uskovnici pa jo bodo zaprli 30. X.

Ker je povpraševanje o kočah, ki so še odprte vedno večje, bomo v eni naslednjih rubrik objavili seznam vseh, še odprtih planinskih postojank, na kar opozarjamo vse planince in planinska društva. Priporočamo jim že v naprej, da ga izrežejo in shranijo, da jim bo vedno pri roki.

FRANCI SAVENC

Gledališče

DRAMA

Četrtek, 19. okt., ob 19.30: Cankar: HLAPCI. Abonma F in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 20. okt., ob 20. uri: Linhart: MISS JENNY LOVE. Premiera (izven abonmaja). — Skupna predstava Drame SNG in AGRFTV. Vstopnice so v prodaji.

Sobota, 21. okt., ob 20. uri: Prešihov Voranc: PERNJAKOVI. Izven abonmaja. Gostovanje Drame SNG iz Maribora v okviru proslav v jubilejnem letu 60 slovenskega Dramatičnega društva. Vstopnice so v prodaji.
Ob 20. uri: Remec: DELAVNICA OBLAKOV. Gostovanje Drame SNG v Kostanjevici na Krki. — Predstava v okviru prireditev dolenjskega kulturnega festivala.

Poleg prve uprizoritve Linhartove tragedije »MISS JENNY LOVE« v petek, 20. oktobra posebej opozarjamo na enkratno gostovanje Drame SNG iz Maribora v soboto, 21. oktobra, ki bo stoletnico Dramatičnega društva počastilo z uprizoritvijo »PERNJAKOVIH«, kmečke drame Prežihovega Voranca. Domala celotni ansambel mariborskih gostov bo pod režijskim vodstvom Viktorja Molke prikazal monumentalne podobe iz življenja slovenskega preprostega človeka, kakršen se poraja piscu ob njegovih doživetjih rodne koroške zemlje. Vstopnice za to zanimivo gostovanje so v prodaji vsak dan od 10.30 do 12. ure in od 18. ure do začetka predstav (tel. 20-712 ali 21-402).

Vse študente ljubljanske univerze, ki so se prijavili za abonmaja ZSJ 1 in ZSJ 2 prosimo, da danes in jutri dvignejo abonmajske izkaznice na Upravi SNG, Cankarjeva 11/I. med 9. in 12. ter 15. in 17. uro.

SLOV. GLEDALIŠKI MUZEJ sporoča, da je jubilejna razstava — Temelji slovenskega gledališča odprta vsak dan od 10. — 18. ure v prostorih Narodnega muzeja do 30. X. Vodstvo po razstavi vsak dan ob 17. uri.
V petek, 20. oktobra pa bo ob 17. uri ponovljena enodejanka Kliopere: »Na mostu«, s katero je Dramatično društvo pred sto leti začelo svoje delo in ki je bila izvajana tudi na dan otvoritve razstave.

OPERA Z BALETOM

Petek, 20. okt., ob 15. uri: Borodin: KNEZ IGOR. (Razprodano) Zaključena predstava za gimnazijo Celje.
Sobota, 21. okt., ob 19.30: Gluck: ORFEJ IN EVRIDIKA. Abonma P. Nekaj vstopnic je v prodaji.
Nedelja, 22. okt., ob 15. uri: Svara: NINA. Celovečerni balet. — Abonma Nedeljski popoldanski in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Opernim abonentom reda E se vodstvo Opere opravičuje zaradi odpovedi predstave »Aida« v sredo, 18. t. m., ki jo je povzročila nenadna bolezen v ansamblu. Za red E bo »Aida« uprizorjena sedaj v torek, 24. t. m. in kupljene vstopnice za sredo, 18. t. m. veljajo za torek, 24. t. m.

V soboto, 21. t. m. bo prvič v tej sezoni uprizorjena Gluckova opera ORFEJ IN EVRIDIKA. V vlogi Orfeja nastopi prvič naša novo angažirana mezzosopranistka Milka Evtimova, Evridiko bo pela Zlata Ognjanovičeva in Erosa Sonja Hočevarjeva. **Predstava je za red P. Nekaj preostalih vstopnic je v prodaji.**

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Četrtek, 19. okt., ob 19.30: H. Schwarz: KRIVA SODBA. (Sodna obravnava.) Premiera. Abonma Premierski in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Sobota, 21. okt., ob 19.30: H. Schwarz: KRIVA SODBA. (Sodna obravnava) Abonma Kolektiv C in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Drevi bo v MGL premiera Helmutha Schwarza »Kriva sodba«. — Vstopnice so v prodaji, rezervacije po tel. 21-660.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom

Sobota, 21. okt., ob 20. uri: Finžgar: DIVJI LOVEC — ljudska igra. Premiera. Red A in izven. Otvoritev sezone.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete, Levstikov trg 2

Četrtek, 19. okt., ob 16. uri: O. Preussler — J. Pengov: MALA ČAROVNICA — zaključena za osn. šolo »Danile Kumar« Stožice

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 19. okt., ob 16.30: A. E. Greidanus: HODI DE BODI — DVE VEDRI VODE, za abonma »E«. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Pionirski dom
Trg VII kongresa ZKJ 1

ODD. ZA FILMSKO VZGOJO
Klub ljubiteljev filma

Ob 19.30: film Ante Babaja: BREZA — v mali dvorani kina Union — po projekciji pogovor z avtorjem filma; za nečlane vstopnice v prodaji 15 minut pred začetkom filma.
Ob 8, 15 in 17. uri: risani film Walt Disneey: BAMBI — za abonma C (vijolični); v kinu Sava.

RTV Ljubljana

SPORED ZA ČETRTEK

4.30—8.00 Dobro jutro! začetek oddaje in prva jutranja poročila — vmes ob 4.45 Informativna oddaja; 5.30 Svetujemo vam; 5.45 Informativna oddaja; 6.30 Informativna oddaja; 6.50 Danes za vas; 7.25 Informativna oddaja; 7.45 Informativna oddaja; 8.08 Operna matineja; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — Miško Kranjec; 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov v izvedbi ansambla Milana Stanieta; 9.40 Pet minut za novo pesmico (ponovitev) — Borut Lesjak: Biba leze; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavnih melodij; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Zaključek 2. dejanja Svarove opere »Slovo od mladosti«; 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Gorenjski nagelj; 12.40 Pihalni orkester Vinarici Bader; 13.10 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.00 Koncert v miniaturi; 14.45 Lirika za otroke; 15.20 Glasbeni intermezzo; 15.40 Majnen recital baritonista Marcela Ostaševskega; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Četrtkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — Aktualnosti dneva in v svetu; 18.15 Turistična oddaja; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.25 Pet minut za LP; 20.00 Četrtkov večer domačin pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer: Leopold Stati — pesnik vedrine; 21.40 Glasbeni intermezzo; 22.10 Komorno-glasbeni večer — Večer švicarske glasbe; 23.05 Literarni nokturno — Povest o Kapiju Setiu; 23.15 Konec oddaje.

TELEVIZIJA

9.40 TV V SOLI: Pešec v prometu — Osnove mikrobiologije — Matematika (Zagreb)
10.35 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 ANGLEŠČINA (Beograd)
14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 TV v šOLI: Pot v šolo — (Ljubljana)
17.05 POROČILA (Ljubljana)
17.10 TIKTAK: Izvolite na razstavo (Ljubljana)
17.25 SLIKE SVETA — otroški filmski žurnal (Beograd)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
18.35 DEŽURNA ULICA — humoristična odd. (Beograd)
19.15 CIKCAK (Ljubljana)
19.25 D. Šostakovič: SIMFONIJA 1917 — koncert Simfoničnega orkestra beograjske filharmonije (Beograd)
20.15 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Beograd)
21.10 CIKCAK (Ljubljana)
21.20 A. Popović: JELENA ČETKOVIĆ — predstava Narodnega gledališča v Beogradu (Beograd)
22.55 GOST NAŠEGA STUDIA — atenski pevec Dino da Costa (Beograd)
23.20 TV DNEVNIK (Beograd)

Drugi spored:
do 21.00 tudi na kanalu 9
17.55 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)
18.15 ŠPORED JRT
21.00 II. ŠPORED ITAL. TV

Druge oddaje:
na kanalu 9
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.40 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
17.05 POROČILA (Skopje)
21.10 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
23.20 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)

MERIKA
TOALETNA MILA

Kino

SPORED ZA ČETRTEK

KINOTEKA — Miklošičeva c. 28: Teden posvečen Williamu A. Wellmanu
Ob 16, 18 in 20. uri amer. film ŽENSKE PRIHAJAJO. Režija: William A. Wellman. Glav. vl.: Robert Taylor, Lenore Lonergan, Henry Nakamura. Prodaja vstopnic od 13.30 dalje.
KINO UNION:
amer barv. CS komedija TA NORI, NORI, NORI SVET. — Predfilm samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15.15, 18 in 20.45. Cene vstopnic zvišane. — (Rezervacija vstopnic za Union po tel. 22-771 od 9. do 10.30 in od 13.30 dalje.) Ob 10. uri matineja amer. kavbojke SENCE ZAPADA. Cene vstopnic znižane. Samo danes!
KINO KOMUNA:
amer. film SREČANJE V PARKU. Tednik FN 40 samo pri prvi predstavi. Predstave ob 15, 17 in 19. uri. Od 21. uri »Mala Pulae: domači film LJUBEZENSKI PRIMER. Režija Dušan Makavejev.
KINO SLOGA:
prem. ital. barv. krim. VSTANI IN STRELJAJ. Režija Carlo Lizzani. Igrata Robert Hoffman in Lisa Gastoni. Tednik FN 41. — Predstave ob 15.30, 18 in 20.30. Cene vstopnic zvišane.
KINO VIČ:
franc. barv. krim. AGENT O. S. S. 117 V BAHIJI. Predstava ob 16, 18 in 20. uri.
KINO ŠIŠKA:
angl.-amer. barv. CS film LIKVIDATOR. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.
PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 13.30 dalje.
KINO SAVA:
ob 19.30 amer. barvni film MOŽ Z ZLATO PISTOLO.
KINO TRIGLAV:
amer. film KOCKAR (The Hustler). Režija: Robert Rosein. — Igrajo: Paul Newman, Jackie Gleason in Piper Laurie. Predstave zaradi dolžine filma ob 16, 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Samo še danes!
KINO VEVČE:
angl film ŠPORTNO ŽIVLJENJE. Igrata: Richard Harris in Allan Badel. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje. Danes zadnjikrat!
KINO SVOBODA, DOLGI MOST, LJUBLJANA:
ital. film ZADNJA KOČIJA, ob 19. uri.
KINO SVOBODA, ŠENTVID:
ital. film DOM ZA LEVE, ob 19. uri.
KINO ČANKARJEV DOM, VRHNIKA:
amer. barvni pust. film ROBIN HOOD, ob 17 in 20. uri.
KINO DOMŽALE:
ameriški film SKRIVNOSTNI PARTNER, ob 18 in 20. uri.
KINO RADOMLJE:
amer.-grški VV film FEDRA, ob 19. uri.
KINO MENGEŠ:
kub. film JAZ SEM KUBA, ob 20. uri.
KINO DUPLICA, KAMNIK:
franc. film MOŠKI — ŽENSKI ROD, ob 18. uri.
KINO DOM, KAMNIK:
jug.-ital. barvni film V SENCI ORLOV ob 17.15 in 20. uri.
KINO RADOVLJICA:
franc. barvni CS film UPORNIK MATIJA SANDORF, ob 20. uri.

NAGRADNA PRODAJA
RUSKIH RIB IN KOMPOTOV
TUDI ZA II. ŽREBANJE 203 LEPE NAGRADE
Izide I. žrebanja smo objavili v »Delu« in »Lj. dnevniku« 18. 10. 1967
PREHRANA

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA:
jug. barvni CS film SEDMI KONTINENT, ob 20. uri.
KINO STORŽIČ, KRANJ:
angl. barv. CS zgod. spektakel BECKET, ob 17 in 19.30. Vstopnina zvišana.
KINO CENTER, KRANJ:
amer. barv. CS ljub. film — drama LJUBEZEN NA PESKU, ob 16, 18 in 20. uri.
KINO RADIO, JESENICE:
amer. barv. CS film UPORNIK BREZ RAZLOGA, ob 17 in 19. uri.
KINO PLAVŽ, JESENICE:
angl.-franc. film VESELI MUŠKETIR, ob 18 in 20. uri.
KINO DOVJE:
franc.-ital. barvni CS film ANGELIKA — ČUDOVITA LJUBIMKA.
KINO KRANJSKA GORA:
nem.-jug. barvni film KOMISAR X
KINO KRKA, NOVO MESTO:
nem. barvni film GRBAVEC IZ SOHOA, ob 18 in 20. uri.
KINO SVOBODA, KRŠKO:
angl. film KRIVA POT, ob 19.30.
KINO DELAVSKI DOM, TREBNJE:
nem. VV film SOBA ŠTEV. 13, ob 18. uri.
KINO SVOBODA, SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI:
amer. barvni film LJUBEZEN NA PESKU, ob 19.30.
KINO SVOBODA, SEMPETER:
franc. film DNEVNIK ŽENE V BELEM, ob 20.15.
KINO SOČA, NOVA GORICA:
amer. barvni film KAKO I UBIJEŠ SVOJO ŽENO, ob 18 in 20.15.

Obvestila

SLOVENSKA KNJIŽEVNOST V TUJIH JEZIKIH bo 20.—23. okt. prikazana na razstavi v Narodni in univerzitetni knjižnici. Odprto od 10. do 12 in od 16. do 18. ure, v nedeljo samo dopoldne. Vstop prost. O

AVTOPROMET »GORENJSKA« — Kranj obvešča cenjene potnike, da zaradi zapore ceste, dne 20. t. m. ne bo vozil avtobus na relaciji Novo mesto—Vinica in nazaj (odhod avtobusa iz Novega mesta ob 10.15 in iz Vinice pa ob 14.50.
Dne 21. t. m. pa iz istih razlogov ne bo vozil avtobus na relaciji Ljubljana—Vinica in nazaj (odhod avtobusa iz Ljubljane ob 8.15 iz Vinice ob 14.50.

Z dnem 22. t. m. pa bo obratovala linija Jesenice—Vinica zopet po voznem redu.
Avtopromet »GORENJSKA« Kranj Potniški promet O

DESETTISOČI VASIH SOTRPNOV, ki so kakor vi bolehali na želodcu, jetrih, žolču in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim naravnim zdraviom: rogaškim »DONAT« vrelcem. Vprašajte zdravnika. Zahtevajte »DONAT« v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in »Mercatorju«. O

Predavanja

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI in umetnosti vas vljudno vabi na predavanje, ki ga bo imel dr. JAROSLAV PESINA iz Prage, dne 20. oktobra 1967, ob 18. uri v dvorani SAZU, Ljubljana, Novi trg 3/I. Tema: Mojster Teodorik in njegov položaj v češkem in evropskem slikarstvu XIV. stoletja. Predavanje bo z diapozitivi. P

Maribor

DEŽURNA LEKARNA:
Četrtek, 19. okt.: »Glavni trg« — Glavni trg 20.

KINO:
KINO UNION:
ob 15.30 in 17.45 amer. barvni krim. film MODESTY BLAISE. Ob 20. uri prem. amer. barvnega vohunskega filma OPERACIJA PUSCICA. Režiser: Michael Anderson. Igralci: Sophia Loren, George Peppard, Trevor Howard, Tom Kurtenau, Lilli Palmer. — Kratki film: POROTNIK.
KINO PARTIZAN:
ob 15.30 franc. VV zabavni film DOKLER SI ZDRAV. Ob 17.45 in 20. uri nemški krim. film ŠEST GROZLJIVIH NOCI (repriza).
KINO UDARNIK:
ob 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barvna CS glasbena komedija ŠEPETANJE NA BLAZINI (repriza).
KINO POBREŽJE:
ob 17 in 19.30 franc.-ital. barvni CS vojni film WEEKEND V DUNQUERKU.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Četrtek, 19. okt., ob 19.30: Musorgski: SOROČINSKI SEJEM. Red Zeleni.

Čestitka

Dipl. ing. arhitekture **CHERIF MANSURJU** iz Slovenjega Gradca ob zaključku študija iskreno čestitajo — Senicetovi. Č

Mali oglasi

SOBO, hrano in nagrado nudim za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu. Dr Rugelj, Rozmanova 2/VI, tel. 314-504. **25733-1**
SIMCO 1000 GLS novo prodam. — Ponudbe pod »280«. **25623-3**
PRAZEN KABINET ali manjšo sobo vzamem v najem. Plačam odlično. Ponudbe pod »Siška — Center«. **25864-6**
GARAŽO lepo, garažico za prikolico oddamo. Rožna dolina, telefon 316-807. **25737-3**
LEPA JABOLKA jonatan, kanadke kisle in sladke, dobite po nizki ceni. Marta Lenarčič, Nadanje selo 6. Od Pivke 4 km dalje po glavni cesti za Reko. **25799-1**
LEPO SOBNO ROŽO (filodendron) prodam. Vprašajte v Tugomerjevi S-1, stan. 16. **25681-4**

GARAŽO oddam ob Šišenski cesti. Saje, Tugomerjeva S-1. **25680-3**
MLAD, IZOBRAŽEN zakonski par išče večjo sobo ali kakršnokoli stanovanje v Ljubljani ali okolici. Plačata celoletno najemnino. Ponudbe pod »Plačilo vnaprej«. **25809-6**
ŠTUDENTA išče sobo v središču mesta ali okolici, s centralno kurjavo ali pa zakurita tudi sama. Ponudbe pod »November«. **25879-6**
SOBO nujno potrebuje študentka ekonomije. Ponudbe pod »Takoj«. **25880-6**
SOBO nujno potrebujeta zaročenca. Ponudbe pod »Solidna«. **25882-6**
ZAKONCA brez otrok iščeta v Šiški sobo s posebnim vhodom; samo za nekaj mesecev. Možnost kuhanja. Ponudbe pod »Takoj«. **25883-6**
SOBO nujno potrebuje miren študent. Ponudbe pod »Nujno«. **25886-6**
TAKOJ sprejmem vajenca v elektromehaniko. Janko Drole, Prešernova 30, Ljubljana, telefon 310-119. **25890-1**
INSTRUIRAM matematiko za srednje šole. Ponudbe pod »Študent«. **25893-8**
V STANOVANJE sprejmem fanta, Slovenca — mlajšega. Justina Matko, Trubarjeva 11/I, Ljubljana. **25894-6**
HARMONIKO, skoraj novo, klavirsko, 80-basno, 5 registrov — ugodno prodam. Tel. 315-405. **25895-4**

KAVA

SOBO, opremljeno, ogrevano — iščem. Plačam odlično. Ponudbe pod »Oktober«. **25901-6**
ŠTUDENT V. letnika stomatologije išče opremljeno ali prazno sobo, najraje v Šiški. Možnost protiuslug. Ponudbe pod »Stajerca«. **25902-6**
ORGLE ELEKTRIČNE s cerkvenim zvokom naprodaj, z ojačevalcem ali brez. Informacije po tel. 313-416. **25904-4**
NUJNO POTREBUJEM sobo na območju Šiške ali Šentvida. Zaželen poseben vhod. Ponudbe pod »November«. **25906-6**
NUJNO potrebujem 500.000 Sdin za gradnjo stanovanja. Dam visoke obresti. Ponudbe pod »Garancija«. **25907-8**
DNE 16. 10. v Tivoliju izgubljeno rdečo jopico vrnite proti nagradi: Gosposka 6/I. **25909-8**
IŠČEM interesente — kupce salonitnih plošč zaradi prevoza iz tovarne. Ponudbe pod »Takoj«. **25912-3**
IŠČEM SOBO v središču Ljubljane. Ponudbe pod »Mirna«. **25913-6**
IGRALEC išče sobo z lastnim dostopom. Cenjene ponudbe pod »Hamlet«. **25914-6**
ZASTAVA 1300, tovarniško nov — neregistriran, prodam. — Ogled vsak dan popoldne. Popovič, — Ruščkova 120, Rudnik — Ljubljana. **25916-3**
PARNI KOTEL kupim, 200—1000 kg pare na uro. Ponudbe pod »8 ATN ali več«. **25933-5**
DVE DEKLETI sprejmem za delno pomoč v gospodinjstvu. Nudim lepo sobo, drugo po dogovoru. Ponudbe pod »Poštenost«. **25929-6**
OTROŠKI VOZIČEK — avstrijski, globok, temno rdeče barve z belim pletenjem in košarico za dojenčka (uvoženo), oboje skoraj novo, prodam. Stegnar, Prešernova 15/II., tel. 20-365. **25846-4**
GARAŽO oddam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Šiška«. **25970-3**
SOBO z eno posteljo, opremljeno iščeta dva študenta. Ponudbe pošljite pod »300 Ndin«. **25961-6**
MLAJŠO upokojenko sprejmem za nekaj ur dnevno. Dam sobo — drugo po dogovoru. — Ponudbe pod »Pomoč«. **25930-6**
PRODAM televizijski sprejemnik »RR Niš«. Zupanec, Čufarjeva 15, Ljubljana. **25922-4**
IZDELUJEM in dostavljam betonske bloke za garaže, kleti in weekende. Ljubljana, Janševa 15. **25714-4**
PRODAM polovico nove stanovanjske hiše. Angela Dovjak, Ul. II. prekomorske brigade, Koper, — Semedela. **25811-7**

TRIKON
TRIKOTAŽA IN KONFEKCIJA
KOČEVJE

PREKLICUJEM besede, ki sem jih v razburjenju izrekel carinariku Iliju Njagojeviću na carinarnici v Ljubljani, dne 29. 9. 1967, zaradi katerih se je uslužbenec čutil razžaljenega. Anton Ferfila, Ljubljana, Tomšičeva 14. **25887-8**
PODPISANI Štefan Horvat, Smartno ob Savi 62, Ljubljana, nisem plačnik dolgov žene Jožice Horvat, stanujoče ravno tam. **25815-8**
DVE SOBI z dvema posteljama ali eno sobo s štirimi posteljami, opremljeno iščejo študenti. Ponudbe pod »Toplo in mirno«. **25847-6**
RESNEMU študentu nudim stanovanje za pomoč pri učenju. Ponudbe pod »Osemletka«. **25976-6**
PRODAM italijanski kombiniran voziček, malo rabljen. Informacije tel. 317-901 od 15. ure dalje. **25975-4**
MOTORNO ŽAGO »ju-bu«, dobro ohranjeno prodam. Ogled mogoč v popoldanskem času. Zdravko Molčnik, Raduha 12, Laze ob Savinji. **25927-4**
DOBROŽELECI NEZNANEC« zadeva ni rešena, poiščite me — dobra nagrada. **25966-8**
JABOLKA namizna prodam, nizka cena. Jakob Marovt, Parižlje 28, Braslovče, Savinjska. **25965-4**
NUDIM pridnemu dekletu hrano in stanovanje za izmenično pomoč v gospodinjstvu. Danica Nemec, Čopova 40. I, Ljubljana. **25957-6**
INSTRUIRAM matematiko in angleščino za osemletko. Ponudbe pod »Študentka«. **25953-8**
KUPIM 5 — 6 t. prikolico (kason za gotovino. Hace, Prešernova 17, Ljubljana, tel. 22-010. **25954-3**
MIRNI in resni študentki zadnjega letnika nujno iščeta ogrevano sobo. Ponudbe pod »Poštenje«. **25958-6**
FANT elektromehanik išče opremljeno sobo v Ljubljani s 1. novembrom po možnosti v Šentvidu. Arton Rom, Jurka vas 7 — Straža Novo mesto. **2159-6**
ASTMATIKI, POZOR! Hrano in sobo z lepim parkom nad Piranom nudim v zimskih mesecih zdravja potrebnim. Pojasnila: Učakar, Piran, Gregorčičeva 31. **2158-6**
FERDO GUMZEJ, Hrastnik 12 izjavljam, da niso resnične trditve, ki sem jih izrekel 15. 6. 1967, o Stefki Zakrajšek iz Hrastnika št. 18. **2155-8**
NA POTI iz Pirana v Maribor, dne 14. oktobra 1967 sem pozabila žensko torbico v Sp. Lokvah 4 pri Trojanah. V torbici so osebni dokumenti in precej gotovine. Poštenega najditelja prosim, da sporoči najdbo proti lepi nagradi na moj naslov v Piran. **2153-8**

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo

razpisuje
delovno mesto

EKONOMA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali nižja strokovna izobrazba in vsaj petletna ustrezna praksa. Zaželeno je tudi osnovno znanje v ravnanju v aparaturami.
Preizkusna doba bo tri mesece.
Stanovanja ni.

Pravilno kolkovane ponudbe pošljite najkasneje v 15 dneh po tej objavi rektoratu AGRFT, Ljubljana, Nazorjeva 3. **AGRFT** 8798

ISČEM gospodinjsko pomočnico, Franc Burgar, Topniška 14 — Bežigrad. **23946-1**
MAGNETOFON štiristezni Grunding TK 23 — 2 mikrofona — prodam za 1.800 Ndin. Križevniška 7 — dvorišče. **25949-4**
ČRNO denarnico sem našla v Gradišču v Ljubljani. Poizvedbe po tel. 51-243. **25951-8**
UGODNO prodam kombiniran štedilnik, plin — elektrika, znamke Tobi in kombiniran otroški voziček. Ponudbe pod »Ugodno«. **25952-4**

SAP
Vabimo vas
od 1. do 11. nov. na
AVTOMOBILSKI SALON
V TORINU
Obiskovalci se bodo tu seznanili s poslednjimi dosežki avtomobilske industrije. Prijave do 20. okt.
— Na željo kolektivov organiziramo vsako soboto in nedeljo skupinske izlete po sončnih vinogradih Dolenjske, Primorske in Štajerske.
— Priporočamo stalne izlete po Gorenjski z ogledom sodobnega letališča Brniki in obiska 1700 m visokega Krvavca. Do te višine — do hotela Krvavca — vas popelje žičnica in sedežnica.
— Za krajše izlete, družinska in službena potovanja ter poroke vam nudimo moderne osebne avtomobile tudi brez šoferja.

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

DANA TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

ZASTAVA 750

vam dobavimo
TAKOJ
IZ NAŠEGA SKLADIŠČA V LJUBLJANI

Poslužite se posebnih ugodnosti:

— izbira barve vozila
— tapete iz umetne kože — skay
— možnost odobritve potrošniškega posojila brez porokov
— izvršitev tehničnega pregleda in registracije vozila za ljubljanske občine pri prevzemu

Vsa pojasnila pri

slovenija avto

LJUBLJANA, CELOVŠKA 111/a, tel. 317-260 8707

Warmuth nudi več

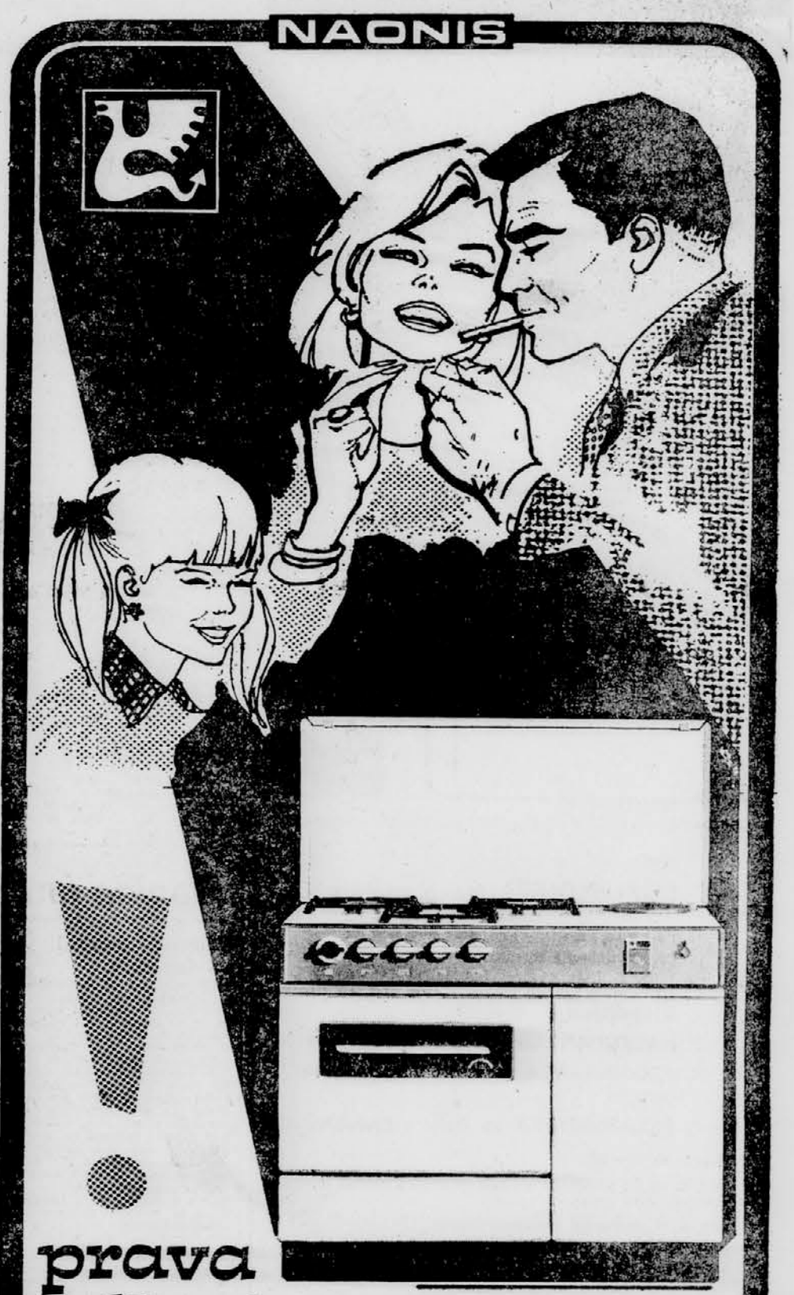
JESENSKA IN ZIMSKA MODA
v največji izbiri, po najnovejšem okusu, v najboljši kvaliteti, po najugodnejših cenah

V NAJVEČJI KOROŠKI VELEBLAGOVNICI

Warmuth BELJAK - VILLACH **& CO**

Beljak, Hauptplatz 22

NAONIS

prava odločitev je samo-

NAONIS

Lesnina vam nudi v svojih poslovalnicah: Banjaluka, Beograd, Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Pula, Rijeka, Sarajevo, Split,Tuzla, Zagreb – veliko izbiro najkvalitetnejših italijanskih plinskih in elektroplinskih štedilnikov Naonis

GARANCIJA — SERVIS — NADOMESTNI DELI

Štedilniki:	MOD 411	US $ 30,40	in ND 240,00
	MOD 482/L	US $ 54,40	in ND 370,00
	MOD 484/L	US $ 65,60	in ND 460,00
	MOD 484/M	US $ 59,20	in ND 480,00

Ekon. prop. Lesnina

LESNINA

Centrala – Ljubljana, Titova 97, telefon: 315-544

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA: LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE IN ZUNANJE NAROČNIKE: TELEFON 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT V NOČNEM ČASU OD 21. DO 6.30, TELEFON 23-526 — BRZOJAVNI NASLOV: DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBE NEGA KNJIGOVODSTVA, PODRUŽNICA LJUBLJANA 501-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 14 DINARJEV (1400 STARIH DINARJEV) — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika 20-646

Praznik občine CERKNICA • Praznik občine CERKNICA

CERKNICA VABI

O Cerkniškem jezeru so bile napisane že obširne študije in ne kaže, da bi v tem sestavku še mi pisali kaj več kot to, da sta jezero in okolica zanimiva in lepa. In kdor bo prvič prebil ob njem popoldne tišine, se bo še vračal.

Ni pa samo jezero, ki privlači, saj je med edinstvenimi na svetu. Če posvetite izlet Cerknici, vas moramo opozoriti še na nekaj turističnih točk in postojank. Brez dvoma se boste iz Cerknice povzpeli na Slivnico, goro z gostiščem, od koder je lep razgled na jezero oziroma področje, ki ga včasih zalije, in na vso cerkniško okolico. Na vrh Slivnice vodi lepa pot in je ta turistična točka dosegljiva tudi z avtomobili.

Če ste v Cerknici, tedaj napravite še skok v Rakov Skocjan, narodni park, ki ima nekaj naravnih mostov in podzemskih jam, tipičen primer kraške lepote. V Rakovem Skocjanu je udoben hotel z dobro postrežbo.

In še vodi pot proti Staremu trgu in Ložu. Od tam je najbližje v Križno jamo. Morda boste odšli na Ulako, kjer stoji daleč viden spomenik NOB.

Tudi pozimi so tod lepi tereni za smučanje, vabi Bloška planota, zibelka slovenskega smučanja, Rakitna. Od Snežnika do Javornika pa nepregledne in bogate gozdove lahko imenujemo lovski raj.

Na področju občine Cerknica se turizem lepo razvija in hodi skladno s celotnim gospodarskim razvojem občine. Vsem delovnim kolektivom želimo ob občinskem prazniku še več lepih uspehov tudi v prihodnje.

Naravni most v Rakovem Škocjanu

Hotel v Rakovem Škocjanu

Vsem gospodarskim, zadružnim organizacijam ter občanom na območju komune čestitajo za občinski praznik 19. OKTOBER 1967

SKUPŠČINA OBČINE
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB NOV, ZROP IN ZVVI
OBČINSKI KOMITE ZMS
OBČINSKI ODBOR RK

CERKNICA

KRAJEVNA SKUPNOST — Cerknica
KRAJEVNA SKUPNOST — Rakek

Lekarna MIKLOŠIČ

Ljubljana, Miklošičeva c.

s svojimi
lekarniškimi postajami
STARI TRG, Loška dolina,
GROSUPLJE, IVANČNA GORICA,

čestitajo vsem občanom za občinski praznik CERKNICA in GROSUPLJE.

JELKA

LESNA INDUSTRIJA
BEGUNJE PRI CERKNICI

Izdeluje: OPREMO ZA TRGOVINE, GOSTINSKE LOKALE, ZLOŽLJIVE VRTNE GARNITURE, TER VSE VRSTE ŽAGANEGA LESA.

Vsa dela opravimo solidno in strokovno.

PRIPOROČAMO SE ZA NAKUP SVOJIH IZDELKOV.

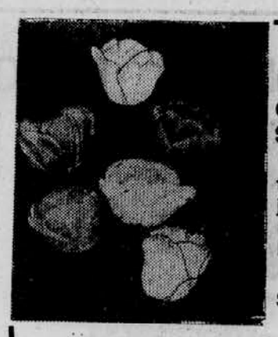
Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo in želimo prijetno praznovanje občinskega praznika občine CERKNICA.

ELEKTRO ŽAGA

NOVA VAS pri RAKEKU

IZDELUJE STROKOVNO IZOLACIJSKE IN ARMIRANE PLOŠČE.

Kolektiv se priporoča in čestita ter želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine CERKNICA vsem poslovnim prijateljem, cenjenim strankam in občanom.

HOLANDSKE ČEBULICE ZA JESENSKE CVETLICE

tulpe, narcise itd., ki jih prav lahko vzgojimo, dobite v veliki izbiri v

Strokovni semenarni

Karl Dostall

BELJAK, Ledergasse 8

Če predložite ta oglas, dobite ilustrirano strokovno literaturo!

POPRAVEK

PRI ZREBANJU KUPONOV NAGRADNE PRODAJE RUSKIH RIB IN KOMPOTOV

»PREHRANE« LJUBLJANA JE PRI NAGRADI TRANSISTOR EI NIS ŠT. 20657 PRAVILNA

SERIJA ŠT. 2

IN NE ŠT. 1 — kot je bilo pomotoma objavljeno v »Delu« dne 18. X. 1967.

VSE ZA OLEPŠANJE STANOVANJA

- OBLOGE ZA TLA
- PREPROGE - TEKAČI
- DEKORATIVNO BLAGO
- BLAGO ZA ZAVESE
- POSTELJNINA-ODEJE

v strokovni trgovini

Litega

LINOLEUM TEPPICHE GARDINEN

GRADEC, Murgasse 3

Prihranite svoj čas
in podaljšajte jutranje spanje.

Študentski servis vam vsako jutro

DOSTAVI NA DOM SVEŽE MLEKO in JOGURT

Naročila sprejema STUDENTSKI SERVIS, Ljubljana, Borštnikov trg 2 ali po telefonu 20-789

Vsem občanom in delovnim ljudem čestitamo za občinski praznik občine CERKNICA

ZDRAVSTVENI DOM CERKNICA

ZDRAVSTVENA POSTAJA,
Stari trg in LEKARNA, Cerknica

„Gradišče" - Cerknica

GRADI STANOVANJA ZA PRODAJO.

Upravlja s stanovanji na območju komune.

IZVAJA VSA GRADBENA DELA STROKOVNO IN KAKOVOSTNO. TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM NUDI POTROŠNIKOM VSE VRSTE GRADBENIH MATERIALOV IN DAJE STROKOVNE NASVETE.

Se priporočamo in čestitamo vsem investitorjem, delovnim ljudem in občanom za občinski praznik občine CERKNICA.

Z dobro jedačo in pijačo boste solidno in hitro postreženi v naslednjih gostilnah:

HOTEL »RAKOV ŠKOCJAN« – Rakov Škocjan
DOM NA SLIVNICI – Slivnica
HOTEL »JEZERO« – Cerknica
Gostilna **»PRI LOVCU«** – Rakek
Gostilna **MODIC** – Grahovo
Gostilna **OGRINC** – Grahovo
Gostilna **FISTENIČ JURKO** – Stari trg
Gostilna **»PRI MLAKARJU«** – Lož
Gostilna-prenočišče **LUŽAR** – Nova vas
Gostilna **PIRC-USENIK** – Podvelki vrh
Gostilna-prenočišče, **MIKLAVČIČ** – Vel. Bloke
Gostilna **JERIČ** – Vel. Bloke

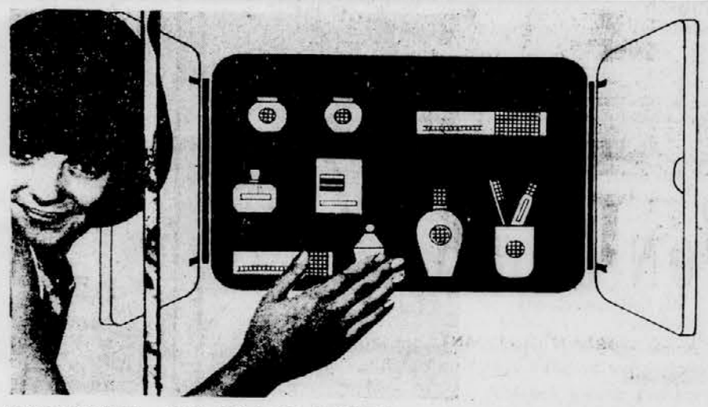
OBRTNIKI SE PRIPOROČAJO:

MEHANIČNA DELAVNICA, Bavdek Jože – Cerknica
FOTOGRAF, Žnidaršič Jože – Cerknica
BRIVNICA-ČESALNICA, Simičak – Cerknica
PEKARIJA, Gorjub Anton – Cerknica
ELEKTROMEHANIKA, Brezec Vinko – Rakek, Stara c. 19
MEHANIČNA DELAVNICA, Bombač Tine – Rakek

Cenjenim gostom, strankam in občanom želimo prijetno praznovanje občinskega praznika občine CERKNICA.

Vsem delovnim ljudem in občanom želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine CERKNICA

VODNA SKUPNOST CERKNICA

NOVE OMARICE

iz plastične mase, uporabite jih lahko v kopalnicah, delavnicah, laboratorijih, za prvo pomoč itd. Odporne so proti rji, vlagi in kemikalijam in vnetljivim snovem.

Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo za občinski praznik občine CERKNICA.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE CERKNICA

GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA

Gozdni obrat: CERKNICA
Gozdni obrat: SNEŽNIK

KOVINOPLASTIKA LOŽ

LOŽ pri STAREM TRGU.

GABER

LESNA INDUSTRIJA
STARI TRG – LOŠKA DOLINA

PREPRIČAJTE SE O SOLIDNI KAKOVOSTI NAŠIH IZDELKOV.

Kolektiv se priporoča in čestita vsem cenj. strankam in občanom za občinski praznik občine Cerknica.

TRGOVSKO GOSTINSKO PODJETJE

ŠKOCJAN

RAKEK, PARTIZANSKA 1

s svojimi prodajalnami in gostinskimi obrati nudi potrošnikom in gostom, vse vrste živil, tekstila, konfekcije, gradbeni, elektro material ter razne tehnične predmete in gostinske usluge. Obiščite hotel »RAKOV ŠKOCJAN« in »DOM NA SLIVNICI«, kjer vam nudimo solidno postrežbo. Cenjenim odjemalcem, gostom, poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem čestitamo za občinski praznik občine Cerknica.

Kovinsko podjetje

Kovinoservis

UNEC pri Rakeku

izdeluje jeklene konstrukcije, strojne naprave, kovinsko galanterijo za opremo trgovin, blagovnic in gostinskih lokalov.

Izdeluje tudi cyklop aparate za vezanje embalaže, transportne vozičke za lesno industrijo, razpršilne šobe za lepila.

Po naročilu opravljamo mehansko obdelavo na stružnicah, rezkalnih in skobeljnih strojih in stiskalnicah do 35 ton pritiska.

Se priporočamo in želimo prijetno praznovanje občinskega praznika Cerknice vsem poslovnim prijateljem in občanom.

FAKULTETNI SVET
FILOZOFSKE FAKULTETE
v Ljubljani

razpisuje
naslednja delovna mesta:

- **REDNEGA PROFESORJA** za historično slovnico slovenskega jezika in dialektologijo
- **IZREDNEGA PROFESORJA** za slovensko literarno zgodovino
- **IZREDNEGA PROFESORJA** za občo sociologijo
- **VIŠJEGA PREDAVATELJA** za italijansko književnost
- **VIŠJEGA PREDAVATELJA** za moderni nemški jezik
- **VIŠJEGA PREDAVATELJA** za indoevropsko primerjalno jezikoslovje
- **ASISTENTA** za slovenski jezik

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih za ta mesta predpisujeta fakultetni in univerzitetni statut. Interesenti naj oddajo prijave z življenjepisom, seznam objavljenih del ter dela sama, tajništvu filozofske fakultete v Ljubljani, Aškerčeva 12, najpozneje 15 dni po objavi tega razpisa v Uradnem listu SRS. 8818

Podjetja, ustanove!

Sprejemamo naročila in sklepamo pogodbe
ZA ČIŠČENJE SNEGA na pločnikih v zimski sezoni 1967/68

Naročila — osebno ali na telefon 316-925, 315-942
sprejemamo do 15. novembra 1967.

KOMUNALNO PODJETJE »SNAGA«
Ljubljana, Povšetova 6

8738

KEMIČNA TOVARNA MOSTE - LJUBLJANA

OB ŽELEZNICI 14

razpisuje

po sklepu UO in po določilih pravilnika o delovnih razmerjih KTM

naslednja prosta delovna mesta:

ŠEFA biroja za plan, analize in organizacijo

pogoj: visoka strokovna izobrazba in najmanj 5 let prakse — prednost imajo kandidati z izobrazbo ekonomske smeri

VODJE tekstilnega laboratorija

pogoj: visoka strokovna izobrazba tekstilne smeri in nekaj let prakse.

Pismene ponudbe pošljite gornjemu naslovu v 15 dneh po objavi. 8754

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

NOVA CENA
in novi pogoji prodaje za
PISALNE STROJE

Biser

Potrošniki lahko kupijo sedaj pisalni stroj neposredno pri proizvajalcu za samo Biser

990 novih dinarjev

NA BREZOBRESTNI KREDIT

brez porokov in menice. Dovolj je, da zahtevate pri proizvajalcu obrazec zaključnice, ga izpolnite in s potrjenimi podatki o zaposlitvi pošljete proizvajalcu.

Dobava stroja sledi po vplačilu prvega obroka 90 novih dinarjev, ostalo pa plačate v 10 enakih mesečnih obrokih.

ČE PLAČATE GOTOVINO TAKOJ

vam bomo pisalni stroj poslali takoj po prejemu naročila, znesek 990 novih dinarjev pa mora kupec vplačati na pošti pri prevzemu pošiljke.

Za kupljene pisalne stroje Biser nudi proizvajalec enoletno garancijo

Biser pisalne stroje izdeluje za vas

SRB slavko rodić
BUGOJNO

Komisija za delovna razmerja podjetja
KONIM
inozemska industrijska zastopstva, Ljubljana, Titova 38-VIII

razglaša za določen čas (6 mesecev) s polnim delovnim časom prosto delovno mesto

korespondenta

z aktivnim znanjem nemškega in angleškega jezika, z obvladanjem strojepisja in stenografije.

Osebni dohodki so urejeni s pravilnikom. Rok za vložitev prijav je 15 dni od objave razpisa in jih pošljite komisiji za delovna razmerja podjetja. Nastop službe takoj. 8805

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
»PIONIR« NOVO MESTO

objavlja PRODAJO
naslednjih osnovnih sredstev:

črpalka »CARTER« 8000 1/h
bager »FIORENTINI« z rezervnimi deli
kalilna peč
več elektro in diesel motorjev
več betonskih mešalcev
montažni igli, h = 21 ml
brusilni stroj, stenski
teraco brusilni stroj
drobilca za kamen
razno opremo za gradbeno dejavnost

Prodaja bo dne 21. oktobra 1967 ob 9. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za zasebni sektor.

Vsa navedena osnovna sredstva si interesenti lahko ogledajo pri naslovu podjetja. 8809

VSEM UPORABNIKOM STROKOVNIH PUBLIKACIJ
VODJEM
- RAČUNOVODSTVA
- SEKRETARIATA
- PRAVNE SLUŽBE
- SPLOŠNE SLUŽBE
- KADROVSKE SLUŽBE
- PREDSEDNIKOM ORGANOV UPRAVLJANJA

PRIPOROČAMO, DA NAROČIJO ZA LETO 1968

PRIRUČNIK ZA SAVREMENO POSLOVANJE

v redakciji in priredbi naših pomembnih strokovnjakov: dr. Ivana Bauerja, Save Čučkovića, dr. Nikole Dilberja, Marka Djurbabića, Nera Sa6ira Dragoljuba Jankovića, Ilije Jokića, Ivana Jovanovića, Novaka Miloševića, ing. Petra Petijevića, Dragoljuba Petkovića, dr. Slavoljuba Popovića, ing. Siniše Rašića, Spomenke Rodić, Milutina Stefanovića, Mihaila Šćekića, Teodora Tomića.

PRIROČNIK na več kot tisoč straneh velikega formata obsega predpise in njihove komentarje s področja prava, gospodarstva, financ, delovnih razmerij, kulture, prosvete, zdravstva, pokojninskega in socialnega zavarovanja, cen, zavarovanj itd.

PRIROČNIK je edinstvena izdaja te vrste pri nas in ima osnovno letno izdajo ter spremembe in dopolnitve, ki izhajajo mesečno, obsegajo zvezne in republiške predpise ter strokovna pojasnila iz naše zakonodaje — razporejeno v osemnajst del, in sicer:

I. DRŽAVNA UREDITEV — družbeno — politične skupnosti in njihova organizacija, sodišča, javno in vojno tožilstvo, javno pravobranilstvo, Jugoslovanska ljudska armija.

II. SPLOŠNI PREDPISI O DELOVNIH ORGANIZACIJAH — podjetja, združevanje gospodarskih organizacij, ustanove, volitve organov upravljanja v delovnih organizacijah, gospodarski prekrški, družbeni plani, zadruge.

III. SREDSTVA — sredstva in skladi, amortizacija in popravek vrednosti sredstev, revalorizacija, skupen dohodek in dobiček ter razdelitev dohodka.

IV. FINANČNO IN KREDITNO POSLOVANJE — knjigovodstvo, periodični obračun, zaključni račun, inventarizacija, bančno poslovanje, Služba družbenega knjigovodstva.

V PRISPEVKI, DAVKI IN TAKSE — (administrativne in sodne).

VI. DELO IN DELOVNA RAZMERJA TER ZAŠČITA PRI DELU — osebni dohodki, zaposlovanje, evidenca v področju dela.
VII. ORGANIZACIJA IN FINANSIRANJE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA — zdravstveno zavarovanje, otroški dodatek.

VIII. POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

IX. PROIZVODNJA (industrija, rudarstvo, elektrogospodarstvo, gradbeništvo) trgovina, obrtništvo, gostinstvo in turizem.

X. KMETIJSTVO, ŽIVINOREJA, RIBISTVO, GOZDARSTVO IN LOV TER VODNO GOSPODARSTVO, REGRESI IN PREMIJE

XI. ZVEZE — civilni in letalski, cestni, pomorski, ptt, radio — promet, rečni, železniški.

XII. ZAVAROVANJE IMOVINE (stvari) IN OSEB — organizacija zavarovanja, obvezna in prostovoljna zavarovanja.

XIII. ZUNANJETRGOVINSKI IN DEVIZNI SISTEM — izvoz in uvoz materiala, storitvene dejavnosti, posebni zunanjetrgovinski posli in drugo, CARINE.

XIV. CENE

XV. PROSVETA (izobraževanje in vzgoja), KULTURA, ZDRAVSTVO, FIZKULTURA.

XVI. IMOVINSKO — PRAVNI PREDPISI — agrarna reforma in kolonizacija, nacionalizacija, ekspropriacija in drugo — menica in ček, avtorsko pravo, patenti, tehnična napredka, vzorci in modeli, blagovne in storitvene znamke, zastarelost povpraševanja in drugo — PRAVDNI POSTOPEK, UZANCE.

XVII. DRŽAVNA UPRAVA — organizacija, finansiranje organov uprave, samoupravljanje, delovna razmerja.

XVIII. SPLOŠNI UPRAVNI PREDPISI — upravni postopek, upravni spor, upravno-računski spor, prekrški, tisk in drugi vidiki informacij, legalizacija dokumentov, overovitev podpisov, rokopisov in prepisov, prazniki (državni in narodni), potna dovoljenja jugosl. državljanov, matične knjige.

PRIROČNIK se razlikuje od podobnih časopisov, ker prinaša razen registra zveznih in republiških predpisov tudi njihove komentarje. Na koncu vsakega komentarja ali odločitve je zaporedna številka predpisa ali številka uradnega lista v katerem je objavljeno izvirno besedilo, tako je na enem mestu pojasnjeno strokovno in avtoritativno vse kar je potrebno o nekem pojmu.

MESEČNE SPREMEMBE IN DOPOLNITVE z najnovejšimi predpisi zadnjih štirih številk »Uradnega lista SFRJ« in ustreznih republiških listov se vlagajo v listih v platnice s praktičnim mehanizmom. Z zamenjavo listov se PRIROČNIK neprestano obnavlja in aktualizira, iz njega pa so eliminirani neveljavni predpisi.

PRIROČNIK ŠTEDI DENAR IN ČAS, ker je celotni material za vse uporabnike, ki spremljajo in uporabljajo predpise vedno ažuren in strokovno sestavljen. Prepričani smo, da vam bo Priročnik izredno pomagal pri delu.

BREZPLAČNI ODGOVORI NA VPRAŠANJA PREDPLAČNIKOV. Uredništvo Priročnika za savremeno poslovanje nudi s svojimi sodelavci odgovore na vprašanja predplačnikov. Predplačila pošljite na naslov: »SAVREMENA ADMINISTRACIJA«, Beograd, Knez Mihajlova 6-V, žiro račun štev. 608-1-98-1.

Naši stalni naročniki na Priročnik vplačajo samo 200 novih dinarjev za Spremembe in dopolnitve v 1968.

Novi predplačniki na Priročnik vplačajo za Osnovno izdajo 150 novih dinarjev, za Spremembe in dopolnitve v 1968 pa 200 novih dinarjev, skupaj 350 novih dinarjev.

Novi predplačniki morajo na pobotnici označiti: »Za Osnovno izdanje PSP i Izmene i dopune v 1968. god.«.

IZDAVAČKO - ŠTAMPARSKO PREDUZEĆE
savremena administracija
BEOGRAD, KNEZ MIHAILOVA 6/V

Osnovna šola
DAVORIN JENKO
Cerklje
na Gorenjskem

razpisuje
prosto delovno mesto

TAJNIKA (ICE) šole

Posebni pogoji: dokončana srednja ali višja šola pedagoške smeri.

Za to delovno mesto je predpisana poskusna doba 3 mesecev.

Kandidati naj vložbe ponudbe s kratkim življenjepisom na gornji naslov v 15 dneh po izidu razpisa. 8819

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga in ljubljena žena, manca, sestra

Marija Kožina

rojena LESAR

Pogreb bo v petek popoldan, 20. oktobra 1967, na pokopališču v Hrovači pri Ribnici.

Žalujoči:

mož Jože, hčerki Fani in Marija z družino, sin Karol, sinova Matija in Janez z družinama ter drugo sorodstvo

Breg, Bukovica, Ljubljana, Bruxelles, Montreal, 18. oktobra 1967

UGODNO PRODAMO
- gostinski obrat v Javorjah
- turistično postojanko na Starem vrhu,

katero damo event. tudi v zakup.

Informacije dobite od 6. do 12. ure po tel. Škofja Loka 85-375 (tov. Šink). Pismene ponudbe sprejema do 25. 10. 1967

Smučarski klub »TRANSTURIST«, Škofja Loka — p. p. 33. 8411

JESENICE TRANSPORT

potrebuje takoj ZA STALNO

10 kamionov prekucnikov
nosilnosti 7—10 ton.

Interesenti naj se zglasijo: C. M. TITA 73 — telefon 82-527 in 82-547. 8763

Po členu 231 statuta in členu 10 in 11 pravilnika o delovnih razmerjih razpisuje upravni odbor

Elektroindustrije »OBOD« Cetinje

JAVNI OGLAS za izpopolnitev prostega delovnega mesta

REFERENTA SERVISA
v servisu Ljubljana

POGOJI:
— srednja ekonomska šola
— 2 leti delovnega staža
— moški morajo imeti urejeno vojaščino.

Za navedeno delovno mesto je obvezno poskusno delo.

Osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov podjetja. Zainteresirani kandidati naj predložijo oziroma pošljejo predpisano kolkovane ponudbe Poslovnici, Zagreb, Laginjina 8, za upravni odbor podjetja, najkasneje v 7 dneh od dneva objave oglasa.

V ponudbi morate navesti vse osnovne biografske podatke in podrobno opisati dosedanje delo. Ponudbi priložite dokazilo o strokovni izobrazbi.

Stalna natečajna komisija
Elektroindustrije »OBOD« Cetinje
8815

ZAHVALA

Ob izgubi mojega najdražjega in nepozabnega moža

FRANEKA ZMAZEKA

viš. svet. drž. žel. v pok.

se iz srca zahvaljujem vsem, ki so mu kakorkoli pomagali in ga obiskovali v času njegove bolezni, darovali vence in cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti, izražali pismeno ali ustno sožalje, kakor tudi prečastiti duhovščini za spremstvo.

Žalujoča žena Ivanka.

Po kratki in mučni bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustil moj dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

ANTON TOME

sedlarski mojster v pokoju

Od pokojnega se bomo poslovili v petek, dne 20. oktobra 1967, ob 15.30 izpred mrliške vežice v Dravljah, na pokopališče v Dravlje.

Žalujoči:

žena Angela, sin Tone, hči Mira, por. Mihelič, vnuček Igorček, bratje Franc, Lojze in Tine z družinami ter sestri Mici in Anica, nečakinje in nečaki ter drugo sorodstvo.

Ljubljana, Graz, 18. okt. 1967.

Dotrpela je v 67. letu starosti naša nepozabna sestra, teta in svakinja

JOŽEFA ANDLOVEC

roj. VERTOVŠEK

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 19. oktobra 1967, ob 14.30 iz Marijine mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

sestre: Mici z možem Valentinom, Lojzka z možem Vasom, Tončka z družino, brat Franc z družino, nečakinje in nečaki

Ljubljana, Beograd, Raka pri Krškem, 16. oktobra 1967

Neizmerno potrti sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma za vedno zapustil moj ljubljeni mož, zlati očka, brat, svak, stric, nečak in bratranec

OTON GAGEL

dipl. komercialist

K zadnjemu počitku ga bomo spremili v petek, dne 20. oktobra 1967, ob 16.45 iz Frančiškove mrliške vežice na Žalah.

Prosimo tihega sožalja!

Za njim žalujejo:
žena Blažka, otroka Jošo in Maja ter drugo sorodstvo.

Ljubljana, St. Jakob v Rožu, Zagreb, Buenos Aires, 18. oktobra 1967.

V 58. letu starosti je tragično preminil naš nadvse dragi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

Anton Vec

posestnik — Podkraj

K zadnjemu počitku ga bomo spremili v četrtek, 19. oktobra 1967, ob 16. uri od doma na pokopališče v Radeče.

Žalujoči:

žena Pavla, **otroci Tone z družino, Anica poročena ing. Tavčar, Pavlica, Janez in Rozika**

Radeče, Kočevje, Ljubljana, Trbovlje, Celje, 17. oktobra 1967

DELOVNA SKUPNOST PODJETJA COSMOS LJUBLJANA
SPOROČA ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE V 55. LETU STAROSTI NENADOMA ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ SODELAVEC

OTON GAGEL

KOMERCIALIST

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V PETEK, 20. OKTOBRA 1967, OB 16,45 IZ MRLIŠKE VEŽICE SV. FRANČIŠKA NA ŽALAH.

DELOVNA SKUPNOST IN SINDIKALNA PODRUŽNICA
COSMOS LJUBLJANA

Umrla nam je naša ljubljena sestra, svakinja in skrbna teta

Karla Keršnik

rojena DRNOVŠEK

Pogreb naše nepozabne bo v petek, dne 20. 10. 1967, ob 16. uri iz mrliške vežice v Zagorju ob Savi na tamkajšnje pokopališče

Njeni žalujoči:
sestre, brat, svakinje, svaki, nečaki, nečakinje in njena Petra

Zagorje ob Savi, Ljubljana, Hrastnik, Trbovlje

Izrežite in pošljite

NAROČILNICA »DELO«

SAVREMENA ADMINISTRACIJA — BEOGRAD
Knez Mihailova 6/V

Nepreklicno naročamo

_____ izvodov Osnovne izdaje Priručnika za Savremeno poslovanje po ceni 150 Ndin

_____ izvodov Sprememb in dopolnitev za 1968. leto po ceni 200 Ndin

Ustrezni znesek Ndin _____ smo vplačali danes na vaš žiro račun številka 608-1-98-1. Ustrezni znesek vplačujemo po prejemu računa prek banke

_____
(naziv delovne organizacije — kraj ali naslov)

▼ _____ Podpis prejemnika:

_____ 196 ___ leta

Neustrezno prečrtajte

Vrtimo globus

MANILA — Pet smrtnih žrtev je zahteval tajfun, ki je opustošil severni del Filipinov in napravil za četrt milijona dolarjev gospodarske škode. Tajfun, ki besni s hitrostjo okoli 120 km na uro, se premika proti kitajskim obalam.

LONDON — Poslušalci oddaje BBC niso verjeli lastnim ušesom. Kmalu po vremenski napovedi, ki jo je prebrala napovedovalka, so slišali glas napovedovalca, ki bi moral prebrati poročila ob 22. uri: »Daj mi brž malo!« Več sto poslušalcev je hotelo po telefonu izvesti, kaj je zahteval od svoje kolegice napovedovalec, čigar mikrofon je bil vključen nekaj sekund prezgodaj. Odgovor: »Samo košček čokolade.«

CAPE KENNEDY — V Cape Kennedyju pripravljajo izstrelitev 270 kg težkega vesoljskega laboratorija, ki naj bi krožil okoli Sonca ter zbiral podatke o tej zvezdi in o njenem vplivu na zemeljsko ozračje.

DARMSTADT — Tri smrtne žrtve je zahtevala nesreča na cesti pri Ranstadtu na Hessenskem. Mlad avtomobilist je zapeljal čez zeleni pas na nasprotno cestišče in čelno trčil v nasproti prihajajoče vozilo. Oba avtomobila sta bila v trenutku v plamenih; trije potniki so živi zgoreli, drugi trije pa so hudo poškodovani.

PARIZ — Oborožen duševni bolnik je povzročil prepiah med 2.000 pacienti zavoda za živčne bolezni blizu Pariza. Ko je bil na pregledu, je 64-letni paranoik nenadoma potegnil pištolo in ustrelil zdravnika; nato je oddal več strelov na medicinsko sestro in na nekega drugega pacienta, nazadnje pa si je pognal kroglo v glavo. Medicinsko osebje se je trudilo več ur, preden je pomirilo razburjene paciente.

SAO PAULO — Na športnem letališču v Sao Paulu je požar uničil 26 letal. Škoda je ocenjena 400.000 dolarjev. Ogenj je izbruhnil v hangarju letališča Campo de Marte in se v nekaj minutah razširil na letala, ki so stala na pristajalnih in vzletnih stezah. Nesrečo je po vsej verjetnosti zakrivil letalski mehanik, ki je priznal na prvem zaslišanju, da je v hangarju posvetil z vžigalico, ker »je bilo tam notri tako temno«.

NEW YORK — Zlato in dragulje v skupni vrednosti nad 100.000 dolarjev so odnesli trije vlomilci, ki so ponoči vdrli v tovorno skladišče newyorškega letališča Kennedy. Ukradli so vrečo z gotovino ter štiri vrečice z rubini in s safirji. Neoboroženega čuvaja so zaprli v majhen prostor pri tovornem skladišču.

SUKKUR — Na dolgoletno prisilno delo je obsodilo sodišče v zahodnopakistanskem mestu Sukkur moža, ki je imel taborišče sužnjev. Nad 700 ljudi je tam opravljalo prisilno delo, 36 jih je bilo s silo pripeljanih v delovno taborišče.

TOKIO — Tudi na Japonskem govorijo o filmski krizi. Predlanskim so posneli 483, lani pa 442 filmov. Število obiskovalcev filmskih predstav se je v istem obdobju znižalo od 370 na 350 milijonov. Obratovati je nehalo okoli 30 manjših filmskih proizvodnih podjetij. Razmeroma največ povpraševanja je na Japonskem po zgodovinskih filmih.

LÜBECK — Okoli 6.200 mark je odnesel roparski napadalec v kazinu Travemünde. Počakal je, da so natakarji obračunali, nato pa je v pisarni napadel 71-letnega blagajnika.

VITERBO — Bronasti dvovprežni etruščanski bojni voz, ki je bržkone iz 6. stoletja pred našim štetjem, je izkopal belgijski arheolog prof. Poupe v italijanski provinci Viterbo. Voz je bil v prostoru pred grobnico, v kateri je po vsej verjetnosti pokopan kak pomemben Etrurec.

SRINAGAR — Več sto gledalcev je v Srinagaru po nogometni tekmi sodelovalo v pretepu. Eden izmed gledalcev je kasneje podlegel poškodbam.

DUNAJ — Italijanski tenorist Giuseppe di Stefano je dobil od dunajske Državne opere 800.000 šilingov odškodnine. Zahteval je dvakrat več. Zaradi bolezni je moral v sezoni 1966-67 prekiniti nastope, vendar je izrazil pripravljenost, da bi kasneje izpolnil svoje pogodbene obveznosti. Operno vodstvo ni bilo zainteresirano za kasnejše predstave. Najelo je drugega tenorista, ni pa razveljavilo pogodbe z di Stefanom.

PARIZ — V majhnem francoskem mestu je prišel pred sodišče mlad fant, ki je gasilcu vrgel v glavo pivsko steklenico in ga laže ranil. »Prav zares mi je žal,« se je fant zagovarjal na obravnavi, »mrak je že bil, mislil sem, da je policist.«

Krt iz jekla vrta skozi goro

Po ceveh bo steklo na sekundo 4.500 litrov vode iz Bodenskega jezera

STUTTGART — Že pet mesecev grize jeklena pošast skalovje in prodira skozi pogorje Schwäbische Alb. Od daleč je podobna kovinskemu zmaju, v čigar trupu brnijo hidravlične črpalke, po njegovih žilah pa se pretakata olje in voda. Najmodernejša strojna naprava svoje vrste vrta rov za podzemeljski del cevovoda, ki bo povezoval Bodensko jezero z glavnim vodnim zbiralnikom Stuttgarta.

Petkrat hitreje kot običajne vrtalne naprave grize ta stroj goro; včasih je tudi tristo metrov pod površjem. Vrtalni stroj, dolg 24 m in težak 75 ton, prodre v vsaki delovni uri poprečno pet metrov globoko skozi skalovje, torej do 50 m na dan. Upravlja ga en sam tehnik.

Takšne rekorde dosega veliki mehanični krt s posebno vrtalno glavo, ki so jo bili Kruppovi prvotno izdelali — seve v ustrezno manjšem formatu — za rabo v rudnikih črnega premoga. Vrtalno glavo sestavlja pet nazobčanih, zelo trdih kovinskih plošč, ki se prav kot krožne žage vrtijo okoli svoje osi.

Elektromotorji potiskajo vrtalno glavo v skalovje, na širokih gosenicah leze stroj po rovu naprej. Z dviganjem in spuščanjem vrtalne glave ter z dodatnimi manjšimi gosenicami na straneh je mogoče ta sestavljeni sveder krmariti skozi goro.

Tehniku, ki izpolnjuje naloge nekakšnega podzemeljskega krmarja, lajšajo delo zapleteni pripomočki. Z laserjem opremljena kontrolna naprava nadzoruje smer mehaničnega krta; tako natančna je, da zaznamuje res malenkostne odmike, na primer nekaj delcev milimetra. Sesalne šobe v sprednjem delu vrtalnega stroja vsrkavajo nečist zrak in ga potiskajo skozi cedila, med katerimi ostanejo prašni delci. Avtomatične lopate ob boku spravljajo kamenje in zemljo na tekoče trakove, ki vse to odnašajo na zadnji konec naprave, od koder je treba odvažati kamenje na površje. Z drugim strojem je mogoče stene pravkar zvrtanega rova takoj ometati z betonom, ki sproti maši razpoke.

Velika zmogljivost vrtalne naprave se je sprva skoraj že sprevrgla v pomanjkljivost. Stroj je namreč lezel skozi apnenec tako naglo, da je bila nevarnost, da se bo rov sesul, ker betonerji niso mogli dohitevati vrtalne glave.

Stroj je zvrtal doslej že dobro desetino rova — premer 290 cm — ki bo v celoti dolg 24 km. Ta rov oziroma predor je del 111 km dolgega cevovoda, po katerem bo od leta 1970 dalje stekalo vsako sekundo po 4.500 litrov pitne vode iz Bodenskega jezera v stuttgartsko vodovodno omrežje.

Inženirji, ki so izdelali vrtalno napravo, pojmujejo njen prodor skozi Schwäbische Alb v glavnem kot »mojstrski izpit« za še večje, zahtevnejše naloge. Tak jekleni krt bi lahko — pravijo — vrtal rove s premerom 6—7 m, to pa je dovolj za cestne predore oziroma za rove, po katerih bi speljali podzemsko železnico. Stroj — če ne ta, pa njegov »večji brat« — bi se obnesel tudi pri uresničevanju sto let stare zamisli o predoru pod dnom Rokavskega preliva, ki naj bi ga začeli vrtati prihodnje leto.

Gradovi za turiste

Na Češkoslovaškem pospešeno preurejajo dobro ohranjene gradove v mednarodne turistične hotele. Turistične organizacije pri tem sodelujejo z zavodom za zaščito kulturno zgodovinskih spomenikov.

Ure za bolnike

Na newyorškem trgu se dobijo ure za bolnike. Namenjene so tistim, ki morajo v določenih časovnih presledkih jemati tablete ali druga zdravila. Bolnik nosi uro na zapestju, naravna in navije pa jo lahko tako, da ga v obdobju 24 ur v določenih presledkih z zvonjenjem opozarja na zdravniška navodila glede zdravila.

Globoka vrtina skozi led

Zbirali bodo podatke o podnebju v preteklosti

WASHINGTON — V bližnjem antarktičnem poletju bodo skušali zbrati ameriški znanstveniki čimveč podatkov o meteorološki preteklosti našega planeta. V ledeno odejo ob južnem tečaju nameravajo zvrtati luknjo, globoko okoli 2500 m. Raziskovalci, ki so že v lanskem antarktičnem poletju prodrli 210 m globoko, upajo dobiti podrobnosti o podnebju v minulih 30.000 letih.

Vrtali bodo na Byrdovi postaji, ki leži kakih 1300 km od južnega tečaja. Z votlim svedrom bodo pridobili ledene valje s premerom 15 cm; ker so plasti razporejene nekako tako, kot je to pri letnicah drevesnih debel, bodo lahko poznavalci po najdbah v ledu sklepali o davno minulih obdobjih. Če bo šlo vse po sreči, bodo februarja prihodnje leto prodrli 2500 m globoko in tam naleteli na skalovje pod ledenim oklepom na južnem tečaju.

Kaj vse si obetajo raziskovalci od te vrtine oziroma od ledu iz nje? Ugotovitve o nihanju temperature v letnih časih in o povprečnih letnih temperaturah s podatki o klimatski zgodovini na južni polobli; delci kozmičnega prahu v polarnem ledu utegnejo biti v veliko korist raziskovalcem vesolja in snovalcem vesoljskih poletov. Znanstveniki so prepričani, da bodo zbrali podatke za točnejšo predstavo o ustroju polarnega ledu in o kameninah pod njim, morda pa tudi o prejšnjih premikih večnega ledu. Z analizo zračnih mehurčkov, ki jih bodo našli v ledu, upajo dobiti podatke o sestavi ozračja na tistem področju pred davnimi tisočletji.

Avtomobilist in alkohol

Sodišče ni za poskuse

HAMM — Deželno sodišče v Hammu je zavrnilo priziv avtomobilista, ki je v Essenu sedel za krmilom svojega voza, čeprav je imel v krvi 2.11 promila alkohola, in ki ga je bilo sodišče prve stopnje zaradi tega obsodilo na sedem tednov zapora.

Mož, ki ima posledice poškodb med drugo svetovno vojno, je spal za krmilom svojega stoječega avtomobila, ko se je pripeljala policijska patrulja. Avtomobilski motor je bil še topel, brisalke so se premikale. Sodišče prve stopnje ni upoštevalo obtoženčeve trditve, češ da avtomobila ni on vozil iz Bochuma v Essen, marveč šofer taksija.

Na ponovni obravnavi je avtomobilist predlagal, naj mu dajo na sodišču toliko alkoholne pijače, da bo imel v krvi 2.11 promila alkohola. Dokazal bo, je trdil, da zaradi posledic ran in občutljivosti za alkohol v popolni pijanosti sploh ne more voziti.

Sodišče je odklonilo predlog za takšno preizkušnjo, med drugim zato, ker bi avtomobilist lahko hlinil nesposobnost za vožnjo.

Domneva o selitvi celin

V skalovju so našli dokaze o prakontinentu

LONDON — Pred kakimi dvesto milijoni let so bili vsi sedanji kontinenti skupaj; sestavljali so enotno pracelino, ki jo je obdajalo ne preveč globoko morje. Šele takrat — v razmeroma bližnji preteklosti, če upoštevamo splošno mnenje znanstvenikov, da je naš planet star pet milijard let — se je začela ta mogočna gmota drobiti. Potem so se odlomljeni deli selili, dokler ni dobilo kopno na našem planetu sedanje podobe.

Domneva o selitvi celin je stara, prvo znanstveno oporo pa je dobila šele leta 1964. Na londonskem sestanku geofizikov je izjavil geolog Edward Bullard iz Cambridgea, da so primerjalno proučili nasprotni obali Atlantika; to so opravili v globini kakih 800 m, da bi dobili realnejši profil obal. Ugotovitev: če bi ju staknili, bi se oblikovano ujemali prav kot otroška sestavljanka. Odkritje je bilo presenetljivo. Bullard je ugotovil, da bi lahko staknili tudi severne atlantske obale, pri čemer bi upoštevali Grenlandijo in druge otoke.

Minuli mesec je dobila teorija o selitvi celin še prepričljivejšo znanstveno podlago. Po Bullardu se je vzhodna izboklina južnoameriške celine med Sao Luisom in Salvadorom nekoč stikala z vbočenim delom afriškega kontinenta, t. j. z nigerijsko in s kamerunsko obalo v današnjem Gvinejskem zalivu.

Skupina ameriških in brazilskih znanstvenikov, ki so delali po tako imenovani radioaktivni metodi, je proučila kamenine tistih afriških in južnoameriških področij, ki so se morda nekoč stikala. Znano je, da deli afriške pokrajine na tem področju jasno začrtana geološka meja, ki poteka čez Gano, Togo, Dahomej, Gornjo Volto, Niger in Mali ter se končuje v Alžiriji. Ugotovili so, da so kamenine vzhodno od te črte stare približno 550 milijonov, skale zahodno od nje pa tudi do dve milijardi let.

Potem je bila na vrsti ustrezna južnoameriška obala: geološka meja, ki se na afriški celini pri Akri (Gana) stika z morjem, se nadaljuje v isti smeri in z enakimi značilnostimi na tistem delu brazilske obale, ki se je po teoriji o nekdanji pracelini in o kasnejši selitvi kontinentov stikal z Afriko. Raziskave brazilskega skalovja so dokončno potrdile odkritje: tisto na vzhodni strani geološke meje je staro kakih 550 milijonov, ono na zahodni pa dve milijardi let.

Za znanstvenike zdaj ni več dvoma: današnji kontinenti so v davnini sestavljali skupno pracelino.

Druga pomlad

Nasvet Angleža Bergina

LONDON — Mnogokrat omenjeno »drugo pomlad« bodo po mnenju britanskega zdravnika Kennetha Bergina prav gotovo doživeli tudi nad 55 let stari možje, če bodo upoštevali določena pravila in se vestno ravnali po njih. Te napotke je Bergin objavil v strokovni reviji »The Director«:

Na krajše razdalje se ne vozite, marveč hodite peš, in sicer pol ure zjutraj, prav toliko zvečer. Če vas z avtom vozi na železniško postajo žena, šofer ali kdo drug, naj vas odloži na kraju, od koder boste imeli 30 minut peš do kolodvora. Zvečer naj vas prav tako počaka na tistem kraju, ne na železniški postaji, kamor ste se z vlakom pripeljali iz službe.

Če se le da, se ne vozite z dvigalom, marveč hodite peš. Če morete, tecite po stopnicah navzgor. Pri jedi pijte belo vino, in sicer samo po dva kozarca. Pustite cigarete, kadite raje cigare ali pipo.

Po možnosti črtajte z jedilnika krompir, kruh, pecivo, maslo, smetano in močnate jedi. Delovni teden si uredite tako, da boste lahko ob sredah popoldne igrali golf ali se ukvarjali s kakim drugim športom. (Sodelavci bodo veseli, da vas ni, nihče vas ne bo pogrešal tisto popoldne.)

Ob koncu tedna si nikar ne privoščite pretiranega oddiha, ne lenarite,

ROBERT VAN GULIK

Zarota Belega lotosa

7. nadaljevanje

»To je ples Vilinske meglice!« je slišal šepetati svojega soseda.

Ko so se oglasile ropotulje v spremljavo, je plesalka povesila roki do višine ramen, prijela s svojimi drobnimi prsti robova šala, in z gibom rok pričarala plapolanje nežne tkanine, zibajoč se z gornjim delom telesa. Tedaj so lire in viole spremenile to melodijo v tresoč se ritem; plesalkina kolena so začela drgetati in drget se je prenesel na vse telo, ne da bi se le za milimeter premaknila z mesta, kjer je stala.

Sodnik Ti še nikoli ni videl tako privlačnega plesa. Brezčuten, malce ošaben obraz dekleta, njene pobešene oči, vse to je bilo še bolj poudarjeno spričo kontrasta z dražljivim drgetom vsega njenega telesa, ki je pričaralo privid plamenov goreče strasti. Halja se je razpela in pogledu gostov so se ponujale lepo oblikovane grudi.

Sodnik je zaznal splošno privlačnost, ki jo je izžarevala ta ženska. Pogledal je po gostih. Stari Kang Po sploh ni gledal plesalke; strmel je v svojo vinsko kupo in misli so mu bile kdo ve kje. Njegov mlajši brat pa ni umaknil pogleda z nje; nagnil se je k cehovskemu mojstru Wangu, mu nekaj zašepetal in oba sta se zasmejala.

»Ne bi rekel, da govorita o plesu,« je pripomnil Han Yung-han. Očitno mu pijanost ni zmanjšala sposobnosti za opazovanje.

Cehovska mojstra Peng in Po sta zamaknjena strmela v dekle. Sodnika je presenetila napetost, ki se je zrcalila v potezah na Liu Fei-pojevem obrazu. Sedel je popolnoma negiben, obraz mu je bil ukazovalno trd, ustnice pod kratkimi črnimi brki stisnjene. Sodnik je v njegovih očeh opazil nenavaden izraz; zdelo se mu je, kot da gori v njih strahovito sovraštvo, hkrati pa nekaj, kar je izdajalo najgloblji obup.

Glasba je postajala vse bolj sladkobna in je počasi prehajala v nežno, polglasno šepetajočo melodijo. Mandljev cvet je na konici prstov hodila v krogu, vrteč se okoli svoje osi, tako da so ohlapni rokavi in dolgi tilasti šal frfotali kot metulji. Čim hitrejši je postajal ritem, tem hitreje se je vrtela, kot da se njene lahkotne nožice sploh ne bi več dotikale tal. Gledalci so imeli vtis, kot da plava med meglico svojega zelenega šala in ohlapnih belih rokavov.

Nenadoma se je oglušujoče oglasil gong in glasba je utihnila, kot bi odrezal. Plesalka je obstala kot negiben kip na konici prstov, z rokami, sproženimi nad glavo. Samo njene gole grudi so se dvigale in upadale. V salonu se ni nihče premaknil.

Potem je pobesila roki, si s šalom ogrnila ramena in se globoko priklonila pred sodnikovo mizo. Medtem ko se je sprožil val navdušenega odobravanja, je mladenka že izginila za zastorom, posutim z biseri.

»Ples je bil res imeniten,« je dejal sodnik, nagnjen k Hanu. »Dekle bi lahko plesalo pred njegovim veličanstvom!«

»Prav isto je pred nekaj dnevi dejal Liujev prijatelj,« je odvrnil Han. »Gre za funkcionarja iz prestolnice, ki jo je videl plesati na nekem banketu v Vrbovju. Takoj je ponudil njenemu lastniku, da jo predstavi upraviteljici cesarskega harema. Toda Mandljev cvet je zavrnila ponudbo, ker ni hotela zapustiti Han-yuana. Vsi smo ji hvaležni za to.«

Sodnik je vstal, dvignil kupo in predlagal napitnico za prikupno kurtizano iz Hai-yuana, kar so vsi pozdravili z velikim navdušenjem. Potem je stopil k mizi Kang Poja in začel vljudnostni pogovor. Tudi Hai Yung-han je stal. stopil k orkestru in čestital njegovemu vodji za uspeh.

Stari Kang Po je očitno preveč pil; na obrazu so se mu pojavili rdečkasti madeži in potne srage so mu orosile čelo. Potrudil pa se je, da je dajal razumne odgovore na sodnikova vprašanja o trgovini v Han-yuanu. Njun pogovor ni trajal dolgo, ko je vanj posegel Kangov mlajši brat:

»Na srečo je moj brat zdaj malo bolj veder. Zadnje dni pa je bil zelo zaskrbljen zaradi trgovske transakcije, ki pa je čisto varna!«

»Varna?« ga je jezno zavriil stari Kang. »Posojilo Wan I-nanu imenuješ varno transakcijo!«

»Pravijo, da mora tvegati, kdor hoče dobro zaslužiti,« je posegel vmes sodnik Ti, da bi ju pomiril.

»Wai I-fan je lopov!« je izbruhnil Kang Po.

»Samo bedaki verjamejo pouličnim čenčam!« ga je zavrnil Kang Chong.

»Ne bom ... Ne bom dovolil, da me lastni brat zasmehuje!« je spet besno udaril stari Kang.

»Dolžnost tvojega brata je, da ti pove resnico!« ga je zavrnil Kang Chong

»No, no,« se je zraven sodnika oglasil globok glas. »Nehajta se že prepirati. Kaj pa si bo mislil njegova milost sodnik!«

Bil je Liu Fei-po V roki je držal vrč vina, iz katerega je natočil bratoma, ki sta spravljivo trčila drug drugemu na zdravje. Sodnik je vprašal Liu Fei-poja po zdravju svetnika Lianga. »Gospod Han mi je rekel,« je dostavil, »da ste svetnikov sosed in da ga pogosto videvate.«

»V zadnjem času ne,« je odvrnil vprašani. »Še pred pol leta me je njegova milost večkrat povabila, naj mu delam družbo, kadar se je sprehajal po vrtu, kajti najini posestvi mejita drugo na drugo. Toda postal je zelo raztresen, govoril je vedno bolj zmedeno in včasih se mi je zdelo, da me sploh ne prepozna. Sedaj ga pa že nekaj mesecev ne videvam. Res žalostno je to, zaton velikega duha.«

Knjige kot vir reklame

Domislica angleškega trgovca za boljšo kupčijo

LONDON — »Reklama je vse, brez nje ni prave kupčije,« si je dejal Waterfield iz britanskega Blackhilla, ki postreže v svoji prostorni prodajalni z vsem od žvečilnega gumija do televizijskega sprejemnika. Za reklamo si je Waterfield izmislil nekoliko nenavaden prijem.

Svoje kupce je trgovec v besedi in sliki obvestil o novosti. Na vidnih mestih so viseli lepaki: »Z današnjim dnem imamo tudi izposojevalnico knjig. Kdor ima kaj pod palcem, mora kdaj pa kdaj prebrati tudi kakšno knjigo. Takole je pri nas:

Izposojevalnino je treba plačati v gotovini, navsezadnje tudi jaz ne dobivam knjig zastonj. Preden začnete čitati, si umijte roke. Robovi knjig niso namenjeni za čiščenje umazanije pod nohti. (Mila in pripomočkov za nego nohtov je v naši prodajalni vedno dovolj v zalogi.)

Knjige niso primerne za podložke pod majavim pohištvom in za pepelnike. (Ne pozabite, da se pri nas dobi tudi orodje vseh vrst!)

Pri nas izposojenih knjig ne mečite v ljudi ali za nadležnimi živalmi! (S posebnim revolverjem kalibra 9,6 mm, ki se dobi pri nas tudi na obroke, boste zadeli mnogo bolje in zanesljiveje.)

Britvice boste le pomanjkljivo nabrusili na platnicah ali na hrbtni strani izposojene knjige. (Brusilni strojčki in britvice so v naši prodajalni vedno po najnižjih dnevnih cenah.)

Pri meni izposojenih knjig nikar ne posojajte znancem in prijateljem, zakaj s tem mi med drugim kvarite kupčijo. (Advokat Trillbury, ki je moj svak, bi moral sicer zelo odločno izterjati desetkratno izposojevalnino.)

Namizne lučke, nasla njače in knjižne ovitke dobijo v naši prodajalni s posebnim popustom tisti, ki se bodo pri mojem sinu Jimmyju izpopolnjevali v čitanju in pisanju.«

Posledice slabe kakovosti

Že res, da se dobro blago samo hvali, kljub temu pa traja precej časa, preden se dodobra uveljavi na trgu. Nasprotno pa se blaga zaradi začasne slabše kakovosti dolgo drži slab sloves. To je pokazala anketa, ki jo je izvedlo vestfalsko združenje trgovcev na drobno s sedežem v Bielefeldu. Med petsto vprašanimi gospodinjami jih je odgovorilo 372, torej malone tri četrtine, da blaga, s katerim imajo slabe izkušnje, zlepa ne pozabijo in se ga dosledno izogibajo cela leta. Približno sto gospodinj je dodalo, da tudi znance in sosede posvarijo pred nakupom takega blaga.

Avtomatične ribiške ladje

Sovjetski inženirji in tehniki snujejo načrte za popolnoma avtomatizirane ribolovne čolne, ki bodo brez posadke in jih bo mogoče na daljavo krmariti z matične ladje oziroma predelovalnice rib na valovih. Čolni bodo opremljeni z elektronskimi napravami, ki bodo odkrivale ribje vlake do globine tristo metrov.

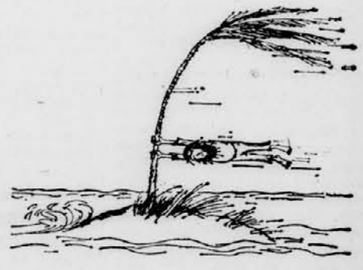

NEZNI SPOL V MOSKEM ŠPORTU — Precej gledalcev, večinoma moških, je v Wormsu na Renu prišlo na nogometno tekmo, na kateri so se nameščenke deželne in mestne hranilnice v finalu pomerile za naslov prvakinj. Bolj kot tehnično plat igre so gledalci hvali ženski način, kako so dekleta v tipično moškem športu nadomeščala manjkajočo moč s spretnostjo in domiselnostjo.

Za dobro voljo

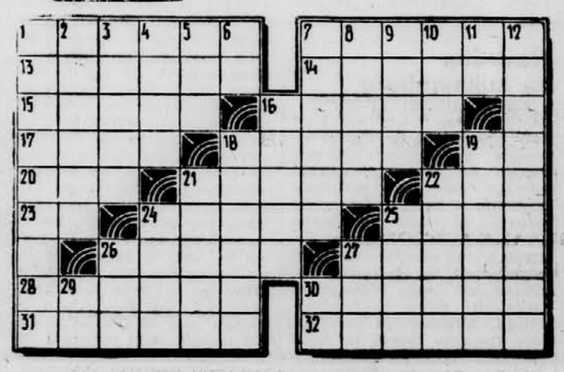

»Vas lahko vzamem kos poti s seboj?«

»Dan za dnem ti jesenski viharji ...«

Križanka

VODORAVNO: 1. nedavno umrli angleški laburistični politik, ki je vodil Veliko Britanijo v povojnih letih (Clement), 7. ostanek po mletju žita, odlično krmilo, 13. rimski zgodovinar, 14. slovenski politik pred prvo svetovno vojno, poleg Ivana Tavčarja drugi glavni voditelj slovenske liberalne stranke (Ivan), 15. krilo poslopja, 16. tatinska ptica, 17. velik vodni tok, 18. milijonsko mesto na japonskem otoku Honšu, 19. pritrdilnica, 20. osebni zaimek, 21. sadno drevo, s katerega listi se hranijo gosenice svilopredk, 22. lahka in redka tkanina, 23. avtomobilska oznaka Splita, 24. elan, 25. židovsko moško ime, 26. termin za sodno obravnavo, 27. francoski fizik in astronom (Dominique Francois, 1786—1853), 28. sodobni slovenski slikar in ilustrator (Nikolaj), 30. sodobni angleški pisatelj (Robert Ranke, »Jaz, Klavdij«), 31. leopard, 32. zemljevidna knjiga.

NAVPIČNO: 1. velik daljnogled za opazovanje zvezd, 2. naše ime italijanskega pristanišča Taranto, 3. tlačansko delo, 4. pristan, 5. Estonec, 6. latinski veznik, 7. zelju podobna povrtnina, 8. livada, travnik, 9. ime slovenskega slikarja in grafika Debenjaka, 10. eden in drugi, 11. kemični znak za barij, 12. nestvarnost, neresničnost, 16. koruzi podobna rastlina, 18. prostor v skupščini izven sejne dvorane, 19. starogrški filozof, ki je stanoval v sodu, 21. ameriški izumitelj telegrafskega aparata (Samuel), 22. najbolj razširjena rastlina, 24. del skladbe, 25. veliko jezero v azijskem delu SZ, 26. reka v južni Angliji, 27. ime ameriškega humorističnega pisatelja Buchwalda, 29. kemični znak za mazurij, 30. kemični znak za galij.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. pekarna, 8. radar, 13. aranžer, 14. iveri, 15. Sana, 16. Germinal, 18. trg, 19. kosa, 20. Zak, 21. beat, 23. dvor, 25. pat, 26. Isis, 28. nav, 31. Močilnik, 33. rida, 34. Aleko, 35. Caracas, 37. kanat, 38. Alabama.

NAVPIČNO: 24. VS (Varnostni svet).

Jože Zupančič

Pred 50 leti v Rusiji

Nekaj spominov na oktobrsko revolucijo in državljansko vojno

9. nadaljevanje

Ves čas se mi je bledlo, kakor mi je pozneje povedala železničarjeva žena, ki mi je vsak dan prinesla hrane, pa sem jo odklanjal. Šele četrti dan sem jo slastno pojedel. In potem mi je vsak dan v opoldanskih urah prinesla zdaj to, zdaj ono, kar so si pač doma odtrgali od ust, ker so bili s hrano sami na tesnem. In vsak večer je iz luknje v kotu pod mojo posteljo prilezlo do deset podgan. Razkropile so se po sobi in pretaknile vse nočne omarice. Celo pod odejo so nam lezle v spanju. Neko noč mi je podgana izpod zglavja odnesla koščeк slanine, ki mi jo je bila prinesla železničarjeva žena kot posebno dragocen priboljšek. Po pegavcu je človek tako lačen, da poje vse, kar mu pride pod roke. Lačni smo bili vsi, ker je takrat zlasti v Petrogradu in Moskvi še hudo primanjkovalo živil. Bolnišnici so jih dajali, kolikor so le mogli. Toda pegavičnik lahko poje dvakrat toliko kakor navaden bolnik, pa še ni sit.

Pogojna ljubezen do bližnjega

Prišla je velika noč 1922. Na velikonočno nedeljo zjutraj so se odprla vrata naše sobe. Vstopili sta dve lepo oblečeni ženski z veliko košaro, po vseh znakih sodeč materi in hči. Bili sta Poljakinji. Vprašali sta, če je med bolniki kdo katoličan. Oglasil sem se, ker sem slutil, da se skriva za tem vprašanjem nekaj posebnega. Bil sem edini bolnik v sobi, ki so ga kot nebogljenega dojenčka krstili po katoliškem obredu. Ko sta se mati in hči prepričali, da govorim resnico, sta mi naložili na nočno omarico cel kup velikonočnih dobrot — šunke, potic, pirhov, klobas, masla in slaščic, da kar verjeti nisem mogel, da prav vidim. Voščili sta mi prijetne velikonočne praznike, mi želeli, da bi kmalu ozdravel, se obrnili in odšli, ne da bi se za ruske bolnike sploh zmenili.

Kar malo sram me je bilo, ne zase, temveč za mater in njeno hčerko. Sami se svoje pogojne krščanske ljubezni do bližnjega očitno nista sramovali. Seveda sem vse bolnike povabil na velikonočno pojedino, ki nam je prav dobro teknila. Nekaterim še preveč, kajti lačni želodci so jim na tolikšno obilje dobrot neprijetno reagirali, da je šlo mnogo kalorij pri priči v zgubo.

Iz Petrograda v Moskvo

Mislil sem, da bo mojega ahasverstva v Petrogradu konec, pa ga ni bilo. Bosanec mi je prišel v bolnišnico povedat, da se vrača z ženo in tretjino kovčkov v Tomsk, ker ni dobil dovoljenja za vrnitev v domovino. Doma v Jugoslaviji je takrat divjala Obznana, kar je bilo v Sovjetski zvezi dobro znano. V organu, ki je imel na skrbi vojne ujetnike slovenske, hrvatske in srbske narodnosti, so imeli glavno besedo Madžari. In ko se je oglasil pri njih s prošnjo, naj mu izdajo dovoljenje za vrnitev iz ujetništva, so mu rekli, da ga ne bo dobil, češ da v Jugoslaviji preganjajo komuniste in da Obznani ne bodo pošiljali pomočnikov. Madžari so nas v Rusiji sploh gledali nekam po strani, nekaj tudi zato, ker jih je do prihoda rdeče armade v Tomsk stražil v ujetniškem taborišču naš polk. In Bosanec se je res vrnil v Sibirijo.

Ko sem prebolel pegavec in spet lahko hodil, sem tudi jaz poskusil srečo z Madžari. Naletel pa sem še slabše. Ko je Madžar pogledal mojo legitimacijo, me je nahrulil in zapodil. Naj bom vesel, da me ne aretira, je rekel. To, da se hočem vrniti domov, je imel za dokaz, da bi doma pomagal Obznani zapirati in mučiti komuniste. Spoznal sem, da iz Petrograda ne bom prišel domov.

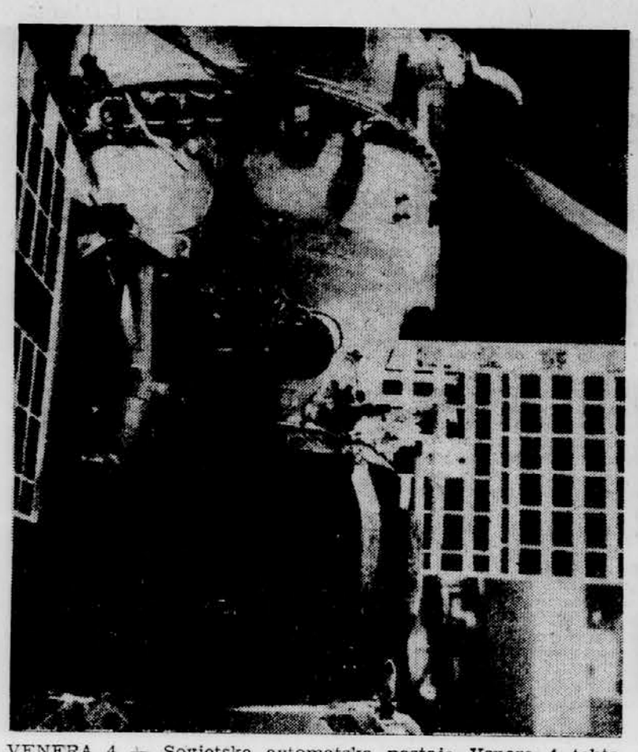
V Petrogradu sem imel dobrega znanca, ki mi je dal toliko denarja, da sem se lahko odpeljal v Moskvo. Tam pa za repatriacije vojnih ujetnikov pristojne oblasti niso ničesar vedele o tem, kar so nam v Petrogradu natvezli Madžari. V Moskvi je bilo zbranih že precej vojnih ujetnikov jugoslovanskih narodnosti. Lačni in raztrgani so čakali na transport. Povedali so mi, da gredo ujetniški transporti čez Nemčijo, po velikem ovinku. Neprestanega vozarjenja sem bil že sit. Sreča mi je bila tokrat naklonjena, da sem našel drugo krajšo pot v domovino, prek Varšave in Dunaja v Maribor. Domovina je le domovina in domotožje domotožje. Razen tega sem mislil na znani rek: Audacter calumniare, semper aliquid haeret (v prostem prevodu: nesramno obrekuj, saj zmeraj nekaj tega obvisi na obrekovancu). Zato tudi na rehabilitacijo nisem mislil, tudi če ne bi bil zanjo premajhen in če bi se bile pristojne sovjetske oblasti v tistih burnih časih utegnile ukvarjati s temi nepomembnimi zadevami. Sicer pa me je najbolje rehabilitirala sama črezvičajka, seveda neuradno.

V Mariboru so me imeli obmejni organi zapisanega v posebnem zvezku in moje ime je bilo trikrat podčrtano z rdečim svinčnikom. Vprašal sem obmejnega komisarja Brenčiča, ki sva bila dobra znanca že iz Rusije in ki se je bil vrnil od tam dve leti pred menoj, kaj to pomeni. Odgovoril mi je, da to pomeni, da me mora aretirati in strogo zastraženega poslati v Beograd, kjer me bodo zaprli v glavnjačo. Za to naj se zahvalim drugim vojnim ujetnikom, ki so se vrnili v domovino pred menoj in me opisali kot nevarnega boljševika. Ker pa vem, kaj pomeni vračati se domov po sedmih letih, mi je rekel Brenčič, mi bo na svojo odgovornost omogočil svidenje s svojci, preden se zapro za menoj vrata glavnjače. In vesel, da vsaj »častnega« spremstva ne bom imel ob prihodu v Ljubljano, sem se odpeljal.

V Ljubljani so me že čez dva dni povabili na policijo, kjer mi je komisar temeljito izprašal vest. Podpisal sem obširen protokol in policija se je formalno s tem zadovoljila. Pač pa se več mesecev hodili žandarji po kmetih poizvedovat, kaj govorim, če sem obiskal sorodnike in znance na podeželju. Ko pa so se prepričali, da ne nosim bomb v žepu, so me pustili pri miru.

Še o prevozu ruskega državnega zaklada

Ko mi je France Jakopec na mojo izrecno prošnjo sporočil podatke o ruskem državnem zakladu, prepeljanem pod njegovo stražo iz Kazani v Samaro, ni omenil, da ga je dala prepeljati tja reakcionarna oblast, da ne bi prišel v roke rdečim. Tako sem v dobri veri, da je šlo za varnostni ukrep sovjetske oblasti, zamenjal eno oblast z drugo in prisodil Jakopcu, da je bil v sovjetski službi, ko je kot poveljnik straže spremljal transport ruskega državnega zaklada. Na to pomoto me je opozoril France Klopčič v pismu, v katerem pravi:

VENERA 4 — Sovjetska avtomatska postaja Venera 4 tehta 1.106 kilogramov. V atmosfero Venere je včeraj ob 07.34 minut priletela z drugo kozmično hitrostjo. Izstrelili so jo 12. junija letos in do včeraj, ko je prišla do cilja, je preletela 350 milijonov kilometrov. Na sliki: Venera 4. Telefoto: TASS

PREDSEDNIK IS STANE KAVČIČ SPREJEL C. J. BERNADOTTA — Včeraj je predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič sprejel grofa Carla Johana Bernadotta, predsednika švedske tovarne Sundstrand, ki odpira v okviru pogodbe o poslovnem sodelovanju z ljubljansko Elektrotehno nove znatne možnosti izvoza kvalitetnih proizvodov Iskrinih tovarn. Foto: L. Jere

VAJE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE — Redne vaje enot JLA z zagrebškega vojnega območja v Beli krajini, Kordunu in Baniji se približujejo zaključnim operacijam. Enote naše armade bodo pokazale, kaj so se med letom naučile. Na vajah sodelujejo vsi rodovi in službe kopnene vojske ter letalstvo, uporabili pa bodo vse moderno orožje in borbena sredstva, ki enotam pripadajo, med njimi tudi zelo uspešno orožje proti tankom — rakete (na sliki). Foto-služba: JLA

Nadaljevanje s prve strani

Tito in Borten razpravljala o Srednjem vzhodu in Vietnamu

svetu. Taisti problemi tarejo tudi nas na Norveškem, ki smo na severu Evrope in smo prav tako del tega našega skupnega sveta. Zato so pogovori, ki smo jih tu imeli, zelo koristni. Prav tako smo razumeli tudi vaše težave in probleme, ki vas še čakajo. Prepričani smo, da boste na način, kako jih obravnavate, zatrdno z uspehom rešili te probleme.«

Pred današnjimi pogovori s predsednikom Titom je bil norveški premier davi na obisku v kmetijsko - industrijskem kombinatu »Beograd« v Pančevačkem Ritu.

Vesoljska ladja na Veneri!

površju Venere ali zgorela v gosti atmosferi, ki obdaja planet.

Ob 4.58 je radioteleskop začel sprejemati nove, drugačne signale. Znanstveniki, ki so signale slišali zelo jasno, so sklepali, da jih oddaja kapsula z instrumenti, ki je mehko pristala na površini Venere bodisi s pomočjo lastnih retroaktivnih raket ali s padali.

Ob 6.14 po Greewichu so novi signali z Venere prenehali, potem ko so jih v Jodrell Banku sprejemali poldrugo uro. Znanstveniki so menili, da je prekinitev začasna in da se je to zgodilo na telekomandni znak z Zemlje, iz Sovjetske zveze. Britanskim znanstvenikom ni znana šifra, po kateri posreduje kapsula podatke z Venere, in se jim ni posrečilo dešifrirati sprejetih signalov. Sklepali so lahko samo, da so ti podatki neprecenljivega pomena.

Sovjetski znanstveniki so prvič izstrelili vesoljsko postajo proti Veneri 12. februarja 1961. Radijski signali s postaje pa so prenehali po 14 tednih. Druga sovjetska vesoljska postaja »Venera 2« je poletela proti Veneri novembra 1962. leta, vendar je letela mimo nje v oddaljenosti 24.000 km. Vesoljska postaja »Venera 3« je priletela na planet 1. marca 1965, a se je razbila na njegovi površini.

Četrti sovjetski poskus v tej seriji datira z dne 12. junija letos, ko so izstrelili 1106 kg težko vesoljsko postajo »Venera 4«. Po štirih mesecih se je »Venera 4« oziroma kapsula z instrumenti spustila skozi goste plasti atmosfere planeta in varno pristala na njegovi površini.

Prvi ameriški poskus v »osvajanju« Venere se ni posrečil. Raketa, ki je nosila vesoljsko postajo »Mariner 1«, je eksplodirala 22. julija 1962, že pet minut po izstrelitvi. »Mariner 2« je poletel proti Veneri 27. avgusta 1962 in je letel mimo planeta v oddaljenosti 34.000 km. »Mariner 2« je doslej edini posredoval na Zemljo podatke o Veneri. Tretjo vesoljsko postajo, »Mariner 5«, so izstrelile ZDA 14. junija letos. Ta ameriška vesoljska postaja naj bi 19. oktobra letos, to se pravi čez dva dni, leta v oddaljenosti 3200 km mimo planeta, s katerega je sovjetska vesoljska postaja »Venera 4« danes začela odgrinjati kopreno skrivnosti.

Med poletom sovjetske vesoljske postaje, ki so ga uspešno korigirali 29. julija, so imeli z njo 91 radijskih zvez. Avtomatski aparati na postaji, kakor tudi tisti, ki jih upravljajo z Zemlje, so opravili številne telemetrične meritve vesoljskih pojavov. Postajo samo so neposredno pred izstrelitvijo sterilizirali, tako da ne bi morebiti prišli na površino Venere mikroorganizmi z Zemlje. Čeprav se je vesoljska postaja precej približala Soncu, pa njena notranja temperatura ni presegla 20 stopinj Celzija.

Sovjetski kozmonavt Pavel Popovič je danes izjavil, da je pristanek sovjetske avtomatske postaje na Veneri »nov korak k zvezdam«. »Izkušnje prvega desetletja vesoljskih raziskav upravičujejo mnenje, da bo človek raziskoval prostor okrog Sonca že za življenja naših sodobnikov.« Rekel je, da ne more nihče natanko reči, kdaj bo poletel na Venero prvi človek, da pa se bo to nedvomno zgodilo. »Ni več dvoma, da bo človek prodrl v oddaljena prostranstva.« Popovič je pripomnil, da so o praktičnih pripravah nedavno razpravljali na 18. mednarodnem kongresu astronavtov v Beogradu.

Med skrivnostmi Venere, ki si jih obetajo zdaj razkriti, je Popovič omenil predvsem naravo materiala, iz katerega se sestoji ta planet, in njegovo notranjo strukturo, razen tega pa lahko pričakujemo odgovor na najbolj vznemirljivo vprašanje — ali je na Veneri življenje. Na vsa ta vprašanja bodo odgovorili kozmični aparati, ki jih bodo poslali na Zemljo.

Predsednik britanskega medplanetarnega društva dr. Shepherd je izjavil, da je sovjetski uspeh z »Venero 4« nadvse pomemben dosežek v znanosti. Instrumenti, ki so jih poslali na Venero, morajo biti res izredni, da delujejo na površini planeta, kjer je temperatura 400 stopinj. Če je kapsula z instrumenti zares pristala na Veneri, to pomeni, da lahko pristane na tem planetu tudi vesoljska ladja — je rekel dr. Sepherd. Dodal pa je, da se bodoči astronavti brž̌as ne bodo mogli gibati po površini planeta zaradi visoke temperature in atmosferskega pritiska, o katerem sodijo, da je nekajkrat večji kot na Zemlji.

Britanski znanstvenik je izrazil prepričanje, da bodo sovjetski instrumenti brž̌as poslali podatke na Zemljo o temperaturi, pritisku in magnetnih poljih — podatke, ki jih vse doslej ni bilo mogoče dobiti z instrumenti na Zemlji zaradi goste atmosfere, ki obdaja Venero.

Ameriški strokovnjaki za vesoljske raziskave izražajo prepričanje, da bo znameniti sovjetski uspeh z »Venero 4« gotovo pomenil izredno spodbudo za sovjetski program raziskovanja našega planetnega sistema. Poudarjajo, da pomeni ta uspeh velikanski napredek za znanost. Pri tem omenjajo, da bo jutri letela mimo Venere vesoljska postaja »Mariner 5«, in pričakujejo, da bo posredovala na Zemljo podatke, ki bodo bistveno važni za ameriški poskus, ki ga nameravajo opraviti kasneje — pristanek vesoljske ladje na površini Venere. Kakor pa ugotavljajo, je proračun, namenjen za ameriške vesoljske raziskave, zmanjšan, predvsem zaradi ameriške vojne v Vietnamu. Zaradi tega so opustili ali odložili nekatere prej planirane poskuse.

Nizozemski predstavnik v glavnem političnem odboru OZN je dejal, da se Nizozemska zavzema za skupne vesoljske odprave ameriških in sovjetskih astronavtov. Izrazil je upanje, da bo ameriško-sovjetsko tekmovanje v vesolju zamenjalo sodelovanje.

Francoski predstavnik je izjavil, da ima Francija vesolje za torišče mednarodnega sodelovanja, in je sporočil, da bo Francija aktivno sodelovala na konferenci o izkoriščanju vesoljskega prostora, ki bo drugo leto.

●●●

»Branilci« pripravljeni pričakujejo »napadalce«

metrov dolg jarek, globok poldrug meter.

»Priprave za sedanje vaje so bile temeljite,« je med drugim povedal načelnik štaba »branilcev« polkovnik Viktor Cvelbar. »Vaja je zelo naporna. Preden so enote prišle na položaj, kjer se utrjujemo, so morale povprečno prehoditi okrog 180 km, nekatere izmed njih tudi precej več. Pohodi so bili brez nesreč in po planu, kar kaže, da so enote sposobne tudi za večje napore. Najbrž ste videli, da smo pripravljeni tudi na morebitni atomski napad in za močan ogenj iz topov. Rove smo skopali tako, da ima vsak »branilec« zaklonišče, zaščitena pa sta tudi orožje in oprema. Kaj še delamo? Vse, kar zahtevajo priprave za obrambo in potem za protinapad.«

Na položajih, kjer smo bili danes, je precej vojske. Vendar smo videli vojake in orožje šele, ko smo stali tik pred rovi. Maskiranje in utrjevanje je uspelo.

Zanimivo je, da so v okviru sedanjih vaj mobilizirali kompletno partizansko brigado, ki je ostala v sovražnikovem zaledju. Vodstvo vaj je zadovoljno, ker se je brigada zbrala, opremila in oborožila še nekoliko prej, kot je določal rok. V brigadi so od komandanta do borcev sami rezervisti.

Za vojaške vaje, ki so te dni v Beli krajini, Kordunu in Baniji, je značilna množična uporaba modernega orožja in opreme. V širšem obsegu pa bodo preizkusili tudi najmodernejše orožje, ki ga ima naša armada.

VOJKO ČERNELČ

●●●●

Priprave na VI. kongres ZKS, ki bo brž̌kone oktobra 1968

dopolnjevati program Zveze komunistov Jugoslavije. Dejali so, da te potrebe ni in da je v programu kot trajnejšem dokumentu dovolj prostora za vse novo, kar prinaša družbeni razvoj in kar odseva tudi vsakokratni kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Zahteve po spremembah programa izvirajo bolj iz takšne ali drugačne razlage prakse pri uresničevanju programa, niso pa utemeljene s programom samim.

Na skupni seji so se nadalje dogovorili, da bo IX. seja CK ZKS v prvi polovici novembra. Predsednika predsedstva so pooblastili, da v časovnem razponu prve polovice novembra določi najustreznejši dan, ko se bo sešel plenum. Na dnevnem redu devete seje centralnega komiteja bo razprava o aktualnih idejnopolitičnih problemih ob izvajanju družbene in gospodarske reforme. Referat in osnutek resolucije bo pripravila komisija CK ZKS za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko, ki je sestavila tudi teze za javno razpravo. To je prvič, da ena izmed komisij, ki so samostojni organi centralnega komiteja, prihaja pred plenum z referati in osnutki dokumentov naravnost — brez posredovanja predsedstva ali izvršnega komiteja.

Na IX. seji CK ZKS bodo, kot že rečeno, obravnavali tudi predlog koncepta priprav na VI. kongres ZKS in zamisel vsebine, organizacije in metode dela samega kongresa.

Predsedstvo in izvršni komite CK ZKS sta na današnji skupni seji izbrala iniciativno skupino, ki bo za potrebe Zveze komunistov proučila probleme založništva, tiska in gratične industrije. Komisija je začela in bo po opravljeni nalogi poročala predsedstvu in izvršnemu komiteju. Skupino bo vodila Lidija Šentjurc, v njej pa so še Janez Vipotnik, Stane Kranjc, Marjan Javornik, inž. Lojze Skok, Franček Mirtič, Tone Kropušek, dr. Ernest Petrič, Mitja Švab in Janez Kocijančič. F. SETINC

☆

Pogovor Nikezić–Brown o evropskem sodelovanju

družbeno politične in ne samo vojaške prvine. V praktičnem pogledu obe strani soglašata, da je najvažnejše, da si vsakdo prizadeva po najboljših močeh in kar je mogoče hkrati v njegovem nacionalnem interesu — za razvoj sodelovanja z vsemi. V tem okviru in v tem duhu je bil govor tudi o nemškem vprašanju. Britanska stran je pokazala veliko zanimanje za sodelovanje med Vzhodom in Zahodom na splošno in prav tako za razvoj sodelovanja med ZR Nemčijo »in vsemi drugimi evropskimi državami«.

George Brown je obvestil naše delegacijo o britanskih prizadevanjih za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost. Državni sekretar Nikezić pa je razložil Brovnu, kako gleda Jugoslavija na vse tri evropske gospodarske integracije — EGS, EFTA in SEV — in v čem je naš edini interes. Jugoslavija skuša doseči z vsemi temi integracijami take sporazume, ki bi zaščitili naše neposredne interese. Omenil je tudi, kako daleč so prišli razgovori z EFTA, katera delegacija je nedavno obiskala Beograd. Kljub carinskim oviram so možni številni, sicer majhni, toda koristni koraki.

Posebna pozornost je bila posvečena tudi dvostranskim gospodarskim odnosom in v tej zvezi je bila omenjena pogodba o tehničnem sodelovanju, ki jo bodo podpisali konec leta, čeprav tehnično sodelovanje med obema državama že ugodno poteka.

Po vseh znamenjih sodeč so bili razgovori uspešni in izčrpni in včerajšnji oceni, da so bili »odkriti in delovni« je treba danes dodati to, »da jih oba ministra ocenjujeta kot koristne, kot nadaljevanje tistega, kar se je začelo v New Yorku in se bo nadaljevalo z obiskom Georga Browna na spomlad v Jugoslaviji, in da oba ministra prav tako sodita, da bo to pripomoglo k tesnejšemu sodelovanju med Britanijo in Jugoslavijo.«

Davi je Marko Nikezić položil venec na grob neznanega junaka v westminsterski opatiji.

BOŽIDAR PAHOR

☆☆

Dvotirno reševanje krize brez pretiranega upanja

predsednika generalne skupščine OZN Corneliuja Manescuja, ki je predlagal, naj bi o Srednjem vzhodu razpravljali v najširšem svetovnem forumu — generalni skupščini. Po njegovem je Srednji vzhod za OZN problem št. 1, Manescu sicer pripisuje pomen pripravam na sestanek varnostnega sveta, vendar pa poudarja, da mora takšnemu problemu posvetiti pozornost generalna skupščina, tako da bi čim širši forum velikih, srednjih in majhnih držav vplival na ureditev politične krize.

Sicer pa je Manescu za to, da bi mir na Srednjem vzhodu ustvarili »z odgovornostjo, razdeljeno na vse«. Opazovalci vidijo v takšnih izjavah negotovost in zanašanje na sestanek varnostnega sveta. Čedalje bolj prevladuje vtis, da tudi tokrat ne bo nič iz odločne zahteve, da se izraelske čete umaknejo.

☆☆☆

Deklaracija o pravicah žensk

stavnica Mara Radić. To listino je ocenila kot bistveno važno v prizadevanjih, da bi odpravili diskriminacijo nasproti ženski.

Deklaracija ima 11 členov in poziva, da je treba ukiniti diskriminacijske zakone, opustiti navade in zavrniti prakso diskriminacije po spolih, zagotoviti ženski volilno pravico in udeležbo v javnih službah ter izenačiti njene pravice s pravicami moških na področju civilnega prava, v gospodarskem in družbenem življenju ter svobodo izbiranja zaposlitve. Posebej je poudarjena enakost moža in žene v zakonu, enaka pravica sklepanja zakona po prosti volji kakor tudi ločitve ter enaka pravica moža in žene, kar zadeva otroke.

Ajub Kan - de Gaulle: skladnost

Predsednika Francije in Pakistana razpravljata o bodočih odnosih

PARIZ, 18. okt. (Tanjug). Pakistanski predsednik Ajub Kan, ki se od včeraj mudi na uradnem obisku v Franciji, se je s francoskim predsednikom de Gaullom pogovarjal o mnogih perečih mednarodnih problemih, posebej še o vojni v Vietnamu in o krizi na Srednjem vzhodu. V Parizu danes poudarjajo, da se je pri tem pokazala precejšnja skladnost gledišč. Zvedelo se je tudi, da je Ajub Kan, ko je z de Gaullom razpravljal o srednjevzhodni krizi, zlasti vztrajal pri taki rešitvi, ki bi bila sprejemljiva za arabske države.

De Gaulle je sinoči priredil večerjo Ajubu Kanu in je ob tej priložnosti izrazil zadovoljstvo nad tem, da Pakistan kakor tudi Francija složno obsojata izraelsko agresijo proti arabskim državam in »se jima ne zdi sprejemljiva uporaba vojaške sile z namenom, da bi si z njo osvojili tuje ozemlje, ter čutita potrebo, da bi našli rešitev na podlagi vzajemnega priznanja vseh zainteresiranih držav, prenehanja vojnega stanja in vzpostavitve svobodne plovbe za vse na tem področju, katerega usoda neposredno prizadeva ves svet.« De Gaulle je tudi ponovno obsodil vojno v Vietnamu in poudaril, da je nujno, da »se konča tuja agresija, ki jo je zanetila in ki jo neprenehoma še zaostruje«.

Ajub Kan se bo še enkrat pogovarjal z generalom de Gaullom, med drugim tudi o pomoči Francije za razvoj pakistanskega gospodarstva. De Gaulle je že na prvem srečanju z Ajubom Kanom izrazil pripravljenost Francije, da dá Pakistanu finančno in drugo pomoč za izpolnitev njegovega tretjega petletnega načrta.

Navodila za Luksemburg

PARIZ, 18. okt. (Reuter) — Na današnji vladni seji je dal predsednik de Gaulle navodila zunanjemu ministru Couve de Murvillu, kakšne taktike naj se poslužuje Francija v zvezi z britansko prošnjo za vstop v evropsko skupno tržišče. Vlada je določila svoje stališče, ki ga bo zagovarjala na sestanku ministrskega sveta »šesterice« prihodnji teden v Luksemburgu. Minister za informacije Georges Gorse ni hotel povedati nobenih podrobnosti.

Zadnje vesti

Novo obdobje raziskav v našem planetnem sistemu

»Po današnjem dosežku lahko pričakujemo nove uspehe pri osvajanju vesolja«

MOSKVA, 18. okt. (TASS, Tanjug). Funkcionar sovjetske akademije znanosti Boris Petrov je izjavil, da je uspešni polet avtomatske postaje »Venera 4« začel novo obdobje v natančnem raziskovanju planetov sončnega sistema. »Po današnjem dosežku lahko pričakujemo nove uspehe v osvajanju vesolja.«

Ta uspeh so dosegli tako, da so uspešno rešili dva skrajno zapletena problema. Prvi problem je, kako razviti zanesljiv sistem upravljanja in prenašanja komandnih znakov z Zemlje, ki je zagotovil neverjetno natančnost pri pristajanju. Drugi problem je bil v tem, da izdelajo instrumente za merjenje parametrov atmosfere Venere neposredno s fizikalnimi metodami. Akademik Petrov je dodal, da so podatki, ki so jih sprejeli z »Venere 4«, v polni meri potrdili dognanja, do katerih so prišli pri opazovanju z Zemlje. To velja zlasti za temperaturo na planetu, katere maksimum 280 stopinj Celzija je zelo blizu domnevni temperaturi 300 stopinj.

V Moskvi je izšla izredna izdaja »Pravde«, posvečena najnovejšemu uspehu sovjetske znanosti. Med drugim objavlja »Pravda« reportažo iz tovarne medplanetnih postaj, v kateri so izdelali »Venero 4«. V reportaži beremo, da so pri graditvi »Venere 4« uporabili najsodobnejše »super lahke« in »super trdne« kovine kakor tudi najnovejše optične pripomočke in elektronske bloke. Opozarjajo tudi na novo vrsto sublimirajoče plasti, s katero so prevlekli zunanjo površino vesoljske postaje in ki z zgorevanjem v atmosferi Venere varuje samo »krogla« pred uničenjem, ko prileti v območje visokre temperature v atmosferi Venere.

Za kapsulo z znanstvenimi instrumenti je bilo treba konstruirati takšno aparaturo, ki bi vzdržala »neznanski pritisk, gorela, ne da bi se spremenila v pepel, odprla padalo in se spustila v vodo, če je na Veneri voda, ne da bi se potopila, in ki bi priletela na skale ali kaj drugega, ne da bi se razbila«. Iz daljave 350 milijonov kilometrov naj bi ta aparatura posredovala na Zemljo »temperaturne, barometrske in plinske analize atmosfere tega planeta, tako da bi si ustvarili bolj ali manj jasno predstavo o njegovi naravi«.

Kako velika je daljava, na katero so vzdrževali zvezo z »Venero 4«, nam ponazori podatek, da je radijski signal potoval z Zemlje do avtomatske postaje približno 3 minute in 20 sekund. Od trenutka, ko so poslali znak, do trenutka, ko se je vrnil signal v sprejemni center, pa je preteklo več kot devet minut.

Alva Myrdal v Zagrebu

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug) — Švedska ministrica za razorožitev in vodja švedske delegacije v odboru za razorožitev v Ženevi gospa Alva Myrdal, ki se že nekaj dni mudi na obisku v Jugoslaviji, je danes prispela iz Beograda v Zagreb na povabilo predsednice konference za družbeno aktivnost žensk Hrvatske Marije Soljan-Bakarić.

Začetek avstrijsko-bolgarskih pogovorov

SOFIJA, 18. okt. (Tanjug). Avstrijski kancler dr. Josef Klaus in predsednik bolgarske vlade Todor Živkov s svojimi sodelavci sta danes dopoldne začela z uradnimi pogovori v Sofiji. Pričakujejo, da bosta v političnem delu razgovora posvetila pozornost zmanjševanju napetosti med Vzhodom in Zahodom, evropski varnosti in splošnemu evropskemu sodelovanju. Kar zadeva bilateralne odnose, menijo, da bosta obe strani obravnavali predvsem možnost za razširitev medsebojne trgovine in industrijskega sodelovanja.

Reševanje »Trebinja« zahtevalo novo žrtev

REKA, 18. okt. (Tanjug). — Pri reševanju jugoslovanske ladje »Trebinje«, ki je zdaj pred pristaniščem Tuléar na Madagaskarju, je izgubil življenje Jurij Viktorovič Parkheta, električar na sovjetski prekooceanski ladji »Mytišči«. Vest o tej nesreči je jugoslovanska linijska plovba iz Reke prejela danes od svojega tehničnega direktorja inž. Stijepa Barkidžije, ki je v Tuléaru pri ocenjevanju škode na nedavno zgoreli ladji »Trebinje«. Vest o nesreči je za tem potrdilo tudi podjetje »Morflot« v Odesi, ki je lastnik ladje »Mytišči«. Jugoslovanska linijska plovba je danes poslala žalni telegram ženi umrlega mornarja in ladjarskemu podjetju »Morflot«.

I. Gandhi zadovoljna z razgovori v Bukarešti

BUKAREŠTA, 18. okt. (Tanjug) — Predsednica indijske vlade Indira Gandhi je danes izjavila, da so bili njeni razgovori z romunskim premierom Maurerjem zelo koristni. Dodala je, da so se odprle nove perspektive za sodelovanje. Po njenih besedah so politični in gospodarski stiki med obema državama zadovoljivi, je pa še dovolj prostora, da se ti stiki razširijo na vseh področjih. Ugotovili so pozitivne dejavnike, ki bi po besedah Indire Gandhi lahko prispevali k povečanju trgovine med obema deželama.

Vojaški sestanek v Ankari

ANKARA, 18. okt. (AP) — Danes se je v Ankari začela dvodnevna konferenca visokih vojaških osebnosti iz Italije, Grčije in Turčije, prisostvuje pa ji tudi poveljnik atlantskih sil v južni Evropi.

Konferenco vodi ameriški admiral Charles Griffin, poveljnik atlantskih sil za južno Evropo. Po njegovih besedah bodo na konferenci razpravljali o »operativnih načrtih, obrambnih točkah in vojaški pripravljenosti v južni Evropi«.

Izstreljen sončni observatorij

CAPE KENNEDY, 18. okt. (Reuter) — Iz letalskega oporišča Cape Kennedy so danes izstrelili v zemeljski tir sončni observatorij, opremljen z ameriškimi in britanskimi instrumenti za preučevanje podatkov o Soncu in ugotavljanje vpliva sončnega sevanja v zemeljski atmosferi. Observatorij so izstrelili s pomočjo tristopenjske rakete.

Telegrami

FRANCOSKI POSTARJI STRAJKAJO — PARIZ. Širom po Franciji so poštni uslužbenci organizirali dvodnevno stavko. Stavkajo pripadniki vseh velikih sindikalnih organizacij v protest proti nizkim plačam in čedalje težjim delovnim pogojem v poštni, telefonski in telegrafski službi.

URAGAN — KALININGRAD. Območje Kaliningrada v zahodni Rusiji je zajel v torek močan uragan, ki je povzročil veliko materialno škodo. Precejšnjo škodo je pretrpelo tudi mesto samo. Človeških žrtev ni bilo.

JAPONSKI SOCIALISTI V BOLGARIJI — SOFIJA. Sem je prispela delegacija socialistične stranke Japonske pod vodstvom člana centralnega odbora Šičira Macumota. Delegacija je gost centralnega komiteja bolgarske KP.

SESTANEK TONČIĆ—BEŠEV — SOFIJA. Avstrijski zunanji minister Lujo Tončić-Sorinj se je včeraj v Sofiji sešel z bolgarskim zunanjim ministrom Ivanom Baševom. Pogovarjala sta se o avstrijsko-bolgarskih odnosih. Minister Tončić-Sorinj spremlja avstrijskega kanclerja Klausa na uradnem obisku v Bolgariji.

MARŠAL ZAHAROV KONČAL OBISK — PARIZ. Načelnik generalnega štaba oboroženih sil Sovjetske zveze maršal Zaharov je včeraj odpotoval iz Pariza v Moskvo. V Franciji se je mudil 10 dni na povabilo načelnika generalnega štaba francoskih oboroženih sil generala Ailereta.

JAPONSKI PREMIER NA FILIPINIH — MANILA. Japonski ministrski predsednik Eisaku Sato je prispel z Nove Zelandije na Filipine, kjer bo ostal tri dni na uradnem obisku.

NOVA IRANSKA VLADA — TEHERAN. Premier Hoveida je predložil iranskemu šahu Pahlaviju seznam nove vlade. V njej je pet novih ministrov. Večina dosedanjih ministrov je ostala tudi v novi vladi, katere seznam bo Hoveida danes predložil iranskemu parlamentu.

STAVKA — RIM. Okrog 350.000 delavcev italijanske lesne industrije je včeraj organiziralo enodnevno stavko, s katero so podkrepili zahtevo po zvišanju mezd z novimi delovnimi pogodbami.

REVOLUCIONARNO GIBANJE NAJ BI REORGANIZIRALI — PEKING. Centralni kitajski organi so se uradno izrekli za temeljno reorganizacijo sistema »množičnega revolucionarnega gibanja«, ki se je razvilo na Kitajskem med kulturno revolucijo.

»KOSMOS 183« — MOSKVA. V Sovjetski zvezi so včeraj izstrelili še en umetni satelit »Kosmos 183«. Opremljen je z instrumenti za analiznje preučevanje vesoljskega prostora.

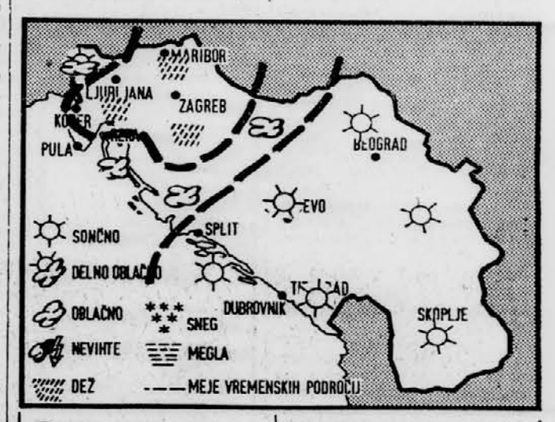
ODPUSTI V GRČIJI — ATENE. Grški vojaški režim je izdal dekret o novih odpustitvah »nelojalnih univerzitetnih profesorjev«. Dekret je prizadel že nekaj profesorjev v Atenah.

PROBLEM SELITVE STROKOVNEGA KADRA — NEW YORK. Gospodarski odbor generalne skupščine je z aklamacijo sprejel resolucijo, ki nalaga generalnemu sekretarju U Tantu, da za prihodnje zasedanje pripravi temeljito analizo o tem, kako se seli strokovni kader v industrijske države.

Pa še to:

ČRNI HUMOR — Strokovnjaki črnega humorja trdijo, da ima Jugoslovan za 33 % več možnosti, da vanj udari strela, kakor da zadene premijo na loteriji. V Jugoslaviji namreč v enem letu umre 75 ljudi, ker je vanje udarila strela, medtem ko izžrebajo samo 52 premij.

Vreme 18. oktobra 1967 ob 13. uri

Temperatura

	ob 07	13
Ljubljana	14	11
Planica	10	13
Rnik	15	11
Maribor	18	11
Slovenj Gradec	11	10
Celje	15	11
Novo mesto	11	11
Koper	18	16
Kredarica	3	1
Reka	16	16
Pulj	15	21
Split	15	24
Dubrovnik	15	23
Zagreb	15	11
Beograd	12	18
Sarajevo	5	24
Titograd	14	24
Skopje	8	25
Celovec	10	13
Gradec	7	13
Dunaj	11	15
Milano	16	25
Genova	21	22
München	8	10
Zürich	7	11
Benetke	16	18

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Hladna fronta je prešla naše kraje in se umika proti jugovzhodu. Iznad srednje Evrope proti Balkanu doteka hladnejši zrak.

NAPOVED ZA ČETRTEK:

SLOVENIJA:

Ponoči večje razjasnitve, čez dan deloma sončno. Zjutraj in dopoldne bo po kotlinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo na Gorenjskem okoli 0, drugod med 3 in 7, v Primorju 12, najvišje dnevne med 15 in 20 stopinjami C. Burja na Primorskem bo popustila

JUGOSLAVIJA:

Spremenljivo do pretežno oblačno, vmes predvsem v vzhodnih krajih padavine.

VODA:

Koprski zaliv 21 stopinj C.

Vi, ki želite kalorično obrok – to vam nudijo različne vrste topljenega sira.

Potrošniki!
Za pripravo hladnih jedi in obrokov je »Zdenka« sir nenadomestljiv
tudi danes

zdenka

V nekaj vrstah

NOVO MESTO

Novi knjižnici — Za novomeški občinski praznik bodo v Šmihelu in Birčni vasi odprli novi ljudski knjižnici.

CELJE

Potovanje na Grönlandijo — V okviru četrtkovih večerov, ki jih prireja celjska delavska univerza, bo v četrtek, to je danes, ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma govoril Tone Fornezzi o svojem potovanju, ki ga je opravil s kolegom.

LJUBLJANA

Preskrbovalno omrežje — Na seji odbora za preskrbo pri ljubljanskem mestnem svetu so med drugim tudi govorili o preskrbovalnem in obrtnem omrežju mesta ter odpiranju novih delovnih mest. Pravijo namreč, da bo imela Ljubljana do leta 1970 že kakih 250.000 prebivalcev. Če že zdaj ne bodo začeli namensko koncentrirati kapitala na mestnem nivoju za postopno kritje razvojnih potreb, se lahko pripeti, da bo Ljubljano razvoj prehitel.

Devize in turisti — Od januarja do konca avgusta je število nočitev na ljubljanskem območju ostalo približno na enaki ravni kot lani, čeprav je bilo gostov za 3 odst. več. Kaže pa, da postaja izletniški turizem zelo zanimiv, saj so tuji turisti porabili za nakup blaga in za druge storitve kakih 5 milijonov 500 tisoč Sdin, medtem ko so lani porabili le nekaj več kot 4 milijone Sdin. Tudi razne kulturne prireditve si je letos ogledalo več turistov kot lani.

MARIBOR

Obisk — V torek je prišla v Maribor skupina predstavnikov muzeja iz Siska. Obiskali so umetnostno galerijo, muzej narodne osvoboditve itd. Iz Maribora so šli v Ptuj, kjer so si tudi ogledali nekatere kulturne ustanove in znamenitosti.

Čajanka za goste iz Kraljeva — Na poti skozi Maribor v Auschwitz je bila skupina približno petdesetih fantov in deklet iz Kraljeva. V ponedeljek zvečer so jim pripravili sprejem in čajanko s kulturnim programom.

Zdravstveni delavci — Včeraj je odpotovala v Gradec skupina članov sveta zdravstvenega centra federacije, ki se je v Mariboru udeležila dvodnevnega posvetovanja. Naši zdravstveni delavci so si v Gradcu ogledali bolnišnico, zlasti pa nov kirurški oddelek za srčne operacije.

Kostanj — Včeraj je Povrtnina znižala ceno jedilnemu kostanju od 160 na 130 Sdin kilogram. Dobili so tudi novo pošiljko ekvadorskih banan. Prodajajo jih po 490 starih dinarjev kg.

Tekmovanje šoferjev — Na medrepubliškem tekmovanju šoferjev je zmagala ekipa iz TAM, ki je bila najboljša v spretnosti vožnji in v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Ker je bila ta ekipa organizator tekmovanja, se je odpovedala nagradi za prvo mesto v korist drugouvrščene ekipe.

ROGATEC

Pridobitev gasilcev — Gasilci v Rogatcu so minulo nedeljo dobili orodno vozilo, za katerega so dali več kot milijon S dinarjev, drug denar pa so prispevali še krajevna skupnost, šmarsko gasilsko društvo, podjetje »Plastika« in posamezni občani. Na majhni slovesnosti je govoril predsednik občinske gasilske zveze Šmarje pri Jelšah.

ZAGORJE

Gostovanje — Na povabilo zagorske glasbene šole je te dni prišla gostovat kulturnoumetniška skupina »France Prešeren« iz Ljubljane. Mladi izvajalci so za baletno pantomimo želi priznanje.

KRANJ

Kostanj — Pravijo, da je na Gorenjskem letos kostanj zelo dobro obrodil. Je debel, kakor že ni bil vrsto let.

JESENICE

Zaprta objekta — Novi Tičarjev dom na Vršiču in hotel »Erika« v Kranjski gori so zaprli 15. oktobra. V »Eriki« bodo do 29. novembra opravili nekatera nujna dela, Tičarjev dom pa so zaprli zaradi bližnjega snega.

KOPER

Drevo v cvetju — Eno redkih dreves, ki poleti dela senco kopalcem v Žusterni pri Kopru, je te dni razcvetelo. To je divji kostanj. Stevilni popki že silijo v listje, drugi pa so čisto smolnati.

AJDOVŠČINA

Dom upokojencev — Novembra se bodo začela prva dela pri zidanju doma upokojencev. Dom bo ob Goriški cesti v Ajdovščini. V njem bodo v pritličju družabni prostori, v dveh nadstropjih pa bo 10 družinskih stanovanj za upokojence, zlasti za borce v NOV. Stavba bo stala več kot 100 milijonov Sdin.

NOVI DOM GASILCEV — Ta v Nazarju je tudi z arhitektonskega vidika novost za podeželje. Dom, ki so ga odprli minulo soboto, je delo inž. arch. Jožeta Didka, zgrajen pa je iz montažnih elementov. Foto: F. Krivec

GOBE — Dolgotrajna suša je zavrla poletno rast gob, zato so v toliko bolj pognale iz zemlje potem, ko je jesenski dež dodobra premočil izsušeno zemljo. Poznavalci trdijo, da so zato najprej zrasle »pšeničnice«, to je gobe, ki običajno zrastejo, ko je zrelo žito, za njimi pa rinejo iz zemlje pravi »ajdovčki«. Nabiralci (teh je zlasti ob nedeljah na tisoče) so letos prišli na svoj račun. Razen tega, da gre veliko gob v kozarce, jih narezane tudi suše in v ta namen uporabijo vsako desko ali drug predmet, kot kaže naš posnetek.
Foto: P. Romanič

Rudi Hribar

V Preboldu, revolucionarnem žarišču Savinjske doline, na prizorišču Kačevega »Moloha« se je pred devetinpedesetimi leti rodil rudarski sin Rudi Hribar. Kot vsi Hribarjevi, se je tudi Rudi zgodaj odločil za revolucionarno pot proti izkoriščanju in krivicam, ki jih je tudi sam krepko občutil. Leta 1932 je bil sprejet v KPJ in že leto pozneje, star komaj 25 let, je bil obsojen na tri leta robije v Sremski Mitrovici. Sodeloval je pri sloviti gladovni stavki in se vrnil prepričan marksist. Kot sekretar celice je ponovno moral v zapor, po izpustitvi se je še bolj posvetil partijskemu delu. Bil je sekretar mestnega komite-

RUDI HRIBAR, ko je bil na robiji.

ja, a leta 1941, pred razpadom stare Jugoslavije, so ga internirali v Ivanjici.

Ko je bila 20. julija 1941 ustanovljena prva celjska četa, je bil Rudi Hribar s svojo ženo v njenih vrstah. Bolan se je po razbitju čete prebil čez mejo, vstopil v Gorjanovo četo in z njo v Dolenjski odred. Leta 1942 so ga v Suhi krajini ujeli Italijani. Dvaindvajset let ječe so mu dosodili in ga poslali v Castel Franco. Ob kapitulaciji Italije ni imel sreče, da bi ušel, to pa se mu je posrečilo leta 1944. Pobegnil je iz Duisburga v domovino. Najprej je bil v kokrškem odredu, pozneje na Štajerskem vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge tako v političnih, oblastnih in gospodarskih organizacijah. Kot vdan, skromen in razgledan človek si je pridobil spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so ga poznali.

V Preboldu, kraju, kjer se je razvijalo tako tesno tovarištvo med pokojnim Rudijem in herojem Slavkom Slandrom, kjer je preživljal prezgodnji večer svojega življenja in dotrpel hudo bolezen, lega tudi k zadnjemu počitku, kot zadnji predvojni revolucionar iz hiše Hribarjev.

Radgonski lovci so se osamosvojili

GORNJA RADGONA, 17. okt. — Tu so se sestali predstavniki lovskih družin radgonske občine, da bi razčistili nekatera odprta organizacijska in druga vprašanja lovstva v tej komuni. Za uspešnejši nadaljnji razvoj lovstva, ki pomeni zaradi vse bolj množičnega prihajanja tujih lovcev, zlasti Italijanov, v bogata lovišča ob Muri tudi čedalje pomembnejši vir deviznih dohodkov, so sklenili predlagati občinski skupščini, da bi ustanovila lovski sklad.

Predstavniki lovskih družin so zaradi pomanjkljivega sodelovanja z medobčinsko organizacijo sklenili izstopiti tudi iz pomurske lovske zveze. B. B.

ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC

Prihodnje leto prvikrat brez izgube?

Manjši lom in boljše temper peči so osnova za urejenost v Inisu

Letošnja količinska proizvodnja v tovarni stekla »Inis« v Novem mestu je še 5 odstotkov pod planom, čeprav je v primerjavi z lanskim letom povečana za 30 odstotkov. Lom so zmanjšali od 60 na 40 odstotkov. Ker je normalen lom 25 odstotkov, bo tovarna tudi letos poslovala z izgubo, za katero računajo, da bo letos dosegla približno 300 milijonov. To so osnovni podatki o letošnjem poslovanju novomeških steklarjev.

Zaradi slabe kvalitete šamotnih šob so poljski dobavitelji plačali 180.000 dolarjev, vendar pa so šobe gazirale — steklo je imelo mehurčke, in v novomeški steklarni so morali vse napake v proizvodnji odpraviti, če so hoteli vleči tako steklo, kot so ga nameravali.

Na osnovi sanacijskega programa so po lanskih 640 milijonih izgube letos začeli najprej rekonstruirati temper peči. Namesto tekočega goriva so začeli v eni peči uporabljati propan — butan, ki se je dobro obnesel. Po programu bodo še letos zgradili novo temper peč in plinsko postajo ter rekonstruirali sedanje dve temper peči.

Prva faza rekonstrukcije, za katero so vsa dinarska sredstva že zagotovljena, bo stala 370 milijonov starih dinarjev. To pa je seveda nujno, saj morajo v Inisu tehnologijo proizvodnje spraviti na tako raven, kot je bilo predvideno v projektu. Podjetje zdaj realno računa, da bo to doseglo, ker je proizvodno tehnologijo tako uredilo, da nima večjih problemov pri proizvodnji stekla debeline 2 do 6 milimetrov v vseh kvalitetah, ki jih da forceault sistem. K temu pa so razen rekonstruirane temper peči močno pripomogli predvsem strokovnjaki iz Pančeva, saj je bilo v septembrski proizvodnji že 55 odstotkov stekla B kvalitete, kar je za 20 odstotkov več, kot so garantirali poljski dobavitelji.

Da se izboljšuje kvaliteta stekla, kaže tudi prodaja: medtem ko so v prvih sedmih mesecih uspeli prodati le eno tretjino proizvodnje, pa v zadnjem času prodajajo že tudi zaloge. Na osnovi sklenjenih pogodb z domačimi in tujimi kupci računajo, da bodo do konca leta uspeli prodati večino zalog. Za prihodne leto so Novomeščani sklenili več pogodb z Italijani in Amerikanci, prav zdaj pa navezujejo še stike v Avstriji in Franciji, tako da računajo, da se bo prihodnje leto odnos med prodajo na domačem in tujem trgu povečal v prid slednjemu. Letos bodo na tujem trgu prodali približno 20 odstotkov proizvodnje.

Kljub dobrim rezultatom kar zadeva kvaliteto stekla pa zaradi nerešene tehnologije po količini proizvodnja še ne dosega projektiranih kapacitet. Osnovni vzrok je še vedno visok lom stekla, čeprav so ga od lanskih 60 letos zmanjšali na 40 odstotkov. Ker je lom osrednji faktor rentabilnosti, podjetje še vedno posluje z izgubo. V zvezi z realizacijo sanacije podjetja je Inis sklenil pogodbo o tehničnem in poslovnem sodelovanju z eno zahodnih tvrdk, ki se je obvezala, da bo uredila tehnologijo na tako visoki stopnji, kot jo imajo v zahodnoevropskih državah. Obvezali so se, da bo lom zmanjšan na 10 odstotkov, kar bo postavilo podjetje na višji nivo ekonomičnosti, kot sta predvidevala investicijski in sanacijski načrt. Po teh načrtih se bo kvaliteta tako izboljšala, da bodo naredili celo 20 odstotkov stekla A kvalitete, ki ga v Jugoslaviji izključno uvažamo.

Vsi ukrepi seveda stremijo za tem, da bi proizvodnjo dvignili do take mere ekonomičnosti, da bi poleg pokritja vseh proizvodnih stroškov lahko odplačali kredite in ustvarili sklade. Če bo podjetju še letos uspelo dobiti devizna sredstva, potem računajo v »Inisu«, da bo poslovno leto 1968 prvo poslovno leto, ki ga bo novomeška steklarna sklenila brez izgube.

J. SPLIHAL

Priznanja gozdarskim delavcem

Kolektiv združenega gozdarskega in lesnega podjetja GLIN Nazarje je minulo soboto podelil 125 članom kolektiva GG spominska darila za njihovo 15-letno službovanje v gozdarstvu. Dolgoletni sodelavci so prejeli ročne ure in na priložnostni slovesnosti znova obudili spomine na skupne napore, ki so jih v minulih letih vlagali v razvoj gozdarstva v Zgornji Savinjski dolini. K.

Sindikat o zdravstveni službi

MOZIRJE, 18. okt. — Na današnjem posvetovanju predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov so razpravljali o reorganizaciji zdravstvene službe in o razpisu dopolnilnega prispevka za kritje izgube v socialnem zavarovanju.

Živahno so razpravljali zlasti o iskanju najustreznejših rešitev pri reorganizaciji zdravstvene službe. Udeleženci so obravnavali projekt, ki ga je pripravil center za zdravstveno službo v Celju in ki vsebuje predlog, po katerem naj bi se celotna zdravstvena služba celjskega območja enotno reorganizirala v okviru enega zdravstvenega doma. Stališče zunanjih, obrobnih zdravstvenih domov pa vsebuje predloge po ustanavljanju več samostojnih zdravstvenih domov.

Predstavniki sindikata so poudarili, da je doslej zdravstvena služba urejala le obrobne probleme, ne pa ključnih vprašanj, kot je na primer dupliranje in smotrnost specialističnih ambulant. Tu so navajali celjski primer, kjer je specializirana ambulanta v bolnišnici in enaka tudi v zdravstvenem domu.

Ob vprašanju razpisa izrednega dopolnilnega prispevka za kritje izgub socialnega zavarovanja so bili mnenja, naj bi v okviru republike naredili vse, da teh izgub v bodoče ne bi bilo.

J. S.

CELJE

Tudi »Matico« bodo prenovili

Največjo celjsko mesnico »Matica« v Stanetovi ulici so te dni zaprli, ker bodo lokal v celoti prenovili in ga preuredili v še bolj funkcionalnega. Kot nadomestilo za »Matico« je bila nasproti tržnice urejena nova manjša mesnica. Razen dveh so vse mesnice v mestu last obrata »Mesnine« kmetijskega kombinata Zalec. F.

Povpraševanje za večjimi stanovanji

Še pred meseci so v Celju najbolj šla v promet manjša stanovanja, ki so jih podjetja zidala za tržišče, vtem ko je sedaj glede tega prav obratno. Manjša, zlasti enosobna stanovanja so ostala delno neprodana. Spričo tako naglih sprememb v povpraševanju so v gradbenih podjetjih v skrbeh z odločitvijo, katerih stanovanj naj zidajo več. K.

Zemunski šolarji v Celju

CELJE, 18. okt. Včeraj je na obisk prvi osnovni šoli v Celju prišla skupina učencev in prosvetnih delavcev osnovne šole »Goce Delčev« iz Zemuna. V gosteh bodo ostali tri dni ter si medtem ogledali mesto, prav tako pa tudi nekatere okoliške zgodovinske in kulturne znamenitosti. Gre za tradicionalno sodelovanje učencev in prosvetnih delavcev obeh šol, ki traja že osmo leto. Vsako pomlad odpotuje v Zemun skupina celjskih pionirjev in vsako jesen jim njihovi zemunski vrstniki vrnejo obisk. Medtem ko otroci sklepajo nova prijateljstva ter spoznavajo kraje in ljudi, pa prosvetni delavci izmenjujejo poklicne izkušnje.

I. B.

Nobene sledi za malo Ireno

Obširna preiskava poteka v več smereh

MARIBOR, 18. okt. Organi javne varnosti v Mariboru in postaje milice v Slovenski Bistrici in drugih krajih Slovenije in Hrvatske nadaljujejo z iskanjem skrivnostno izginule šestletne deklice Irene Gajšek iz Spodnje Ložnice 17.

Kot smo že poročali so Gajškovi poslali Ireninemu očetu Rudolfu v Nemčijo drugo brzojavko in ga prosili, naj pojasni nekatere nejasnosti iz svoje prve brzojavke. Sedaj je prispela druga brzojavka iz Düsseldorfa, v kateri Rudolf sporoča: »Pavla je pri meni. Irena se je morda izgubila v gozdu.« Tudi to sporočilo ni preiskovalnim organom pomagalo pri njihovih prizadevanjih, da bi odkrili resnico o izginotju deklice. Po drugi strani pa to pomeni, da je žena Pavla pri njem v Düsseldorfu. Pred meseci je namreč sporočil Gajškovim v Spodnjo Ložnico, da ga je žena zapustila.

Preiskovalni organi še nadalje poizvedujejo o prodajalcih preprog, saj ne smejo izključiti nobene možnosti, ki bi jih lahko pripeljala bliže k cilju. Ponovno so namreč dobili obvestilo, da so nekega preprogarja s punčko svetlih las videli v okolici Hrastnika. Znano je, da so preprogarja s podobno punčko videli kmetje tudi v okolici Stranic. Po zadnji očetovi brzojavki je izključeno, da bi punčko odpeljala njena mati kot so nekateri predvidevali. Sploh pa se širijo v zvezi z izginotjem deklice razne neresnične vesti.

Preiskovalni organi so obiskali tudi sorodnike punčkine matere v Ločah, Lipoglavu, Rušah, Ptuju in na dveh krajih v Mariboru. Celotna preiskava je doslej potekala v več smereh z namenom, da bi zbrali čimveč podatkov za nadaljnjo preiskavo.

Ljudje v Spodnji Ložnici in v okolici se še vedno niso pomirili. Še vedno namreč obstaja možnost, da je deklico kdo ugrabil in jo odpeljal s seboj. Po drugi strani pa dosedanja preiskava ne more izključiti možnosti zločina. Uprava javne varnosti poziva vse občane, da sporočijo najbližji postaji milice vse, kar bi lahko omogočilo odkritje izginule šestletne deklice Irene.

M. K.

Akcija »Varnost v nočnem prometu«

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). — Pred dnevi se je na vseh avtomobilskih cestah v Hrvatski začela preventivna vzgojna akcija »Varnost v nočnem prometu«, ki bo trajala do decembra.

V tem času bodo strokovne skupine prometne milice, AMZ Hrvatske, zveze združenj voznikov in avtomehanikov v sodelovanju z zavarovalnicami dežurale ponoči na cestah. Namesto izrekanja kazni bodo popravljale pokvarjene žaromete, preizkušale učinkovitost zavor in opravljale druga popravila, za kar bodo vozniki plačali samo 5 novih dinarjev. Pregledana vozila bodo zaznamovali s posebnimi svetlečimi nalepkami. Vozniki bodo brezplačno dobili tudi knjižico z navodili za nočno vožnjo.

Prireditelji te akcije bodo v tem času organizirali tudi več predavanj in predvajanja filmov o varnosti v nočnem prometu.

Z bencinom ga je polil in zažgal

JESENICE, 18. okt. — Ko sta se včeraj ob 13.50 v garderobi železarne na Jesenicah srečala 34-letni Peter Razpet in 44-letni Matija Klinar, oba doma z Jesenic, je Razpet, ki je s seboj prinesel steklenico bencina, nalil bencin v kozarec in z njim polil Klinarja po glavi. Potem je prižgal vžigalico in jo vrgel v Klinarja, katerega so takoj zajeli plameni. Nekaj bencina se je razlilo tudi Razpetu po rokah in se vnelo. Obema so na pomoč takoj priskočili ostali delavci, ki so bili v garderobi in ju pogasili. Klinarja, ki je opečen po glavi, so morali odpeljati v bolnišnico, dočim so Razpetu, ki se je opekel le po rokah, nudili zdravniško pomoč kar v obratni ambulanti v železarni. Do sedaj še niso ugotovili, zakaj je Razpet polil Klinarja z bencinom in ga zažgal. D.

Trčenje petih avtomobilov

Na srečo nesreča pri Brezovici ni terjala človeških žrtev

LJUBLJANA, 18. okt. V Lukovici pri Brezovici sta se danes ob 5.35 silovito zaletela tovornjak s priklopnikom in avtobus. Oba avtomobila je zaneslo, tako da sta zavozila s ceste, avtobus pa je med tem zadel še tri osebne avtomobile. Osem ljudi je bilo ranjenih, vendar le eden huje. Škode pa je za nekaj manj kot 9 milijonov S dinarjev.

Ko se je zgodila nesreča, še ni deževalo. Voznik tovornjaka s priklopnikom italijanske registracije 23-letni Karlo Maglica, drugače naš državljan in zaposlen v Italiji, je pripeljal z Vrhnike proti Ljubljani. V Lukovici je zavozil na levo proti sredini ceste in s tem zaprl pot avtobusu beograjske registracije, ki ga je vozil 39-letni Svetozar Bundalo. Avtomobila sta zadela drug drugega s stranmi. Oplazila sta se tako silovito, da sta oba šoferja izgubila oblast nad vozili, ki ju je začelo zanašati. Tovornjak s priklopnikom je zavozil na levo in obstal na useku. Tudi avtobus je zapeljal na svojo levo stran in trčil najprvo v »prinz 110«, ki je vozil za tovornjakom, potem pa še v »škodo« in »fičko«, ki sta pripeljala za »prinzem«. Avtobus se tudi še po teh treh trčenjih ni ustavil, podrl je živo mejo na levi strani ceste in zavozil v sadovnjak, kjer je polomil več dreves.

Tako potniki v avtobusu, kot tisti, ki so se peljali z osebnimi avtomobili, so imeli res srečo. Huje ranjen — (zlom stegnenice) je le potnik iz avtobusa 41-letni Tomislav Šimunovič iz Zagreba. Njegova žena Marija in 25-letni Jože Paderčič iz Ljubljane, ki sta bila tudi v avtobusu, sta bila lažje poškodovana. Lažje ranjeni so bili tudi šofer avtobusa, pa Zdenko Bilaundžič, ki je vozil »škodo«, njegova žena Marija in 17-letni sin Boris, je nekaj prask pa je dobila Ana Milek, ki se je s svojim možem peljala v »fičku«. Vsi, ki so se peljali s »prinzem« — vozil ga je Ivo Leban, so ostali nepoškodovani. Tudi voznik tovornjaka ni bil ranjen.

Po nesreči je Karlo Magica povedal miličnikom, da so ga zmotile luči avtobusa, ki je pripeljal naproti (bil je namreč še mrak) in da se je moral umakniti avtomobilu, ki je bil parkiran na desni strani ceste na pasu za počasni promet ter je zato zavozil na levo stran.

K. D.

Z mopedom v osebni avto

LJUBLJANA, 18. okt. — Na cestah v Sloveniji se je včeraj zgodilo 28 prometnih nesreč, v katerih je bilo 10 ljudi hudo ranjenih, 15 pa jih je dobilo lažje poškodbe. Škode je bilo za 49 tisoč N dinarjev. Pet nesreč se je zgodilo zaradi izsiljevanja prednosti, štirim je botrovala vinjenost, po tri pa so se zgodile zaradi prehitre vožnje ali neprevidnega prehitevanja.

Včeraj nekaj po 17. uri se je peljal iz Zidanega mosta v Celje mopedist 29-letni Vladimir iz Udmata. Ko je pripeljal do Laškega, je privozila naproti z osebnim avtomobilom celjske registracije 40-letna Karolina Pušnik, ki je tik pred mopedistom zavila na levi cestni odcep in tako Jovanu zaprla pot. Zaradi kratke razdalje se ji mopedist ni mogel ogniti in se je močno zaletel v avtomobil ter padel. Pri padcu in od udarca je Jovan dobil pretres možganov in druge poškodbe. Ponesrečenca zdravijo v celjski bolnišnici. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na 2 tisoč N dinarjev.

Kazen za dva roparja

MARIBOR, 18. okt. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo Stanislava Figeka na 1 leto 8 mesecev strogega zapora, Franca Flisa pa na enotno kazen 1 leto 1 mesec strogega zapora. Pri izreku kazni je sodišče Flisu preklicalo pogojno kazen 3 mesecev zapora zaradi tatvine.

Sodišče je ugotovilo, da sta letos poleti v Slovenski Bistrici napadla Jakoba Coha in ga udarila v trebuh tako, da se je le-ta zvrnil v obcestni jarek. Potem sta mu odvzela 77.800 S din in z denarjem pobegnila. Pred tem sta bila z oškodovancem v gostilni. Ker je Coh zamudil avtobus, sta mu natvezila, da ga bosta odpeljala s svojim avtomobilom, ki ga pa sploh nista imela. M.

Vrsta vlomov v eni noči

CELJE, 18. okt. — V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci poskusili vlomiti v vrsto blagajn v Stanetovi ulici. Najprej so poskušali vlomiti v samopostrežno trgovino Center. Tu se jim je posrečilo s stranskih vrat odstraniti pločevino, vendar jim je vlom preprečila železna ograja. — Nato so poskusili vlomiti v poslovalnico Elektrotehne. Z izvijačem so odtrgali železni pokrov kjučavnice, vendar vrat niso mogli odkleniti. Nekaj stavb naprej so vlomili v prostore kmetijske apoteke. V notranjost se prišli skozi dvoriščno okno. Poskusili so vdreti v registrsko blagajno, vendar je niso mogli odpreti. Nekaj več sreče pa so imeli pri naslednjem vlomu. Skozi prezračevalno dvoriščno okno so prišli v delovne prostore krojaške delavnice Elit, kjer so odprli ročno blagajno in ukradli 840 din. Kot smo zvedeli, so vlomilcem že na sledi.

J. S.

Pad „Čebelice“ še uganka

Vzroka nesreče niso mogli zanesljivo ugotoviti

LJUBLJANA, 18. okt. Vzroki hude letalske nesreče, ki se je pred kratkim zgodila v Srbiji in pri kateri je izgubilo življenje osem članov kolektiva Hidromontaže iz Maribora, je še vedno uganka. Strokovnjaki, ki so kmalu po nesreči prišli na kraj, kjer se je zrušila nesrečna »Čebelica«, niso mogli ugotoviti zanesljivega vzroka. Zaradi strašnega udarca v pečino planine Stol so od vseh pomembnih naprav v letalu, ki bi pripomogle k ugotavljanju vzroka nesreče, našli samo smerokaz in zemljevid Jugoslavije. Višinometra, kazalca za pritisk in letalskega dnevnika niso našli.

Vendar pa je bilo strokovnjakom takoj jasno, da je letalo zgrešilo smer. S službene karte pilota Vilija Tomašiča, na kateri je bila natančno vpisana pot letala, je bilo razvidno, da bi se moralo letalo, ko je priletelo iz Kladova, obrniti nad vasjo Crnjake proti Beogradu. Toda iz nepojasnjenih razlogov je letalo nadaljevalo svojo pot v jugozahodni smeri je 14 km in se šele potem obrnilo proti severozahodu. Domnevajo, da je pilot mislil, da je na mestu, ki je predvideno za spremenitev smeri proti Beogradu in je zato takoj obrnil letalo proti visokemu grebenu planine Stol, ki je bila v času nesreče v megli in oblakih.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako se je moglo to zgoditi izkušenemu pilotu, ki je do tedaj imel za seboj več kot 1.500 ur letenja in to na reakcijskih letalih vojaškega letalstva. Pilot Tomašič je tudi z letalom AN-14 letel že 40 ur, poleg tega pa mu je bila pot Maribor — Beograd—Kladovo in obratno dobro znana, ker je letel že trikrat.

Menijo, da bi letalo v slučaju okvare zaradi posebne konstrukcije lahko prisilno pristalo na katerikoli njivi, ker je v času, preden se je zrušilo, letelo nad ravnino. V preiskavi so prav tako ugotovili, da je motor v redu delal, kar so sklepali po tem, da so propelerji delali, kar se je videlo tudi na pečini, kamor se je letalo zaletelo.

V Kladovu je letalo povsem normalno vzletelo kljub temu, da je letališče brez osnovnih priprav. Vse drugače bi bilo, če bi letališče imelo radijsko zvezo. Domnevajo, da v tem primeru ne bi prišlo do tragedije. Na žalost letalo tudi ni bilo v beograjski coni, da bi pilot lahko imel stik s kontrolo letenja na surčinskem letališču.

Kakor navaja »Vjesnik u srijedu« je pilot Vili Tomašič telefonsko obvestil dežurne uslužbence za nadzorstvo letenja na beograjskem letališču, da bo »Čebelica« vzletela »z divjega letališča« v Kladovu ob 13.30. Za izginulo letalo, bi lahko zvedeli že v torek popoldne, a ne šele v sredo zjutraj, če bi se dežurni uslužbenci pozanimali za let »Čebelice«.

Poleg tega navajajo, da je k nesreči delno pripomogel tudi veter, ki je v času nesreče pihal v Kladovu 30 km na uro, in sicer »v hrbet« letala. Domneva, da se je pilot uštel pri računanju, ker ni upošteval hitrosti vetra, je verjetnejša. Lahko, da pilot sploh ni vedel, s kakšno hitrostjo je pihal veter, kajti v preiskavi niso mogli ugotoviti, če so vse naprave v redu delovale. Dejstvo je, da je na določeno mesto, kjer bi se moralo obrniti, letalo prišlo prej kot pa bi bilo potrebno v normalnih okoliščinah. Zato je najbrž pilot nadaljeval pot v tej smeri in se pri tem zanesel na svojo uro.

Zakaj tako?

Neveljavna vozniška dovoljenja

Večini voznikov, ki so pred leti dobili vozniška dovoljenja z veljavnostjo do aprila 1966. leta, je veljavnost dovoljenj že potekla. Ko so leta želeli v pristojnih uradih podaljšati, so jim ponavadi dejali, da to ni potrebno, ker bodo izdana nova vozniška dovoljenja. Toda na nova dovoljenja vozniki še zmerom čakajo.

Na naših cestah voznikom to dejstvo ne povzroča kdove kakih nevšečnosti, saj prometni varnostni organi še kar z razumevanjem upoštevajo tolikšno kasnitev z novimi dovoljenji. Zato pa je tem neprijetneje za voznika osebnega avtomobila, kadar se z neveljavnim prometnim dovoljenjem pojavi pred prometnimi organi v kaki tuji državi. Zadostuje manjši prekršek, (spregled prometnega znaka, nepravilno parkiranje ipd.), pa se znajde neveljavno prometno dovoljenje jugoslovanskega državljana v prometnikovi roki. Torej nova nevšečnost. Vozniku je ob tem toliko neprijetneje, ker mora razlagati in prepričevati stražnika, (če zna jezik), da je neveljavno vozniško dovoljenje veljavno. Takoj je na kocki voznikova poštenost. Kadar prepričevanje o veljavnosti ne zaleže, mora voznik celo na policijsko postajo, pač odvisno v kakšne roke »padeš«.

Nedvomno tudi ta dejstva opozarjajo pristojne organe, naj pohitijo s pripravami za izdajo novih vozniških dovoljenj. Vsa zadeva okrog tega se le malce predolgo vleče.

F. KRIVEC

12 BRILJANTNIH PRSTANOV V 1 LETU DARWIL ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

KONJSKI ŠPORT

Cimerman z Elanom – balkanski prvak

ZAGREB, 18. okt. — V Zagreb se je danes vrnila jugoslovanska reprezentanca, ki je na balkanskem prvenstvu v preskakovanju zaprek zasedla 3. mesto za Romunijo in Bolgarijo. Med posamezniki se je med našimi nazbolj izkazal Radosav Cimerman iz Zagreba, ki je s konjem Elan osvojil balkansko prvenstvo. Drugi naši reprezentanti se niso odrezali najbolje.

Tekmovanje je bilo od sobote do ponedeljka v sofijskem centru za konjeniški šport.

Pred balkanskim prvenstvom so naši jahači 20 dni gostovali v Turčiji; v Itanbulu je bil Cimerman sedmi, v Ankari pa prvi.

D. VELJANOVIC

STRELJANJE

Trije rekordi

SOFIJA, 18. okt. Na prvem balkanskem prvenstvu v streljanju so jugoslovanski strelci dosegli tri nove državne rekorde v streljanju s standardno MK puško (3 x 20). Prva mesta na prvenstvu in nove rekorde so dosegli članska ekipa (2.245) in mladinska vrsta (1.673) in mladinec Šipek v konkurenci članov (571).

V nadaljevanju strelske balkaniade je v streljanju s puško proste izbire iz trojnega položaja zmagal Bolgar Lazarov — 1116, tretji pa je bil Jugoslovan Paunović — 1101.

NAMIZNI TENIS

Huda konkurenca

BEOGRAD, 18. okt. Več kot 100 najboljših namiznoteniških igralcev in igralk iz 14 evropskih držav bo nastopilo na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije, ki bo od 2. do 4. novembra v Karlovcu. Naši reprezentanti — Korpa, Surbek, Stipančič, Vecko, Čordaš in Marković ter igralke Resler, Pirc, Stojšić, Ječmenica, Srbec in Rot — se bodo pripravljali v Karlovcu od 23. do 31. t.m. Šurbek, Čordaš, Marković, Resler in Pirc bodo od 27. do 29. t. m. igrali tudi na mednarodnem prvenstvu Madžarske v Budimpešti.

Tudi ovca lahko ugrizne

II. kolo na medconskem šahovskem turnirju

SOUSSE, 18. oktobra. Rezultati II. kola: Bolbochan — Gligorić 0:1 (brez igre), Ivkov — Sattles prekinjeno, Matanović — Bovaziz remi, Matulović — Mecking 1:0, Bilek — Larsen 0:1, Barczai — Hort remi, Portisch — Fischer prekinjeno, Mjagmasuren — Byrne remi, Cuellar — Reshevsky 1:0, Sarapu — Gipslis prekinjeno, Kavalek — Geller remi in Štejn — Korčnoj remi. Partija Byrne — Portisch iz I. kola se je končala remi.

Najprej naši: Gligorić je zmagal brez boja, ker Bolbochana ni in ni. Vedo, da je bil že v Rimu, potem pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Se mu je kaj zgodilo? Kakorkoli že, če ga do začetka tretjega kola ne bo, ga bodo črtali, se pravi, da bo vsak igralec imel po en prost dan več. V nasprotnem primeru pa bosta Štejn in Gligorić igrala z argentinskim mednarodnim mojstrom pozneje. Matulović, ki je imel v prvem kolu izredno čast, da so samo njegovo partijo (z Larsenom) prikazovali na demonstracijski deski pred hotelom Palace (tu igralci stanujejo in igrajo), se je za poraz, ki ga čaka, maščeval z lepo zmago nad neizkušenim Meckingom, vtem ko bo Ivkov v nadaljevanju s kmetom več prav gotovo zlomil Kanadčana Sattlesa. Le Matanović nikakor ni mogel, kljub belim figuram, ugnati Tunizijca Bovaziza, tako da naš plan ni bil v celoti izpolnjen.

Da pa ovčice niso vselej ovčice, ampak da znajo včasih tudi dobro ujesti, ni občutil samo Matanović. Američan Byrne je prav tako samo remiziral z Mongolcem Mjagmasurenom, vtem ko je Kolumbijec Cuellar sploh vzel mero Reshevskemu.

Glavni partiji dneva Štejn-Korčnoj in Portisch-Fischer sta imeli točno napovedan razplet. Na eni strani hiter remi, na drugi pa boj, dolg pet ur in še več. Bil je prava poslastica. V dvorezni igri je Bobby prvi prišel do besede in osvojil figuro za dva kmeta. Toda Portisch se ni dal kar tako ugnati in je s svoje strani začel pošiljati projektile proti črnemu kralju. Ob prekinitvi pa so v zapletenem položaju vendarle večje možnosti na Fischerjevi strani. Vsekakor zelo važna partija.

Z 1,5 točke vodijo Korčnoj, Geller in Matanović, vendar jih utegnejo Gipslis, Fischer, Larsen in Ivkov prehiteti.

V tretjem kolu igrata Gligorić in Ivkov med seboj, vtem ko bosta Matanović in Matulović vodila črne figure proti Sattlesu (Kanada) oziroma Bovazizu (Tunizija). Zelo važna pa bo tudi partija Geller-Štejn. Naj spomnimo, da je Štejn doživel edini poraz na zadnjem sovjetskem prvenstvu prav v igri z Gellerjem.

Prekinjene partije

V nadaljevanju prekinjenih partij iz II. kola je Ivkov premagal Sattlesa v 48. potezi, Portisch in Fischer pa sta remizirala; prvi se je brez nadaljevanja dobil igro je brez nadaljevanja dobil igro proti Sarapui, brez nadaljevanja pa se je vdal tudi naš Matulović proti Larsenu v partiji iz I. kola.

Kongres FIDE

BENETKE, 18. okt. — Tukaj se bo jutri začel redni letni kongres mednarodne šahovske federacije (FIDE). Kvalifikacijska komisija, ki je zasedala danes, bo predlagala kongresu, da podeli naslov mednarodnega šahovskega mojstra med drugim tudi Musilu, B. Gligoriću in Vukiću ter igralkama Ljiljakovi in Belamarićevi.

Telesna kultura za vsakogar

Telovadimo ogreti!

Napočil je čas, ko je iz dneva v dan hladneje. Čas, ko je treba zjutraj, ko vstajamo in telovadimo paziti, da se ne bi prehladili. Da ne bo nesporazuma: ne mislimo na prehlad, temveč na tisto stanje, ko so vse mišice ohlajene in nas skoraj zebe. Ohlajeni pa ne smemo delati nekaterih zahtevnejših vaj in tudi ne smemo pod mrzlo prho.

Opozorili vas bomo na pojav nenadnih bolečin v križu, ki vas tako rade napadejo, če telovadite ohlajeni, neogreti. Nekajkrat smo že svetovali, da bi začeli jutranjo telovadbo s pretegovanjem. Pet minut pretegovanja pomeni za človeški organizem najboljši prehod iz ležanja v topli postelji in sploh iz pasivnosti v budnost in telesno aktivnost. Dejansko ne gre samo za pretegovanje, temveč za najrazličnejše premike hrbtenice, za aktivnost, ki deluje delno kot telovadba delno kot masaža. Ameriški zdravnik dr. H. Kraus (avtor znanih testov za moč mišic) uči, da je zmerna in redna krepitev mišic trupa najboljše sredstvo proti bolečinam v križu.

Po pretegovanju v postelji, ki pomeni prehod od pasivnega ogrevanja v aktivno, je treba vstati in nadaljevati z običajno jutranjo gimnastiko in telesno nego. Nekateri pa imajo navado, da sedejo najprej k mizi in pregledujejo časopis. Morda imajo namen, da bi samo naslove pregledali, toda vsebina tega ali onega članka jih pritegne. Tako sedijo le napol oblečeni četrt ure ali pa tudi dlje. Površina telesa se pri tem ohladi. Če začnejo tako ohlajeni s težkimi vajami — včasih zadostuje samo hitra vzravnava iz skljućene drže, jih v hipu neznansko zaboli v križu. Tipično bolečino, ki traja navadno več dni, imenujejo v medicini lumbago. Včasih so bolečine tako hude, da se ne morete vzravnati in hodite skljućeno. Navadno so tudi hude težave pri prehodu iz ležanja v pokočno držo telesa.

Lumbago je znan tudi smučarjem. Če se na žičnici ohladijo in se nato brez ogrevanja spustijo v strmino, jih pri kakem težjem in nenavadnem gibu rado prime.

Opozorili smo hoteli na to, da lahko take in slične težave preprečimo, če skrbimo za to, da ostanemo ogreti. Zato zjutraj nikakor ne smemo sedeti pomanjkljivo oblečeni. Če imamo navado, da vsako jutro telovadimo, storimo to pred branjem časopisa in seveda pred zajtrkom.

Kaj pa telesno utrjevanje — utrjevanje proti mlehkužnosti? Lahko telovadimo brez majice in pri odprtem oknu, vendar le s pogojem, da je telo ogreto. O Fincih je znano, da gredo tudi v zimskem času v domačo parno kopel, kjer je izredno vroče. Tudi je znano, da se sredi potenja drgnejo s snegom ali gredo na zrak, kjer se povaljajo po snegu. Tega pa nikoli ne delajo ohlajeni, temveč prav nasprotno, močno ogreti.

D. U.

Papanicolau - 530 cm

Nov evropski rekord Grka v skoku s palico

CIUDAD DE MEXICO, 18. okt. V nadaljevanju atletskega tekmovanja na predolimpijskem tednu v glavnem mestu Mehike je Grk Papanicolau v skoku s palico dosegel odličen rezultat 5,30 m. To je nov grški in evropski rekord. Dosežek je precej boljši tudi od olimpijskega rekorda, ki ga je v Tokiu dosegel Američan Hansen — 5,09 m.

Papanicolau je poskušal preskočiti letvico tudi na višini novega svetovnega rekorda — 5,38, vendar je v tretjem poskusu, ko je že preskočil to višino, veter porušil letvico.

Polak Piatkowski je bil prvi v metu diska z rezultatom 59,03 m. Svetovni rekorder Danek (ČSSR) je bil šele tretji.

Zmagovalci v drugih disciplinah: 200 m moški: Carlos (ZDA) 20,8, krogla — ženske: Čižova (SZ) 18,11, daljava — ženske: Viscopoleanu (Rom) 6,56 m.

Na telovadnem tekmovanju je zmagala ženska vrsta ČSSR s 375,50, samo 0,20 točke pred SZ. Med posameznicami je prva Kučinskaja (SZ) — 77,10 točke.

Zdravniki so zabeležili tudi že prvi primer »višinske bolezni«. Nigerijski atlet Abidoye se je onesvestil med kvalifikacijskim tekom na 1.500 m. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Po 22 finalnih disciplinah so največ kolajn osvojili športniki SZ — 12, medtem ko imajo športniki ZDA za zdaj samo šest kolajn.

Novo na tujem

LEEDS — Član prve angleške nogometne lige Leeds United je v drugi tekmi I. kola tekmovanja za pokal sejemskih mest premagal luksemburško enajsterico Spora 7:0. Leeds je zmagal tudi v prvi tekmi (9:0). V naslednjem kolu bo Leeds igral z zmagovalcem iz srečanja Partizan (Beograd) : Lokomotiva (Plovdiv).

PORI — V tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je finska ekipa AESET premagala Legijo iz Varšave 6:1 (2:1,2:0,2:0).

NEWCASTLE — Namiznoteniška reprezentanca ČSSR je zmagala nad Anglijo 8:1.

NOTTINGHAM — Nogometna enajsterica Nottinghama je v 1. kolu tekmovanja za pokal sejemskih mest premagala ekipo Eintracht (Frankf.) 4:0 in se uvrstila v II. kolo.

KOŠARKA

Slovenski trenerji v šolski klopi

LJUBLJANA, 17. okt. — Trener državne košarkarske reprezentance Ranko Žeravica je včeraj začel s predavanji na seminarju za slovenske trenerje. V prostorih tivolske dvorane se je zbralo 32 vaditeljev z ljubljanskega področja. Trenerji so se pogovarjali o „jugoslovanski košarkarski šoli, izbiri mladih igralcev, pravkar minulem evropskem prvenstvu in delu slovenske in jugoslovanske trenerske organizacije. Seminar bo trajal tri dni, vsak dan pa si bodo trenerji ogledali tudi nekaj strokovnih filmov. V četrtek se bo podobno posvetovanje začelo tudi v Mariboru za vaditelje iz vzhodne Slovenije.

Meddržavni mladinski turnir v Ljubljani?

LJUBLJANA, 17. okt. — Konja košarkarska zveza namerava skupaj s košarkarsko zvezo Slovenije med novembrskimi prazniki organizirati v Ljubljani meddržavni turnir za mladince. Računajo, da bodo na turnirju nastopile reprezentance Italije, Madžarske, Jugoslavije in Slovenije.

ZKL — MOŠKI

BSK : Olimpija 91:105 (46:53)

Kje napredek in kje zastoj

V ObZTK Žalec mrtvilo v društvih Partizan, živahneje pri ŠŠD

Skupščina občine Žalec je v avgustu poslala ObZTK pismo z vprašajnem »zakaj takšno mrtvilo na področju telesne vzgoje po društvih Partizan, šolah, ŠŠD itd.«

ObZTK Žalec je potem s tem vprašanjem anketirala vsa društva, žal pa niso odgovorila vsa. Še posebno je treba grajati vseh 10 strelskih družin in 9 taborniških odredov, ki poročila niso poslali, kljub temu, da prejemajo večji del dotacije ObZTK.

Na področju ObZTK Žalec je 7 ŠSD, in sicer pri OŠ Žalec, Prebold, Griže, Braslovče, Vransko, Polzela in Šempeter. Zadnja leta so na večino šol prišli mladi učitelji — telesnovzgojni delavci. Na šolah se je telesna vzgoja vidno dvignila, tako da tu ne moremo govoriti o mrtvilu. Seveda je pa nepreceniljiva škoda, ker mnoga društva Partizan in ostale organizacije ne znajo vključiti mlade, ki stopajo iz šole polni želje po telesni vzgoji. Še posebno so premalo pozornosti deležni tisti, ki so na šolskih tekmovanjih pokazali obetajoče rezultate. Žal mladi tonejo hitro v pozabo, pa čeprav jih učitelji telesne vzgoje napotijo na »prava« vrata.

ObZTK organizira vsako leto za ŠSD pionirska tekmovanja v orodni telovadbi, krosu, namiznem tenisu, smučanju, atletiki, rokometu, plavanju, streljanju, šahu, košarki. Iz teh tekmovanj gredo najboljši na medobčinska in republiška tekmovanja.

Telovadnice in orodje »odslužili svoje«

Od vseh sedmih ŠSD v občini ima samo žalska OŠ svojo telovadnico v velikosti 8 x 16, a ostale šole so odvisne od TVD Partizan, toda te telovadnice oziroma prostori niso več v stanju, ki bi ustrezali svojemu namenu. Tako kot prostori, so tudi rekviziti in telovadno orodje že odslužili svoje.

Šole imajo danes le še toliko denarja, da nabavijo kakšno blazino ali do tri žoge. Ob takšnih pogojih pa je treba res železno voljo za pouk telesne vzgoje na šolah. ObZTK Žalec je za leto 1966/67 nakazala vsem ŠSD v občini povprečno 400 ND dotacije.

V sestav ObZTK Žalec spada tudi 11 TVD aPrtizan, in sicer: **Partizan Žalec**, ki goji predvsem košarko, atletiko, namizni tenis, smučanje. Na tujih igriščih tekmujejo rokometaši in namizni tenis. Telovadnico uporabljajo v OŠ Žalec, in to v času, ko šola nima več pouka. Žal pa v društvu še vedno manjkajo ljudje, ki bi bili voljni delati na telesnovzgojnem področju v svojem prostem času. Dotacija v letu 1966 1400 Ndin, v letu 1967 1250 N din.

Partizan Braslovče, kjer je bilo pred leti žarišče orodne telovadbe, je danes slišati le še o uspešnem nastopanju odbojkašev v II. republiški ligi. Telovadnica je lepa in prostorna, poleg nje sta igrišči za odbojko in rokomet. Dotaciji za leto 1966 1400 N din in v letu 1967 1250 N din zgovorno kažeta, da se v to društvo kar dovolj vlaga za napredek od strani ObZTK Žalec.

Partizan Petrovče nima telovadnice. Člani nastopajo v II. rokometni ligi. Edino igrišče je rokometno in še za to obstaja bojazen, da ga bodo razparcelirali za stavbišče. Društvo je prejelo v letu 1966 1400 N din, a v letu 1967 1150 N din dotacije.

Partizan Griže je brez telovadnice. Njegovi člani nastopajo v II. rokometni ligi, poleg tega pa igrajo še namizni tenis. Dotaciji za leto 1966 1450 N din, za leto 1967 1350 N din.

Partizan Prebold ima telovadnico, ki je potrebna popravila, a žal je za investicijo le bore malo denarja. Uspešno delujejo košarkarska, plavalna, rokometna, atletska sekcija. Košarkarji so v tem letu zasedli prvo mesto v medobčinskem merilu pred Velenjem in Hrastnikom. Plavalci pa so nastopili na več republiških prvenstvih in zasedli vidnejša mesta. Dotacija v letu 1966 400 N din, leta 1967 400 N din.

Partizan Vransko je brez telovadnice. Goji nogomet in smučanje. Tudi to društvo je iz objektivnih razlogov v zastoju. Dotacija leta 1966 600 N din. leta 1967 500 N din.

Partizan Gomilsko ima svojo telovadnico in goji predvsem orodno telovadbo ter odbojko, a žal v zadnjem času tudi o tej ni dosti slišati. Velike težave imajo z vzdrževanjem doma, ki je v slabem stanju. Ima bogato tradicijo v orodni telovadbi in iniciativen upravni odbor. Dotacije leta 1966 600 N din, leta 1967 500 N din.

Partizan Polzela ima lepo telovadnico. Goji nogomet ter košarko in namizni tenis. Igrišča niso dovolj izkoriščena. Dotacija leta 1966 400 N din, leta 1967 400 N dinarjev.

Partizan Šempeter se ponaša z lepim domom. Društvo nastopa na tekmovanjih v glavnem z orodno telovadbo — mladinci, dočim so ostale panoge — odbojka, rokomet, kegljanje bolj rekreativna dejavnost. Odbojka je bila svoj čas najbolj razvita v občini, žal pa se je po uspešnem nastopanju v II. rep. ligi sekcija razformirala zaradi neresnosti posameznih članov UO in moštva. Dotacija leta 1966 800 N din 1967 700 N din.

Partizan Gotovlje je manjše društvo z malim zaledjem. Goji predvsem nogomet in namizni tenis. Z nogometom so nehali nastopati v ligi, ker so nekateri perspektivni igralci prestopili k NK Žalec. Dotacija leta 1966 600 N din. leta 1967 500 N din.

NK Žalec je brez svojega igrišča. Poslužuje se igrišča Partizana in prav tako tudi garderob. Klub nastopa v SCNL — vzhod. Poleg članov ima tudi mladince in pionirje. Klub nastopa brez profesionalnega delavca. Te posle opravlja član društva, amater. Dotacije v letu 1966 1450 N din, leta 1967 2200 N din.

V letu 1966 je nastopal tudi NK Zabukovica, a se je v tem letu razformiral, ker so nekateri igralci prestopili k NK Žalec.

Po podatkih iz leta 1966 šteje ObZTK 5200 aktivnih članov in članic. Dotacije, ki jih prejema ObZTK od občinske skupščine, so prav gotovo minimalne. Videti je, da bodo društva še nadalje životarila.

Društva nimajo sredstev, zaradi česar že izstopajo iz raznih lig in tekmovanj. To pa vzbuja pri telesnovzgojnih delavcih malodušje, pri tekmovalcih, ki so vložili mnogo truda in dobre volje za nastopanja v višjem razredu pa — milo rečeno — negodovanje.

A. VIDMAJER

ČUVAJ VAŠEGA AVTOMOBILA

antifriz

odlično sredstvo proti zmrzovanju vode v hladilniku

v zelo praktični plastični embalaži

na vseh bencinskih črpalkah v SFRJ

MODRIČA

JUDO

Jugoslovani tretji

LJUBLJANA, 18. okt. Jugoslovanska reprezentanca v judu je na mednarodnem turnirju narodov v Luganu (Švica) zasedla tretje mesto za ekipo bivšega in sedanja evropska prvaka Nizozemsko oz. ZRN. Vrstni red je v podrobnem tak: 1. Nizozemska, 2. ZRN, 3. Jugoslavija, 4. Vestfalija, 5. Italija I., 6. Italija II. in 7. Švica.

Med našimi je zmagal član zagrebške Mladosti Krajnović (v poltežki kategoriji), po dvakrat pa sta zmagala Topolčnik (Impol) v lahki in Kraljević (Mladost) v srednji kategoriji; slednji je premagal celo evropskega prvaka Hofmanna (ZRN).

Utrinki

SCHRANZ MED PEVCI — Po zgledu mnogih športnih tovarišev je tudi slovit avstrijski alpski smučar Karl Schranz posnel gramofonsko ploščo; na eni strani je »Toi, toi, toi«, na drugi pa »Simpatija«. Za začetnika ni slabo, so dejali strokovnjaki. Pesem »Toi, toi, toi«, ki jo poje tekmovalec, naj bi uporabili v novem filmu, v katerem naj bi nastopili Karl Schranz, Toni Sailer, Marlon Brando in Claudia Cardinale.

COMEBACK ZVEZDNICE — Dvakratna wimbledonska zmagovalka Margaret Smith (1963, 1965) je v Sydneyu najavila svoj comeback. Petindvajsetletna Avstralka se bo že v novembru vrnila na teniška igrišča. Novembra lani se je bila umaknila, češ da ima dovolju utrudljivih potovanj. V Perthu je medtem odprla trgovino z modnimi predmeti, 28. t. m. pa se bo tudi poročila.

NOVINARJI NA NAJVIŠJI RAVNI V GRENOBLU — Prizorišče olimpijskih zimskih iger — Grenoble — ima te dni številne obiske. Med drugimi so obiskali olimpijsko mesto člani izvršnega odbora IAIPS (Mednarodne zveze športnih novinarjev) s predsednikom Felixom Levitanom na čelu.

HOKEJ NA LEDU

Cerveno zname : Jesenice 3:5

SOFIJA, 18. okt. (Po telefonu). V prvi tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je bolgarski prvak CSKA Cerveno zname (Sofija) izgubil proti jugoslovanskemu šampionu Jesenice 3:5 (0:3, 3:0, 0:2). Gole za Jeseničane so dosegli Mlakar 2, Pirc 2 in Felc 1.

Povratna tekma bo 4. novembra na Jesenicah.

ST. LIPAR

IVER DNEVA

Odločno proti vročekrvnežem

Čeprav so forumi raznih jugoslovanskih zvez in lig v zadnjih letih vse bolj odločni in dosledni pri odmerjanju kazni nedisciplinirani in nešportnim igralcem pa tudi funkcionarjem, so razni izpadi posameznikov, zlasti v nižerazrednih tekmovanjih še vedno pogostni. Na tekmi pokrajinske lige med kluboma Bair iz Kosovske Mitrovice in Djakovom iz Djakovice pa so v pretepu sodelovali vsi igralci obeh moštev. Šele po desetih minutah je uspelo miličnikom in funkcionarjem obeh klubov spraviti narazen vročekrvne nogometaše.

Sekretariat in disciplinsko sodišče Kosmeta sta ukrepala odločno: suspendirani so vsi igralci obeh moštev, obema kluboma pa so odvzeli po šest točk. Disciplinsko sodišče predlaga tudi enoletno prepoved igranja na tekmah za vse udeležence pretepa.

Privrženci reda in discipline so pozdravili odločen ukrep in upajo, da bo obveljal . . .

NZS želi informirati ZTKS

S seje sekretariata Nogometne zveze Slovenije

LJUBLJANA, 18. okt. Ker sekretariat Nogometne zveze Slovenije sodi, da člani IO ZTKS niso dovolj poučeni o nogometni problematiki pri nas, kar naj bi bila pokazala razprava na seji IO, bo NZS takoj stopila v stik z zastopniki najvišjega telesnokulturnega foruma pri nas. To je sedaj ob zahtevi, da je treba ločiti profesionalni nogomet od amaterskega, še posebno aktualno; to je bil nedvomno eden najpomembnejših sklepov seje sekretariata NZS.

Prav zaradi tega člani sekretariata niso hoteli razpravljati o diskusiji na seji IO ZTKS, temveč bodo svoje mnenje povedali šele na seji IO NZS, na kateri naj bi bili prisotni tudi zastopniki ZTKS. Težko je namreč v sedanjem položaju govoriti o ločevanju profesionalnega nogometa od amaterskega, saj naše nogometne forume skoraj v celoti financirajo zvezni ligaši Olimpija, Maribor in Aluminij. Pregled finančnega stanja in poslovanja je namreč pokazal, da prispevata k celotnemu letnemu proračunu NZS Olimpija in Maribor (nekaj tudi Aluminij) kar 54 odstokov sredstev v obliki obveznih dajatev (4 odst. od bruto dohodka vsake tekme), razen tega pa morata enako vsoto plačati tudi nogometnima podzvezama v Ljubljani in Mariboru, ki poslujeta izključno s temi sredstvi.

Če torej ločimo v sedanji situaciji profesionalce od amaterjev, bodo nekateri forumi ostali brez denarja. Zato je toliko zanimivejši predlog oziroma sporazum, ki sta ga sklenila NP Maribor in NK Maribor. Nogometna podzveza bo namreč za prihodnje leto sestavila realen proračun, ki ga bo v celoti prispeval NK Maribor; klub bo potlej oproščen stalnih dajatev od tekem vse leto. Najbrž bo prišlo do takega dogovora tudi v Ljubljani, morda pa celo do tega, da bo na podoben način rešila finančni problem tudi osrednja nogometna zveza. Govorili so tudi o tem, da bi zvezna ligaša igrala tekmo ali dve v pomoč NZS, s tem pa bi se izognila vsem dajatvam, ki niso majhne; v položaju v kakršnem sta sedaj Olimpija in Maribor, pa so ti izdatki težko breme.

Sekretar je pregledal tudi delo strokovnega odbora in trenerske organizacije, ki nista delala najbolje. Določili so tudi zastopnika (predsednika Vrhovnika in sekretarja Vojeta) za sestanek komiteja turnirja »Prijateljstvo narodov«, ki bo 4. novembra v Celovcu (ta turnir bo prihodnje leto v Avstriji) in dodali svoje pripombe k novim propozicijam tega tekmovanja.

S. TRBOVC

Hajduk poražen – za pokal

METKOVIĆ — V polfinalu tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal v dalmatinski coni je prišlo do velikega presenečenja. Domača Neretva je namreč premagala zadnjega jugoslovanskega zmagovalca v tej konkurenci — Hajduka (Split) 1:0 (0:0). Gledalcev 2500.

Sarajevo pojde naprej

SARAJEVO — V povratni tekmi za pokal evropskih nogometnih šampionov je jugoslovanski prvak Sarajevo premagal ciprskega šampiona Olympiakos iz Nikozije 3:1 (1:0). Ker se je prva tekma končala neodločeno, se je jugoslovanski prvak uvrstil v drugo kolo.

Nogometno prvenstvo NPL

LJUBLJANA — Rezultati 7. kola v podzvezni ligi: Sava : Mirna 7:0, Domžale : Dob 4:1, Usnjar : Induplati 2:2, Fenolit : Ihan 5:4 in Enotnost : Medvode 1:3. Vodi Sava z 12 točkami pred Induplati —12, sledijo pa Domžale 11, Rakek 9, Usnjar 8, Medvode 5, Mirna in Fenolit po 4, Enotnost 3, Dob 2 in Ihan brez točke.

Podzvezna mladinska liga: Kamnik : Litija 2:1, Domžale : Dob 1:2 in Olimpija B : Induplati 8:0. Vodi Olimpija B. s 7 točkami pred Slavijo — 7, sledijo Litija — 5 itd.

Okrajna mladinska liga: Hrastnik : Ljubljana 2:3, Rog : Rudar 2:3, N. mesto : Slovan 0:4, Ilirija : Zagorje 3:1. Vodi Ljubljana z 11 točkami pred Ilirijo in Slovanom — po 9 Rudar — 8, Olimpija — 7 itd.

Pionirji so prvenstvo zaključili; preostali sta samo še dve tekmi v vsaki skupini, vendar ti ne bosta veliko spremenili vrstnega reda.

SKUPINA A						
Olimpija	5	5	0	0	17:3	10
Slovan	5	4	0	1	18:7	8
Slavija	5	3	0	2	20:7	6
Ilirija	5	1	1	3	5:10	3
Ljubljana	4	0	0	4	0:10	0
Svoboda	4	0	0	4	1:24	0
SKUPINA B						
Olimpija	5	5	0	0	28:0	10
Slavija	5	2	1	2	10:4	5
Ljubljana	4	2	1	1	8:12	5
Svoboda	5	1	1	3	11:13	3
Ilirija	5	1	1	3	3:8	3
Slovan	4	1	0	3	1:24	2

L. ŠPETIČ

Športna napoved

LJUBLJANA — V 42. kolu »Športne napovedi« z 12 tekmovalnimi pari ne bo veljala tekma Radnički (K) : Bor, ker bo že v soboto.

Olimpija igra v Kopru

LJUBLJANA, 18. okt. — Četrtfinalna tekma za jugoslovanski nogometni pokal med Olimpijo in Koprom, ki bi morala biti danes na stadionu ob Titovi cesti, je zaradi dežja in slabega igrišča preložena. Olimpija ne bo igrala v Ljubljani, temveč bo jutri, v četrtek nastopila v Kopru (ob 15. uri), v predtekmi pa se bodo za pokal prav tako pomerili mladinci teh dveh klubov.

Tako tudi povratne finalne tekme »lige mladih« med Olimpijo in Dinamom jutri ne bo; odigrali jo bodo pozneje.

— —

HRASTNIK — Domači rokometaši so v prvenstveni tekmi ljubljanske CRL katastrofalno premagali goste iz Šentvida s rezultatom 41:21 (15:10).

S.

POKALNI ROKOMET ŽENSKE

Branik : Kranj 8:9 (5:4)

MARIBOR, 18. okt. Igrišče v Ljudskem vrtu. Sodil Stupnišek iz Ljubljane. Strelci: Gomevnik 3, Anica Rep 2 ter Ramuta, Haložan in Marolt po enega za Kranj, za Branik pa Kristanova 3, Kolmanova 2, Liebhard 2, A. Ankele ter Ševc po enega.

Kranjčanke so zasluženo zmagale v tem polfinalnem srečanju za republiški pokal. Tekma je bila zanimiva in je imela dramatičen potek. Rokometašice iz Kranja se imajo za zmago največ zahvaliti vratarki Krampljevi, ki je v zadnjih minutah ubranila več ostrih strelov Mariborčank.

Z. V.

Slovan : Selca 10:11 (2:9)

LJUBLJANA — Stadion Slovana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Božičnik z Golnika.

SLOVAN: Žebre, Meljo, Kristan 1, K. Palčič 1, Podrebšek 1, Berdnik 1, Arko 4, Kastelec 2, A. Palčič, Rijavec.

SELCA: Lotrič, Benedičič, 4, Pikuš 1, Jelenc, Geiger, Veber 1, M. Čufar 4, P. Čufar, Demšar 1, Šmid.

Že prvi polčas je kazal, da gostje v polfinalu ne bodo imele težkega dela. Igralke Slovana se niso mogle uspešno upirati Selcam, ki so povedle 9:2. V nadaljevanju pa se je slika na igrišču popolnoma spremenila. Gostje so sicer vodstvo še povečale na 11:3, potem pa so popustili, in domačinke so znižale na 10:11. V zadnjih minutah je Kristanova dvakrat zadela vratnico in prav lahko bi Slovan tudi zmagal.

MOŠKI

Piran : Slovan 10:11 (5:5)

PIRAN — Igrišče Pirana, gledalcev 150, sodnik Kašnar iz Ljubljane.

PIRAN: Pušpan, Zohil, Križe 1, Lavrič, Brezovec 2, Slapernik 3, Kobal, Košek 1, Černe 1, Fuks.

SLOVAN: Jaklič, Šturm 2, Virk 1, Orehek 2, Trunkl, Artnak 1, Čeak I. 4, Golja, Narobe, Ceak II. 1.

Danes Pirančani niso uspeli. V polfinalni pokalni tekmi so jih igralci Slovana po svoji in tudi sodnikovi zaslugi izločili iz finala.

NIKO VAREZIĆ

Brežice : Sl. Gradec 15:19 (8:13)

BREŽICE: Igrišče Partizana, gledalcev, sodnik Kren iz Ljubljane.

V polfinalni tekmi za rokometni pokal so igralci S. Gradca zasluženo premagali domačo ekipo. Že v prvem polčasu so si zagotovili prednost petih golov, kar jim je tudi prineslo zmago. V nadaljevanju je bila igra namreč enakovrdna, vendar domačim ni uspelo nadoknaditi zamujenega. Pri domačinih je bil najboljši Rovan, pri gostih pa so se potrudili vsi.

Z. J.

Planine in ljudje

Senovski pionirji na Okrešlju

PD »Bohor« iz Senovega je za svoj podmladek organiziral poseben izlet na Okrešelj. Udeležilo se ga je 47 članov, med njimi jih je bilo 15 iz Brestanice. Na poti so se ustavili pri Igli, ogledali so si presihajoči studenec, 300 let staro tiso v bližini Solčave in slap Rinka. Najbolj pa je bilo prijetno pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Vsega so se neznansko veselili, srečanja z graničarji, zadnjih zaplat snega, pogleda na posamezne naveze v okoliških stenah in gorske narave. Bilanca PD Bohor se je z zadnjim izletom povzpela na 750 udeležencev in več — skupno na vseh izletih. To ni majhna številka in vodstvu podmladka velja zamo čestitati!

Z zasedanja UIAA

Madridsko zasedanje mednarodne planinske unije je prineslo precej novosti, čeprav so nekatere pričakovane tudi izostale. Prvič so bili prisotni zastopniki SZ in ZDA — dveh organizacij torej, ki sta bili sprejeti v članstvo šele na zadnjem zasedanju. Na novo so bili sprejeti planinci Turčije in Japonske, odbiti pa so bili Izraelci! Okoli sprejema zadnjih je bilo precej debat, češ — UIAA ni politična organizacija in vsi planinci smo si brati, toda na koncu se je le izkristaliziralo mnenje, naj še počakajo.

Zelo važen je tudi sklep, da se IKAR — organizacija reševalcev vključi kot samostojna komisija v UIAA. To je prvi korak k še tesnejšemu sodelovanju, čeprav o reciprociteti plačevanja reševanj zopet ni bil sprejet noben sklep.

Slovenski planinci iz Celovca gradijo

Srečanje treh dežel se vedno bolj približuje in vedno bolj pogosti so tudi pismeni in osebni stiki med prizadetimi organizacijami. Tako se je pretekli teden oglasil v Ljubljani tudi predstavnik slovenskega planinskega društva v Celovcu. Povedal je, da so zopet nekoliko bolj aktivni, čeprav so bili stiki v zadnjem času slabi in da so končno le dobili gradbeno dovoljenje za gradnjo postojanke pod Peco. To že nekaj časa tudi grade in pri tem jim pomagajo tudi planinci s te strani meje, predvsem iz Kranja. Tudi na srečanje treh dežel bodo poslali svoje predstavnike, da bodo lahko znova vzpostavili take stike kot so bili nekoč.

SPD v Celovcu je eno izdmed treh slovenskih planinskih društev, ki združujejo zamejske Slovence. Vezani so na planinsko zvezo Slovenije in njih člani v naših kočah tudi uživajo enak popust kot ostali. Ostala dva društva sta še v Trstu in Gorici.

Rok natečaja planinske fotografije podaljšan

Čeprav je bil letos razpisan le natečaj planinske fotografije in bo razstava šele prihodnje leto, v počastitev 75. obletnice organiziranega planinstva, zanimanja ne manjka. Javili so se že skoraj vsi poznani fotografi — planinci, z eksponati ali pa vsaj s pismi. Pripomba večine pa je, da je rok prekratek. Posnetkov napravljenih poleti in jeseni še ni bilo možno v celoti obdelati, se opravičujejo.

Da bi popravila kar se da, se je propagandna komisija PZS odločila, da rok podaljša do 15. XI. V tem času pa se imajo seveda možnost pripraviti tudi tisti, ki doslej niso imeli namena sodelovati, ne pa le tisti, ki so se že oglasili in bi radi svoj izbor le povečali.

Planinci ob nedeljah

Trasa zadnjega izleta, ki ga je organiziralo PD Ljubljana Matica pod vodstvom Vinka Škrbca, je doživela manjšo spremembo. Prvotno so planirali povratek iz Hudega konca k spodnji postaji žičnice na Veliko planino, med samim izletom pa so se odločili raje za nadaljevanje do Krvavca, ter z žičnico v dolino.

Prijavljenih je bil le 33 udeležencev, toda ker imajo že lepe izkušnje, so se dogovorili raje za večji avtobus. Ni bilo zaman! V nedeljo zjutraj se je zbralo kar 45 planincev in vsi so vedeli, da ne bodo odbiti, pa čeprav se niso prijavili. Vreme so imeli vsesko zi lepo, le na Krvavcu, kjer so bili skoro edini obiskovalci, jih je nekoliko motila megla.

V prihodnje imajo v programu še štiri enodnevne izlete. Prvega, v nedeljo, bo zopet vodil Luka Kočar, smer pa je: Višnja gora, Polževo, izvir Krke, Muljava in Ivančna gorica.

Seznam predavanj

Čeprav manjka do prvega planinskega predavanja v predavalnici elektrofakultete še tri tedne, je vedno več tistih, ki sprašujejo kakšen bo program in kaj bodo zopet imeli planinci ob sredah! Tisti, ki se potrudijo v pisarno PD Ljubljana Matica, bodo tam lahko dobili ciklostiran program, za vse ostale pa objavljamo kratek povzetek. 8. XI. bo imel uvodno predavanje prof. Sime Letinić — z naslovom »Iz zakladnice slovenske zemlje — od Gorenjske do Dolenjske«. Naslednjo sredo bo prof. Cirih Hubad pokazal 300 barvnih diapozitivov o »Srečanju z Dolomiti«. 22. XI. pa nas bo inž. Milan Ciglar popeljal »Med pastirje na Treskavici in Zelengori«.

Planinske postojanke zapirajo

Kot eno zadnjih planinskih društev se je oglasilo PD Bohinjska Bistrica. Vodnikovo kočo nameravajo zapreti 29. X., če pa bo nastopilo slabo vreme, pa takoj. Kočo pod Bogatinom so začasno že zaprli, na Uskovnici pa jo bodo zaprli 30. X.

Ker je povpraševanje o kočah, ki so še odprte vedno večje, bomo v eni naslednjih rubrik objavili seznam vseh, še odprtih planinskih postojank, na kar opozarjamo vse planince in planinska društva. Priporočamo jim že v naprej, da ga izrežejo in shranijo, da jim bo vedno pri roki.

FRANCI SAVENC

Kadrovska komisija pri

SGP »PIONIR« Novo mesto

razglaša

prosta delovna mesta za

1. **REFERENTA** za gradnjo za trg za delo v Ljubljani
2. **KALKULANTA** za delo v Novem mestu
3. **PROJEKTANTA** za delo v tehničnem biroju
4. **SKLADIŠČNIKA** za delo v Ljubljani

Pogoji za sprejem:

pod 1. in 2.: gradbeni tehnik visokih gradenj z najmanj 3-letno prakso

pod 3.: diplomirani gradbeni inženir

pod 4.: najmanj 2-letna praksa, znanje vodenja skladiščne kartoteke, poznavanje gradbenih materialov

Za vsa razglašena delovna mesta se zahteva urejena vojaška obveznost, kot poseben pogoj je določeno poskusno delo.

Samsko stanovanje je zagotovljeno.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP »Pionir« Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite najkasneje do 30. 10. 1967 na naslov: SGP »Pionir« Novo mesto, kadrovsko socialni oddelek, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

8802

prominent CARBON PAPER — Qualitas karbon papir

NOVA EMBALAŽA

NOVA KAKOVOST

PLASTIC CARBON PAPER — COMMERCE karbon papir

NOVI ASORTIMENT

Po domačih krajih

BEOGRAD — Ob hudem incidentu na tekmi Budućnost : Crvenka v Titogradu kjer je bilo poškodovanih več oseb, ko je neki gledalec vrgel dinamit med občinstvo, je sekretariat združenja klubov zveznih lig poslal opozorilno pismo vsem članom I. in II. zvezne lige ter tekmovalnim in disciplinskim odborom združenja. V pismu je rečeno, da so nogometne organizacije dolžne najstrožje ukrepati proti takim in drugim nevarnim pojavom.

BEOGRAD — V počastitev obletnice osvoboditve Beograda bo 21. in 22. t. m. tretje avtomobilsko tekmovanje »1.000 km Beograda«, na katerem bo sodelovalo 76 znanih avtomobilistov. Med glavnimi favoriti je tudi zmagovalec nedavnega balkanskega rallyja Aleš Mrzel (AMD Murska Sobota).

Vesti iz Novega mesta

NOVO MESTO — Na septembrskem šahovskem brzoturnirju novomeškega kluba je med 14 šahisti zmagal Sunjić, ki je zbral 11 točk; Na naslednjih najboljših mestih sta Penko z 10,5 in Avsec z 9,5 točke.

S turnirjem brezkategornikov so se začela letošnja šahovska tekmovanja novomeškega kluba. Na prvem turnirju je zmagal Komelj z 11 točkami pred Pucljem z 10,5 točke ter Poredošem, ki je zbral 10 točk. Igralo je 14 šahistov.

Ob 20-letnici novomeškega kegljaškega kluba Vseh devet so slavljenci priredili turnir, na katerem je zmagal Pionir s 480 podrtimi kegli. Sledijo: Luknja 446, Vseh devet 429 ter Železničar 411.

V nadaljevanju občinske kegljaške lige je Pionir premagal Stari devet 474:355, Vseh devet Železničarja 467:452, Luknja Šentjernej 418:344, v zaostali tekmi pa je Luknja premagala Železničarja 418:406. Vodi vseh devet z 12 točkami pred Pionirjem (10) in Luknjo (8).

V drugi kegljaški ligi je Krka dobila tekmo proti Elektri brez boja, Dolenjske Toplice pa so premagale Bolnico 353:335. Vodi Krka z 12 točkami pred Toplicami, ki imajo deset točk in Iskro (6).

Komisija za košarko pri novomeški občinski zvezi bo v nedeljo organizirala dolenjsko košarkarsko prvenstvo. Pričakujejo, da se bodo razen domačinov turnirja udeležile še ekipe Črnomlja, Semiča, Kočevja, Ribnice, Trebnjega in Straže.

J. Sp

NOGOMET

Prvenstvo celjske podzveze

CELJE — V V. kolu celjske nogometne podzveze so igrali takole: Radeče : Senovo 3:2 (1:2), Brežice : Polzela 7:0 (3:0), Rogatec : Vojnik 1:1 (1:0), Boč : Šentjur 7:0 (3:0), Vransko : Osankarica tekma Štore : Ljubno je bila prekinjena 2:6 (1:4), Laško : Krško 1:5 (1:2); ložena.

Krško	5	5	0	0	23:6	10
Osankarica	5	4	1	0	24:9	9
Ljubno	4	3	1	0	17:6	7
Radeče	5	3	1	1	16:10	7
Brežice	5	3	0	2	16:8	6
Šentjur	5	3	0	2	15:15	6
Senovo	4	2	1	1	13:9	5
Boč	5	2	1	1	19:16	5
Vojnik	5	1	1	3	8:13	3
Laško	5	1	1	3	12:18	3
Rogatec	5	1	1	3	9:24	3
Štore	4	1	0	3	7:12	2
Polzela	4	0	0	4	4:17	0
Vransko	5	0	0	5	5:25	0

V mladinski ligi so se tekme končale takole: Velenje : Žalec 0:2 (0:2), Šoštanj : Štore 1:7 (1:2), Olimp : Steklar 6:2 (2:2), Celje — Kladivar : Šmartno ob Paki 5:0 (1:0).

K. J.

ATLETIKA

Aktivna ŠŠD v občini Žalec

ŽALEC — Atletska tekmovanja po šolah so sredi največjega razmaha. Nekatere šole se pripravljajo na večja tekmovanja v krosu, druge pa so še vedno zelo aktivne v tehničnih atletskih disciplinah. Poglejmo nekaj rezultatov:

ŽALEC — pionirji 60 m: Rea 8.4, daljava: Sartelj 4.95, krogla 4 kg: Sartelj 11.76, 400 m: Ramšak 57,6; Vransko: — pionirji — 60 m: Kunaver 8.2; višina: Lapuh 1.45, 400 m: Beršnak 53,6; pionirke — 60 m: Reberšak 8.8, višina: Cvan 1.35, 400 m: Reberšek 66.8; Prebold: pionirji — 60 m: Skok 8.4, daljava: Počej 5.00, krogla. Skok 11.60, 300 m: Počej 48.2; pionirke — 60 m: Kobal 9.0, daljava: Gregoren 4.26, krogla: Golič 10.20, 300 m: Kobal 57.5.

Kros v Preboldu

PREBOLD — Kot vsako leto bo tudi letos v Preboldu tradicionalni jesenski kros. Krosa se bodo udeležili znani tleti AD Kladivar iz Celja, SSD v občini in TVD Partizan. Povabljena pa bodo tudi druga atletska društva iz SRS. Nagrade bo priskrbelo TD Prebold in TVD Partizan.

Ingrad zmagal v Zrenjaninu

CELJE — Konec prejšnjega tedna so člani kolektiva gradbenega podjetja Ingrad v Celju sodelovali na športnih igrah v Zrenjaninu, kjer so se srečala moštva treh gradbenih podjetij. Razen Celjanov so nastopili še domačini, člani GIK Banat ter športniki gradbenega podjetja iz Kikinde.

V skupnem ocenjevanju so zmagali Celjani pred domačini in moštvom iz Kikinde. Sicer pa so športniki Ingrada osvojili prva mesta v odbojki, šahu, streljanju in kegljanju, drugi pa so bili v malem nogometu in namiznem tenisu. Tako so pomembni zmagi na športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije dodali še eno lovoriko.

M. B.

Krka prvič prvak

Novomeške delavske športne igre končane

NOVO MESTO — Sindikalna podružnica novomeške tovarne zdravil »Krka« je prvikrat zmagala na tradicionalnih delavskih športnih igrah v Novem mestu in tako prekinila nekajletno zmagoslavje »Pionirjevih« športnikov Zanimivo je tudi, da je letos prišlo v ospredje več podružnic, kjer načrtno delajo na tem področju. Novoles in novomeška Iskra sta najlepši primer za to, njun nagel prodor pa je obenem tudi porušil tradicionalno borbo med Pionirjem ter Novoteksom, ki v zadnjem času ne žanje več uspehov kot nekoč. Gotovo pa je, da bo treba tudi prihodnje leto računati z novimi kandidati za najboljše mesto, kar doslej ni bilo v navadi.

Letošnjih iger se je udeležilo 28 sindikalnih podružnic iz novomeške občine, v 11 moških in 6 ženskih panogah pa se je na športnih igriščih zvrstilo 1250 nastopajočih. Igre bodo svečano zaključili ob občinskem prazniku, 29. t. m., pozimi pa bo občinski sindikalni svet drugič organiziral zimske delavske športne igre, za katere tudi že vlada čedalje večje zanimanje med delovnimi kolektivi.

Zmagovalec letošnjih iger, Krka, je zbral 740 točk, Na naslednjih najboljših mestih so se zvrstili: Pionir 717, Novoles 476, Inis 335, Novoteks 258, Iskra — Novo mesto 252 itn. V posameznih disciplinah so zmagali: pri moških — v plavanju: Pionir, v tenisu: Krka, v balinanju: Železničar, v malem nogometu: Kovinar — Kremen, v odbojki: Novoteks, v atletiki: Inis, v vlečenju vrvi: Krka, v streljanju: Pionir, v kegljanju: Krka, v namiznem tenisu: Krka in v šahu: Inis.

Pri ženskah je bila v plavanju najboljša Krka, v odbojki novomeška prosveta, v atletiki Krka, v streljanju, kegljanju in namiznem tenisu pa Pionir.

J. Sp.

II. SOL — ZAHOD

Je derbi že odločil?

LJUBLJANA — V derbiju vodečih ekip v Kamniku so nepričakovano zmagali igralci Kočevja, ki so dohiteli Kamničane na vrhu lestvice. Do konca sta samo še dve koli in težko je reči, kdo ima večje možnosti za končni uspeh. Kočevje ima že zagotovljeno zmago 3:0 nad Meblom, ki ne tekmuje več, v zadnjem kolu pa gostuje v Jelšanah; Kamnik pa mora že v nedeljo na »vroči« teren v Bovec, v zadnjem kolu pa igra doma z Bohinjem. Morda ima Kočevje malo večje možnosti. Presenečenj je bilo že zdaj precej, zato jih lahko še pričakujemo.

Rezultati 15. kola: Meblo : Šenčur 0:3 b.b., Kamnik : Kočevje 2:3 (8, 10, —12, —13, —10), Kamna gorica : Bovec 2:3 (4, 11, —4, —2, —3), Trebnje : Bohinj 3:2 (—10, 1, —12, 3, 11).

Kamnik	14	12	2	38:15	24
Kočevje	14	12	2	40:20	24
Trebnje	15	11	4	37:24	23
Bovec	14	9	5	32:26	18
Šenčur	15	7	8	32:30	14
Jelšane	14	5	9	22:23	10
K. gorica	14	3	11	16:35	6
Meblo	14	3	11	14:34	6
Bohinj	14	2	12	19:36	4

V nekaj vrstah

AJDOVŠČINA

Dom upokojencev — Novembra se bodo začela prva dela pri zidanju doma upokojencev. Dom bo ob Goriški cesti v Ajdovščini. V njem bodo v pritličju družabni prostori, v dveh nadstropjih pa bo 10 družinskih stanovanj za upokojence, zlasti za borce v NOV. Stavba bo stala več kot 100 milijonov Sdin.

KOPER

Drevo v cvetju — Eno redkih dreves, ki poleti dela senco kopalcem v Žusterni pri Kopru, je te dni razcvetelo. To je divji kostanj. Številni popki že silijo v listje, drugi pa so čisto smolnati.

LJUBLJANA

Preskrbovalno omrežje — Na seji odbora za preskrbo pri ljubljanskem mestnem svetu so med drugim tudi govorili o preskrbovalnem in obrtnem omrežju mesta ter odpiranju novih delovnih mest. Pravijo namreč, da bo imela Ljubljana do leta 1970 že kakih 250.000 prebivalcev. Če že zdaj ne bodo začeli namensko koncentrirati kapitala na mestnem nivoju za postopno kritje razvojnih potreb, se lahko pripeti, da bo Ljubljano razvoj prehitel.

Devize in turisti — Od januarja do konca avgusta je število nočitev na ljubljanskem območju ostalo približno na enaki ravni kot lani, čeprav je bilo gostov za 3 odst. več. Kaže pa, da postaja izletniški turizem zelo zanimiv, saj so tuji turisti porabili za nakup blaga in za druge storitve kakih 5 milijonov 500 tisoč Sdin, medtem ko so lani porabili le nekaj več kot 4 milijone Sdin. Tudi razne kulturne prireditve si je letos ogledalo več turistov kot lani.

CELJE

Potovanje na Grönlandijo — V okviru četrtkovih večerov, ki jih prireja celjska delavska univerza, bo v četrtek, to je danes, ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma govoril Tone Fornezzi o svojem potovanju, ki ga je opravil s kolegom.

MARIBOR

Obisk — V torek je prišla v Maribor skupina predstavnikov muzeja iz Siska. Obiskali so umetnostno galerijo, muzej narodne osvoboditve itd. Iz Maribora so šli v Ptuj, kjer so si tudi ogledali nekatere kulturne ustanove in znamenitosti.

Čajanka za goste iz Kraljeva — Na poti skozi Maribor v Auschwitz je bila skupina približno petdesetih fantov in deklet iz Kraljeva. V ponedeljek zvečer so jim pripravili sprejem in čajanko s kulturnim programom.

Zdravstveni delavci — Včeraj je odpotovala v Gradec skupina članov sveta zdravstvenega centra federacije, ki se je v Mariboru udeležila dvodnevnega posvetovanja. Naši zdravstvni delavci so si v Gradcu ogledali bolnišnico, zlasti pa nov kirurški oddelek za srčne operacije.

Kostanj — Včeraj je Povrtnina znižala ceno jedilnemu kostanju od 160 na 130 Sdin kilogram. Dobili so tudi novo pošiljko ekvadorskih banan. Prodajajo jih po 490 starih dinarjev kg.

Tekmovanje šoferjev — Na medrepubliškem tekmovanju šoferjev je zmagala ekipa iz TAM, ki je bila najboljša v spretnosti vožnji in v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Ker je bila ta ekipa organizator tekmovanja, se je odpovedala nagradi za prvo mesto v korist drugouvrščene ekipe.

ROGATEC

Pridobitev gasilcev — Gasilci v Rogatcu so minulo nedeljo dobili orodno vozilo, za katerega so dali več kot milijon S dinarjev, drug denar pa so prispevali še krajevna skupnost, šmarsko gasilsko društvo, podjetje »Plastika« in posamezni občani. Na majhni slovesnosti je govoril predsednik občinske gasilske zveze Šmarje pri Jelšah.

ZAGORJE

Gostovanje — Na povabilo zagorske glasbene šole je te dni prišla gostovat kulturnoumetniška skupina »France Prešeren« iz Ljubljane. Mladi izvajalci so za baletno pantomimo želi priznanje.

KRANJ

Kostanj — Pravijo, da je na Gorenjskem letos kostanj zelo dobro obrodil. Je debel, kakor že ni bil vrsto let.

JESENICE

Zaprta objekta — Novi Tičarjev dom na Vršiču in hotel »Erika« v Kranjski gori so zaprli 15. oktobra. V »Eriki« bodo do 29. novembra opravili nekatera nujna dela, Tičarjev dom pa so zaprli zaradi bližnjega snega.

NOVO MESTO

Novi knjižnici — Za novomeški občinski praznik bodo v Šmihelu in Birčni vasi odprli novi ljudski knjižnici.

Proračunske neskladnosti

Pomurske občine imajo šibko gmotno osnovo

MURSKA SOBOTA, 18. okt. Predstavniki pomurskih občin so se v Murski Soboti pogovarjali s poslanci odbora za družbeni plan, finance in proračun ter začasnega odbora za proračunski sistem in finance organizacijsko političnega zbora skupščine SRS o poglavitnih vprašanjih proračunske in davčne politike. Na posvetovanju so sodelovali tudi predsedniki soboške, ljutomerske, radgonske in lendavske občine.

Pri ugotavljanju možnosti za sestavo proračunov za prihodnje leto so predstavniki teh občin menili, da se viri zbiranja denarja na tem izrazito kmetijskem območju čedalje bolj razhajajo z naraščajočimi potrebami. Predsednik soboške občine Stefan Toth je povedal, da so v strukturi proračuna v tej veliki komuni zastopani v čedalje večjem obsegu dohodki iz zasebnega kmetijstva. To je spričo majhnega odstotka zaposlenosti (vsega 13,5 odstotka) povsem razumljivo. Vendar v kmetijstvu v prihodnje ni pričakovati večjih dohodkov in kmetje večjih dajatev ne zmorejo.

Ker so podobne razmere tudi drugod v Pomurju, so udeleženci menili, da edino dopolnilna sredstva za dotirane občine lahko preprečijo, da se očitna nasprotja med posameznimi območji ne bi še bolj poglobila. Podatek, da znaša narodni dohodek v soboški občini letno vsega 458.000 S dinarjev na prebivalca, (podobno pa je tudi v drugih pomurskih občinah) so ocenili za dovolj zgovoren dokaz šibke gmotne osnove pri zbiranju denarja za občinski proračun.

Vendar so udeleženci posvetovanja soglasno menili, da bi lahko tudi v slabše razvitih občinah zbrali znatno več denarja za proračune, če jim zvezni in republiški predpisi v mnogih primerih ne bi onemogočali izvajanja bolj utemeljene davčne politike.

Med drugim so navedli tudi zahtevo, naj bi bile občine deležne dela deviznega dohodka sezonskih delavcev. Samo iz soboške občine odhaja v tujino okoli 5.000 delavcev. Kljub prilivu okoli 6 milijard deviznih dinarjev na leto, ostane občina povsem praznih rok, čeprav svojci teh ljudi uživajo vse ugodnosti v domačem kraju.

B. BOROVIČ

Strokovno šolstvo — deveta briga

Do konca septembra so po podatkih temeljne izobraževalne skupnosti delovne organizacije zbrale 92,835.000 S dinarjev za strokovno šolstvo. Čeprav je minilo že trikrat leta in bi morali po letnem planu zbrati 75 odstotkov sredstev, so od 203 milijonov zbrali le 46 odstotkov.

Za vrsto delovnih organizacij je sicer treba reči, da so razumele svojo obveznost do strokovnega izobraževanja, med njimi pa so tudi take, ki so navzlic temu, da so po osebnih dohodkih daleč nad občinskim povprečjem, gluhe za vse prošnje in so jim prispevki za strokovno šolstvo deveta skrb.

Občinski sindikalni svet je priporočil vsem sindikalnim podružnicam, naj preko samoupravnih organov vplivajo, da bodo delovne organizacije izpolnile to svojo obveznost.

G.

PANORAMA TOLMINA. Foto: E. Selhaus

Paciente naj bi enotno obravnavali

S skupnega sestanka terenskih zdravnikov in zdravnikov specialistov na Goriškem

Več razlogov je govorilo za temeljit pogovor med zdravniki splošne prakse in zdravniki specialisti na Goriškem. Nesporazumi so se začeli širiti zlasti v zadnjem času, ko je v skladih vedno manj denarja za financiranje zdravstvenega varstva občanov in se hkrati kažejo tudi razločki pri kazalcih o finančnem poslovanju posameznih ustanov. Na pogovoru, ki je bil ob dokaj veliki udeležbi zdravnikov te dni v Šempetrski bolnišnici, je bil v ospredju pacient. To je gotovo spodbudno.

»Doseči moramo enotno obravnavo pacienta,« je uvodoma ugotovil direktor medobčinskega zdravstvenega centra, ki je bil pobudnik sestanka, dr. Lojze Rot. »Le tako bomo strokovno kar najbolj uspešni in tudi gospodarsko smotrni.« Razprava na sestanku je pokazala, da tega doslej ni bilo vedno v zadostni meri. Zlasti je zgovoren podatek, da so se specialistični ambulantni pregledi v goriški bolnišnici letos povečali za več kakor 50 odstotkov. Vzroke za to je bržkone težavno natančno opredeliti, vendarle gotovo izvirajo tudi od nekoordiniranega dela.

Bržkone pa so urejeni stiki med terensko zdravstveno službo in bolnišničnim zdravljenjem občanov izhajali delno tudi iz dosedanjega sistema, ki je zdravnike na terenu potiskal čestokrat v administratorje za pisanje napotnic za specialistične preglede in zdravljenje v bolnišnicah. Terenska služba ni vselej opravljala strokovnega dela, ki bi ga lahko, hkrati pa je bilo njeno povezovanje z bolnišnično službo minimalno. To je imelo čestokrat dvojno delo pri nekaterih pregledih, nepravilna napotovanja bolnikov itd.

V razpravi so sodelovali vsi predstojniki oddelkov v bolnišnici in številni zdravniki splošne prakse. Njihova ugotovitev je bila, da bi se dalo še veliko storiti za izboljšanje zdravstvene službe na terenu. Zlasti čutijo oboji pomanjkanje patronažnega kadra. Dogovor, ki je bil sprejet pred časom, ni bil izpolnjen. Sedaj imajo na terenu komaj polovico patronažnih sester od predvidenih. Posledica tega je med drugim hospitalacija nekaterih bolnikov, ki bi se sicer lahko zdravili doma. Prav tako bi lahko na več mestih opravljali majhne operativne posege, ki niso nevarni za pacienta, a odpadajo sedaj na bolnišnico v Šempetru, katere kirurgija je v sedanjih razmerah močno preobremenjena. V nekaterih splošnih ambulantah se umikajo tudi osnovnim pregledom in napotujejo paciente naravnost v bolnišnico.

Iz vse razprave je bilo moč povzeti sklep, da se tako splošni zdravniki kakor zdravniki specialisti zavedajo velike moralne odgovornosti za zdravje občanov. Da pa bi svoje poslanstvo čim bolje izpolnjevali, so se dogovorili, da bodo splošni zdravniki prihajali v bolnišnico na občasna posvetovanja in spoznavanja njenega načina dela ter na strokovna izpopolnjevanja.

L. KANTE

Rudi Hribar

V Preboldu, revolucionarnem žarišču Savinjske doline, na prizorišču Kačevega »Mološa« se je pred devetindpedesetimi leti rodil rudarski sin Rudi Hribar. Kot vsi Hribarjevi, se je tudi Rudi zgodaj odločil za revolucionarno pot proti izkoriščanju in krivicam, ki jih je tudi sam krepko občutil. Leta 1932 je bil sprejet v KPJ in že leto pozneje, star komaj 25 let, je bil obsojen na tri leta robije v Sremski Mitrovici. Sodeloval je pri sloviti gladovni stavki in se vrnil prepričan marksist. Kot sekretar celice je ponovno moral v zapor, po izpustitvi se je še bolj posvetil partijskemu delu. Bil je sekretar mestnega komite-

RUDI HRIBAR, ko je bil na robiji.

ja, a leta 1941, pred razpadom stare Jugoslavije, so ga internirali v Ivanjici.

Ko je bila 20. julija 1941 ustanovljena prva celjska četa, je bil Rudi Hribar s svojo ženo v njenih vrstah. Bolan se je po razbitju čete prebil čez mejo, vstopil v Gorjanovo četo in z njo v Dolenjski odred. Leta 1942 so ga v Suhi krajini ujeli Italijani. Dvaindvajset let ječe so mu dosodili in ga poslali v Castel Franco Ob kapitulaciji Italije ni imel sreče, da bi ušel, to pa se mu je posrečilo leta 1944. Pobegnil je iz Duisburga v domovino. Najprej je bil v kokrškem odredu, pozneje na Štajerskem vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge tako v političnih, oblastnih in gospodarskih organizacijah. Kot vdan, skromen in razgledan človek si je pridobil spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so ga poznali.

V Preboldu, kraju, kjer se je razvijalo tako tesno tovarištvo med pokojnim Rudijem in herojem Slavkom Šlandrom, kjer je preživljal prezgodnji večer svojega življenja in dotrpel hudo bolezen, lega tudi k zadnjemu počitku, kot zadnji predvojni revolucionar iz hiše Hribarjev.

Še preredki obiski pismonoš

Na Goriškem dobiva poštne pošiljke le dobrih 60 odst. občanov

Zemljepisna razčlenjenost terena in razmeroma šibka gmotna osnova podjetja za poštni, telegrafski in telefonski promet v Novi Gorici ima za posledico dokaj pomanjkljivo dostavljanje pisemskih in drugih pošiljk v ajdovski, idrijski, novogoriški in tolminski občini. Zadnji podatki kažejo, da prejema pošto vsak delavnik le okoli 61 odstotkov občanov, in sicer zvečine tistih, ki prebivajo v ožjih dostavnih okoliših. Kdor živi le malo dlje od poštnih uradov, je že prikrajšan. Kakšnih 3800 občanov pa je še vedno sploh zunaj dostavnih okolišev.

Novogoriško podjetje za poštni, telegrafski in telefonski promet zaposluje sedaj 84 pismonoš. V zadnjih letih je nekoliko posodobilo dostavo, s tem da je vsem pismonošam dalo mopede oziroma kolesa. Vljub temu pa je njihovo delo še vedno težavno. V povprečju opravijo po 20 km poti na dan in razdelijo po več kakor dvesto pisemskih pošiljk. Vsaka pošiljka zahteva kakih sto metrov poti. Razmere so take, da morajo pismonoše opravljati vselej več kot sedem ur dela, medtem ko so v drugih službah podjetja že uvedli 42-urni delovni teden.

In kako je s tistimi, ki ne pridejo vsak dan na vrsto za dostavljanje pošiljk? Več ko dva odstotka občanov je takih, ki prejemajo pošto petkrat na teden, štiri odstotke jih ima zagotovljeno dostavo štirikrat na teden, več kot četrtino pa jih obiskuje pismonoša trikrat na teden. Še zmeraj pa jih ostaja 3,3 odstotka zunaj dostavnih okolišev. Gre predvsem za naselja na območju Baške grape in Cerkljanskega.

Samo v nekaterih največjih središčih Goriške je podjetje zagotovilo tudi nekajurno dežurno službo za to, da lahko pridejo po časnike in druge pošiljke sami zainteresirani občani. Največ poštnih uradov pa je ob nedeljah zaprtih. Taka pomanjkljiva dostava poštnih pošiljk, za katere ne mislimo, da ni objektivno pogojena, ima seveda posledice. Ljudje imajo težave z medsebojnimi stiki. Marsikje ne morejo vzpostavljati potrebnih kontaktov. Prav tako pravočasno ne dobivajo naročenih časnikov itd.

Zanimivo je, da z Goriškega precej več pišejo kakor pa prejemajo pošiljk. Na sto prispelih pošiljk jih odpošljejo kar 108. Precej jih je tudi mednarodnega pomena. Osem odstotkov vseh navadnih pošiljk potuje preko državne meje. Med priporočenimi pa je takih 2,7 odstotkov.

In kakšne so perspektive za izboljšanje sedanjega stanja? Novogoriško podjetje je sprejelo načrt, po katerem bodo do 1970. leta vključili v dostavne okoliše vse prebivalstvo na Goriškem. Puščanje pošiljk v posebnih predalih za ljudi, ki živijo zunaj dostavnih okolišev, bodo popolnoma odpravili. — Hkrati pa bodo ponekod, kjer sedaj bolj poredkoma dostavljajo pošto, uvedli večkratno tedensko dostavo. Kolikšno bo obče izboljšanje dostavljanja, bo seveda odvisno predvsem od gmotnih možnosti podjetja in organizacijskih sposobnosti tistih, ki so zadolženi za urejanje dostavljanja.

L.

Tolmin: spet ceste

S seje tolminske občinske skupščine

Občinska skupščina Tolmin je leta 1965 opustila komunalni zavod in stanovanjsko skupnost ter sredstva, pravice in dolžnosti prenesla na novo ustanovljeno komunalno obrtno podjetje z namenom, da bi podjetje čim laže nudilo storitve, ki so širšega družbenega pomena. V dveh letih pa se je dejavnost tako zelo razširila, da ni več kos vsem, vsaj ne osnovnim nalogam, za katere je bilo prvotno ustanovljeno. Komunalno obrtno podjetje v Tolminu ima tudi posebne ekonomske enote, n. pr. samopostrežno restavracijo, stanovanjski obrat in krojaško delavnico, ki so rentabilni in za katere so na zadnji seji občinske skupščine predlagali, da bi se osamosvojili. Nekateri odborniki so bili proti tej odločitvi, saj so komaj pred dvema letoma združevali, sedaj naj bi pa že spet delili.

Seveda je bilo o komunalnem podjetju največ debat glede vzdrževanja cest III. in IV. reda. Komunalno podjetje ima tako malo denarja za vzdrževanje cest, da sredstva porabi za osebne dohodke cestarjev, za gradivo pa ga že ni več. Delavce pa razporejajo na druga delovna mesta. Zaradi takšnega položaja so ceste, zlasti tiste, ki povezujejo večje kraje, zelo slabe. Tako je cesta skozi Podbrdo in dalje preko Petrovega brda, ki praktično pomeni najkrajšo pot iz doline Soče na Gorenjsko, tudi najslabše vzdrževana. In odborniki so bili ogorčeni, ko je predstavnik cestnega podjetja povedal, da asfaltiranje te ceste ni zajeto v štiriletni plan asfaltiranja cest na Goriškem. Prav tako pa so slabo vzdrževane tudi ceste do izvira Soče in cesta iz Idrijskega na Livek in dalje proti livškemu bloku. Ti kraji so zelo privlačni za turiste, zlasti Italijani radi prihajajo k nam preko livškega bloka, saj imajo na oni strani asfalt čisto do meje. Odbornik iz tega kraja je poudaril, da bi bilo treba nekatera ozka mesta razširiti ter opraviti vsaj najnujnejša dela.

Pa še veliko je bilo rečeno o dejavnosti obrtnega komunalnega podjetja, vendar dveurna diskusija o tem vprašanju ni rodila sklepov, saj so številna vprašanja s tega področja ostala nerešena. Na seji so sklenili, naj podjetje pripravi do prihodnje seje predlog reorganizacije podjetja, ki naj bi zajemal res tisto dejavnost, ki je najširšega družbenega pomena.

M. L.

Zakaj tako?

Neveljavna vozniška dovoljenja

Večini voznikov, ki so pred leti dobili vozniška dovoljenja z veljavnostjo do aprila 1966. leta, je veljavnost dovoljenj že potekla. Ko so leta želeli v pristojnih uradih podaljšati, so jim ponavadi dejali, da to ni potrebno, ker bodo izdana nova vozniška dovoljenja. Toda na nova dovoljenja vozniki še zmerom čakajo.

Na naših cestah voznikom to dejstvo ne povzroča kdove kakih nevšečnosti, saj prometni varnostni organi še kar z razumevanjem upoštevajo tolikšno kasnitev z novimi dovoljenji. Zato pa je tem neprijetneje za voznika osebnega avtomobila, kadar se z neveljavnim prometnim dovoljenjem pojavi pred prometnimi organi v kaki tuji državi. Zadostuje manjši prekršek, (spregled prometnega znaka, nepravilno parkiranje ipd.), pa se znajde neveljavno prometno dovoljenje jugoslovanskega državljana v prometnikovi roki. Torej nova nevšečnost. Vozniku je ob tem toliko neprijetneje, ker mora razlagati in prepričevati stražnika, (če zna jezik), da je neveljavno vozniško dovoljenje veljavno. Takoj je na kocki voznikova poštenost. Kadar prepričevanje o veljavnosti ne zaleže, mora voznik celo na policijsko postajo, pač odvisno v kakšne roke »padeš«.

Nedvomno tudi ta dejstva opozarjajo pristojne organe, naj pohitijo s pripravami za izdajo novih vozniških dovoljenj. Vsa zadeva okrog tega se le malce predolgo vleče.

F. KRIVEC

CELJE

Tudi »Matico« bodo prenovili

Največjo celjsko mesnico »Matica« v Stanetovi ulici so te dni zaprli, ker bodo lokal v celoti prenovili in ga preuredili v še bolj funkcionalnega. Kot nadomestilo za »Matico« je bila nasproti tržnice urejena nova manjša mesnica. Razen dveh so vse mesnice v mestu last obrata »Mesnine« kmetijskega kombinata Žalec. F.

Nobene sledi za malo Ireno

Obširna preiskava poteka v več smereh

MARIBOR, 18. okt. Organi javne varnosti v Mariboru in postaje milice v Slovenski Bistrici in drugih krajih Slovenije in Hrvatske nadaljujejo z iskanjem skrivnostno izginule šestletne deklice Irene Gajšek iz Spodnje Ložnice 17.

Kot smo že poročali so Gajškovi poslali Ireninemu očetu Rudolfu v Nemčijo drugo brzojavko in ga prosili, naj pojasni nekatere nejasnosti iz svoje prve brzojavke. Sedaj je prispela druga brzojavka iz Düsseldorfa, v kateri Rudolf sporoča: »Pavla je pri meni. Irena se je morda izgubila v gozdu.« Tudi to sporočilo ni preiskovalnim organom pomagalo pri njihovih prizadevanjih, da bi odkrili resnico o izginotju deklice. Po drugi strani pa to pomeni, da je žena Pavla pri njem v Düsseldorfu. Pred meseci je namreč sporočil Gajškovim v Spodnjo Ložnico, da ga je žena zapustila.

Preiskovalni organi še nadalje poizvedujejo o prodajalcih preprog, saj ne smejo izključiti nobene možnosti, ki bi jih lahko pripeljala bliže k cilju. Ponovno so namreč dobili obvestilo, da so nekega preprogarja s punčko svetlih las videli v okolici Hrastnika. Znano je, da so preprogarja s podobno punčko videli kmetje tudi v okolici Stranic. Po zadnji očetovi brzojavki je izključeno, da bi punčko odpeljala njena mati kot so nekateri predvidevali. Sploh pa se širijo v zvezi z izginotjem deklice razne neresnične vesti.

Preiskovalni organi so obiskali tudi sorodnike punčkine matere v Ločah, Lipoglavu, Rušah, Ptuju in na dveh krajih v Mariboru. Celotna preiskava je doslej potekala v več smereh z namenom, da bi zbrali čimveč podatkov za nadaljnjo preiskavo.

Ljudje v Spodnji Ložnici in v okolici se še vedno niso pomirili. Še vedno namreč obstaja možnost, da je deklico kdo ugrabil in jo odpeljal s seboj. Po drugi strani pa dosedanja preiskava ne more izključiti možnosti zločina. Uprava javne varnosti poziva vse občane, da sporočijo najbližji postaji milice vse, kar bi lahko omogočilo odkritje izginule šestletne deklice Irene.

M. K.

Akcija »Varnost v nočnem prometu«

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). — Pred dnevi se je na vseh avtomobilskih cestah v Hrvatski začela preventivna vzgojna akcija »Varnost v nočnem prometu«, ki bo trajala do decembra.

V tem času bodo strokovne skupine prometne milice, AMZ Hrvatske, zveze združenj voznikov in avtomehanikov v sodelovanju z zavarovalnicami dežurale ponoči na cestah. Namesto izrekanja kazni bodo popravljale pokvarjene žaromete, preizkušale učinkovitost zavor in opravljale druga popravila, za kar bodo vozniki plačali samo 5 novih dinarjev. Pregledana vozila bodo zaznamovali s posebnimi svetlečimi nalepkami. Vozniki bodo brezplačno dobili tudi knjižico z navodili za nočno vožnjo.

Prireditelji te akcije bodo v tem času organizirali tudi več predavanj in predvajanja filmov o varnosti v nočnem prometu.

Z bencinom ga je polil in zažgal

JESENICE, 18. okt. — Ko sta se včeraj ob 13.50 v garderobi železarne na Jesenicah srečala 34-letni Peter Razpet in 44-letni Matija Klinar, oba doma z Jesenic, je Razpet, ki je s seboj prinesel steklenico bencina, nalil bencin v kozarec in z njim polil Klinarja po glavi. Potem je prižgal vžigalico in jo vrgel v Klinarja, katerega so takoj zajeli plameni. Nekaj bencina se je razlilo tudi Razpetu po rokah in se vnelo. Obema so na pomoč takoj priskočili ostali delavci, ki so bili v garderobi in ju pogasili. Klinarja, ki je opečen po glavi, so morali odpeljati v bolnišnico, dočim so Razpetu, ki se je opekel le po rokah, nudili zdravniško pomoč kar v obratni ambulanti v železarni. Do sedaj še niso ugotovili, zakaj je Razpet polil Klinarja z bencinom in ga zažgal.

D.

Z mopedom v osebni avto

LJUBLJANA, 18. okt. — Na cestah v Sloveniji se je včeraj zgodilo 28 prometnih nesreč, v katerih je bilo 10 ljudi hudo ranjenih, 15 pa jih je dobilo lažje poškodbe. Škode je bilo za 49 tisoč N dinarjev. Pet nesreč se je zgodilo zaradi izsiljevanja prednosti, štirim je botrovala vinjenost, po tri pa so se zgodile zaradi prehitre vožnje ali neprevidnega prehitevanja.

Včeraj nekaj po 17. uri se je peljal iz Zidanega mosta v Celje mopedist 29-letni Vladimir iz Udmata. Ko je pripeljal do Laškega, je privozila naproti z osebnim avtomobilom celjske registracije 40-letna Karolina Pušnik, ki je tik pred mopedistom zavila na levi cestni odcep in tako Jovanu zaprla pot. Zaradi kratke razdalje se ji mopedist ni mogel ogniti in se je močno zaletel v avtomobil ter padel. Pri padcu in od udarca je Jovan dobil pretres možganov in druge poškodbe. Ponesrečenca zdravijo v celjski bolnišnici. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na 2 tisoč N dinarjev.

Pad „Čebelice“ še uganka

Vzroka nesreče niso mogli zanesljivo ugotoviti

LJUBLJANA, 18. okt. Vzroki hude letalske nesreče, ki se je pred kratkim zgodila v Srbiji in pri kateri je izgubilo življenje osem članov kolektiva Hidromontaže iz Maribora, je še vedno uganka. Strokovnjaki, ki so kmalu po nesreči prišli na kraj, kjer se je zrušila nesrečna »Čebelica«, niso mogli ugotoviti zanesljivega vzroka. Zaradi strašnega udarca v pečino planine Stol so od vseh pomembnih naprav v letalu, ki bi pripomogle k ugotavljanju vzroka nesreče, našli samo smerokaz in zemljevid Jugoslavije. Višinometra, kazalca za pritisk in letalskega dnevnika niso našli.

Vendar pa je bilo strokovnjakom takoj jasno, da je letalo zgrešilo smer. S službene karte pilota Vilija Tomašiča, na kateri je bila natančno vpisana pot letala, je bilo razvidno, da bi se moralo letalo, ko je priletelo iz Kladova, obrniti nad vasjo Crnjake proti Beogradu. Toda iz nepojasnjenih razlogov je letalo nadaljevalo svojo pot v jugozahodni smeri je 14 km in se šele potem obrnilo proti severozahodu. Domnevajo, da je pilot mislil, da je na mestu, ki je predvideno za spremenitev smeri proti Beogradu in je zato takoj obrnil letalo proti visokemu grebenu planine Stol, ki je bila v času nesreče v megli in oblakih.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako se je moglo to zgoditi izkušenemu pilotu, ki je do tedaj imel za seboj več kot 1.500 ur letenja in to na reakcijskih letalih vojaškega letalstva. Pilot Tomašič je tudi z letalom AN-14 letel že 40 ur, poleg tega pa mu je bila pot Maribor — Beograd—Kladovo in obratno dobro znana, ker je letel že trikrat.

Menijo, da bi letalo v slučaju okvare zaradi posebne konstrukcije lahko prisilno pristalo na katerikoli njivi, ker je v času, preden se je zrušilo, letelo nad ravnino. V preiskavi so prav tako ugotovili, da je motor v redu delal, kar so sklepali po tem, da so propelerji delali, kar se je videlo tudi na pečini, kamor se je letalo zaletelo.

V Kladovu je letalo povsem normalno vzletelo kljub temu, da je letališče brez osnovnih priprav. Vse drugače bi bilo, če bi letališče imelo radijsko zvezo. Domnevajo, da v tem primeru ne bi prišlo do tragedije. Na žalost letalo tudi ni bilo v beograjski coni, da bi pilot lahko imel stik s kontrolo letenja na surčinskem letališču.

Kakor navaja »Vjesnik u srijedu« je pilot Vili Tomašič telefonsko obvestil dežurne uslužbence za nadzorstvo letenja na beograjskem letališču, da bo »Čebelica« vzletela »z divjega letališča« v Kladovu ob 13.30. Za izginulo letalo, bi lahko zvedeli že v torek popoldne, a ne šele v sredo zjutraj, če bi se dežurni uslužbenci pozanimali za let »Čebelice«.

Poleg tega navajajo, da je k nesreči delno pripomogel tudi veter, ki je v času nesreče pihal v Kladovu 30 km na uro, in sicer »v hrbet« letala. Domneva, da se je pilot uštel pri računanju, ker ni upošteval hitrosti vetra, je verjetnejša. Lahko, da pilot sploh ni vedel, s kakšno hitrostjo je pihal veter, kajti v preiskavi niso mogli ugotoviti, če so vse naprave v redu delovale. Dejstvo je, da je na določeno mesto, kjer bi se moralo obrniti, letalo prišlo prej kot pa bi bilo potrebno v normalnih okoliščinah. Zato je najbrž pilot nadaljeval pot v tej smeri in se pri tem zanesel na svojo urb.

Trčenje petih avtomobilov

Na srečo nesreča pri Brezovici ni terjala človeških žrtev

LJUBLJANA, 18. okt. V Lukovici pri Brezovici sta se danes ob 5.35 silovito zaletela tovornjak s priklopnikom in avtobus. Oba avtomobila je zaneslo, tako da sta zavozila s ceste, avtobus pa je med tem zadel še tri osebne avtomobile. Osem ljudi je bilo ranjenih, vendar le eden huje. Škode pa je za nekaj manj kot 9 milijonov S dinarjev.

Ko se je zgodila nesreča, še ni deževalo. Voznik tovornjaka s priklopnikom italijanske registracije 23-letni Karlo Maglica, drugače naš državljan in zaposlen v Italiji, je pripeljal z Vrhnike proti Ljubljani. V Lukovici je zavozil na levo proti sredini ceste in s tem zapri pot avtobusu beograjske registracije, ki ga je vozil 39-letni Svetozar Bundalo. Avtomobila sta zadela drug drugega s stranmi. Oplazila sta se tako silovito, da sta oba šoferja izgubila oblast nad vozili, ki ju je začelo zanašati. Tovornjak s priklopnikom je zavozil na levo in obstal na useku. Tudi avtobus je zapeljal na svojo levo stran in trčil najprvo v »prinz 110«, ki je vozil za tovornjakom, potem pa še v »škodo« in »fičko«, ki sta pripeljala za »prinzem«. Avtobus se tudi še po teh treh trčenjih ni ustavil, podrl je živo mejo na levi strani ceste in zavozil v sadovnjak, kjer je polomil več dreves.

Tako potniki v avtobusu, kot tisti, ki so se peljali z osebnimi avtomobili, so imeli res srečo. Huje ranjen — (zlom stegnenice) je le potnik iz avtobusa 41-letni Tomislav Šimunović iz Zagreba. Njegova žena Marija in 25-letni Jože Paderčič iz Ljubljane, ki sta bila tudi v avtobusu, sta bila laže poškodovana. Laže ranjeni so bili tudi šofer avtobusa, pa Zdenko Bilaundžić, ki je vozil »škodo«, njegova žena Marija in 17-letni sin Boris, le nekaj prask pa je dobila Ana Milek, ki se je s svojim možem peljala v »fički«. Vsi, ki so se peljali s »prinzem« — vozil ga je Ivo Leban, so ostali nepoškodovani. Tudi voznik tovornjaka ni bil ranjen.

Po nesreči je Karlo Maglica povedal miličnikom, da so ga zmotile luči avtobusa, ki je pripeljal naproti (bil je namreč še mrak) in da se je moral umakniti avtomobilu, ki je bil parkiran na desni strani ceste na pasu za počasni promet ter je zato zavozil na levo stran.

K. D.

V tovornjak na nepreglednem ovinku

NOVA GORICA, 18. okt. — Približno ob 13. uri se je zgodila v Volčji dragi huda prometna nesreča, pri kateri sta bili huje poškodovani voznica osebnega avtomobila Liljana Volčič in sopotnica Helena Jerkič, obe doma iz Komna.

Liljana Volčič, ki je vozila iz Prvačine proti Novi Gorici, je zadela s svojim osebnim avtomobilom v nepreglednem desnem ovinku v zadnje levo kolo nasproti vozečega tovornjaka, katerega je šofiral Jože Šušmelj iz Prvačine.

K. L.

Vrsta vlomov v eni noči

CELJE, 18. okt. — V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci poskusili vlomiti v vrsto blagajn v Stanetovi ulici. Najprej so poskušali vlomiti v samopostrežno trgovino Center. Tu se jim je posrečilo s stranskih vrat odstraniti pločevino, vendar jim je vlom preprečila železna ograja. — Nato so poskusili vlomiti v poslovalnico Elektrotehne. Z izvijačem so odtrgali železni pokrov ključavnice, vendar vrat niso mogli odkleniti. Nekaj stavb naprej so vlomili v prostore kmetijske apoteke. V notranjost se prišli skozi dvoriščno okno. Poskusili so vdreti v registrsko blagajno, vendar je niso mogli odpreti. Nekaj več sreče pa so imeli pri naslednjem vlomu. Skozi prezračevalno dvoriščno okno so prišli v delovne prostore krojaške delavnice Elit, kjer so odprli ročno blagajno in ukradli 840 din. Kot smo zvedeli, so vlomilcem že na sledi.

J. S.

ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC

12 BRILJANTNIH PRSTANOV V 1 LETU DARWIL ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

KONJSKI ŠPORT

Cimerman z Elanom – balkanski prvak

ZAGREB, 18. okt. — V Zagreb se je danes vrnila jugoslovanska reprezentanca, ki je na balkanskem prvenstvu v preskakovanju zaprek zasedla 3. mesto za Romunijo in Bolgarijo. Med posamezniki se je med našimi nazboij izkazal Radosav Cimerman iz Zagreba, ki je s konjem Elan osvojil balkansko prvenstvo. Drugi naši reprezentanti se niso odrezali najbolje. Tekmovanje je bilo od sobote do ponedeljka v sofijskem centru za konjeniški šport.

Pred balkanskim prvenstvom so naši jahači 20 dni gostovali v Turčiji; v Itanbulu je bil Cimerman sedmi, v Ankari pa prvi.

D. VELJANOVIĆ

STRELJANJE

Trije rekordi

SOFIJA, 18. okt. Na prvem balkanskem prvenstvu v streljanju so jugoslovanski strelci dosegli tri nove državne rekorde v streljanju s standardno MK puško (3 x 20). Prva mesta na prvenstvu in nove rekorde so dosegli članska ekipa (2.245) in mladinska vrsta (1.673) in mladinec Šipek v konkurenci članov (571).

V nadaljevanju strelske balkaniade je v streljanju s puško proste izbire iz trojnega položaja zmagal Bolgar Lazarov — 1116, tretji pa je bil Jugoslovan Paunović — 1101.

NAMIZNI TENIS

Huda konkurenca

BEOGRAD, 18. okt. Več kot 100 najboljših namiznoteniških igralcev in igralk iz 14 evropskih držav bo nastopilo na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije, ki bo od 2. do 4. novembra v Karlovcu. Naši reprezentanti — Korpa, Surbek, Stipančić, Vecko, Čordaš in Marković ter igralke Resler, Pirc, Stojšić, Ječmenica, Srbec in Rot — se bodo pripravljali v Karlovcu od 23. do 31. t.m. Surbek, Cordaš, Marković, Resler in Pirc bodo od 27. do 29. t. m. igrali tudi na mednarodnem prvenstvu Madžarske v Budimpešti.

Tudi ovca lahko ugrizne

II. kolo na medconskem šahovskem turnirju

SOUSSE, 18. oktobra. Rezultati II. kola: Bolbochan — Gligorić 0:1 (brez igre), Ivkov — Sattles prekinjeno, Matanović — Bovaziz remi, Matulović — Mecking 1:0, Bilek — Larsen 0:1, Barczai — Hort remi, Portisch — Fischer prekinjeno, Mjagmasuren — Byrne remi, Cuellar — Reshevsky 1:0, Sarapu — Gipslis prekinjeno, Kavalek — Geller remi in Štejn — Korčnoj remi. Partija Byrne — Portisch iz I. kola se je končala remi.

Najprej naši: Gligorić je zmagal brez boja, ker Bolbochana ni in ni. Vedo, da je bil že v Rimu, potem pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Se mu je kaj zgodilo? Kakorkoli že, če ga do začetka tretjega kola ne bo, ga bodo črtali, se pravi, da bo vsak igralec imel po en prost dan več. V nasprotnem primeru pa bosta Štejn in Gligorić igrala z argentinskim mednarodnim mojstrom pozneje. Matulović, ki je imel v prvem kolu izredno čast, da so samo njegovo partijo (z Larsenom) prikazovali na demonstracijski deski pred hotelom Palace (tu igralci stanujejo in igrajo), se je za poraz, ki ga čaka, maščeval z lepo zmago nad neizkušenim Meckingom, vtem ko bo Ivkov v nadaljevanju s kmetom več prav gotovo zlomil Kanadčana Sattlesa. Le Matanović nikakor ni mogel, kljub belim figuram, ugnati Tunizijca Bovaziza, tako da naš plan ni bil v celoti izpolnjen.

Da pa ovčice niso vselej ovčice, ampak da znajo včasih tudi dobro ujesti, ni občutil samo Matanović. Američan Byrne je prav tako samo remiziral z Mongolcem Mjagmasurenom, vtem ko je Kolumbijec Cuellar sploh vzel mero Reshevskemu.

Glavni partiji dneva Štejn-Korčnoj in Portisch-Fischer sta imeli točno napovedan razplet. Na eni strani hiter remi, na drugi pa boj, dolg pet ur in še več. Bil je prava poslastica. V dvorezni igri je Bobby prvi prišel do besede in osvojil figuro za dva kmeta. Toda Portisch se ni dal kar tako ugnati in je s svoje strani začel pošiljati projektile proti črnemu kralju. Ob prekinitvi pa so v zapletenem položaju vendarle večje možnosti na Fischerjevi strani. Vsekakor zelo važna partija.

Z 1,5 točke vodijo Korčnoj, Geller in Matanović, vendar jih utegnejo Gipslis, Fischer, Larsen in Ivkov prehiteti.

V tretjem kolu igrata Gligorić in Ivkov med seboj, vtem ko bosta Matanović in Matulović vodila črne figure proti Sattlesu (Kanada) oziroma Bovazizu (Tunizija). Zelo važna pa bo tudi partija Geller-Štejn. Naj spomnimo, da je Štejn doživel edini poraz na zadnjem sovjetskem prvenstvu prav v igri z Gellerjem.

Prekinjene partije

V nadaljevanju prekinjenih partij iz II. kola je Ivkov premagal Sattlesa v 48. potezi, Portisch in Fischer pa sta remizirala; prvi se je brez nadaljevanja dobil igro je brez nadaljevanja dobil igro proti Sarapui, brez nadaljevanja pa se je vdal tudi naš Matulović proti Larsenu v partiji iz I. kola.

Kongres FIDE

BENETKE, 18. okt. — Tukaj se bo jutri začel redni letni kongres mednardone šahovske federacije (FIDE). Kvalifikacijska komisija, ki je zasedala danes, bo predlagala kongresu, da podeli naslov mednarodnega šahovskega mojstra med drugimi tudi Musilu, B. Gligoriću in Vukiću ter igralkama Ljiljakovi in Belamarićevi.

Zmagi R. Kržišnika

DOMŽALE — Med udeleženci domžalskega turnirja se je pojavil tudi Rok Kržišnik. Prvi dve koli ni igral zaradi bolezni, v tretjem pa je že nastopil proti Planincu. Kržišniku je moral tako svoje mesto prepustiti Skok, ki je vskočil na turnir kot rezerva. S prihodom najmlajšega slovenskega mojstrskega knadidata so si organizatorji oddahnili, saj je sedaj turnir spet tako močan, da je na njem možno osvojiti mojstrsko kandidaturo.

Najzanimivejša partija tretjega kola je tekla med Planincem in R. Kržišnikom. Črni se je branil s Pirčevo obrambo, vendar ne najbolje, tako da je mojster kmalu osvojil dva kmeta, poleg tega pa je obdržal še boljšo pozicijo. Po svoji stari (slabi) navadi je Planinc spet zašel v strahovito časovno stisko, saj je moral v zadnjih oveh minutah potegniti kar 15 potez. V taki naglici je spregledal figuro in izgubil.

Zelo zanimivo je bilo srečanje dveh mojstrov Z. Kržišnika in Longerja. Beli je že s prvo potezo presenetil nasprotnika, saj je povlekel kmeta pred kraljem, kar je pri njem sila redko. Na enak odgovor črnega je sledilo še večje presenečenje, nastal je kraljevi gambit. Po uvodnih potezah je prišlo do zelo ostre pozicije, v kateri se je bolje znašel črni in obdržal prednost skoraj do prekinitve. Nekaj potez pred časovno kontrolo pa je Longer naredil nekaj napak in beli je našel pot do remija.

REZULTATI: 3. KOLO: Planinc : R. Kržišnik 0:1, Vavpetič : Trebušak 1:0, Longer : Vukotić remi, Karnar : Z. Kržišnik 0:1, Šiška : Lorbek prek., Bajec : Cizelj 1:0.; 4. KOLO: R. Kržišnik : Karnar 1:0, Vavpetič : Planinc prek., Z. Kržišnik : Longer remi, Lorbek : Bajec 0:1, Vukotić : Šiška remi, Trebušak : Cizelj prek.

VRSTNI RED: Bajec, Vukotić 3, Z. Kržišnik 2,5, R. Kržišnik 2 (2), Lorbek 1,5 (1), itd.

V skupini veteranov vodita po 4. kolu Limbek in Jagodič 3,5 pred Bergantom in P. Zupančičem 3 itd.

Telesna kultura za vsakogar

Telovadimo ogreti!

Napočil je čas, ko je iz dneva v dan hladneje. Čas, ko je treba zjutraj, ko vstajamo in telovadimo paziti, da se ne bi prehladili. Da ne bo nesporazuma: ne mislimo na prehlad, temveč na tisto stanje, ko so vse mišice ohlajene in nas skoraj zebe. Ohlajeni pa ne smemo delati nekaterih zahtevnejših vaj in tudi ne smemo pod mrzlo prho.

Opozorili vas bomo na pojav nenadnih bolečin v križu, ki vas tako rade napadejo, če telovadite ohlajeni, neogreti. Nekajkrat

smo že svetovali, da bi začeli jutranjo telovadbo s pretegovanjem. Pet minut pretegovanja pomeni za človeški organizem najboljši prehod iz ležanja v topli postelji in sploh iz pasivnosti v budnost in telesno aktivnost. Dejansko ne gre samo za pretegovanje, temveč za najrazličnejše premike hrbtenice, za aktivnost, ki deluje delno kot telovadba delno kot masaža. Ameriški zdravnik dr. H. Kraus (avtor znanih testov za moč mišic) uči, da je zmerna in redna krepitev mišic trupa najboljše sredstvo proti bolečinam v križu.

Po pretegovanju v postelji, ki pomeni prehod od pasivnega ogrevanja v aktivno, je treba vstati in nadaljevati z običajno jutranjo gimnastiko in telesno nego. Nekateri pa imajo navado, da sedejo najprej k mizi in pregledujejo časopis. Morda imajo namen, da bi samo naslove pregledali, toda vsebina tega ali onega članka jih pritegne. Tako sedijo le napol oblečeni četrt ure ali pa tudi dlje. Površina telesa se pri tem ohladi. Če začnejo tako ohlajeni s težkimi vajami — včasih zadostuje samo hitra vzravnava iz skljućene drže, jih v hipu neznansko zaboli v križu. Tipično bolečino, ki traja navadno več dni, imenujejo v medicini lumbago. Včasih so bolečine tako hude, da se ne morete vzravnati in hodite skljućeno. Navadno so tudi hude težave pri prehodu iz ležanja v pokončno držo telesa.

Lumbago je znan tudi smučarjem. Če se na žičnici ohladijo in se nato brez ogrevanja spustijo v strmino, jih pri kakem težjem in nenavadnem gibu rado prime.

Opozoriti smo hoteli na to, da lahko take in slične težave preprečimo, če skrbimo za to, da ostanemo ogreti. Zato zjutraj nikakor ne smemo sedeti pomanjkljivo oblečeni. Če imamo navado, da vsako jutro telovadimo, storimo to pred branjem časopisa in seveda pred zajtrkom.

Kaj pa telesno utrjevanje — utrjevanje proti mlehkužnosti? Lahko telovadimo brez majice in pri odprtem oknu, vendar le s pogojem, da je telo ogreto. O Fincih je znano, da gredo tudi v zimskem času v domačo parno kopel, kjer je izredno vroče. Tudi je znano, da se sredi potenja drgnejo s snegom ali gredo na zrak, kjer se povaljajo po snegu. Tega pa nikoli ne delajo ohlajeni, temveč prav nasprotno, močno ogreti.

D. U.

Papanicolau - 530 cm

Nov evropski rekord Grka v skoku s palico

CIUDAD DE MEXICO, 18. okt. V nadaljevanju atletskega tekmovanja na predolimpijskem tednu v glavnem mestu Mehike je Grk Papanicolau v skoku s palico dosegel odličen rezultat 5,30 m. To je nov grški in evropski rekord. Dosežek je precej boljši tudi od olimpijskega rekorda, ki ga je v Tokiu dosegel Američan Hansen — 5.09 m.

Papanicolau je poskušal preskočiti letvico tudi na višini novega svetovnega rekorda — 5,38, vendar je v tretjem poskusu, ko je že preskočil to višino, veter porušil letvico.

Polak Pistkowski je bil prvi v metu diska z rezultatom 59,03 m. Svetovni rekorder Danek (ČSSR) je bil šele tretji.

Zmagovalci v drugih disciplinah: 200 m moški: Carlos (ZDA) 20,8, krogla — ženske: Čižova (SZ) 18,11, daljava — ženske: Viscopoleanu (Rom) 6,56 m.

Na telovadnem tekmovanju je zmagala ženska vrsta ČSSR s 375,50, samo 0,20 točke pred SZ. Med posameznicami je prva Kučinskaja (SZ) — 77,10 točke.

Zdravniki so zabeležili tudi že prvi primer »višinske bolezni«. Nigerijski atlet Abidoye se je onesvestil med kvalifikacijskim tekom na 1.500 m Prepeljali so ga v bolnišnico.

Po 22 finalnih disciplinah so največ kolajn osvojili športniki SZ — 12, medtem ko imajo športniki ZDA za zdaj samo šest kolajn.

Vera Nikolić se je uvrstila v finale predolimpijskega tekmovanja, potem ko je danes zlahka zmagala v svoji kvalifikacijski skupini na 800 metrov s časom 2:10,7 pred Kukovo (ZDA) in Francozinjo Naudet. V drugi skupini je favoritka Diperer (Fr) odstopila zaradi poškodbe, zmagala pa je Italijanka Pigni s časom 2:10,3. Finale bo jutri.

Na vaterpolskem turnirju so Jugoslovani v prvi tekmi premagali Japonce 6:1 (2:0, 3:0, 0:0, 1:1). Gole sta zabila Janković (4) in Sandić (2). Drugi izidi — skupina A: Italija : Mehika 4:2, skupina B: Madžarska : SZ 4:3, Kuba : Mehika 6:4 in SZ : NDR 5:4.

Novo na tujem

LEEDS — Član prve angleške nogometne lige Leeds United je v drugi tekmi I. kola tekmovanja za pokal sejemskih mest premagal luksemburško enajsterico Spora 7:0. Leeds je zmagal tudi v prvi tekmi (9:0). V naslednjem kolu bo Leeds igral z zmagovalcem iz srečanja Partizan (Beograd) : Lokomotiva (Plovdiv).

PORI — V tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je finska ekipa AESET premagala Legijo iz Varšave 6:1 (2:1,2:0,2:0).

NEWCASTLE — Namiznoteniška reprezentanca ČSSR je zmagala nad Anglijo 8:1.

NOTTINGHAM — Nogometna enajsterica Nottinghama je v 1. kolu tekmovanja za pokal sejemskih mest premagala ekipo Eintracht (Frankf.) 4:0 in se uvrstila v II. kolo.

JUDO

Jugoslovani tretji

LJUBLJANA, 18. okt. Jugoslovanska reprezentanca v judu je na mednarodnem turnirju narodov v Luganu (Švica) zasedla tretje mesto za ekipo bivšega in sedanja evropska prvaka Nizozemsko oz. ZRN. Vrstni red je v podrobnem tak: 1. Nizozemska, 2. ZRN, 3. Jugoslavija, 4. Vestfalija, 5. Italija I., 6. Italija II. in 7. Švica.

Med našimi je zmagal član zagrebške Mladosti Krajnović (v poltežki kategoriji), po dvakrat pa sta zmagala Topolčnik (Impol) v lahki in Kraljević (Mladost) v srednji kategoriji; slednji je premagal celo evropskega prvaka Hofmanna (ZRN).

BSK : Olimpija 91 : 105

Nova zmaga ljubljanskih košarkarjev v ZKL

SLAVONSKI BROD, 18. okt. — V tekmi ZKL so igralci Olimpije iz Ljubljane premagali domači BSK 105:91 (53:46). Pred 500 gledalci sta sodila Juhas (Novi Sad) in Ofbauer (Sarajevo).

OLIMPIJA: Bassin 31, Božič 4, Dermastia 2, Hočevar 4, Eiselt 20, Daneu 20, Žorga 24.

BSK: Kolarović 8, Bračun 16, Takač 6, Kolarić 6, Palenkić 5, Jelovac 35, Miljanović 15.

V začetku prvega polčasa so domači košarkarji zaigrali nadvse poletno in malodane zbegali ekipo Olimpije. Igra je bila skoraj do odmora izenačena. Šele v zadnjih minutah prvega dela se je gostom iz Ljubljane posrečilo iz nasprotnih napadov zagotoviti 7 točk naskoka.

V drugem polčasu so prevladovali gostje, predvsem zaradi dobre igre malega Bassina, ki se je tokrat res izkazal. Posebno zanimiv je bil v metih od daleč, saj je dosegel več kot polovico svojih točk iz teh položajev. Proti koncu tekme je Olimpija ostala na igrišču skoraj brez svojih visokih igralcev, ki so morali v slačilnico zaradi petih osebnih napak. S premišljeno igro v zadnjih petih minutah je gostom uspelo obdržati razliko 14 točk.

Verjetno je takemu rezultatu botrovala tudi utrujenost Ljubljančanov. Komaj dvajset minut pred tekmo so prišli v Slavonski Brod, kar se jim je skoraj maščevalo.

M. DERMASTIA

Slovenski trenerji v šolski klopi

LJUBLJANA, 17. okt. — Tener državne košarkarske reprezentance Ranko Žeravica je včeraj začel s predavanji na seminarju za slovenske trenerje. V prostorih Tivolske dvorane se je zbralo 32 vaditeljev z ljubljanskega področja. Trenerji so se pogovarjali o jugoslovanski košarkarski šoli, izbiri mladih igralcev, pravkar minulem evropskem prvenstvu in delu slovenske in jugoslovanske trenerske organizacije. Seminar bo trajal tri dni, vsak dan pa si bodo trenerji ogledali tudi nekaj strokovnih filmov. V četrtek se bo podobno posvetovanje začelo tudi v Mariboru za vaditelje iz vzhodne Slovenije.

Meddržavni mladinski turnir v Ljubljani?

LJUBLJANA, 17. okt. — Košarkarska zveza namerava skupaj s košarkarsko zvezo Slovenije med novembrskimi prazniki organizirati v Ljubljani meddržavni turnir za mladince. Računajo, da bodo na turnirju nastopile reprezentance Italije, Madžarske, Jugoslavije in Slovenije.

HOKEJ NA LEDU

Otvoritev sezone

JESENICE, 18. okt. — Jutri zvečer bo na igrišču pod Mežakljo mednarodna prijateljska tekma v hokeju na ledu. Tako se bo z jutrišnjim dnem pričela tudi pri nas nova hokejska sezona, ki bo letos zelo pestra. Enajstkratni državni prvak Jesenice bo imel za nasprotnika slovaško B reprezentanco. Jeseničani bodo nastopili v naslednji postavi: Knez, Novak, I. Jan, Ravnik, Razinger, Kristan, Felc, Mlakar, B. Jan, Klinar, Pirc, F. Smolej in Valentar.

P. K.

BOKS

Trboveljčani gostujejo v Avstriji

TRBOVLJE — Trboveljski boksarji bodo v soboto 28. oktobra po daljšem času znova gostovali v Avstriji. Te dni so se namreč dogovorili za prijateljski mednarodni dvoboj med ekipama Trbovelj in Leobna. Trboveljčani, ki se že dalj časa marljivo pripravljajo, bodo odpotovali na gostovanje z najboljšimi borci.

II. SOL — ZAHOD

Je derbi že odločil?

LJUBLJANA — V derbiju vodečih ekip v Kamniku so nepričakovano zmagali igralci Kočevja, ki so dohiteli Kamničane na vrhu lestvice. Do konca sta samo še dve koli in težko je reči, kdo ima večje možnosti za končni uspeh. Kočevje ima že zagotovljeno zmago 3:0 nad Meblom, ki ne tekmuje več, v zadnjem kolu pa gostuje v Jelšanah; Kamnik pa mora že v nedeljo na »vroči« teren v Bovec, v zadnjem kolu pa igra doma z Bohinjem. Morda ima Kočevje malo večje možnosti. Presenečenj je bilo že zdaj precej, zato jih lahko še pričakujemo.

Rezultati 15. kola: Meblo : Šenčur 0:3 b. b., Kamnik : Kočevje 2:3 (8, 10, —12, —13, —10), Kamna gorica : Bovec 2:3 (4, 11, —4, —2, —3), Trebnje : Bohinj 3:2 (—10, 1, —12, 3, 11).

Kamnik	14	12	2	38:15	24
Kočevje	14	12	2	40:20	24
Trebnje	15	11	4	37:24	23
Bovec	14	9	5	32:26	18
Šenčur	15	7	8	32:30	14
Jelšane	14	5	9	22:28	10
K. gorica	14	3	11	16:35	6
Meblo	14	3	11	14:34	6
Bohinj	14	2	12	19:38	4

MOTOCIKLIZEM

Novi prvaki

TOKIO — S tekmovanjem za »Veliko nagrado Japonske« je bilo končano letošnje svetovno prvenstvo v motociklizmu. Novi prvaki so: 50 ccm: H. G. Anscheidt (ZRN, suzuki), 125 ccm: Ivy (Vel. Britanija, suzuki), 250 ccm: naslovu bo odločil kongres FIM 22. t. m. na Dunaju, ker imata Hailwood (Vel. Britanija, honda) in Read (Vel. Britanija, yamaha) po 50 točk, 350 ccm: Hailwood (Vel. Britanija, honda), 500 ccm: Agostini (Italija, MV avgusta), prikolice: Enders — Engelhardt (ZRN, BMW — RS).

AVTOMOBILIZEM

»1000 km Beograda«

BEOGRAD — V počastitev obletnice osvoboditve Beograda bo 21. in 22. t. m. tretje avtomobilsko tekmovanje »1.000 km Beograda«, na katerem bo sodelovalo 76 znanih avtomobilistov. Med glavnimi favoriti je tudi zmagovalec nedavnega balkanskega rallyja Aleš Mrzel (AMD Murska Sobota).

30 let smučanja v Dolu

Tamkaj bo prvenstvo SRS v klasičnih disciplinah

Smučanje v Dolu pri Ljubljani je staro že 30 let, kajti prihodnjega marca bo minilo 30 let, ko je bila pod Zasavsko Ajdovščino prva smučarska tekma, in to v teku na 2 km. Smučanje, posebno smučarski tek je potem dobil v Dolu velik zamah in zime so bile vedno bogate na programu zimskih prireditev. Vsak poznavalec smučanja pozna nekdanje ase Pavčnika, Mejača, Vidmarja, brata Jermana in pozneje brate Kuharje, brate Simence, Slabanjo, Velepca in sedanje odlične tekače Slavka in Toneta Premožeta. Največji uspeh so vsekakor dosegli mladinci TVD Dola, ko so leta 1963 osvojili v Mrkoplju naslov najboljše mladinske štafete v Jugoslaviji, ta podvig pa so potem ponovili leta 1965 na Žabljaku, kjer so premagali v štafetnem teku 3 x 5 km vse svoje vrstnike. Med posamezniki pa je dosegel vsekakor največji uspeh Slavko Premože, ki se je kot mladinec uvrstil v državno reprezentanco, letos pa je v Mavrovem presenetljivo osvojil naslov državnega prvaka v najzahtevnejši smučarski panogi — biatlonu!

Da bi smučarski delavci iz Dola kar najsvečaneje proslavili svoj jubilej, so se odločili, da zaprosijo SZS, da jim zaupa organizacijo prihodnjega republiškega prvenstva v klasičnih disciplinah. Zveza je njihovi prošnji takoj ugodila in tako v Dolu že dva meseca tečejo priprave na to tako pomembno prireditev. Do sedaj so bile že tri seje pripravljalnega odbora, na katere so povabili tudi predstavnike ObZTK Bežigrad in vseh družbenih organizacij v Dolu, kot tudi zastopnike največje delovne organizacije tovarne barv »JUB«. Edini problem pri organiziranju republiškega prvenstva v Dolu bodo prenočišča in pa morebitno pomanjkanje snega, zato so se za sedaj odločili, da bi vsi tekmovalci stanovali v internatu Gradbenega šolskega centra za Bežigradom in se z avtobusi vozili v Dol, glede rezervnega terena v primeru pomanjkanja snega v Dolu pa so se odločili za Rakitno, v skrajnem primeru pa za Planico.

J. P.

Tekači na Pokljuki

JESENICE, 18. okt. — Smučarska zveza Slovenije je na eni zadnjih sej določila novega trenerja slovenskih smučarskih tekačev. Trenerske posle pri mladincih je prevzel znani smučarski delavec iz Gorij Lovro Žemva. To je veliko priznanje dolgoletnemu smučarskemu delavcu, ki že vrsto let vzgaja mlade smučarje — tekače.

Od nedelje dalje trenirajo na Pokljuki smučarji — tekači pod vodstvom zveznega trenerja Janeza Pavčiča. Trening, ki bo trajal do nedelje, bo predvidoma zadnji »suhi« trening. Ko smo sinoči poklicali Šport-hotel na Pokljuki, so nam povedali, da na trening niso prišli vsi tekači, Lidija Pšenica pa je zbolela.

P. K.

Novo igrišče v Tolminu

TOLMIN — V nedeljo so v Tolminu slovesno odprli novo nogometno igrišče. Predsednik TVD Partizan Taljat se je v imenu društva zahvalil vsem, ki so pomagali graditi ta prepotreben objekt. Akcijo je pohvalil tudi predsednik OS Tolmin Franc Škok, ki se je zavzel še za ureditev atletske steze s pomočjo delovnih kolektivov in šolske mladine.

A. S.

IVER DNEVA

Odločno proti vročekrvnežem

Čeprav so forumi raznih jugoslovanskih zvez in lig v zadnjih letih vse bolj odločni in dosledni pri odmerjanju kazni nedisciplniranim in nesportnim igralcem pa tudi funkcionarjem, so razni izpadi posameznikov, zlasti v nižerazrednih tekmovanjih še vedno pogostni. Na tekmi pokrajinske lige med kluboma Bair iz Kosovske Mitrovice in Djakovom iz Djakovice pa so v pretepu sodelovali vsi igralci obeh moštev. Šele po desetih minutah je uspelo miličnikom in funkcionarjem obeh klubov spraviti narazen vročekrvne nogometaše.

Sekretariat in disciplinsko sodišče Kosmeta sta ukrepala odločno: suspendirani so vsi igralci obeh moštev, obema kluboma pa so odvzeli po šest točk. Disciplinsko sodišče predlaga tudi enoletno prepoved igranja na tekmah za vse udeležence pretepa.

Privrženci reda in discipline so pozdravili odločen ukrep in upajo, da bo obveljal...

NZS želi informirati ZTKS

S seje sekretariata Nogometne zveze Slovenije

LJUBLJANA, 18. okt. Ker sekretariat Nogometne zveze Slovenije sodi, da člani IO ZTKS niso dovolj poučeni o nogometni problematiki pri nas, kar naj bi bila pokazala razprava na seji IO, bo NZS takoj stopila v stik z zastopniki najvišjega telesnokulturnega foruma pri nas. To je sedaj ob zahtevi, da je treba ločiti profesionalni nogomet od amaterskega, še posebno aktualno; to je bil nedvomno eden najpomembnejših sklepov seje sekretariata NZS.

Prav zaradi tega člani sekretariata niso hoteli razpravljati o diskusiji na seji IO ZTKS, temveč bodo svoje mnenje povedali šele na seji IO NZS, na kateri naj bi bili prisotni tudi zastopniki ZTKS. Težko je namreč v sedanjem položaju govoriti o ločevanju profesionalnega nogometa od amaterskega, saj naše nogometne forume skoraj v celoti financirajo zvezni ligaši Olimpija, Maribor in Aluminij. Pregled finančnega stanja in poslovanja je namreč pokazal, da prispevata k celotnemu letnemu proračunu NZS Olimpija in Maribor (nekaj tudi Aluminij) kar 54 odstokov sredstev v obliki obveznih dajatev (4 odst. od bruto dohodka vsake tekme), razen tega pa morata enako vsoto plačati tudi nogometnima podzvezama v Ljubljani in Mariboru, ki poslujeta izključno s temi sredstvi.

Če torej ločimo v sedanji situaciji profesionalce od amaterjev, bodo nekateri forumi ostali brez denarja. Zato je toliko zanimivejši predlog oziroma sporazum, ki sta ga sklenila NP Maribor in NK Maribor Nogometna podzveza bo namreč za prihodnje leto sestavila realen proračun, ki ga bo v celoti prispeval NK Maribor; klub bo potlej oproščen stalnih dajatev od tekem vse leto. Najbrž bo prišlo do takega dogovora tudi v Ljubljani, morda pa celo do tega, da bo na podoben način rešila finančni problem tudi osrednja nogometna zveza Govorili so tudi o tem, da bi zvezna ligaša igrala tekmo ali dve v pomoč NZS, s tem pa bi se izognila vsem dajatvam, ki niso majhne; v položaju v kakršnem sta sedaj Olimpija in Maribor, pa so ti izdatki težko breme.

Sekretar je pregledal tudi delo strokovnega odbora in trenerske organizacije, ki nista delala najbolje. Določili so tudi zastopnika (predsednika Vrhovnika in sekretarja Vojeta) za sestanek komiteja turnirja »Prijateljstvo narodov«, ki bo 4. novembra v Celovcu (ta turnir bo prihodnje leto v Avstriji) in dodali svoje pripombe k novim propozicijam tega tekmovanja.

S. TRBOVC

Jugoslavija B : Madžarska B 6:0 (2:0)

OSIJEK, 18. okt. V prijateljski nogometni tekmi je mlada reprezentanca Jugoslavije premagala ustrezno enajsterico Madžarske 6:0 (2:0). Gole so dosegli Mušović v 12., Rora v 37. (11 m), Dakić v 53., Lazarević v 60., Pavlica v 75. in Sprečo v 75. minuti. Tekmo, ki jo je sodil Strmečki iz Zagreba, si je ogledalo 6.000 gledalcev.

V naši enajsterici ni bilo slabega igralca; vsi so se potrudili. Znani madžarski igralci so doživeli enega najhujših porazov v zadnjih letih.

Hajduk poražen – za pokal

METKOVIĆ — V polfinalu tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal v dalmatinski coni je prišlo do velikega presenečenja. Domača Neretva je namreč premagala zadnjega jugoslovanskega zmagovalca v tej konkurenci — Hajduka (Split) 1:0 (0:0). Gledalcev 2500.

Drugi izidi: Borac (Čačak) : Sloboda (TU) 6:5 (1:1, 0:1), Segesta (Sisak) : Zagreb 2:5 (0:4).

Sarajevo pojde naprej

SARAJEVO — V povratni tekmi za pokal evropskih nogometnih šampionov je jugoslovanski prvak Sarajevo premagal ciprskega šampiona Olympiakos iz Nikozije 3:1 (1:0). Ker se je prva tekma končala neodločeno, se je jugoslovanski prvak uvrstil v drugo kolo.

Hrvatska : BiH 2:1 (0:1)

VINKOVCI — V polfinalni tekmi republiških amaterskih reprezentanc je Hrvatska premagala BiH 2:1 (0:1). Hrvatska se bo v finalu pomerila z zmagovalcem srečanja Srbija : Makedonija.

Športna napoved

LJUBLJANA — V 42. kolu »Športne napovedi« z 12 tekmovalnimi pari ne bo veljala tekma Radnički (K) : Bor, ker bo že v soboto.

Utrinki

SCHRANZ MED PEVCI — Po zgledu mnogih športnih tovarišev je tudi slovit avstrijski alpski smučar Karl Schranz posnel gramofonsko ploščo; na eni strani je »Toi, toi, toi«, na drugi pa »Simpatija«. Za začetnika ni slabo, so dejali strokovnjaki. Pesem »Toi, toi, toi«, ki jo poje tekmovalec, naj bi uporabili v novem filmu, v katerem naj bi nastopili Karl Schranz, Toni Sailer, Marlon Brando in Claudia Cardinale.

COMEBACK ZVEZDNICE — Dvakratna wimbledonska zmagovalka Margaret Smith (1963, 1965) je v Sydneyu najavila svoj comeback. Petindvajsetletna Avstralka se bo že v novembru vrnila na teniška igrišča. Novembra lani se je bila umaknila, češ da ima dovolju utrudljivih potovanj. V Perthu je medtem odprla trgovino z modnimi predmeti, 28. t. m. pa se bo tudi poročila.

NOVINARJI NA NAJVIŠJI RAVNI V GRENOBLU — Prizorišče olimpijskih zimskih iger — Grenoble — ima te dni številne obiske. Med drugimi so obiskali olimpijsko mesto člani izvršnega odbora IAIPS (Mednarodne zveze športnih novinarjev) s predsednikom Felixom Levitanom na čelu.

POKALNI ROKOMET ŽENSKE

Branik : Kranj 8:9 (5:4)

MARIBOR, 18. okt. Igrišče v Ljudskem vrtu. Sodil Stupnišek iz Ljubljane. Strelci Gomevnik 3, Anica Rep 2 ter Ramuta, Haložan in Marolt po enega za Kranj, za Branik pa Kristanova 3, Kolmanova 2, Liebhard 2, A. Ankele ter Sevc po enega.

Kranjčanke so zasluženo zmagale v tem polfinalnem srečanju za republiški pokal. Tekma je bila zanimiva in je imela dramatičen potek. Rokometašice iz Kranja se imajo za zmago največ zahvaliti vratarki Krampljevi, ki je v zadnjih minutah ubranila več ostrih strelov Mariborčank.

Z. V.

Slovan : Selca 10:11 (2:9)

LJUBLJANA — Stadion Slovana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Božičnik z Golnika.

SLOVAN: Žebre, Meljo, Kristan 1, K. Palčič 1, Podrebšek 1, Berdnik 1, Arko 4, Kastelec 2, A. Palčič, Rijavec.

SELCA: Lotrič, Benedičič 4, Pikuš 1, Jelenc, Geiger, Veber 1, M. Čufar 4, P. Čufar, Demšar 1, Šmid.

Že prvi počas je kazal, da gostje v polfinalu ne bodo imele težkega dela. Igralke Slovana se niso mogle uspešno upirati Selcam, ki so povedle 9:2. V nadaljevanju pa se je slika na igrišču popolnoma spremenila. Gostje so sicer vodstvo še povečale na 11:3, potem pa so popustili, in domačinke so znižale na 10:11. V zadnjih minutah je Kristanova dvakrat zadela vratnico in prav lahko bi Slovan tudi zmagal.

MOŠKI

Piran : Slovan 10:11 (5:5)

PIRAN — Igrišče Pirana, gledalcev 150, sodnik Kašnar iz Ljubljane.

PIRAN: Pušpan, Zohil, Križe 1, Lavrič, Brezovec 2, Slapernik 3, Kobal, Kolšek 1, Černe 1, Fuks.

SLOVAN: Jaklič, Šturm 2, Virk 1, Orebek 2, Trunkl, Artnak 1, Čeak I. 4, Golja, Narobe, Čeak II. 1.

Danes Pirančani niso uspeli. V polfinalni pokalni tekmi so jih igralci Slovana po svoji in tudi sodnikovi zaslugi izločili iz finala.

NIKO VAREZIĆ

Brežice : Sl. Gradec 15:19 (8:13)

BREŽICE: Igrišče Partizana, gledalcev, sodnik Kren iz Ljubljane.

V polfinalni tekmi za rokometni pokal so igralci S Gradca zasluženo premagali domačo ekipo. Že v prvem polčasu so si zagotovili prednost petih golov, kar jim je tudi prineslo zmago. V nadaljevanju je bila igra namreč enakovredna, vendar domačim ni uspelo nadoknaditi zamujenega. Pri domačinih je bil najboljši Rovan, pri gostih pa so se potrudili vsi.

Z. J.

Planine in ljudje

Senovski pionirji na Okrešlju

PD »Bohor« iz Senovega je za svoj podmladek organiziral poseben izlet na Okrešelj. Udeležilo se ga je 47 članov, med njimi jih je bilo 15 iz Brestanice. Na poti so se ustavili pri Igli, ogledali so si presihajoči studenec, 300 let staro tiso v bližini Solčave in slap Rinka. Najbolj pa je bilo prijetno pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Vsega so se neznansko veselili, srečanja z graničarji, zadnjih zaplat snega, pogleda na posamezne naveze v okoliških stenah in gorske narave. Bilanca PD Bohor se je z zadnjim izletom povzpela na 750 udeležencev in več — skupno na vseh izletih. To ni majhna številka in vodstvu podmladka velja samo čestitati!

Z zasedanja UIAA

Madridsko zasedanje mednarodne planinske unije je prineslo precej novosti, čeprav so nekatere pričakovane tudi izostale. Prvič so bili prisotni zastopniki SZ in ZDA — dveh organizacij torej, ki sta bili sprejeti v članstvo šele na zadnjem zasedanju. Na novo so bili sprejeti planinci Turčije in Japonske, odbiti pa so bili Izraelci! Okoli sprejema zadnjih je bilo precej debat, češ — UIAA ni politična organizacija in vsi planinci smo si brati, toda na koncu se je le izkristaliziralo mnenje, naj še počakajo.

Zelo važen je tudi sklep, da se IKAR — organizacija reševalcev vključi kot samostojna komisija v UIAA. To je že prvi korak k še tesnejšemu sodelovanju, čeprav o reciprociteti plačevanja reševanj zopet ni bil sprejet noben sklep.

Slovenski planinci iz Celovca gradijo

Srečanje treh dežel se vedno bolj približuje in vedno bolj pogosti so tudi pismeni in osebni stiki med prizadetimi organizacijami. Tako se je pretekli teden oglasil v Ljubljani tudi predstavnik slovenskega planinskega društva v Celovcu. Povedal je, da so zopet nekoliko bolj aktivni, čeprav so bili stiki v zadnjem času slabi in da so končno le dobili gradbeno dovoljenje za gradnjo postojanke pod Peco. To že nekaj časa tudi grade in pri tem jim pomagajo tudi planinci s te strani meje, predvsem iz Kranja. Tudi na srečanje treh dežel bodo poslali svoje predstavnike, da bodo lahko znova vzpostavili take stike kot so bili nekoč.

SPD v Celovcu je eno izmed treh slovenskih planinskih društev, ki združujejo zamejske Slovence. Vezani so na planinsko zvezo Slovenije in njih člani v naših kočah tudi uživajo enak popust kot ostali. Ostala dva društva sta še v Trstu in Gorici.

Rok natečaja planinske fotografije podaljšan

Čeprav je bil letos razpisan le natečaj planinske fotografije in bo razstava šele prihodnje leto, v počastitev 75. obletnice organiziranega planinstva, zanimanja ne manjka. Javili so se že skoraj vsi poznani fotografi — planinci, z eksponati ali pa vsaj s pismi. Pripomba večine pa je, da je rok prekratek. Posnetkov napravljenih poleti in jeseni še ni bilo možno v celoti obdelati, se opravičujejo.

Da bi popravila kar se da, se je propagandna komisija PZS odločila, da rok podaljša do 15. XI. V tem času pa se imajo seveda možnost pripraviti tudi tisti, ki doslej niso imeli namena sodelovati, ne pa le tisti, ki so se že oglasili in bi radi svoj izbor le povečali.

Planinci ob nedeljah

Trasa zadnjega izleta, ki ga je organiziralo PD Ljubljana Matica pod vodstvom Vinka Skrbca, je doživela manjšo spremembo. Prvotno so planirali povratek iz Hudega konca k spodnji postaji žičnice na Veliko planino, med samim izletom pa so se odločili raje za nadaljevanje do Krvavca, ter z žičnico v dolino.

Prijavljenih je bil le 33 udeležencev, toda ker imajo že lepe izkušnje, so se dogovorili raje za večji avtobus. Ni bilo zaman! V nedeljo zjutraj se je zbralo kar 45 planincev in vsi so vedeli, da ne bodo odbiti, pa čeprav se niso prijavili. Vreme so imeli vseskozi lepo, le na Krvavcu, kjer so bili skoro edini obiskovalci, jih je nekoliko motila megla.

V prihodnje imajo v programu še štiri enodnevne izlete. Prvega, v nedeljo, bo zopet vodil Luka Kočar, smer pa je: Višnja gora, Polževo, izvir Krke, Muljava in Ivančna gorica.

Seznam predavanj

Čeprav manjka do prvega planinskega predavanja v predavalnici elektrofakultete še tri tedne, je vedno več tistih, ki sprašujejo kakšen bo program in kaj bodo zopet imeli planinci ob sredah! Tisti, ki se potrudijo v pisarno PD Ljubljana Matica, bodo tam lahko dobili ciklostiran program, za vse ostale pa objavljamo kratek povzetek. 8. XI. bo imel uvodno predavanje prof. Sime Letinić — z naslovom »Iz zakladnice slovenske zemlje — od Gorenjske do Dolenjske«. Naslednjo sredo bo prof. Cirih Hubad pokazal 300 barvnih diapozitivov o »Srečanju z Dolomiti«. 22. XI. pa nas bo inž. Milan Ciglar popeljal »Med pastirje na Treskavici in Zelengori«.

Planinske postojanke zapirajo

Kot eno zadnjih planinskih društev se je oglasilo PD Bohinjska Bistrica. Vodnikovo kočo nameravajo zapreti 29. X., če pa bo nastopilo slabo vreme, pa takoj. Kočo pod Bogatinom so začasno že zaprli, na Uskovnici pa jo bodo zaprli 30. X.

Ker je povpraševanje o kočah, ki so še odprte vedno večje, bomo v eni naslednjih rubrik objavili seznam vseh, še odprtih planinskih postojank, na kar opozarjamo vse planince in planinska društva. Priporočamo jim že v naprej, da ga izrežejo in shranijo, da jim bo vedno pri roki.

FRANCI SAVENC

Po domačih krajih

ROKOMET

Partizan (I) : Topol 14:11

AJDOVŠČINA — V četrtem kolu v primorski conski rokometni ligi je priredilo največje presenečenje moštvo Partizana iz Izole, ki je na svojem igrišču premagalo kandidata za prvo mesto — moštvo Topol iz Ilirske Bistrice in sicer z rezultatom 14:11 (4:5). Presenečala tudi visoka zmaga Kopra nad Vipavcem iz Vipave 27:13 (14:5). V Dobravljah so zmagali boljši gostje iz Kozine 12:19 (7:8). Iz tekme v Postojni nimamo poročil.

Lestvica po IV. kolu je taka:

Jadran	4	3	1	0	106:72	7
Topol	4	3	0	1	79:55	6
Partizan, Izola	3	3	0	0	64:39	6
Vipavec	4	2	1	1	61:66	5
Koper	3	2	0	1	71:58	4
Dobravlje	4	1	0	3	40:52	2
Nova Gorica	3	0	0	3	42:53	0
Nanos	2	0	0	2	37:65	0
Idrija	3	0	0	3	51:91	0

M. T.

HRASTNIK — Domači rokometaši so v prvenstveni tekmi ljubljanske CRL katastrofalno premagali goste iz Šentvida z rezultatom 41:21 (15:10).

S.

Nogometno prvenstvo NPL

LJUBLJANA — Rezultati 7. kola v podzvezni ligi: Sava : Mirna 7:0, Domžale : Dob 4:1, Usnjar : Induplati 2:2, Fenolit : Ihan 5:4 in Enotnost : Medvode 1:3. Vodi Sava z 12 točkami pred Induplati —12, sledijo pa Domžale 11, Rakek 9, Usnjar 8, Medvode 5, Mirna in Fenolit po 4, Enotnost 3, Dob 2 in Ihan brez točke.

Podzvezna mladinska liga: Kamnik : Litija 2:1, Domžale : Dob 1:2 in Olimpija B : Induplati 8:0. Vodi Olimpija B. s 7 točkami pred Slavijo — 7, sledijo Litija — 5 itd.

Okrajna mladinska liga: Hrastnik : Ljubljana 2:3, Rog : Rudar 2:3, N. mesto : Slovan 0:4, Ilirija : Zagorje 3:1. Vodi Ljubljana s 11 točkami pred Ilirijo in Slovanom — po 9 Rudar — 3, Olimpija — 7 itd.

Pionirji so prvenstvo zaključili; preostali sta samo še dve tekmi v vsaki skupini, vendar ti ne bosta veliko spremenili vrstnega reda.

SKUPINA A

Olimpija	5	5	0	0	17:2	10
Slovan	5	4	0	1	18:7	8
Slavija	5	3	0	2	20:7	6
Ilirija	5	1	1	3	5:10	3
Ljubljana	4	0	0	4	0:10	0
Svoboda	4	0	0	4	1:34	0

SKUPINA B

Olimpija	5	5	0	0	28:0	10
Slavija	5	2	1	2	10:4	5
Ljubljana	4	2	1	1	8:12	5
Svoboda	5	1	1	3	11:13	3
Ilirija	5	1	1	3	3:8	3
Slovan	4	1	0	3	1:24	2

L. SPETIČ

BEOGRAD — Ob hudem incidentu na tekmi Budućnost : Crvenka v Titogradu kjer je bilo poškodovanih več oseb, ko je neki gledalec vrgel dinamit med občinstvo, je sekretariat združenja klubov zveznih lig poslal opozorilno pismo vsem članom I. in II. zvezne lige ter tekmovalnim in disciplinskim odborom združenja. V pismu je rečeno, da so nogometne organizacije dolžne najstrožje ukrepati proti takim in drugim nevarnim pojavom.

Olimpija igra v Kopru

LJUBLJANA, 18. okt. — Četrtfinalna tekma za jugoslovanski nogometni pokal med Olimpijo in Koprom, ki bi morala biti danes na stadionu ob Titovi cesti, je zaradi dežja in slabega igrišča preložena. Olimpija ne bo igrala v Ljubljani, temveč bo jutri, v četrtek nastopila v Kopru (ob 15. uri), v predtekmi pa se bodo za pokal prav tako pomerili mladinci teh dveh klubov.

Tako tudi povratne finalne tekme »lige mladih« med Olimpijo in Dinamom jutri ne bo; odigrali jo bodo pozneje.

Prvenstvo gorenjske podzveze

KRANJ — V nedeljo so člani v ligi A odigrali 7. kolo in dosegli naslednje rezultate: Ločan : Tržič 3:0, Železniki : Svoboda 2:2, Kranj : Triglav 4:1 in Lesce : Naklo 5:1.

Prvi je Ločan z 10 točkami, drugi Kranj s 7 točkami, tretje Svoboda s 5 točkami itd.

Pionirji so odigrali prav tako 7. kolo in dosegli tele rezultate: Ločan : Tržič 1:4, Triglav : Kranj 1:0 in Lesce : Naklo 1:0.

Prvi je Kranj z 10 točkami, sledita pa Kranj z 9 točkami, Naklo z 8 točkami itd.

Mladinci so odigrali 6. kolo takole: Železniki : Ločan 6:4 (zaostala tekma), Kranj : Železniki 5:3 in Jesenice : Triglav 1:0

Prvi je NK Jesenice s 5 točkami, sledita pa Triglav 4 in Ločan 3 točke.

Člani so odigrali tudi 6. kolo v ligi B: Borac : Trboja 6:0, Predoslje : Kropa 7:2 in Podbrezje : Preddvor 0:1.

Prvi je Preddvor z 12 točkami, drugi Borac — 10, tretje Podbrezje 5.

Postojna: 700 tekmovalcev

POSTOJNA — Te dni so se končale delavske športne igre, ki jih vsako leto prireja občinski sindikalni svet. Na tem rekreacijskem tekmovanju je letos sodelovalo več ko 30 ekip z več ko 700 tekmovalci.

Vrstni red v posameznih disciplinah je bil takle — **streljanje z zračno puško:** skupščina občine Postojna (miličniki), Javor (Prestranek), vojne ustanove, Nanos, GG Postojna; **šah:** Javor (Pivka), hotel Kras, Nanos, vojne ustanove, Gradnje Postojna; **odbojka — moški:** LIV, prosvetni delavci, Javor (Pivka), Nanos, Javor II. (Pivka); **odbojka — ženske:** LIV, **nogomet:** Nanos, hotel Kras, Gradnje, ZTP Postojna, vojne ustanove; **namizni tenis:** Nanos, hotel Kras, GG Postojna, LIV, skupščina občine Postojna; **balinanje:** Liv, Javor (Pivka), Javor (Postojna), Nanos, Perutninarstvo Kras, Javor II.; **vlečka vrvi:** Kras Neverke.

Prehodni pokal so osvojili prizadevni Livovci pred ekipo lanskega zmagovalca Nanos, sledijo pa Javor (Pivka), hotel Kras, Kras Neverke itd. Na zaključni slovesnosti je predsednik ObSS Tomaž Tušar razdelil zmagovalcem pokale in diplome.

E. P.

ČUVAJ VAŠEGA AVTOMOBILA

odlično sredstvo proti zmrzovanju vode v hladilniku v zelo praktični plastični embalaži na vseh bencinskih črpalkah v SFRJ

antifriz

MODRIČA

Kadrovska komisija pri

SGP »PIONIR« Novo mesto

razglaša

prosta delovna mesta za

1. REFERENTA za gradnjo za trg za delo v Ljubljani
2. KALKULANTA za delo v Novem mestu
3. PROJEKTANTA za delo v tehničnem biroju
4. SKLADIŠČNIKA za delo v Ljubljani

Pogoji za sprejem:

pod 1. in 2.: gradbeni tehnik visokih gradenj z najmanj 3-letno prakso

pod 3.: diplomirani gradbeni inženir

pod 4.: najmanj 2-letna praksa, znanje vodenja skladiščne kartoteke, poznavanje gradbenih materialov

Za vsa razglašena delovna mesta se zahteva urejena vojaška obveznost, kot poseben pogoj je določeno poskusno delo.

Samsko stanovanje je zagotovljeno.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP »Pionir« Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite najkasneje do 30. 10. 1967 na naslov: SGP »Pionir« Novo mesto, kadrovsko socialni oddelek, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

8802

prominent CARBON PAPER Qualitas karbon papir

NOVA EMBALAŽA

NOVA KAKOVOST

PLACSTIC CARBON PAPER COMMERCE karbon papir

NOVI ASORTIMENT

V nekaj vrstah

JESENICE

Zaprta objekta — Novi Tičarjev dom na Vršiču in hotel »Erika« v Kranjski gori so zaprli 15. oktobra. V »Eriki« bodo do 29. novembra opravili nekatera nujna dela, Tičarjev dom pa so zaprli zaradi bližnjega snega.

KRANJ

Kostanj — Pravijo, da je na Gorenjskem letos kostanj zelo dobro obrodil. Je debel, kakor že ni bil vrsto let.

ROGATEC

Pridobitev gasilcev — Gasilci v Rogatcu so minulo nedeljo dobili orodno vozilo, za katerega so dali več kot milijon S dinarjev, drug denar pa so prispevali še krajevna skupnost, šmarsko gasilsko društvo, podjetje »Plastika« in posamezni občani. Na majhni slovesnosti je govoril predsednik občinske gasilske zveze Šmarje pri Jelšah.

ZAGORJE

Gostovanje — Na povabilo zagorske glasbene šole je te dni prišla gostovat kulturnoumetniška skupina »France Prešeren« iz Ljubljane. Mladi izvajalci so za baletno pantomimo želi priznanje.

LJUBLJANA

Preskrbovalno omrežje — Na seji odbora za preskrbo pri ljubljanskem mestnem svetu so med drugim tudi govorili o preskrbovalnem in obrtnem omrežju mesta ter odpiranju novih delovnih mest. Pravijo namreč, da bo imela Ljubljana do leta 1970 že kakih 250.000 prebivalcev. Če že zdaj ne bodo začeli namensko koncentrirati kapitala na mestnem nivoju za postopno kritje razvojnih potreb, se lahko pripeti, da bo Ljubljano razvoj prehitel.

Obnovljena prodajalna — Sredi prihodnjega tedna bo podjetje »Sadje-zelenjava« odprlo obnovljeno poslovalnico v Nazorjevi ulici. V prodajalni bo odslej zaradi novo obloženih sten in priročnejše opreme laže vzdrževati potrebno snago, s povečanim izložbenim oknom in novim napisom pa se bo bolje vključevala v celotno podobo bližnje okolice.

Spet bomo jedli ocvrt krompirček — Pred nekaj dnevi so v malem prostoru slaščičarne »Slon« spet začeli peči in prodajati po lanskih cenah »pommes frittes« ocvrt krompirček, ki se je preteklo jesen in zimo Ljubljančanom tako priljubil.

»Lietuva« gostuje v hali Tivoli — Danes zvečer ob 19.30 bo v hali Tivoli nastop ansambla narodnih plesov in pesmi »LIETUVA« iz Litvanske ZSSR. Vstopnice za to privlačno prireditev bo mogoče dobiti dve uri pred začetkom pri blagajni hale Tivoli.

Tekmovanje za najboljšo ploščo — Včeraj je bilo v prostorih Ob Zveze mladine Center na Komenskega 7 tekmovanje za najboljšo prinešeno ploščo. To obliko dela so že nekajkrat uporabili, pobudo za organizacijo tekmovanja pa je dal mladinski klub »Moše Pijade«.

CELJE

Potovanje na Grönlandijo — V okviru četrtkovih večerov, ki jih prireja celjska delavska univerza, bo v četrtek, to je danes, ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma govoril Tone Fornezzi o svojem potovanju, ki ga je opravil s kolegom.

MARIBOR

Obisk — V torek je prišla v Maribor skupina predstavnikov muzeja iz Siska. Obiskali so umetnostno galerijo, muzej narodne osvoboditve itd. Iz Maribora so šli v Ptuj, kjer so si tudi ogledali nekatere kulturne ustanove in znamenitosti.

Čajanka za goste iz Kraljeva — Na poti skozi Maribor v Auschwitz je bila skupina približno petdesetih fantov in deklet iz Kraljeva. V ponedeljek zvečer so jim pripravili sprejem in čajanko s kulturnim programom.

Zdravstveni delavci — Včeraj je odpotovala v Gradec skupina članov sveta zdravstvenega centra federacije, ki se je v Mariboru udeležila dvodnevnega posvetovanja. Naši zdravstveni delavci so si v Gradcu ogledali bolnišnico, zlasti pa nov kirurški oddelek za srčne operacije.

Kostanj — Včeraj je Povrtnina znižala ceno jedilnemu kostanju od 160 na 130 Sdin kilogram. Dobili so tudi novo pošiljko ekvadorskih banan. Prodajajo jih po 490 starih dinarjev kg.

Tekmovanje šoferjev — Na medrepubliškem tekmovanju šoferjev je zmagala ekipa iz TAM, ki je bila najboljša v spretnosti vožnji in v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Ker je bila ta ekipa organizator tekmovanja, se je odpovedala nagradi za prvo mesto v korist drugouvrščene ekipe.

NOVO MESTO

Novi knjižnici — Za novomeški občinski praznik bodo v Šmihelu in Birčni vasi odprli novi ljudski knjižnici.

AJDOVŠČINA

Dom upokojencev — Novembra se bodo začela prva dela pri zidanju doma upokojencev. Dom bo ob Goriški cesti v Ajdovščini. V njem bodo v pritličju družabni prostori, v dveh nadstropjih pa bo 10 družinskih stanovanj za upokojence, zlasti za borce v NOV. Stavba bo stala več kot 100 milijonov Sdin.

KOPER

Drevo v cvetju — Eno redkih dreves, ki poleti dela senco kopalcem v Žusterni pri Kopru, je te dni razcvetelo. To je divji kostanj. Številni popki že silijo v listje, drugi pa so čisto smolnati.

Kaj je zdaj z obnovo gozdov?

Tišinska drevesnica zaman ponuja pet milijonov sadik

Gozdarstvo Mengeš je že pred leti uredilo na Tišini pri Murski Soboti sodobno drevesnico, v kateri gojijo najbolj iskane vrste sadik, ki pridejo v poštev za nove gozdne nasade ali za obnovo gozdov v severovzhodni Sloveniji. Razen smreke so v drevesnici na voljo tudi zeleni, rdeči in navadni bor, dolgazija, macesen in razne druge vrste sadik, po katerih so med bolj intenzivno obnovo gozdov na tem koncu Slovenije marsikdaj zaman povpraševali.

Tudi vse kaže, da so lepi načrti kmetijskih gospodarstev oziroma njihovih gozdarskih obratov ter gozdnih gospodarstev ostali vsaj v zadnjem času samo na papirju, zakaj drevesnica to jesen zaman ponuja okoli pet milijonov izbranih sadik, ki so jih prejšnja leta kupci v celoti že vnaprej pokupili. Tako so prodali do prvih jesenskih dni običajno že za okoli petnajst milijonov S din sadik, letos pa je ta izkupiček zelo skromen in v tišinski drevesnici so upravičeno zaskrbljeni za obstoj tega sodobno urejenega obrata.

Gozdarstvo Mengeš oziroma njegov obrat »Semesadike« je namreč vložil prav zaradi velikega povpraševanja po gozdnih sadikah v minulih letih precej denarja v modernizacijo te svoje enote, ki zaposluje v drevesnici na površini deset hektarov vsega devet delavcev. Sodoben proizvodni proces omogoča tudi sorazmerno nizke stroške proizvodnje, zato so sadike zares poceni in je tem bolj nerazumljivo, da kmetijska gospodarstva in gozdarski obrati ne izkoristijo priložnosti za obnovo gozdov. Odnos odgovornih ljudi do te naloge je nedvomno nerazumljiv, saj je znano, da bo treba marsikje zaradi pretirane sečnje gozdnega drevja brez odlašanja obnoviti veliko goličav.

Matično podjetje v Mengšu sicer poskuša najti izhod za brezupen položaj svoje drevesnice na Tišini, vendar ni odveč bojazen, da bo v novem gospodarjenju težavno umetno vzdrževati tak obrat, če gozdna gospodarstva ne bodo pokazala večjega zanimanja za odkup sadik. Če se stanje kmalu ne bo popravilo, bodo morali po napovedih drevesničarjev okoli pet milijonov sadik izbranega gozdnega drevja sežgati, ker bo sicer preraslo določeno dobo, ko bi jih bilo treba presaditi.

To pa bi nedvomno pomenilo veliko škodo — ne samo za prizadeto podjetje, ampak za vsa kmetijska in gozdna gospodarstva, ki sodeč po teh razmerah v tišinski drevesnici hudo grešijo.

B. BOROVIČ

Rudi Hribar

V Preboldu, revolucionarnem žarišču Savinjske doline, na prizorišču Kačevega »Moloha« se je pred devetindpedesetimi leti rodil rudarski sin Rudi Hribar. Kot vsi Hribarjevi, se je tudi Rudi zgodaj odločil za revolucionarno pot proti izkoriščanju in krivicam, ki jih je tudi sam krepko občutil. Leta 1932 je bil sprejet v KPJ in že leto pozneje, star komaj 25 let, je bil obsojen na tri leta robije v Sremski Mitrovici. Sodeloval je pri sloviti gladovni stavki in se vrnil prepričan marksist. Kot sekretar celice je ponovno moral v zapor, po izpustitvi se je še bolj posvetil partijskemu delu. Bil je sekretar mestnega komite-

RUDI HRIBAR, ko je bil na robiji.

ja, a leta 1941, pred razpadom stare Jugoslavije, so ga internirali v Ivanjici.

Ko je bila 20. julija 1941 ustanovljena prva celjska četa, je bil Rudi Hribar s svojo ženo v njenih vrstah. Bolan se je po razbitju čete prebil čez mejo, vstopil v Gorjanovo četo in z njo v Dolenjski odred. Leta 1942 so ga v Suhi krajini ujeli Italijani. Dvaindvajset let ječe so mu dosodili in ga poslali v Castel Franco Ob kapitulaciji Italije ni imel sreče, da bi ušel, to pa se mu je posrečilo leta 1944. Pobegnil je iz Duisburga v domovino. Najprej je bil v kokriškem odredu, pozneje na Štajerskem vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge tako v političnih, oblastnih in gospodarskih organizacijah. Kot vdan, skromen in razgledan človek si je pridobil spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so ga poznali.

V Preboldu, kraju, kjer se je razvijalo tako tesno tovarištvo med pokojnim Rudijem in herojem Slavkom Šlandrom, kjer je preživljal prezgodnji večer svojega življenja in dotrpel hudo bolezen, lega tudi k zadnjemu počitku, kot zadnji predvojni revolucionar iz hiše Hribarjev.

»Katrca« v novi obleki

Gostilna »Pri Katrci« v Rožni dolini je spet odprta. Prevzela jo je upravnica gostilne »Maček«, Metka Kumelj, in jo moderno preuredila. Notranja oprema v ribniškem suhorobarskem slogu je delo arhitekta Miklavža Mušiča, projektivni biro Tamar. »Pri Katrci« gostom postrežejo z vsemi domačimi specialitetami, še posebej s primorskimi. In ribe najraje plavajo v pristnem domačem vinu z Vipave in iz Goriških Brd. Tako smo v Ljubljani dobili še eno sodobno gostilno, ki po pravici zasluži svoje ime.

N. L.

Leninov park in Ploščad B. Kraigherja v Ljubljani

Tako poimenovanje predlagajo za zelenico pri Figovcu in ploščad pri Metalki

LJUBLJANA, 18. okt. Posebna komisija Mestnega sveta Ljubljana je danes sklenila predlagati občinski skupščini Ljubljana-Center in Mestnemu svetu, naj zelenico za Figovcem poimenujeta po voditelju oktobrske revolucije Leninu, ploščad pred Metalko pa po snovalcu gospodarske reforme Borisu Kraigherju.

Predlogov za poimenovanje ulic ali trgov po dveh velikih možeh je bilo več. O njih sta razpravljala tudi republiški in mestni odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije. Člani komisije so se o predlogih pogovarjali tudi s številnimi družbenimi in političnimi delavci.

V komisiji mestnega sveta so bili razen njegovih zastopnikov tudi zani ljubljanski likovni umetniki, arhitekti in drugi. Predloga sta bila tehtno izbrana. Leninov park bo obsegal zelenico med Kidričevo, Zupančičevo in Gosposvetsko cesto ter Ajdovščino, Ploščad Borisa Kraigherja pa prostor med Titovo, Dalmatinovo, Miklošičevo in Nazorjevo ulico. Park za Figovcem bo idealno mesto za postavitev načrtovanega Leninovega spomenika. Enako velja za ploščad pred Metalko. Obkrožajo jo moderno načrtovana poslopja, ki bodo že s svojim videzom opozarjala na pomembno obdobje naše zgodovine, kateremu je dal svoj pečat tudi pokojni revolucionar in gospodarstvenik Boris Kraigher.

O predlogih komisije bo razpravljala še občinska skupščina Ljubljana-Center, sklep o poimenovanju pa bo na slavnostni seji, posvečeni 50-letnici oktobrske revolucije, sprejel mestni svet Ljubljana.

Posebna komisija mestnega sveta za poimenovanje ulic po Leninu in B. Kraigherju je sklenila predlagati imenovanje stalne komisije za podobno delo. Člani komisije tudi predlagajo, naj bi v prihodnje poimenovali po umrlih slovenskih revolucionarjih, političiih in družbenih voditeljih ulice in trge v novih okoliših mesta. S tem bi dali velikim ljudem slovenskega ljudstva tudi simbolično priznanje, saj so bila nova območja Ljubljane grajena v obdobjih njihovega ustvarjanja.

Podrobnejšo obrazložitev in skico predloga komisije bomo objavili v naslednjih dneh.

M. D.

Enotnejša merila pri obdavčevanju

Predstavniki gorenjskih občin o proračunih

KRANJ, 18. okt. — Finančne predpise bo treba tako spremeniti, da bosta družbeni in zasebni sektor gospodarstva v enakopravnejšem položaju glede družbenih prispevkov. Pri obdavčenju pa bo treba določiti tudi enotnejša merila za vso Slovenijo. To sta najvažnejša predloga z današnjega posvetovanja predstavnikov gorenjskih občin, ki ga je sklical odbor za družbeni plan in finance pri republiškei skupščini. Govorili so o sedanjem položaju v davčni politiki in proračunski porabi ter načrtih za prihodnje.

Predstavniki občin so ob vrsti primerov iz vsakdanje prakse pokazali na številne pomanjkljivosti v našem finančnem sistemu, ki je precej zaostal za gospodarskim sistemom in zato ogroža njegov nadaljnji razvoj. Na Gorenjskem so se že sami lotili nekaterih pomanjkljivosti, predvsem usklajevanja davčne politike v kmetijstvu in obrti. Vendar pa so razlike ostale v primerjavi z drugimi občinami, kar večkrat povzroča težave.

Na posvetovanju so še posebej opozorili na neurejenost v zasebni obrti. Neustrezni finančni predpisi in neučinkovito nadzorstvo občinskih davčnih uprav omogočajo v nekaterih dejavnostih obrti neupravičene, večmilijonske zaslužke. Menili so, da bi morala obdavčitev sloneti le na dohodku, ki naj bi ga vsak obrtnik sam dokazal. Davčni organi pa naj bi imeli možnost točneje preveriti resničnost prijavljenega dohodka.

Precej kritike je bilo tudi na račun take oblike večanja samostojnosti občin, ki se kaže zgolj v novih pristojnostih in obveznostih, medtem ko ostajajo proračunska sredstva na isti višini, čeprav stroški naraščajo. V zvezi s tem so odločno zavrnili predlog, da bi občine prevzele tudi del financirajna milice.

L. STRUŽNIK

Zakaj tako?

Neveljavna vozniška dovoljenja

Večini voznikov, ki so pred leti dobili vozniška dovoljenja z veljavnostjo do aprila 1966. leta, je veljavnost dovoljenj že potekla. Ko so leta želeli v pristojnih uradih podaljšati, so jim ponavadi dejali, da to ni potrebno, ker bodo izdana nova vozniška dovoljenja. Toda na nova dovoljenja vozniki še zmerom čakajo.

Na naših cestah voznikom to dejstvo ne povzroča kdove kakih nevšečnosti, saj prometni varnostni organi še kar z razumevanjem upoštevajo tolikšno kasnitev z novimi dovoljenji. Zato pa je tem neprijetneje za voznika osebnega avtomobila, kadar se z neveljavnim prometnim dovoljenjem pojavi pred prometnimi organi v kaki tuji državi. Zadostuje manjši prekršek, (spregled prometnega znaka, nepravilno parkiranje ipd.), pa se znajde neveljavno prometno dovoljenje jugoslovanskega državljana v prometnikovi roki. Torej nova nevšečnost. Vozniku je ob tem toliko neprijetneje, ker mora razlagati in prepričevati stražnika, (če zna jezik), da je neveljavno vozniško dovoljenje veljavno. Takoj je na kocki voznikova poštenost. Kadar prepričevanje o veljavnosti ne zaleže, mora voznik celo na policijsko postajo, pač odvisno v kakšne roke »padeš«.

Nedvomno tudi ta dejstva opozarjajo pristojne organe, naj pohitijo s pripravami za izdajo novih vozniških dovoljenj. Vsa zadeva okrog tega se le malce predolgo vleče.

F. KRIVEC

Jesensko čiščenje

Lep je star običaj, da v jeseni, ko se narava pripravlja na zimsko spanje, ljudje pospravijo ne samo pridelke s polj, ampak tudi vso nesnago, ki se nabere po dvoriščih in okrog hiš. Ta običaj negujejo na podeželju in tudi v mestih.

Da je zadnje čase zajelo jesensko čiščenje tudi Ljubljano, je mogoče opaziti vsepovsod. Toda najbolj žalostno je, da je to videti tudi na obronkih našega Rožnika. Uslužbenci komunalnega podjetja »Rast« namreč ugotavljajo, da malomarneži odlagajo smeti in odpadke kar ob cestah za Rožnikom. Pred kratkim sta se namreč pojavila na odcepu Večne poti proti Brdu dva ogromna kupa smeti, ki so ju tjakaj pripeljali s tovornjakom. Predvsem je to lepenka in embalaža, pomešana z nesnago, iz napisov na embalaži pa je razvidno, da so se jesenskega čiščenja lotili pri »Tehnounionu« in »Agrokombinatu«.

Pri vsej vnemi, da bi Ljubljana ostala »bela Ljubljana«, pa vendar ne gre, da bi odlagali smeti kar za vsakim vogalom. Ljubljana ima v te namene urejeni dve odlagališči: na Fužinah in ob Cesti dveh cesarjev, kjer je moč metati odpadni material v staro strugo Malega grabna.

In če je tako, zakaj potem drugače?

HY

Več gledaliških gostovanj

Priprave na gledališko sezono v Radovljici

Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Radovljica je v letošnjem letu začela prirejati gostovanja poklicnih gledaliških hiš v večjih krajih občine. Tako nameravajo poživiti kulturno življenje, obenem pa spodbuditi amaterske gledališke skupine k večji ustvarjalnosti.

Z organizacijo gostovanj so pričeli v Radovljici že v letu 1966, več gostovanj pa bo letos. Tako se je doslej zvrstilo v Radovljici, Kropi ter na Bledu 30 uprizoritev, od tega 20 za odrasle in 10 za mladino. Povprečno je gledalo vsako predstavo v omenjenih krajih kar 410 gledalcev, kar je precej. Letošnji spored gostovanj pa se pravzaprav še ni iztekel; na vrsti sta še dve uprizoritvi na Bledu ter po ena v Radovljici in Kropi. Tako je vsak abonent v kateremkoli kraju lahko videl od šest do osem uprizoritev, mladina pa po tri v enem letu. To ni veliko manj kot tam, kjer imajo poklicna gledališča doma.

Seveda pa to še niso vse gledališke predstave, ki so si jih lahko v raznih krajih ogledali občani radovljiške občine. Ponekod so bile delavne tudi amatersko igralske skupine in so pripravile tudi lastne predstave doma in drugod.

Število predstav in obisk nam izpričujeta, kolikšno je zanimanje ljudi za gledališče navzlic precej razširjeni televiziji in filmu. Za vse gledališke predstave so zbrali nad 10 milijonov dinarjev. Največ so dale delovne organizacije, precejšen delež sta prispevala republiški sklad za kulturo in občina, ostalo pa posamezniki, abonenti in drugi obiskovalci.

Prireditelji pri občinski zvezi bodo tudi prihodnje leto nadaljevali s prirejanjem gostovanj. Sporazumeli se bodo tudi za učinkovitejši način zbiranja sredstev. Želijo tudi pridobiti še več stalnih abonentov in kolektivnih abonmajev. Če bo akcija za zbiranje denarja uspela, ne bodo zviševali cene abonmaja.

Dosedanje težave pri gostovanjih so predvsem tehnične, ne toliko organizacijske in finančne narave. Radovljiška kino dvorana za večje predstave nima dovolj velikega odra in tudi oder festivalne dvorane ni najbolj primeren. Že lani so nameravali adaptirati radovljiški oder ali pa ga vsaj povečati z montažnim podaljškom, pa s tem niso uspeli. Pričakujejo pa, da bodo to uredili že v bližnji prihodnosti.

J. B.

CELJE

Povpraševanje za večjimi stanovanji

Še pred meseci so v Celju najbolj šla v promet manjša stanovanja, ki so jih podjetja zidala za tržišče, vtem ko je sedaj glede tega prav obratno. Manjša, zlasti enosobna stanovanja so ostala delno neprodana. Spričo tako naglih sprememb v povpraševanju so v gradbenih podjetjih v skrbeh z odločitvijo, katerih stanovanj naj zidajo več.

K.

Nobene sledi za malo Ireno

Obširna preiskava poteka v več smereh

MARIBOR, 18. okt. Organi javne varnosti v Mariboru in postaje milice v Slovenski Bistrici in drugih krajih Slovenije in Hrvatske nadaljujejo z iskanjem skrivnostno izginule šestletne deklice Irene Gajšek iz Spodnje Ložnice 17.

Kot smo že poročali so Gajškovi poslali Ireninemu očetu Rudolfu v Nemčijo drugo brzojavko in ga prosili, naj pojasni nekatere nejasnosti iz svoje prve brzojavke. Sedaj je prispela druga brzojavka iz Düsseldorfa, v kateri Rudolf sporoča: »Pavla je pri meni. Irena se je morda izgubila v gozdu.« Tudi to sporočilo ni preiskovalnim organom pomagalo pri njihovih prizadevanjih, da bi odkrili resnico o izginotju deklice. Po drugi strani pa to pomeni, da je žena Pavla pri njem v Düsseldorfu. Pred meseci je namreč sporočil Gajškovim v Spodnjo Ložnico, da ga je žena zapustila.

Preiskovalni organi še nadalje poizvedujejo o prodajalcih preprog, saj ne smejo izključiti nobene možnosti, ki bi jih lahko pripeljala bliže k cilju. Ponovno so namreč dobili obvestilo, da so nekega preprogarja s punčko svetlih las videli v okolici Hrastnika. Znano je, da so preprogarja s podobno punčko videli kmetje tudi v okolici Stranic. Po zadnji očetovi brzojavki je izključeno, da bi punčko odpeljala njena mati kot so nekateri predvidevali. Sploh pa se širijo v zvezi z izginotjem deklice razne neresnične vesti.

Preiskovalni organi so obiskali tudi sorodnike punčkine matere v Ločah, Lipoglavu, Rušah, Ptuju in na dveh krajih v Mariboru. Celotna preiskava je doslej potekala v več smereh z namenom, da bi zbrali čimveč podatkov za nadaljnjo preiskavo.

Ljudje v Spodnji Ložnici in v okolici se še vedno niso pomirili. Še vedno namreč obstaja možnost, da je deklico kdo ugrabil in jo odpeljal s seboj. Po drugi strani pa dosedanja preiskava ne more izključiti možnosti zločina. Uprava javne varnosti poziva vse občane, da sporočijo najbližji postaji milice vse, kar bi lahko omogočilo odkritje izginule šestletne deklice Irene.

M. K.

Akcija »Varnost v nočnem prometu«

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). — Pred dnevi se je na vseh avtomobilskih cestah v Hrvatski začela preventivna vzgojna akcija »Varnost v nočnem prometu«, ki bo trajala do decembra.

V tem času bodo strokovne skupine prometne milice, AMZ Hrvatske, zveze združenj voznikov in avtomehanikov v sodelovanju z zavarovalnicami dežurale ponoči na cestah. Namesto izrekanja kazni bodo popravljale pokvarjene žaromete, preizkušale učinkovitost zavor in opravljale druga popravila, za kar bodo vozniki plačali samo 5 novih dinarjev. Pregledana vozila bodo zaznamovali s posebnimi svetlečimi nalepkami. Vozniki bodo brezplačno dobili tudi knjižico z navodili za nočno vožnjo.

Prireditelji te akcije bodo v tem času organizirali tudi več predavanj in predvajanja filmov o varnosti v nočnem prometu.

Z bencinom ga je polil in zažgal

JESENICE, 18. okt. — Ko sta se včeraj ob 13.50 v garderobi železarne na Jesenicah srečala 34-letni Peter Razpet in 44-letni Matija Klinar, oba doma z Jesenic, je Razpet, ki je s seboj prinesel steklenico bencina, nalil bencin v kozarec in z njim polil Klinarja po glavi. Potem je prižgal vžigalico in jo vrgel v Klinarja, katerega so takoj zajeli plameni. Nekaj bencina se je razlilo tudi Razpetu po rokah in se vnelo. Obema so na pomoč takoj priskočili ostali delavci, ki so bili v garderobi in ju pogasili. Klinarja, ki je opečen po glavi, so morali odpeljati v bolnišnico, dočim so Razpetu, ki se je opekel le po rokah, nudili zdravniško pomoč kar v obratni ambulanti v železarni. Do sedaj še niso ugotovili, zakaj je Razpet polil Klinarja z bencinom in ga zažgal.

D.

Z mopedom v osebni avto

LJUBLJANA, 18. okt. — Na cestah v Sloveniji se je včeraj zgodilo 28 prometnih nesreč, v katerih je bilo 10 ljudi hudo ranjenih, 15 pa jih je dobilo lažje poškodbe. Škode je bilo za 49 tisoč N dinarjev. Pet nesreč se je zgodilo zaradi izsiljevanja prednosti, štirim je botrovala vinjenost, po tri pa so se zgodile zaradi prehitre vožnje ali neprevidnega prehitevanja.

Včeraj nekaj po 17. uri se je peljal iz Zidanega mosta v Celje mopedist 29-letni Vladimir iz Udmata. Ko je pripeljal do Laškega, je privozila naproti z osebnim avtomobilom celjske registracije 40-letna Karolina Pušnik, ki je tik pred mopedistom zavila na levi jestni odcep in tako Jovanu zaprla pot. Zaradi kratke razdalje se ji mopedist ni mogel ogniti in se je močno zaletel v avtomobil ter padel. Pri padcu in od udarca je Jovan dobil pretres možganov in druge poškodbe. Ponesrečenca zdravijo v celjski bolnišnici. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na 2 tisoč N dinarjev.

Pad „Čebelice“ še uganka

Vzroka nesreče niso mogli zanesljivo ugotoviti

LJUBLJANA, 18. okt. Vzroki hude letalske nesreče, ki se je pred kratkim zgodila v Srbiji in pri kateri je izgubilo življenje osem članov kolektiva Hidromontaže iz Maribora, je še vedno uganka. Strokovnjaki, ki so kmalu po nesreči prišli na kraj, kjer se je zrušila nesrečna »Čebelica«, niso mogli ugotoviti zanesljivega vzroka. Zaradi strašnega udarca v pečino planine Stol so od vseh pomembnih naprav v letalu, ki bi pripomogle k ugotavljanju vzroka nesreče, našli samo smerokaz in zemljevid Jugoslavije. Višinometra, kazalca za pritisk in letalskega dnevnika niso našli.

Vendar pa je bilo strokovnjakom takoj jasno, da je letalo zgrešilo smer. S službene karte pilota Vilija Tomašiča, na kateri je bila natančno vpisana pot letala, je bilo razvidno, da bi se moralo letalo, ko je priletelo iz Kladova, obrniti nad vasjo Crnjake proti Beogradu. Toda iz nepojasnjenih razlogov je letalo nadaljevalo svojo pot v jugozahodni smeri je 14 km in se šele potem obrnilo proti severozahodu. Domnevajo, da je pilot mislil, da je na mestu, ki je predvideno za spremenitev smeri proti Beogradu in je zato takoj obrnil letalo proti visokemu grebenu planine Stol, ki je bila v času nesreče v megli in oblakih.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako se je moglo to zgoditi izkušenemu pilotu, ki je do tedaj imel za seboj več kot 1.500 ur letenja in to na reakcijskih letalih vojaškega letalstva. Pilot Tomašič je tudi z letalom AN-14 letel že 40 ur, poleg tega pa mu je bila pot Maribor — Beograd—Kladovo in obratno dobro znana, ker je letel že trikrat.

Menijo, da bi letalo v slučaju okvare zaradi posebne konstrukcije lahko prisilno pristalo na katerikoli njivi, ker je v času, preden se je zrušilo, letelo nad ravnino. V preiskavi so prav tako ugotovili, da je motor v redu delal, kar so sklepali po tem, da so propelerji delali, kar se je videlo tudi na pečini, kamor se je letalo zaletelo.

V Kladovu je letalo pričakovalo normalno vzletelo kljub temu, da je letališče brez osnovnih priprav. Vse drugače bi bilo, če bi letališče imelo radijsko zvezo. Domnevajo, da v tem primeru ne bi prišlo do tragedije. Na žalost letalo tudi ni bilo v beograjski coni, da bi pilot lahko imel stik s kontrolo letenja na surčinskem letališču.

Kakor navaja »Vjesnik u srijedu« je pilot Vili Tomašič telefonsko obvestil dežurne uslužbence za nadzorstvo letenja na beograjskem letališču, da bo »Čebelica« vzletela »z divjega letališča« v Kladovu ob 13.30. Za izginulo letalo, bi lahko zvedeli že v torek popoldne, a ne šele v sredo zjutraj, če bi se dežurni uslužbenci pozanimali za let »Čebelice«.

Poleg tega navajajo, da je k nesreči delno pripomogel tudi veter, ki je v času nesreče pihal v Kladovu 50 km na uro, in sicer »v hrbet« letala. Domneva, da se je pilot uštel pri računanju, ker ni upošteval hitrosti vetra, je verjetnejša. Lahko, da pilot sploh ni vedel, s kakšno hitrostjo je pihal veter, kajti v preiskavi niso mogli ugotoviti, če so vse naprave v redu delovale. Dejstvo je, da je na določeno mesto, kjer bi se moralo obrniti, letalo prišlo prej kot pa bi bilo potrebno v normalnih okoliščinah. Zato je najbrž pilot nadaljeval pot v tej smeri in se pri tem zanesel na svojo uro.

Tržnje petih avtomobilov

Na srečo nesreča pri Brezovici ni terjala človeških žrtev

LJUBLJANA, 18. okt. V Lukovici pri Brezovici sta se danes ob 5.35 silovito zaletela tovornjak s priklopnikom in avtobus. Oba avtomobila je zaneslo, tako da sta zavozila s ceste, avtobus pa je med tem zadel še tri osebne avtomobile. Osem ljudi je bilo ranjenih, vendar le eden huje. Škode pa je za nekaj manj kot 9 milijonov S dinarjev.

Ko se je zgodila nesreča, še ni deževalo. Voznik tovornjaka s priklopnikom italijanske registracije 23-letni Karlo Maglica, drugače naš državljan in zaposlen v Italiji, je pripeljal z Vrhnike proti Ljubljani. V Lukovici je zavozil na levo proti sredini ceste in s tem zapri pot avtobusu beograjske registracije, ki ga je vozil 39-letni Svetozar Bundalo. Avtomobila sta zadela drug drugega s stranmi. Oplazila sta se tako silovito, da sta oba šoferja izgubila oblast nad vozili, ki ju je začelo zanašati. Tovornjak s priklopnikom je zavozil na levo in obstal na useku. Tudi avtobus je zapeljal na svojo levo stran in trčil najprvo v »prinz 110«, ki je vozil za tovornjakom, potem pa še v »škodo« in »fička«, ki sta pripeljala za »prinzem«. Avtobus se tudi še po teh treh trčenjih ni ustavil, podrl je živo mejo na levi strani ceste in zavozil v sadovnjak, kjer je polomil več dreves.

Tako potniki v avtobusu, kot tisti, ki so se peljali z osebnimi avtomobili, so imeli res srečo. Huje ranjen — (zlom stegnenice) je le potnik iz avtobusa 41-letni Tomislav Šimunović iz Zagreba. Njegova žena Marija in 25-letni Jože Paderčič iz Ljubljane, ki sta bila tudi v avtobusu, sta bila laže poškodovana. Laže ranjeni so bili tudi šofer avtobusa, pa Zdenko Bilaundžič, ki je vozil »škodo«, njegova žena Marija in 17-letni sin Boris, le nekaj prask pa je dobila Ana Milek, ki se je s svojim možem peljala v »fičku«. Vsi, ki so se peljali s »prinzem« — vozil ga je Ivo Leban, so ostali nepoškodovani. Tudi voznik tovornjaka ni bil ranjen.

Po nesreči je Karlo Maglica povedal miličnikom, da so ga zmotile luči avtobusa, ki je pripeljal naproti (bil je namreč še mrak) in da se je moral umakniti avtomobilu, ki je bil parkiran na desni strani ceste na pasu za počasni promet ter je zato zavozil na levo stran.

K. D.

V tovornjak na nepregledenem ovinku

NOVA GORICA, 18. okt. — Približno ob 13. uri se je zgodila v Volčji dragi huda prometna nesreča, pri kateri sta bili huje poškodovani voznica osebnega avtomobila Liljana Volčič in sopotnica Helena Jerkič, obe doma iz Komna.

Liljana Volčič, ki je vozila iz Prvačine proti Novi Gorici, je zadela s svojim osebnim avtomobilom v nepregledenem desnem ovinku v zadnje levo kolo nasproti vozečega tovornjaka, katerega je šofiral Jože Šušmelj iz Prvačine.

K. L.

Vrsta vlomov v eni noči

CELJE, 18. okt. — V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci poskusili vlomiti v vrsto blagajn v Stanetovi ulici. Najprej so poskušali vlomiti v samopostrežno trgovino Center. Tu se jim je posrečilo s stranskih vrat odstraniti pločevino, vendar jim je vlom preprečila železna ograja. — Nato so poskusili vlomiti v poslovalnico Elektrotehne. Z izvijačem so odtrgali železni pokrov ključavnice, vendar vrat niso mogli odkleniti. Nekaj stavb naprej so vlomili v prostore kmetijske apoteke. V notranjost se prišli skozi dvoriščno okno. Poskusili so vdreti v registrsko blagajno, vendar je niso mogli odpreti. Nekaj več sreče pa so imeli pri naslednjem vlomu. Skozi prezračevalno dvoriščno okno so prišli v delovne prostore krojaške delavnice Elit, kjer so odprli ročno blagajno in ukradli 840 din. Kot smo zvedeli, so vlomilcem že na sledi.

J. S.

ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC

12 BRILJANTNIH PRSTANOV V 1 LETU DARWIL ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Predavanje z diafilmi — V dvorani družbenega centra »Ajdovščina« v Kidričevi ulici bo jutri zvečer predavanje o dolžnostih občanov ob elementarnih nesrečah. Predavanje bodo spremljali z diafilmi o potresih in poplavah.

Obnovljena prodajalna — Sredi prihodnjega tedna bo podjetje »Sadje-zelenjava« odprlo obnovljeno poslovalnico v Nazorjevi ulici. V prodajalni bo odslej zaradi novo obloženih sten in priročnejše opreme laže vzdrževati potrebno snago, s povečanim izložbenim oknom in novim napisom pa se bo bolje vključevala v celotno podobo bližnje okolice.

Spet bomo jedli ocvrt krompirček — Pred nekaj dnevi so v malem prostoru slaščičarne »Slon« spet začeli peči in prodajati po lanskih cenah »pommes frittes« ocvrt krompirček, ki se je preteklo jesen in zimo Ljubljančanom tako priljubil.

»Lietuva« gostuje v hali Tivoli — Danes zvečer ob 19.30 bo v hali Tivoli nastop ansambla narodnih plesov in pesmi »LIETUVA« iz Litvanske ZSSR. Vstopnice za to privlačno prireditev bo mogoče dobiti dve uri pred začetkom pri blagajni hale Tivoli.

Tekmovanje za najboljšo ploščo — Včeraj je bilo v prostorih Ob Zveze mladine Center na Komenskega 7 tekmovanje za najboljšo prinešeno ploščo. To obliko dela so že nekajkrat uporabili, pobudo za organizacijo tekmovanja pa je dal mladinski klub »Moše Pijade«.

JESENICE

Zaprta objekta — Novi Tičarjev dom na Vršiču in hotel »Erika« v Kranjski gori so zaprli 15. oktobra. V »Eriki« bodo do 29. novembra opravili nekatera nujna dela, Tičarjev dom pa so zaprli zaradi bližnjega snega.

KRANJ

Kostanj — Pravijo, da je na Gorenjskem letos kostanj zelo dobro obrodil. Je debel, kakor že ni bil vrsto let.

ROGATEC

Pridobitev gasilcev — Gasilci v Rogatcu so minulo nedeljo dobili orodno vozilo, za katerega so dali več kot milijon S dinarjev, drug denar pa so prispevali še krajevna skupnost, šmarsko gasilsko društvo, podjetje »Plastika« in posamezni občani. Na majhni slovesnosti je govoril predsednik občinske gasilske zveze Šmarje pri Jelšah.

ZAGORJE

Gostovanje — Na povabilo zagorske glasbene šole je te dni prišla gostovat kulturnoumetniška skupina »France Prešeren« iz Ljubljane. Mladi izvajalci so za baletno pantomimo želi priznanje.

CELJE

Potovanje na Grönlandijo — V okviru četrtkovih večerov, ki jih prireja celjska delavska univerza, bo v četrtek, to je danes, ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma govoril Tone Fornezzi o svojem potovanju, ki ga je opravil s kolegom.

MARIBOR

Obisk — V torek je prišla v Maribor skupina predstavnikov muzeja iz Siska. Obiskali so umetnostno galerijo, muzej narodne osvoboditve itd. Iz Maribora so šli v Ptuj, kjer so si tudi ogledali nekatere kulturne ustanove in znamenitosti.

Čajanka za goste iz Kraljeva — Na poti skozi Maribor v Auschwitz je bila skupina približno petdesetih fantov in deklet iz Kraljeva. V ponedeljek zvečer so jim pripravili sprejem in čajanko s kulturnim programom.

Zdravstveni delavci — Včeraj je odpotovala v Gradec skupina članov sveta zdravstvenega centra federacije, ki se je v Mariboru udeležila dvodnevnega posvetovanja. Naši zdravstveni delavci so si v Gradcu ogledali bolnišnico, zlasti pa nov kirurški oddelek za srčne operacije.

Kostanj — Včeraj je Povrtnina znižala ceno jedilnemu kostanju od 160 na 130 Sdin kilogram. Dobili so tudi novo pošiljko ekvadorskih banan. Prodajajo jih po 490 starih dinarjev kg.

Tekmovanje šoferjev — Na medrepubliškem tekmovanju šoferjev je zmagala ekipa iz TAM, ki je bila najboljša v spretnosti vožnji in v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Ker je bila ta ekipa organizator tekmovanja, se je odpovedala nagradi za prvo mesto v korist drugouvrščene ekipe.

NOVO MESTO

Novi knjižnici — Za novomeški občinski praznik bodo v Šmihelu in Birčni vasi odprli novi ljudski knjižnici.

AJDOVŠČINA

Dom upokojencev — Novembra se bodo začela prva dela pri zidanju doma upokojencev. Dom bo ob Goriški cesti v Ajdovščini. V njem bodo v pritličju družabni prostori, v dveh nadstropjih pa bo 10 družinskih stanovanj za upokojence, zlasti za borce v NOV. Stavba bo stala več kot 100 milijonov Sdin.

KOPER

Drevo v cvetju — Eno redkih dreves, ki poleti dela senco kopalcem v Žusterni pri Kopru, je te dni razcvetelo. To je divji kostanj. Številni popki že silijo v listje, drugi pa so čisto smolnati.

VČERAJŠNJI DEŽEVNI DAN NA LJUBLJANSKIH ULICAH. Foto: E. Šelhaus

Rudi Hribar

V Preboldu, revolucionarnem žarišču Savinjske doline, na prizorišču Kačevega »Moloha« se je pred devetinpedesetimi leti rodil rudarski sin Rudi Hribar. Kot vsi Hribarjevi, se je tudi Rudi zgodaj odločil za revolucionarno pot proti izkoriščanju in krivicam, ki jih je tudi sam krepko občutil. Leta 1932 je bil sprejet v KPJ in že leto pozneje, star komaj 25 let, je bil obsojen na tri leta robije v Sremski Mitrovici. Sodeloval je pri sloviti gladovni stavki in se vrnil prepričan marksist. Kot sekretar celice je ponovno moral v zapor, po izpustitvi se je še bolj posvetil partijskemu delu. Bil je sekretar mestnega komiteja, a leta 1941, pred razpadom stare Jugoslavije, so ga internirali v Ivanjici.

Ko je bila 20. julija 1941 ustanovljena prva celjska četa, je bil Rudi Hribar s svojo ženo v njenih vrstah. Bolan se je po razbitju čete prebil čez mejo, vstopil v Gorjanovo četo in z njo v Dolenjski odred. Leta 1942 so ga v Suhi krajini ujeli Italijani. Dvaindvajset let ječe so mu dosodili in ga poslali v Castel Franco. Ob kapitulaciji Italije ni imel sreče, da bi ušel, to pa se mu je posrečilo leta 1944. Pobegnil je iz Duisburga v domovino. Najprej je bil v kokrškem odredu, pozneje na Štajerskem vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge tako v političnih, oblastnih in gospodarskih organizacijah. Kot vdan, skromen in razgledan človek si je pridobil spoštovanje in priljubljenost vseh, ki so ga poznali.

V Preboldu, kraju, kjer se je razvijalo tako tesno tova-

RUDI HRIBAR, ko je bil na robiji.

rištvo med pokojnim Rudijem in herojem Slavkom Šlandrom, kjer je preživljal prezgodnji večer svojega življenja in dotrpel hudo bolezen, lega tudi k zadnjemu počitku, kot zadnji predvojni revolucionar iz hiše Hribarjev.

»Katrca« v novi obleki

Gostilna »Pri Katrci« v Rožni dolini je spet odprta. Prevzela jo je upravnica gostilne »Maček«, Metka Kumelj, in jo moderno preuredila. Notranja oprema v ribniškem suhorobarskem slogu je delo arhitekta Miklavža Mušiča, projektivni biro Tamar. »Pri Katrci« gostom postrežejo z vsemi domačimi specialitetami, še posebej s primorskimi. In ribe najraje plavajo v pristnem domačem vinu z Vipave in iz Goriških Brd. Tako smo v Ljubljani dobili še eno sodobno gostilno, ki po pravici zasluži svoje ime.

N. L.

Jeseniški kulturniki najboljši

Pred dnevi je občinski komite mladine v Smederevu v Srbiji priredil srečanje kulturnih skupin iz osmih industrijskih mest Jugoslavije. Srečanja pod naslovom »Oktobrsko srečanje 1967« so se udeležile kulturne skupine z Jesenic, Zenice, Požarevca, Kumanovega, Vršca, Vranja, Prištine in Smedereva. Vsaka skupina je v tekmovanju nastopila z narodnim plesom, narodno pesmijo in zabavno melodijo. Jeseniško mladino je zastopal ansambel narodnih plesov in pesmi DPD Svobode Tone Čufar z gorenjskimi plesi, peli pa so Marinka Krajnik, Marjanca Novak in Marjan Drolc.

Jeseniški kulturniki so zelo dobro izvedli svoj program in bili deležni priznanja številnih gledalcev pa tudi strokovne komisije, ki jim je prisodila prvo mesto. V znak priznanja so dobili pokal. Jeseničani so bili gostje železarne Smederevo.

L.

CELJE

Povpraševanje za večjimi stanovanji

Še pred meseci so v Celju najbolj šla v promet manjša stanovanja, ki so jih podjetja zidala za tržišče, vtem ko je sedaj glede tega prav obratno. Manjša, zlasti enosobna stanovanja so ostala delno neprodana. Spričo tako naglih sprememb v povpraševanju so v gradbenih podjetjih v skrbeh z odločitvijo, katerih stanovanj naj zidajo več. K.

UGLEDEN GOST IZ URUGVAJA — Včeraj se je oglasil v prostorih Izseljenske matice Slovenije Petar Kurtič, predsednik jugoslovanskega društva »Bratstvo« iz Montevidea v Urugvaju. V pogovoru je povedal, da živi v Urugvaju že 40 let in še omenil, da je radijska postaja v Južni Ameriki na njihovo pobudo oddajala že leta 1943 program o NOB. Društvo »Bratstvo« v Montevideu je posebno dejavno v kulturi, saj so samo v zadnjem času zaigrali na odru Nušićevo »Sumljivo lice«, »Vlast«, »Analfabet« in pa »Djevojka sa naslovne strane«. Na sliki: Peter Kurtič v pogovoru s predsednico izseljenske matice Zimo Vrščajevo.

Leninov park in Ploščad B. Kraigherja v Ljubljani

Tako poimenovanje predlagajo za zelenico pri Figovcu in ploščad pri Metalki

LJUBLJANA, 18. okt. Posebna komisija Mestnega sveta Ljubljana je danes sklenila predlagati občinski skupščini Ljubljana-Center in Mestnemu svetu, naj zelenico za Figovcem poimenujeta po voditelju oktobrske revolucije Leninu, ploščad pred Metalko pa po snovalcu gospodarske reforme Borisu Kraigherju.

Predlogov za poimenovanje ulic ali trgov po dveh velikih možeh je bilo več. O njih sta razpravljala tudi republiški in mestni odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije. Člani komisije so se o predlogih pogovarjali tudi s številnimi družbenimi in političnimi delavci.

V komisiji mestnega sveta so bili razen njegovih zastopnikov tudi zani ljubljanski likovni umetniki, arhitekti in drugi. Predloga sta bila tehtno izbrana. Leninov park bo obsegal zelenico med Kidričevo, Zupančičevo in Gosposvetsko cesto ter Ajdovščino, Ploščad Borisa Kraigherja pa prostor med Titovo, Dalmatinovo, Miklošičevo in Nazorjevo ulico. Park za Figovcem bo idealno mesto za postavitev načrtovanega Leninovega spomenika. Enako velja za ploščad pred Metalko. Obkrožajo jo moderno načrtovana poslopja, ki bodo že s svojim videzom opozarjala na pomembno obdobje naše zgodovine, kateremu je dal svoj pečat tudi pokojni revolucionar in gospodarstvenik Boris Kraigher.

O predlogih komisije bo razpravljala še občinska skupščina Ljubljana-Center, sklep o poimenovanju pa bo na slavnostni seji, posvečeni 50-letnici oktobrske revolucije, sprejel mestni svet Ljubljana.

Posebna komisija mestnega sveta za poimenovanje ulic po Leninu in B. Kraigherju je sklenila predlagati imenovanje stalne komisije za podobno delo. Člani komisije tudi predlagajo, naj bi v prihodnje poimenovali po umrlih slovenskih revolucionarjih, političih in družbenih voditeljih ulice in trge v novih okoliših mesta. S tem bi dali velikim ljudem slovenskega ljudstva tudi simbolično priznanje, saj so bila nova območja Ljubljane grajena v obdobjih njihovega ustvarjanja.

Podrobnejšo obrazložitev in skico predloga komisije bomo objavili v naslednjih dneh.

M. D.

Kljub dežju dovolj sadja

Znižane cene paradižnika, paprike čebule

LJUBLJANA, 18. oktobra. Živilski trg je bil danes slabše založen kot prejšnje dneve, pa tudi prenekatera gospodinja je odložila nameravani nakup zaradi močnega dežja. Zelo založene so bile le stojnice prodajalcev iz južnejših krajev, ki so svoje blago pripeljali že pred dnevi in računali s trajnejšim lepim vremenom. Le-ti so cene paprike spustili na 80—100 Sdin, paradižnika na 120—200 in čebule na 100 S dinarjev, medtem ko jih družbena podjetja in pridelovalci iz bližnje okolice prodajajo precej dražje.

Sadja je bilo kljub slabemu vremenu dovolj. Presenča visoka cena jabolk. Medtem, ko večina kmetov zaskrbljeno vprašuje, kam z njimi, in so jih pripravljeni prodati po ceni, le malo višji od stroškov prevoza, smo zasledili najcenejša jabolka po 100 S din, na večini stojnic pa jih ni bilo mogoče dobiti ceneje od 160 do 200 din. Hruške so prodajali po 380 S din, grozdje od 230—350, sveže slive od 160—200 in sveže fige od 200 do 260 din kilogram.

Kostanj so prodajali po 200 S din, maroni po 400 S din. Za kilogram jurčkov je bilo treba odšteti cela dva tisočaka, cena pa bo po deževju prav gotovo spet padla. Druge gobe je bilo mogoče dobiti ceneje, od 800 starih dinarjev naprej, nekatere vrste pa tudi po 200. Za glavo zelja so morale gospodinje odšteti okoli 100 S din, za glavnato solato 500—600, za kilogram endivije okoli 250, motovilca okoli 700 in kilogram radiča približno 500 starih dinarjev. Redkvice so prodajali 160 do 200 Sdin in kumare po 150 do 200 din.

Cena mlečnih izdelkov ostaja na isti ravni. Surovo topljeno maslo je veljalo okoli 1500, smetana 1000 in sir 1000—1200 Sdin za kilogram pri zasebnikih in občutno več pri družbenih podjetjih, nasprotno pa je bil sirček pri slednjih za približno stotak cenejši, in sicer 550 Sdin.

Cena zaklane perutnine se je gibala med 900 in 1000 dinarji, na stojnicah družbenih podjetij so jo nudili nekoliko ceneje. Cena za posamezno jajce je še vedno 70 do 90 Sdin in kaže, da konkurenca podjetij, ki prodajajo uvožena jajca od 58 S din naprej, še nekaj časa ne bo prisilila zasebnikov, da bi bistveno znižali cene.

Gospodinje pač mnogo bolj zaupajo domačim prodajalcem, ker menijo, da lahko kupijo pri njih bolj zanesljivo sveža jajca. Zaradi tega jih še vedno kupujejo, kljub nižjim cenam uvoženih jajc.

B. Č.

Zemunski šolarji v Celju

CELJE, 18. okt. Včeraj je na obisk prvi osnovni šoli v Celju prišla skupina učencev in prosvetnih delavcev osnovne šole »Goce Delčev« iz Zemuna. V gosteh bodo ostali tri dni ter si medtem ogledali mesto, prav tako pa tudi nekatere okoliške zgodovinske in kulturne znamenitosti. Gre za tradicionalno sodelovanje učencev in prosvetnih delavcev obeh šol, ki traja že osmo leto. Vsako pomlad odpotuje v Zemun skupina celjskih pionirjev in vsako jesen jim njihovi zemunski vrstniki vrnejo obisk. Medtem ko otroci sklepajo nova prijateljstva ter spoznavajo kraje in ljudi, pa prosvetni delavci izmenjujejo poklicne izkušnje.

I. B.

Zakaj tako?

Neveljavna vozniška dovoljenja

Večini voznikov, ki so pred leti dobili vozniška dovoljenja z veljavnostjo do aprila 1966. leta, je veljavnost dovoljenj že potekla. Ko so leta želeli v pristojnih uradih podaljšati, so jim ponavadi dejali, da to ni potrebno, ker bodo izdana nova vozniška dovoljenja. Toda na nova dovoljenja vozniki še zmerom čakajo.

Na naših cestah voznikom to dejstvo ne povzroča kdove kakih nevšečnosti, saj prometni varnostni organi še kar z razumevanjem upoštevajo tolikšno kasnitev z novimi dovoljenji. Zato pa je tem neprijetneje za voznika osebnega avtomobila, kadar se z neveljavnim prometnim dovoljenjem pojavi pred prometnimi organi v kaki tuji državi. Zadostuje manjši prekršek, (spregled prometnega znaka, nepravilno parkiranje ipd.), pa se znajde neveljavno prometno dovoljenje jugoslovanskega državljana v prometnikovi roki. Torej nova nevšečnost. Vozniku je ob tem toliko neprijetneje, ker mora razlagati in prepričevati stražnika, (če zna jezik), da je neveljavno vozniško dovoljenje veljavno. Tako je na kocki voznikova poštenost. Kadar prepričevanje o veljavnosti ne zaleže, mora voznik celo na policijsko postajo, pač odvisno v kakšne roke »padeša.

Nedvomno tudi ta dejstva opozarjajo pristojne organe, naj pohitijo s pripravami za izdajo novih vozniških dovoljenj. Vsa zadeva okrog tega se le malce predolgo vleče.

F. KRIVEC

Jesensko čiščenje

Lep je star običaj, da v jeseni, ko se narava pripravlja na zimsko spanje, ljudje pospravijo ne samo pridelke s polj, ampak tudi vso nesnago, ki se nabere po dvoriščih in okrog hiš. Ta običaj negujejo na podeželju in tudi v mestih.

Da je zadnje čase zajelo jesensko čiščenje tudi Ljubljano, je mogoče opaziti vsepovsod. Toda najbolj žalostno je, da je to videti tudi na obronkih našega Rožnika. Uslužbenci komunalnega podjetja »Rast« namreč ugotavljajo, da malomarneži odlagajo smeti in odpadke kar ob cestah za Rožnikom. Pred kratkim sta se namreč pojavila na odcepu Večne poti proti Brdu dva ogromna kupa smeti, ki so ju tjakaj pripeljali s tovornjakom. Predvsem je to lepenka in embalaža, pomešana z nesnago, iz napisov na embalaži pa je razvidno, da so se jesenskega čiščenja lotili pri »Tehnounionu« in »Agrokombinatu«.

Pri vsej vnemi, da bi Ljubljana ostala »bela Ljubljana«, pa vendar ne gre, da bi odlagali smeti kar za vsakim vogalom. Ljubljana ima v te namene urejeni dve odlagališči: na Fužinah in ob Cesti dveh cesarjev, kjer je moč metati odpadni material v staro strugo Malega grabna.

In če je tako, zakaj potem drugače?

HY

Vinko Hafner v Kranju

KRANJ, 18. okt. — Podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vinko Hafner se je dopoldne pogovarjal z zdravstvenimi delavci o položaju zdravstvene službe in njenem financiranju. Zvečer je v klubu gospodarstvenikov govoril o socialni politiki z vidika gospodarstva. Odgovarjal je tudi na vprašanja poslušalcev, ki so se še posebej zanimali za prispevek za socialno zavarovanje ter za izvajanje zdravstvenega varstva.

L. S.

Radgonski lovci so se osamosvojili

GORNJA RADGONA, 17. okt. — Tu so se sestali predstavniki lovskih družin radgonske občine, da bi razčistili nekatera odprta organizacijska in druga vprašanja lovstva v tej komuni. Za uspešnejši nadaljnji razvoj lovstva, ki pomeni zaradi vse bolj množičnega prihajanja tujih lovcev, zlasti Italijanov, v bogata lovišča ob Muri tudi čedalje pomembnejši vir deviznih dohodkov, so sklenili predlagati občinski skupščini, da bi ustanovila lovski sklad.

Predstavniki lovskih družin so zaradi pomanjkljivega sodelovanja z medobčinsko lovsko organizacijo sklenili izstopiti tudi iz pomurske lovske zveze.

B. B.

Nobene sledi za malo Ireno

Obširna preiskava poteka v več smereh

MARIBOR, 18. okt. Organi javne varnosti v Mariboru in postaje milice v Slovenski Bistrici in drugih krajih Slovenije in Hrvatske nadaljujejo z iskanjem skrivnostno izginule šestletne deklice Irene Gajšek iz Spodnje Ložnice 17.

Kot smo že poročali so Gajškovi poslali Ireninemu očetu Rudolfu v Nemčijo drugo brzojavko in ga prosili, naj pojasni nekatere nejasnosti iz svoje prve brzojavke. Sedaj je prispela druga brzojavka iz Düsseldorfa, v kateri Rudolf sporoča: »Pavla je pri meni. Irena se je morda izgubila v gozdu.« Tudi to sporočilo ni preiskovalnim organom pomagalo pri njihovih prizadevanjih, da bi odkrili resnico o izginotju deklice. Po drugi strani pa to pomeni, da je žena Pavla pri njem v Düsseldorfu. Pred meseci je namreč sporočil Gajškovim v Spodnjo Ložnico, da ga je žena zapustila.

Preiskovalni organi še nadalje poizvedujejo o prodajalcih preprog, saj ne smejo izključiti nobene možnosti, ki bi jih lahko pripeljala bliže k cilju. Ponovno so namreč dobili obvestilo, da so nekega preprogarja s punčko svetlih las videli v okolici Hrastnika. Znano je, da so preprogarja s podobno punčko videli kmetje tudi v okolici Stranic. Po zadnji očetovi brzojavki je izključeno, da bi punčko odpeljala njena mati kot so nekateri predvidevali. Sploh pa se širijo v zvezi z izginotjem deklice razne neresnične vesti.

Preiskovalni organi so obiskali tudi sorodnike punčkine matere v Ločah, Lipoglavu, Rušah, Ptuju in na dveh krajih v Mariboru. Celotna preiskava je doslej potekala v več smereh z namenom, da bi zbrali čimveč podatkov za nadaljnjo preiskavo.

Ljudje v Spodnji Ložnici in v okolici se še vedno niso pomirili. Še vedno namreč obstaja možnost, da je deklico kdo ugrabil in jo odpeljal s seboj. Po drugi strani pa izključiti možnosti zločina Uprava javne varnosti poziva vse občane, da sporočijo najbližji postaji milice vse, kar bi lahko omogočilo odkritje izginule šestletne deklice Irene.

M. K.

Akcija »Varnost v nočnem prometu«

ZAGREB, 18. okt. (Tanjug). — Pred dnevi se je na vseh avtomobilskih cestah v Hrvatski začela preventivna vzgojna akcija »Varnost v nočnem prometu«, ki bo trajala do decembra.

V tem času bodo strokovne skupine prometne milice, AMZ Hrvatske, zveze združenj voznikov in avtomehanikov v sodelovanju z zavarovalnicami dežurale ponoči na cestah. Namesto izrekanja kazni bodo popravljale pokvarjene žaromete, preizkušale učinkovitost zavor in opravljale druga popravila, za kar bodo vozniki plačali samo 5 novih dinarjev. Pregledana vozila bodo zaznamovali s posebnimi svetlečimi nalepkami. Vozniki bodo brezplačno dobili tudi knjižico z navodili za nočno vožnjo.

Prireditelji te akcije bodo v tem času organizirali tudi več predavanj in predvajanja filmov o varnosti v nočnem prometu.

Z bencinom ga je polil in zažgal

JESENICE, 18. okt. — Kosta se včeraj ob 13.50 v garderobi železarne na Jesenicah srečala 34-letni Peter Razpet in 44-letni Matija Klinar, oba doma z Jesenic, je Razpet, ki je s seboj prinesel steklenico bencina, nalil bencin v kozarec in z njim polil Klinarja po glavi. Potem je prižgal vžigalico in jo vrgel v Klinarja, katerega so takoj zajeli plameni. Nekaj bencina se je razlilo tudi Razpetu po rokah in se vnelo. Obema so na pomoč takoj priskočili ostali delavci, ki so bili v garderobi in ju pogasili. Klinarja, ki je opečen po glavi, so morali odpeljati v bolnišnico, dočim so Razpetu, ki se je opekel le po rokah, nudili zdravniško pomoč kar v obratni ambulanti v železarni. Do sedaj še niso ugotovili, zakaj je Razpet polil Klinarja z bencinom in ga zažgal.

D.

Z mopedom v osebni avto

LJUBLJANA, 18. okt. — Na cestah v Sloveniji se je včeraj zgodilo 28 prometnih nesreč, v katerih je bilo 10 ljudi hudo ranjenih, 15 pa jih je dobilo lažje poškodbe. Škode je bilo za 49 tisoč N dinarjev. Pet nesreč se je zgodilo zaradi izsiljevanja prednosti, štirim je botrovala vinjenost, po tri pa so se zgodile zaradi prehitre vožnje ali neprevidnega prehitevanja.

Včeraj nekaj po 17. uri se je peljal iz Zidanega mosta v Celje mopedist 29-letni Vladimir iz Udmata. Ko je pripeljal do Laškega, je privozila naproti z osebnim avtomobilom celjske registracije 40-letna Karolina Pušnik, ki je tik pred mopedistom zavila na levi cestni odcep in tako Jovanu zaprla pot. Zaradi kratke razdalje se ji mopedist ni mogel ogniti in se je močno zaletel v avtomobil ter padel. Pri padcu in od udarca je Jovan dobil pretres možganov in druge poškodbe. Ponesrečenca zdravijo v celjski bolnišnici. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na 2 tisoč N dinarjev.

Trčenje petih avtomobilov

Na srečo nesreča pri Brezovici ni terjala človeških žrtev

LJUBLJANA, 18. okt. V Lukovici pri Brezovici sta se danes ob 5.35 silovito zaletela tovornjak s priklopnikom in avtobus. Oba avtomobila je zaneslo, tako da sta zavozila s ceste, avtobus pa je med tem zadel še tri osebne avtomobile. Osem ljudi je bilo ranjenih, vendar le eden huje. Škode pa je za nekaj manj kot 9 milijonov S dinarjev.

Ko se je zgodila nesreča, še ni deževalo. Voznik tovornjaka s priklopnikom italijanske registracije 23-letni Karlo Maglica, drugače naš državljan in zaposlen v Italiji, je pripeljal z Vrhnike proti Ljubljani. V Lukovici je zavozil na levo proti sredini ceste in s tem zaprl pot avtobusu beograjske registracije, ki ga je vozil 39-letni Svetozar Bundalo. Avtomobila sta zadela drug drugega s stranmi. Oplazila sta se tako silovito, da sta oba šoferja izgubila oblast nad vozili, ki ju je začelo zanašati. Tovornjak s priklopnikom je zavozil na levo in obstal na useku. Tudi avtobus je zapeljal na svojo levo stran in trčil najprvo v »prinz 110«, ki je vozil za tovornjakom, potem pa še v »škodo« in »fičko«, ki sta pripeljala za »prinzem«. Avtobus se tudi še po teh trenčenjih ni ustavil, podrl je živo mejo na levi strani ceste in zavozil v sadovnjak, kjer je polomil več dreves.

Tako potniki v avtobusu, kot tisti, ki so se peljali z osebnimi avtomobili, so imeli res srečo. Huje ranjen — (zlom stegnenice) je le potnik iz avtobusa 41-letni Tomislav Šimunovič iz Zagreba. Njegova žena Marija in 25-letni Jože Paderčič iz Ljubljane, ki sta bila tudi v avtobusu, sta bila laže poškodovana. Laže ranjeni so bili tudi šofer avtobusa, pa Zdenko Bilaundžić, ki je vozil »škodo«, njegova žena Marija in 17-letni sin Boris, le nekaj prask pa je dobila Ana Milek, ki se je s svojim možem peljala v »fički«. Vsi, ki so se peljali s »prinzem« — vozil ga je Ivo Leban, so ostali nepoškodovani. Tudi voznik tovornjaka ni bil ranjen.

Po nesreči je Karlo Maglica povedal miličnikom, da so ga zmotile luči avtobusa, ki je pripeljal naproti (bil je namreč še mrak) in da se je moral umakniti avtomobilu, ki je bil parkiran na desni strani ceste na pasu za počasni promet ter je zato zavozil na levo stran.

K. D.

V tovornjak na nepreglednem ovinku

NOVA GORICA, 18. okt. — Približno ob 13 uri se je zgodila v Volčji dragi huda prometna nesreča, pri kateri sta bili huje poškodovani voznica osebnega avtomobila Liljana Volčič in sopotnica Helena Jerkič, obe doma iz Komna.

Liljana Volčič, ki je vozila iz Prvačine proti Novi Gorici, je zadela s svojim osebnim avtomobilom v nepreglednem desnem ovinku v zadnje levo kolo nasproti vozečega tovornjaka, katerega je šofiral Jože Šušmelj iz Prvačine.

K. L.

Vrsta vlomov v eni noči

CELJE, 18. okt. — V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci poskusili vlomiti v vrsto blagajn v Stanetovi ulici. Najprej so poskušali vlomiti v samopostrežno trgovino Center. Tu se jim je posrečilo s stranskih vrat odstraniti pločevino, vendar jim je vlom preprečila železna ograja. — Nato so poskusili vlomiti v poslovalnico Elektrotehne. Z izvijačem so odtrgali železni pokrov ključavnice, vendar vrat niso mogli odkleniti. Nekaj stavb naprej so vlomili v prostore kmetijske apoteke. V notranjost se prišli skozi dvoriščno okno. Poskusili so vdreti v registrsko blagajno, vendar je niso mogli odpreti. Nekaj več sreče pa so imeli pri naslednjem vlomu. Skozi prezračevalno dvoriščno okno so prišli v delovne prostore krojaške delavnice Elit, kjer so odprli ročno blagajno in ukradli 840 din. Kot smo zvedeli, so vlomilcem že na sledi.

J. S.

Pad „Čebelice“ še uganka

Vzroka nesreče niso mogli zanesljivo ugotoviti

LJUBLJANA, 18. okt. Vzroki hude letalske nesreče, ki se je pred kratkim zgodila v Srbiji in pri kateri je izgubilo življenje osem članov kolektiva Hidromontaže iz Maribora, je še vedno uganka. Strokovnjaki, ki so kmalu po nesreči prišli na kraj, kjer se je zrušila nesrečna »Čebelica«, niso mogli ugotoviti zanesljivega vzroka. Zaradi strašnega udarca v pečino planine Stol so od vseh pomembnih naprav v letalu, ki bi pripomogle k ugotavljanju vzroka nesreče, našli samo smerokaz in zemljevid Jugoslavije. Višinometra, kazalca za pritisk in letalskega dnevnika niso našli.

Vendar pa je bilo strokovnjakom takoj jasno, da je letalo zgrešilo smer. S službene karte pilota Vilija Tomašiča, na kateri je bila natančno vpisana pot letala, je bilo razvidno, da bi se moralo letalo, ko je priletelo iz Kladova, obrniti nad vasjo Crnjake proti Beogradu. Toda iz nepojasnjenih razlogov je letalo nadaljevalo svojo pot v jugozahodni smeri je 14 km in se šele potem obrnilo proti severozahodu. Domnevajo, da je pilot mislil, da je na mestu, ki je predvideno za spremenitev smeri proti Beogradu in je zato takoj obrnil letalo proti visokemu grebenu planine Stol, ki je bila v času nesreče v megli in oblakih.

Strokovnjaki se sprašujejo, kako se je moglo to zgoditi izkušenemu pilotu, ki je do tedaj imel za seboj več kot 1.500 ur letenja in to na reakcijskih letalih vojaškega letalstva. Pilot Tomašič je tudi z letalom AN-14 letel že 40 ur, poleg tega pa mu je bila pot Maribor — Beograd—Kladovo in obratno dobro znana, ker je letel že trikrat.

Menijo, da bi letalo v slučaju okvare zaradi posebne konstrukcije lahko prisilno pristalo na katerikoli njivi, ker je v času, preden se je zrušilo, letelo nad ravnino. V preiskavi so prav tako ugotovili, da je motor v redu delal, kar so sklepali po tem, da so propelerji delali, kar se je videlo tudi na pečini, kamor se je letalo zaletelo.

V Kladovu je letalo povsem normalno vzletelo kljub temu, da je letališče brez osnovnih priprav. Vse drugače bi bilo, če bi letališče imelo radijsko zvezo. Domnevajo, da v tem primeru ne bi prišlo do tragedije. Na žalost letalo tudi ni bilo v beograjski coni, da bi pilot lahko imel stik s kontrolo letenja na surčinskem letališču.

Kakor navaja »Vjesnik u srijedu« je pilot Vili Tomašič telefonsko obvestil dežurne uslužbence za nadzorstvo letenja na beograjskem letališču, da bo »Čebelica« vzletela »z divjega letališča« v Kladovu ob 13.30. Za izginulo letalo, bi lahko zvedeli že v torek popoldne, a ne šele v sredo zjutraj, če bi se dežurni uslužbenci pozanimali za let »Čebelice«.

Poleg tega navajajo, da je k nesreči delno pripomogel tudi veter, ki je v času nesreče pihal v Kladovu 50 km na uro, in sicer »v hrbet« letala. Domneva, da se je pilot uštel pri računanju, ker ni upošteval hitrosti vetra, je verjetnejša. Lahko, da pilot sploh ni vedel, s kakšno hitrostjo je pihal veter, kajti v preiskavi niso mogli ugotoviti, če so vse naprave v redu delovale. Dejstvo je, da je na določeno mesto, kjer bi se moralo obrniti, letalo prišlo prej kot pa bi bilo potrebno v normalnih okoliščinah. Zato je najbrž pilot nadaljeval pot v tej smeri in se pri tem zanesel na svojo uro.

ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC

12 BRILJANTNIH PRSTANOV V 1 LETU DARWIL ZA BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

Tudi ovca lahko ugrizne

II. kolo na medconskem šahovskem turnirju

SOUSSE, 18. oktobra. Rezultati II. kola: Bolbochan — Gligorić 0:1 (brez igre), Ivkov — Sattles prekinjeno, Matanović — Bovaziz remi, Matulović — Mecking 1:0, Bilek — Larsen 0:1, Barczai — Hort remi, Portisch — Fischer prekinjeno, Mjagmasuren — Byrne remi, Cuellar — Reshevsky 1:0, Sarapu — Gipslis prekinjeno, Kavalek — Geller remi in Štejn — Korčnoj remi. Partija Byrne — Portisch iz I. kola se je končala remi.

Najprej naši: Gligorić je zmagal brez boja, ker Bolbochana ni in ni. Vedo, da je bil že v Rimu, potem pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Se mu je kaj zgodilo? Kakorkoli že, če ga do začetka tretjega kola ne bo, ga bodo črtali, se pravi, da bo vsak igralec imel po en prost dan več. V nasprotnem primeru pa bosta Štejn in Gligorić igrala z argentinskim mednarodnim mojstrom pozneje. Matulović, ki je imel v prvem kolu izredno čast, da so samo njegovo partijo (z Larsenom) prikazovali na demonstracijski deski pred hotelom Palace (tu igralci stanujejo in igrajo), se je za poraz, ki ga čaka, maščeval z lepo zmago nad neizkušenim Meckingom, vtem ko bo Ivkov v nadaljevanju s kmetom več prav gotovo zlomil Kanadčana Sattlesa. Le Matanović nikakor ni mogel, kljub belim figuram, ugnati Tunizijca Bovaziza, tako da naš plan ni bil v celoti izpolnjen.

Da pa ovčice niso vselej ovčice, ampak da znajo včasih tudi dobro ugristi, ni občutil samo Matanović. Američan Byrne je prav tako samo remiziral z Mongolcem Mjagmasurenom, vtem ko je Kolumbijec Cuellar sploh vzel mero Reshevskemu.

Glavni partiji dneva Štejn-Korčnoj in Portisch-Fischer sta imeli točno napovedan razplet. Na eni strani hiter remi, na drugi pa boj, dolg pet ur in še več. Bil je prava poslastica. V dvorezni igri je Bobby prvi prišel do besede in osvojil figuro za dva kmeta. Toda Portisch se ni dal kar tako ugnati in je s svoje strani začel pošiljati projektile proti črnemu kralju. Ob prekinitvi pa so v zapletenem položaju vendarle večje možnosti na Fischerjevi strani. Vsekakor zelo važna partija.

Prekinjene partije

V nadaljevanju prekinjenih partij iz II. kola je Ivkov premagal Sattlesa v 48. potezi, Portisch in Fischer pa sta remizirala; prvi se je brez nadaljevanja dobil igro je brez nadaljeevanja dobil igro proti Sarapui, brez nadaljevanja pa se je vdal tudi naš Matulović proti Larsenu v partiji iz I. kola

Tretje kolo

Izidi III. kola: Gligorić : Ivkov remi (13), Reshevsky : Sarapu 1:0 (odigrano poprej), Fischer : Mjagmasuren 1:0 (odigrano poprej), Larsen : Barczai prek., Mecking : Bilek remi (24), Hort : Portisch remi (24), Bovaziz : Matulović 0:1 (35), Sattles : Matanović remi (41), Byrne : Cuellar 1:0 (34), Gipslis : Kavalek remi (15), Geller : Štejn remi (15), Korčnoj : Bolbochan 1:0 (brez igre).

LESTVICA: Fischer, Ivkov, Gipslis po 2,5, Larsen 2 (1), Matulović, Geller, Matanović, Byrne po 2, Gligorić, Korčnoj 1,5 (—) itd.

Argentinec Bolbochan ni dopotoval; igra torej 23 šahistov.

Kadrovska komisija pri

SGP »PIONIR« Novo mesto

razglaša

prosta delovna mesta za

1. REFERENTA za gradnjo za trg za delo v Ljubljani
2. KALKULANTA za delo v Novem mestu
3. PROJEKTANTA za delo v tehničnem biroju
4. SKLADIŠČNIKA za delo v Ljubljani

Pogoji za sprejem:

pod 1. in 2.: gradbeni tehnik visokih gradenj z najmanj 3-letno prakso

pod 3.: diplomirani gradbeni inženir

pod 4.: najmanj 2-letna praksa, znanje vodenja skladiščne kartoteke, poznavanje gradbenih materialov

Za vsa razglašena delovna mesta se zahteva urejena vojaška obveznost, kot poseben pogoj je določeno poskusno delo.

Samsko stanovanje je zagotovljeno.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP »Pionir« Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite najkasneje do 30. 10. 1967 na naslov: SGP »Pionir« Novo mesto, kadrovsko socialni oddelek, Kettejev drevored 37, Novo mesto. 8802

ŠAH V BEOGRADU

V hotelski sobi

BEOGRAD, 18. okt. Izidi V. kola mednarodnega šahovskega turnirja: Sokolov : Bihovski remi, Rakić : Minić remi, Holmov : Forintos 1:0, Milić : Ostojić 0:1, Tringov : Parma remi; prekinjena partija iz II. kola: Ostojić : Sokolov remi. Velemojster Holmov je s Forintosem igral v svoji hotelski sobi, ker ima poškodovano nogo.

Vodita Minić in Bihovski po 3, sledita Holmov 2,5 (2) in Parma 2,5 (1) itd.

Zmagi R. Kržišnika

DOMŽALE — Med udeleženci domžalskega turnirja se je pojavil tudi Rok Kržišnik. Prvi dve koli ni igral zaradi bolezni, v tretjem pa je že nastopil proti Planincu. Kržišniku je moral tako svoje mesto prepustiti Skok, ki je vskočil na turnir kot rezerva. S prihodom najmlajšega slovenskega mojstrskega knadidata so si organizatorji oddahnili, saj je sedaj turnir spet tako močan, da je na njem možno osvojiti mojstrsko kandidaturo.

Najzanimivejša partija tretjega kola je tekla med Planincem in R. Kržišnikom. Črni se je branil s Pirčevo obrambo, vendar ne najbolje, tako da je mojster kmalu osvojil dva kmeta, poleg tega pa je obdržal še boljšo pozicijo. Po svoji stari (slabi) navadi je Planinc spet zašel v strahovito časovno stisko, saj je moral v zadnjih óveh minutah potegniti kar 15 potez. V taki naglici je spregledal figuro in izgubil.

Zelo zanimivo je bilo srečanje dveh mojstrov Z. Kržišnika in Longerja. Beli je že s prvo potezo presenetil nasprotnika, saj je povlekel kmeta pred kraljem, kar je pri njem sila redko. Na enak odgovor črnega je sledilo še večje presenečenje, nastal je kraljevi gambit. Po uvodnih potezah je prišlo do zelo ostre pozicije, v kateri se je bolje znašel črni in obdržal prednost skoraj do prekinitve. Nekaj potez pred časovno kontrolo pa je Longer naredil nekaj napak in beli je našel pot do remija.

REZULTATI: 3. KOLO: Planinc : R. Kržišnik 0:1, Vavpetič : Trebušak 1:0, Longer : Vukotić remi, Karnar : Z. Kržišnik 0:1, Šiška : Lorbek prek., Bajec : Cizelj 1:0.; 4. KOLO: R. Kržišnik : Karnar 1:0, Vavpetič : Planinc prek., Z. Kržišnik : Longer remi, Lorbek : Bajec 0:1, Vukotić : Šiška remi, Trebušak : Cizelj prek.

VRSTNI RED: Bajec, Vukotić 3, Z. Kržišnik 2,5, R. Kržišnik 2 (2), Lorbek 1,5 (1), itd.

V skupini veteranov vodita po 4. kolu Limbek in Jagodič 3,5 pred Bergantom in P. Zupančičem 3 itd.

Kongres FIDE

BENETKE, 18. okt. — Tukaj se bo jutri začel redni letni kongres mednardone šahovske federacije (FIDE). Kvalifikacijska komisija, ki je zasedala danes, bo predlagala kongresu, da podeli naslov mednarodnega šahovskega mojstra med drugim tudi Musilu, B. Gligoriću in Vukiću ter igralkama Liljakovi in Belamarićevi.

STRELJANJE

Trije rekordi

SOFIJA, 18. okt. Na prvem balkanskem prvenstvu v streljanju so jugoslovanski strelci dosegli tri nove državne rekorde v streljanju s standardno MK puško (3 x 20). Prva mesta na prvenstvu in nove rekorde so dosegli članska ekipa (2.245) in mladinska vrsta (1.673) in mladinec Šipek v konkurenci članov (571).

V nadaljevanju strelske balkaniade je v streljanju s puško proste izbire iz trojnega položaja zmagal Bolgar Lazarov — 1116, tretji pa je bil Jugoslovan Paunović — 1101.

NAMIZNI TENIS

Huda konkurenca

BEOGRAD, 18. okt. Več kot 100 najboljših namiznoteniških igralcev in igralk iz 14 evropskih držav bo nastopilo na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije, ki bo od 2. do 4. novembra v Karlovcu. Naši reprezentanti — Korpa, Surbek, Stipančić, Vecko, Čordaš in Markovič ter igralke Resler, Pirc, Stojšić, Ječmenica, Šrbec in Rot — se bodo pripravljali v Karlovcu od 23. do 31. t.m. Šurbek, Čordaš, Marković, Resler in Pirc bodo od 27. do 29. t. m. igrali tudi na mednarodnem prvenstvu Madžarske v Budimpešti.

Telesna kultura za vsakogar

Telovadimo ogreti!

Napočil je čas, ko je iz dneva v dan hladneje. Čas, ko je treba zjutraj, ko vstajamo in telovadimo paziti, da se ne bi prehladili. Da ne bo nesporazuma: ne mislimo na prehlad, temveč na tisto stanje, ko so vse mišice ohlajene in nas skoraj zebe. Ohlajeni pa ne smemo delati nekaterih zahtevnejših vaj in tudi ne smemo pod mrzlo prho.

Opozorili vas bomo na pojav nenadnih bolečin v križu, ki vas tako rade napadejo, če telovadite ohlajeni, neogreti. Nekajkrat

smo že svetovali, da bi začeli jutranjo telovadbo s pretegovanjem. Pet minut pretegovanja pomeni za človeški organizem najboljši prehod iz ležanja v topli postelji in sploh iz pasivnosti v budnost in telesno aktivnost. Dejansko ne gre samo za pretegovanje, temveč za najrazličnejše premike hrbtenice, za aktivnost, ki deluje delno kot telovadba delno kot masaža. Ameriški zdravnik dr. H. Kraus (avtor znanih testov za moč mišic) uči, da je zmerna in redna krepitev mišic trupa najboljše sredstvo proti bolečinam v križu.

Po pretegovanju v postelji, ki pomeni prehod od pasivnega ogrevanja v aktivno, je treba vstati in nadaljevati z običajno jutranjo gimnastiko in telesno nego. Nekateri pa imajo navado, da sedejo najprej k mizi in pregledujejo časopis. Morda imajo namen, da bi samo naslove pregledali, toda vsebina tega ali onega članka jih pritegne. Tako sedijo le napol oblečeni četrt ure ali pa tudi dlje. Površina telesa se pri tem ohladi. Če začnejo tako ohlajeni s težkimi vajami — včasih zadostuje samo hitra vzravnava iz skljućene drže, jih v hipu neznansko zaboli v križu. Tipično bolečino, ki traja navadno več dni, imenujejo v medicini lumbago. Včasih so bolečine tako hude, da se ne morete vzravnati in hodite skljućeno. Navadno so tudi hude težave pri prehodu iz ležanja v pokončno držo telesa.

Lumbago je znan tudi smučarjem. Če se na žičnici ohladijo in se nato brez ogrevanja spustijo v strmino, jih pri kakem težjem in nenavadnem gibu rado prime.

Opozoriti smo hoteli na to, da lahko take in slične težave preprečimo, če skrbimo za to, da ostanemo ogreti. Zato zjutraj nikakor ne smemo sedeti pomanjkljivo oblečeni. Če imamo navado, da vsako jutro telovadimo, storimo to pred branjem časopisa in seveda pred zajtrkom.

Kaj pa telesno utrjevanje — utrjevanje proti mlehkužnosti? Lahko telovadimo brez majice in pri odprtem oknu, vendar le s pogojem, da je telo ogreto. O Fincih je znano, da gredo tudi v zimskem času v domačo parno kopel, kjer je izredno vroče. Tudi je znano, da se sredi potenja drgnejo s snegom ali gredo na zrak, kjer se povaljajo po snegu. Tega pa nikoli ne delajo ohlajeni, temveč prav nasprotno, močno ogreti.

D. U.

Novo igrišče v Tolminu

TOLMIN — V nedeljo so v Tolminu slovesno odprli novo nogometno igrišče. Predsednik TVD Partizan Taljat se je v imenu društva zahvalil vsem, ki so pomagali graditi ta prepotreben objekt. Akcijo je pohvalil tudi predsednik OS Tolmin Franc Skok, ki se je zavzel še za ureditev atletske steze s pomočjo delovnih kolektivov in šolske mladine.

A. S.

IVER DNEVA

Odločno proti vročekrvnežem

Čeprav so forumi raznih jugoslovanskih zvez in lig v zadnjih letih vse bolj odločni in dosledni pri odmerjanju kazni nedisciplíniranim in nešportnim igralcem pa tudi funkcionarjem, so razni izpadi posameznikov, zlasti v nižjerazrednih tekmovanjih še vedno pogostni. Na tekmi pokrajinske lige med klubom Bajt iz Kosovske Mitrovice in Djakovom iz Djakovice pa so v pretepu sodelovali vsi igralci obeh moštev. Šele po desetih minutah je uspelo miličnikom in funkcionarjem obeh klubov spraviti narazen vročekrvne nogometaše.

Sekretariat in disciplinsko sodišče Kosmeta sta ukrepala odločno: suspendirani so vsi igralci obeh moštev, obema kluboma pa so odvzeli po šest točk. Disciplinsko sodišče predlaga tudi enoletno prepoved igranja na tekmah za vse udeležence pretepa.

Privrženci reda in discipline so pozdravili odločen ukrep in upajo, da bo obveljal ...

NZS želi informirati ZTKS

S seje sekretariata Nogometne zveze Slovenije

LJUBLJANA, 18. okt. Ker sekretariat Nogometne zveze Slovenije sodi, da člani IO ZTKS niso dovolj poučeni o nogometni problematiki pri nas, kar naj bi bila pokazala razprava na seji IO, bo NZS takoj stopila v stik z zastopniki najvišjega telesnokulturnega foruma pri nas. To je sedaj ob zahtevi, da je treba ločiti profesionalni nogomet od amaterskega, še posebno aktualno; to je bil nedvomno eden najpomembnejših sklepov seje sekretariata NZS.

Prav zaradi tega člani sekretariata niso hoteli razpravljati o diskusiji na seji IO ZTKS, temveč bodo svoje mnenje povedali šele na seji IO NZS, na kateri naj bi bili prisotni tudi zastopniki ZTKS. Težko je namreč v sedanjem položaju govoriti o ločevanju profesionalnega nogometa od amaterskega, saj naše nogometne forume skoraj v celoti financirajo zvezni ligaši Olimpija, Maribor in Aluminij. Pregled finančnega stanja in poslovanja je namreč pokazal, da prispevata k celotnemu letnemu proračunu NZS Olimpija in Maribor (nekaj tudi Aluminij) kar 54 odstokov sredstev v obliki obveznih dajatev (4 odst. od bruto dohodka vsake tekme), razen tega pa morata enako vsoto plačati tudi nogometnima podzvezama v Ljubljani in Mariboru, ki poslujeta izključno s temi sredstvi.

Če torej ločimo v sedanji situaciji profesionalce od amaterjev, bodo nekateri forumi ostali brez denarja. Zato je toliko zanimivejši predlog oziroma sporazum, ki sta ga sklenila NP Maribor in NK Maribor. Nogometna podzveza bo namreč za prihodnje leto sestavila realen proračun, ki ga bo v celoti prispeval NK Maribor; klub bo potlej oproščen stalnih dajatev od tekem vse leto. Najbrž bo prišlo do takega dogovora tudi v Ljubljani, morda pa celo do tega, da bo na podoben način rešila finančni problem tudi osrednja nogometna zveza. Govorili so tudi o tem, da bi zvezna ligaša igrala tekmo ali dve v pomoč NZS, s tem pa bi se izognila vsem dajatvam, ki niso majhne; v položaju v kakršnem sta sedaj Olimpija in Maribor, pa so ti izdatki težko breme.

Sekretar je pregledal tudi delo strokovnega odbora in trenerske organizacije, ki nista delala najbolje. Določili so tudi zastopnika (predsednika Vrhovnika in sekretarja Vojeta) za sestanek komiteja turnirja »Prijateljstvo narodov«, ki bo 4. novembra v Celovcu (ta turnir bo prihodnje leto v Avstriji) in dodali svoje pripombe k novim propozicijam tega tekmovanja.

S. TRBOVC

BEOGRAD — Ob nudem incidentu na tekmi Budućnost : Crvenka v Titogradu kjer je bilo poškodovanih več oseb, ko je neki gledalec vrgel dinamit med občinstvo, je sekretariat zdrženja klubov zveznih lig poslal opozorilno pismo vsem članom I. in II. zvezne lige ter tekmovalnim in disciplinskim odborom združenja. V pismu je rečeno, na so nogometne organizacije dolžne najstrožje ukrepati proti takim in drugim nevarnim pojavom.

Jugoslavija B : Madžarska B 6:0 (2:0)

OSIJEK, 18. okt. V prijateljski nogometni tekmi je mlada reprezentanca Jugoslavije premagala ustrozno enajsterico Madžarske 6:0 (2:0). Gole so dosegli Mušović v 12., Rora v 37. (11 m), Dakić v 53., Lazarević v 60., Pavlica v 75. in Sprečo v 75. minuti. Tekmo, ki jo je sodil Strmečki iz Zagreba, si je ogledalo 6.000 gledalcev.

V naši enajsterici ni bilo slabega igralca; vsi so se potrudili. Znani madžarski igralci so doživeli enega najhujših porazov v zadnjih letih.

Hajduk poražen — za pokal

METKOVIĆ — V polfinalu tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal v dalmatinski coni je prišlo do velikega presenečenja. Domača Neretva je namreč premagala zadnjega jugoslovanskega zmagovalca v tej konkurenci — Hajduka (Split) 1:0 (0:0). Gledalcev 2500.

Drugi izidi: Borac (Čačak) : Sloboda (TU) 6:5 (1:1, 0:1), Segesta (Sisak) : Zagreb 2:5 (0:4).

Sarajevo pojde naprej

SARAJEVO — V povratni tekmi za pokal evropskih nogometnih šampionov je jugoslovanski prvak Sarajevo premagal ciprskega šampiona Olympiakos iz Nikozije 3:1 (1:0). Ker se je prva tekma končala neodločeno, se je jugoslovanski prvak uvrstil v drugo kolo.

Zmaga Maribora

EISENSTADT, 18. okt. (APA). — V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je enajsterica Maribora premagala člana 1. avstrijske lige Eisenstadt 2:0 (0:0). Sodil je domačin Romwalter pred 1000 gledalci. Gola sta dosegla Maras v 56. in Kranjc v 64. min.

Hrvatska : BiH 2:1 (0:1)

VINKOVCI — V polfinalni tekmi republiških amaterskih reprezentanc je Hrvatska premagala BiH 2:1 (0:1). Hrvatska se bo v finalu pomerila z zmagovalcem srečanja Srbija : Makedonija.

Športna napoved

LJUBLJANA — V 42. kolu »Športne napovedi« z 12 tekmovalnimi pari ne bo veljala tekma Radnički (K) : Bor, ker bo že v soboto.

Celtic : Racing 1:0

GLASGOW, 18. okt. — V prvi tekmi za medcelinski pokal je Celtic premagal Racing iz Buenos Airesa 1:0 (0:0). Edini gol je v 69. min. dosegel McNeill.

KONJSKI ŠPORT

Cimerman z Elanom — balkanski prvak

ZAGREB, 18. okt. — V Zagreb se je danes vrnila jugoslovanska reprezentanca, ki je na balkanskem prvenstvu v preskakovanju zaprek zasedla 3. mesto za Romunijo in Bolgarijo. Med posamezniki se je med našimi nazbolj izkazal Radosav Cimerman iz Zagreba, ki je s konjem Elan osvojil balkansko prvenstvo. Drugi naši reprezentanti se niso odrezali najbolje.

Tekmovanje je bilo od sobote do ponedeljka v sofijskem centru za konjeniški šport.

Pred balkanskim prvenstvom so naši jahači 20 dni gostovali v Turčiji; v Itanbulu je bil Cimerman sedmi, v Ankari pa prvi.

D. VELJANOVIĆ

Angleško nogometno prvenstvo

LONDON — V 12. kolu angleškega nogometnega prvenstva so igrali takole: Arsenal : Sunderland 2:1, Chelsea : Everton 1:1, Coventry : Tottenham 2:3, Liverpool : W. Ham 3:1, Manchester City : Wolwerhampton 2:0, Newcastle : Fulham 2:1, Nottingham : Sheffield W. 0:0, Sheffield U. : Manchester U. 0:3, Southampton : Leicester 1:5, Stoke : Burnley 0:2, West Bromwich : Leeds 2:0.

Na lestvici vodita Liverpool in Sheffield U. s 17 točkami pred Manchester U. in Tottenham po 16 Arsenal 15 itd.

Italijanska nogometna liga

RIM — Rezultati nedeljskih tekem za nogometno prvenstvo Italije: Atalanta : Inter 3:1, Bologna : Juventus 0:0, Brescia : Spal 0:1, Cagliari : Napoli 1:1, Milan : Mantova 3:1, Roma : Fiorentina 2:1, Torino : Sampdoria 4:2, Varese : Lanerossi 2:0.

V vodstvu je Roma s sedmimi točkami (iz štirih tekem), slede Bologna, Juventus in Milan po 6 itd.

Utrinki

SCHRANZ MED PEVCI — Po zgledu mnogih športnih tovarišev je tudi slovití avstrijski alpski smučar Karl Schranz posnel gramofonsko ploščo; na eni strani je »Toi, toi, toi«, na drugi pa »Simpatija«. Za začetnika ni slabo, so dejali strokovnjaki. Pesem »Toi, toi, toi«, ki jo poje tekmovalec, naj bi uporabili v novem filmu, v katerem naj bi nastopili Karl Schranz, Toni Sailer, Marlon Brando in Claudia Cardinale.

COMEBACK ZVEZDNICE — Dvakratna wimbledonska zmagovalka Margaret Smith (1963, 1965) je v Sydneyu najavila svoj comeback. Petindvajsetletna Avstralka se bo že v novembru vrnila na teniška igrišča. Novembra lani se je bila umaknila, češ da ima dovolju utrudljivih potovanj. V Perthu je medtem odprla trgovino z modnimi predmeti, 28. t. m. pa se bo tudi poročila.

NOVINARJI NA NAJVIŠJI RAVNI V GRENOBLU — Prizorišče olimpijskih zimskih iger — Grenoble — ima te dni številne obiske. Med drugimi so obiskali olimpijsko mesto člani izvršnega odbora IAIPS (Mednarodne zveze športnih novinarjev) s predsednikom Felixom Levitanom na čelu.

Planine in ljudje

Senovski pionirji na Okrešlju

PD »Bohor« iz Senovega je za svoj podmladek organiziral poseben izlet na Okrešelj. Udeležilo se ga je 47 članov, med njimi jih je bilo 15 iz Brestanice. Na poti so se ustavili pri Igli, ogledali so si presihajoči studenec, 300 let staro tiso v bližini Solčave in slap Rinka. Najbolj pa je bilo prijetno pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Vsega so se neznansko veselili, srečanja z graničarji, zadnjih zaplat snega, pogleda na posamezne naveze v okoliških stenah in gorske narave. Bilanca PD Bohor se je z zadnjim izletom povzpela na 750 udeležencev in več — skupno na vseh izletih. To ni majhna številka in vodstvu podmladka velja samo čestitati!

Z zasedanja UIAA

Madridsko zasedanje mednarodne planinske unije je prineslo precej novosti, čeprav so nekatere pričakovane tudi izostale. Prvič so bili prisotni zastopniki SZ in ZDA — dveh organizacij torej, ki sta bili sprejeti v članstvo šele na zadnjem zasedanju. Na novo so bili sprejeti planinci Turčije in Japonske, odbiti pa so bili Izraelci! Okoli sprejema zadnjih je bilo precej debat, češ — UIAA ni politična organizacija in vsi planinci smo si brati, toda na koncu se je le izkristaliziralo mnenje, naj še počakajo.

Zelo važen je tudi sklep, da se IKAR — organizacija reševalcev vključi kot samostojna komisija v UIAA. To je že prvi korak k še tesnejšemu sodelovanju, čeprav o reciprociteti plačevanja reševanj zopet ni bil sprejet noben sklep.

Slovenski planinci iz Celovca gradijo

Srečanje treh dežel se vedno bolj približuje in vedno bolj pogosti so tudi pismeni in osebni stiki med prizadetimi organizacijami. Tako se je pretekli teden oglasil v Ljubljani tudi predstavnik slovenskega planinskega društva v Celovcu. Povedal je, da so zopet nekoliko bolj aktivni, čeprav so bili stiki v zadnjem času slabi in da so končno le dobili gradbeno dovoljenje za gradnjo postojanke pod Peco. To že nekaj časa tudi grade in pri tem jim pomagajo tudi planinci s te strani meje, predvsem iz Kranja. Tudi na srečanje treh dežel bodo poslali svoje predstavnike, da bodo lahko znova vzpostavili take stike kot so bili nekoč.

SPD v Celovcu je eno izdmed treh slovenskih planinskih društev, ki združujejo zamejske Slovence. Vezani so na planinsko zvezo Slovenije in njih člani v naših kočah tudi uživajo enak popust kot ostali. Ostala dva društva sta še v Trstu in Gorici.

Rok natečaja planinske fotografije podaljšan

Čeprav je bil letos razpisan le natečaj planinske fotografije in bo razstava šele prihodnje leto, v počastitev 75. obletnice organiziranega planinstva, zanimanja ne manjka. Javili so se že skoraj vsi poznani fotografi — planinci, z eksponati ali pa vsaj s pismi. Pripomba večine pa je, da je rok prekratek. Posnetkov napravljenih poleti in jeseni še ni bilo možno v celoti obdelati, se opravičujejo.

Da bi popravila kar se da, se je propagandna komisija PZS odločila, da rok podaljša do 15. XI. V tem času pa se imajo seveda možnost pripraviti tudi tisti, ki doslej niso imeli namena sodelovati, ne pa le tisti, ki so se že oglasili in bi radi svoj izbor le povečali.

Planinci ob nedeljah

Trasa zadnjega izleta, ki ga je organiziralo PD Ljubljana Matica pod vodstvom Vinka Skrbca, je doživela manjšo spremembo. Prvotno so planirali povratek iz Hudega konca k spodnji postaji žičnice na Veliko planino, med samim izletom pa so se odločili raje za nadaljevanje do Krvavca, ter z žičnico v dolino.

Prijavljenih je bil le 33 udeležencev, toda ker imajo že lepe izkušnje, so se dogovorili raje za večji avtobus. Ni bilo zaman! V nedeljo zjutraj se je zbralo kar 45 planincev in vsi so vedeli, da ne bodo odbiti, pa čeprav se niso prijavili. Vreme so imeli vseskozi lepo, le na Krvavcu, kjer so bili skoro edini smučali, jih je nekoliko motila megla.

V prihodnje imajo v programu še štiri enodnevne izlete. Prvega, v nedeljo, bo zopet vodil Luka Kočar, smer pa je: Višnja gora, Polževo, izvir Krke, Muljava in Ivančna gorica.

Seznam predavanj

Čeprav manjka do prvega planinskega predavanja v predavalnici elektrofakultete še tri tedne, je vedno več tistih, ki sprašujejo kakšen bo program in kaj bodo zopet imeli planinci ob sredah! Tisti, ki se potrudijo v pisarno PD Ljubljana Matica, bodo tam lahko dobili ciklostiran program, za vse ostale pa objavljamo kratek povzetek. 8. XI. bo imel uvodno predavanje prof. Šime Letinič — z naslovom »Iz zakladnice slovenske zemlje — od Gorenjske do Dolenjske«. Naslednjo sredo bo prof. Ciril Hubad pokazal 300 barvnih diapozitivov o »Srečanju z Dolomiti«. 22. XI. pa nas bo inž. Milan Ciglar popeljal »Med pastirje na Treskavici in Zelengori«.

Planinske postojanke zapirajo

Kot eno zadnjih planinskih društev se je oglasilo PD Bohinjska Bistrica. Vodnikovo kočo nameravajo zapreti 29. X., če pa bo nastopilo slabo vreme, pa takoj. Koča pod Bogatinom so začasno že zaprli, na Uskovnici pa jo bodo zaprli 30. X.

Ker je povpraševanje o kočah, ki so še odprte vedno večje, bomo v eni naslednjih rubrik objavili seznam vseh, še odprtih planinskih postojank, na kar opozarjamo vse planince in planinska društva. Priporočamo jim že v naprej, da ga izrežejo in shranijo, da jim bo vedno pri roki.

FRANCI SAVENC

LUSIS NA ZMAGOVALNEM ODRU — V metu kopja je Lusis (SZ) znova premagal vso svetovno elito. Drugi je bil na predolimpijskem tednu Madžar Nemeth, tretji pa Paama (SZ) Telefoto: UPI

Papanicolau - 530 cm

Nov evropski rekord Grka v skoku s palico

CIUDAD DE MEXICO, 18. okt. V nadaljevanju atletskega tekmovanja na predolimpijskem tednu v glavnem mestu Mehike je Grk Papanicolau v skoku s palico dosegel odličen rezultat 5,30 m. To je nov grški in evropski rekord. Dosežek je precej boljši tudi od olimpijskega rekorda, ki ga je v Tokiu dosegel Američan Hansen — 5,09 m.

Papanicolau je poskušal preskočiti letvico tudi na višini novega svetovnega rekorda — 5,38, vendar je v tretjem poskusu, ko je že preskočil to višino, veter porušil letvico.

Polak Piatkowski je bil prvi v metu diska z rezultatom 59,03 m. Svetovni rekorder Danek (ČSSR) je bil šele tretji.

Zmagovalci v drugih disciplinah: 200 m moški: Carlos (ZDA) 20,8, krogla — ženske: Čižova (SZ) 18,11, daljava — ženske: Viscopoleanu (Rom) 6,56 m.

Na telovadnem tekmovanju je zmagala ženska vrsta ČSSR s 375,50, samo 0,20 točke pred SZ. Med posameznicami je prva Kučinskaja (SZ) — 77,10 točke.

Zdravniki so zabeležili tudi že prvi primer »višinske bolezni«. Nigerijski atlet Abidoye se je onesvestil med kvalifikacijskim tekom na 1.500 m. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Po 22 finalnih disciplinah so največ kolajn osvojili športniki SZ — 12, medtem ko imajo športniki ZDA za zdaj samo šest kolajn.

Vera Nikolić se je uvrstila v finale predolimpijskega tekmovanja, potem ko je danes zlahka zmagala v svoji kvalifikacijski skupini na 800 metrov s časom 2:10,7 pred Kukovo (ZDA) in Francozinjo Naudet. V drugi skupini je favoritka Diperer (Fr) odstopila zaradi poškodbe, zmagala pa je Italijanka Pigni s časom 2:10,3. Finale bo jutri.

Na vaterpolskem turnirju so Jugoslovani v prvi tekmi premagali Japonce 6:1 (2:0, 3:0, 0:0, 1:1). Gole sta zabila Janković (4) in Sandić (2). Drugi izidi — skupina A: Italija : Mehika 4:2, skupina B: Madžarska : SZ 4:3, Kuba : Mehika 6:4 in SZ : NDR 5:4.

Novo na tujem

LEEDS — Član prve angleške nogometne lige Leeds United je v drugi tekmi I. kola tekmovanja za pokal sejemskih mest premagal luksemburško enajsterico Spora 7:0. Leeds je zmagal tudi v prvi tekmi (9:0). V naslednjem kolu bo Leeds igral z zmagovalcem iz srečanja Partizan (Beograd) : Lokomotiva (Plovdiv).

PORI — V tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov je finska ekipa AESET premagala Legijo iz Varšave 6:1 (2:1,2:0,2:0).

NEWCASTLE — Namiznoteniška reprezentanca ČSSR je zmagala nad Anglijo 8:1.

NOTTINGHAM — Nogometna enajsterica Nottinghama je v 1. kolu tekmovanja za pokal sejemskih mest premagala ekipo Eintracht (Frankf.) 4:0 in se uvrstila v II. kolo.

JUDO

Jugoslovani tretji

LJUBLJANA, 18. okt. Jugoslovanska reprezentanca v judu je na mednarodnem turnirju narodov v Luganu (Švica) zasedla tretje mesto za ekipo bivšega in sedanja evropska prvaka Nizozemsko oz. ZRN. Vrstni red je v podrobnem tak: 1. Nizozemska, 2. ZRN, 3. Jugoslavija, 4. Vestfalija, 5. Italija I., 6. Italija II. in 7. Švica.

Med našimi je zmagal član zagrebške Mladosti Krajnović (v polteżki kategoriji), po dvakrat pa sta zmagala Topolčnik (Impol) v lahki in Kraljević (Mladost) v srednji kategoriji; slednji je premagal celo evropskega prvaka Hofmanna (ZRN).

BSK : Olimpija 91 : 105

Nova zmaga ljubljanskih košarkarjev v ZKL

SLAVONSKI BROD, 18. okt. — V tekmi ZKL so igralci Olimpije iz Ljubljane premagali domači BSK 105:91 (53:46). Pred 500 gledalci sta sodila Juhas (Novi Sad) in Ofbauer (Sarajevo).

OLIMPIJA: Bassin 31, Božič 4, Dermastia 2, Hočevar 4, Eiselt 20, Daneu 20, Žorga 24.

BSK: Kolarović 8, Bračun 16, Takač 6, Kolarić 6, Palenkić 5, Jelovac 35, Miljanović 15.

V začetku prvega polčasa so domači košarkarji zaigrali nadvse poletno in malodane zbegali ekipo Olimpije. Igra je bila skoraj do odmora izenačena. Šele v zadnjih minutah prvega dela se je gostom iz Ljubljane posrečilo iz nasprotnih napadov zagotoviti 7 točk naskoka.

V drugem polčasu so prevladovali gostje, predvsem zaradi dobre igre malega Bassina, ki se je tokrat res izkazal. Posebno zanimiv je bil v metih od daleč, saj je dosegel več kot polovico svojih točk iz teh položajev. Proti koncu tekme je Olimpija ostala na igrišču skoraj brez svojih visokih igralcev, ki so morali v slačilnico zaradi petih osebnih napak. S premišljeno igro v zadnjih petih minutah je gostom uspelo obdržati razliko 14 točk.

Verjetno je takemu rezultatu botrovala tudi utrujenost Ljubljančanov. Komaj dvajset minut pred tekmo so prišli v Slavonski Brod, kar se jim je skoraj maščevalo.

M. DERMASTIA

Meddržavni mladinski turnir v Ljubljani?

LJUBLJANA, 18. okt. — Osrednja košarkarska zveza namerava skupaj s košarkarsko zvezo Slovenije med novembrskimi prazniki organizirati v Ljubljani meddržavni turnir za mladince. Računajo, da bodo na turnirju nastopile reprezentance Italije, Madžarske, Jugoslavije in Slovenije.

Slovenski trenerji v šolski klopi

LJUBLJANA, 17. okt. — Trener državne košarkarske reprezentance Ranko Žeravica je včeraj začel s predavanji na seminarju za slovenske trenerje. V prostorih tivolske dvorane se je zbralo 32 vaditeljev z ljubljanskega področja. Trenerji so se pogovarjali o jugoslovanski košarkarski šoli, izbiri mladih igralcev, pravkar minulem evropskem prvenstvu in delu slovenske in jugoslovanske trenerske organizacije. Seminar bo trajal tri dni, vsak dan pa si bodo trenerji ogledali tudi nekaj strokovnih filmov. V četrtek se bo podobno posvetovanje začelo tudi v Mariboru za vaditelje iz vzhodne Slovenije.

POKALNI ROKOMET ŽENSKE

Branik : Kranj 8:9 (5:4)

MARIBOR, 18. okt. Igrišče v Ljudskem vrtu. Sodil Stupnišek iz Ljubljane. Strelci Gomevnik 3, Anica Rep 2 ter Ramuta, Haložan in Marolt po enega za Kranj, za Branik pa Kristanova 3, Kolmanova 2, Liebhard 2, A. Ankele ter Ševc po enega.

Kranjčanke so zasluženo zmagale v tem polfinalnem srečanju za republiški pokal. Tekma je bila zanimiva in je imela dramatičen potek. Rokometašice iz Kranja se imajo za zmago največ zahvaliti vratarki Krampljevi, ki je v zadnjih minutah ubranila več ostrih strelov Mariborčank.

Z. V.

Slovan : Selca 10:11 (2:9)

LJUBLJANA — Stadion Slovana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Božičnik z Golnika.

SLOVAN: Žebre, Meljo, Kristan 1, K. Palčič 1, Podrebšek 1, Berdnik 1, Arko 4, Kastelec 2, A. Palčič, Rijavec.

SELCA: Lotrič, Benedičič, 4, Pikuš 1, Jelenc, Geiger, Veber 1, M. Čufar 4, P. Čufar, Demšar 1, Šmid.

Že prvi polčas je kazal, da gostje v polfinalu ne bodo imele težkega dela. Igralke Slovana se niso mogle uspešno upirati Selčam, ki so povedle 9:2. V nadaljevanju pa se je slika na igrišču popolnoma spremenila. Gostje so sicer vodstvo še povečale na 11:3, potem pa so popustili, in domačinke so znižale na 10:11. V zadnjih minutah je Kristanova dvakrat zadela vratnico in prav lahko bi Slovan tudi zmagal.

MOŠKI

Piran : Slovan 10:11 (5:5)

PIRAN — Igrišče Pirana, gledalcev 150, sodnik Kašnar iz Ljubljane.

PIRAN: Pušpan, Zohil, Križe 1, Lavrič, Brezovec 2, Slapernik 3, Kobal, Kolšek 1, Černe 1, Fuks.

SLOVAN: Jaklič, Šturm 2, Vilk 1, Orehek 2, Trunkl, Artnak 1, Česak I. 4, Golja, Narobe, Česk II. 1

Danes Pirančani niso uspeli. V polfinalni pokalni tekmi so jih igralci Slovana po svoji in tudi sodnikovi zaslugi izločili iz finala.

NIKO VAREZIĆ

Po domačih krajih

Nogometno prvenstvo NPL

LJUBLJANA — Rezultati 7. kola v podzvezni ligi: Sava : Mirna 7:0, Domžale : Dob 4:1, Usnjar : Induplati 2:2, Fenolit : Ihan 5:4 in Enotnost : Medvode 1:3. Vodi Sava z 12 točkami pred Induplati —12, sledijo pa Domžale 11, Rakek 9, Usnjar 8, Medvode 5, Mirna in Fenolit po 4, Enotnost 3, Dob 2 in Ihan brez točke.

Podzvezna mladinska liga: Kamnik : Litija 2:1, Domžale : Dob 1:2 in Olimpija B : Induplati 8:0. Vodi Olimpija B. s 7 točkami pred Slavijo — 7, sledijo Litija — 5 itd.

Okrajna mladinska liga: Hrastnik : Ljubljana 2:3, Rog : Rudar 2:3, N. mesto : Slovan 0:4, Ilirija : Zagorje 3:1. Vodi Ljubljana z 11 točkami pred Ilirijo in Slovanom — po 9 Rudar — 8, Olimpija — 7 itd.

Pionirji so prvenstvo zaključili; preostali sta samo še dve tekmi v vsaki skupini, vendar ti ne bosta veliko spremenili vrstnega reda.

SKUPINA A					
Olimpija	5	5	0	0	17:3 10
Slovan	5	4	0	1	18:7 8
Slavija	5	3	0	2	20:7 6
Ilirija	5	1	1	3	5:10 3
Ljubljana	4	0	0	4	0:10 0
Svoboda	4	0	0	4	1:24 0

SKUPINA B					
Olimpija	5	5	0	0	28:0 10
Slavija	5	2	1	2	10:4 5
Ljubljana	4	2	1	1	8:12 5
Svoboda	5	1	1	3	11:13 3
Ilirija	5	1	1	3	3:8 3
Slovan	4	1	0	3	1:24 2

L. ŠPETIČ

Olimpija igra v Kopru

LJUBLJANA, 18. okt. — Četrtfinalna tekma za jugoslovanski nogometni pokal med Olimpijo in Koprom, ki bi morala biti danes na stadionu ob Titovi cesti, je zaradi dežja in slabega igrišča preložena. Olimpija ne bo igrala v Ljubljani, temveč bo jutri, v četrtek nastopila v Kopru (ob 15. uri), v predtekmi pa se bodo za pokal prav tako pomenili mladinci teh dveh klubov.

Tako tudi povratne finalne tekme »lige mladih« med Olimpijo in Dinamom jutri ne bo; odigrali jo bodo pozneje.

II. SOL — ZAHOD

Je derbi že odločil?

LJUBLJANA — V derbiju vodečih ekip v Kamniku so nepričakovano zmagali igralci Kočevja, ki so dohiteli Kamničane na vrhu lestvice. Do konca sta samo še dve koli in težko je reči, kdo ima večje možnosti za končni uspeh. Kočevje ima že zagotovljeno zmago 3:0 nad Meblom, ki ne tekmuje več, v zadnjem kolu pa gostuje v Jelšanah; Kamnik pa mora že v nedeljo na »vroči« teren v Bovec, v zadnjem kolu pa igra doma z Bohinjem. Morda ima Kočevje malo večje možnosti. Presenečenj je bilo že zdaj precej, zato jih lahko še pričakujemo.

Rezultati 15. kola: Meblo : Senčur 0:3 b. b., Kamnik : Kočevje 2:3 (8, 10, —12, —13, —10), Kam na gorica : Bovec 2:3 (4, 11, —4, —2, —3), Trebnje : Bohinj 3:2 (—10, 1, —12, 3, 11).

Kamnik	14	12	2	38:15	24
Kočevje	14	12	2	40:20	24
Trebnje	15	11	4	37:24	22
Bovec	14	9	5	32:26	18
Senčur	15	7	8	32:30	14
Jelšane	14	5	9	22:28	10
K. gorica	14	3	11	16:35	6
Meblo	14	3	11	14:34	6
Bohinj	14	2	12	19:38	4

ROKOBORBA

Odprto prvenstvo Ljubljane

LJUBLJANA — Težkoatletski klub Ljubljana bo priredil odprto prvenstvo Ljubljane za člane in mladince v rokoborbi. Tekmovanje bo v prostorih osnovne šole Milana Jarca, in sicer 29. t. m. ob 10. uri. Prireditelji so razpisali vseh osem kategorij (do 52, do 57, do 63, do 70, do 78, do 87, do 97 in nad 97 kg), zanimivo pa je, da na tekmovanje vabijo tudi rokoborce za grško-rimski slog, ki niso člani nobenega kluba. Trije najboljši tekmovalci v vsaki kategoriji bodo nagrajeni. (h)

LJUBLJANA — Sabljači TVD Partizan — Tabor redno vadijo vsak ponedeljek in četrtek od 19.30 do 21.30 v stekleni dvorani na Taboru. Društvo vabi vse dosedanje člane in tudi novince k redni vadbi.

MOTOCIKLIZEM

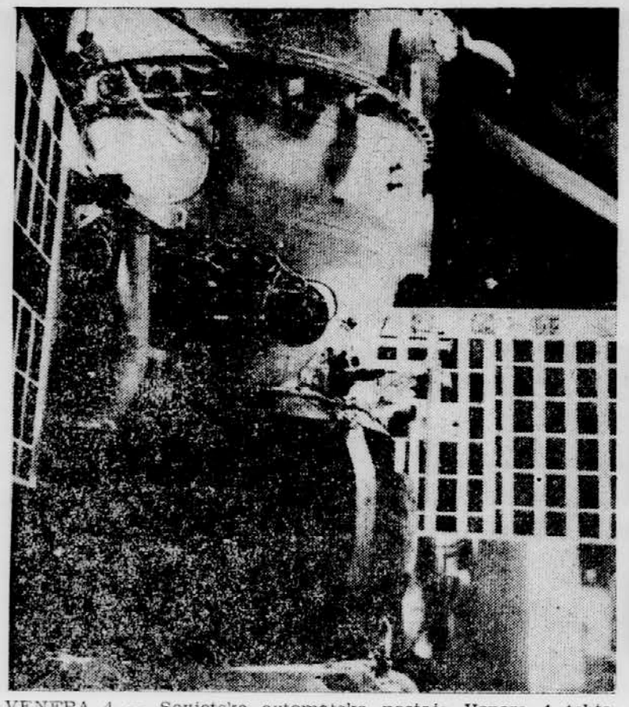
Novi prvaki

TOKIO — S tekmovanjem za »Veliko nagrado Japonske« je bilo končano letošnje svetovno prvenstvo v motociklizmu. Novi prvaki so: 50 ccm: H. G. Anscheidt (ZRN, suzuki), 125 ccm: Ivy (Vel. Britanija, suzuki), 250 ccm: naslovu bo odločil kongres FIM 22. t. m. na Dunaju, ker imata Hailwood (Vel. Britanija, honda) in Read (Vel. Britanija, yamaha) po 50 točk, 350 ccm: Hailwood (Vel. Britanija, honda), 500 ccm: Agostini (Italija, MV avgusta), prikolice: Enders — Engelhardt (ZRN, BMW — RS).

AVTOMOBILIZEM

»1000 km Beograda«

BEOGRAD — V počastitev obletnice osvoboditve Beograda bo 21. in 22. t. m. tretje avtomobilsko tekmovanje »1.000 km Beograda«, na katerem bo sodelovalo 76 znanih avtomobilistov. Med glavnimi favoriti je tudi zmagovalec nedavnega balkanskega rallyja Aleš Mrzel (AMD Murska Sobota).

VENERA 4 — Sovjetska avtomatska postaja Venera 4 tehta 1.106 kilogramov. V atmosfero Venere je včeraj ob 07.34 minut priletela z drugo kozmično hitrostjo. Izstrelili so jo 12. junija letos in do včeraj, ko je prišla do cilja, je preletela 350 milijonov kilometrov. Na sliki: Venera 4. Telefoto: TASS

PREDSEDNIK IS STANE KAVČIČ SPREJEL C. J. BERNADOTTA — Včeraj je predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič sprejel grofa Carla Johana Bernadotta, predsednika švedske tovarne Sundstrand, ki odpira v okviru pogodbe o poslovnem sodelovanju z ljubljansko Elektrotehno nove znatne možnosti izvoza kvalitetnih proizvodov Iskrinih tovarn. Foto: L. Jere

VAJE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE — Redne vaje enot JLA z zagrebškega vojnega območja v Beli krajini, Kordunu in Baniji se približujejo zaključnim operacijam. Enote naše armade bodo pokazale, kaj so se med letom naučile. Na vajah sodelujejo vsi rodovi in službe kopnene vojske ter letalstvo, uporabili pa bodo vse moderno orožje in borbena sredstva, ki enotam pripadajo, med njimi tudi zelo uspešno orožje proti tankom — rakete (na sliki). Foto-služba: JLA

Nadaljevanje s prve strani

Tito in Borten razpravljala o Srednjem vzhodu in Vietnamu

svetu. Taisti problemi tarejo tudi nas na Norveškem, ki smo na severu Evrope in smo prav tako del tega našega skupnega sveta. Zato so pogovori, ki smo jih tu imeli, zelo koristni. Prav tako smo razumeli tudi vaše težave in probleme, ki vas še čakajo. Prepričani smo, da boste na način, kako jih obravnavate, zatrdno z uspehom rešili te probleme.«

Pred današnjimi pogovori s predsednikom Titom je bil norveški premier davi na obisku v kmetijsko-industrijskem kombinatu »Beograd« v Pančevačkem Ritu.

●●

Vesoljska ladja na Veneri!

površju Venere ali zgorela v gosti atmosferi, ki obdaja planet.

Ob 4.53 je radioteleskop začel sprejemati nove, drugačne signale. Znanstveniki, ki so signale slišali zelo jasno, so sklepali, da jih oddaja kapsula z instrumenti, ki je mehko pristala na površini Venere bodisi s pomočjo lastnih retroaktivnih raket ali s padali.

Ob 6.14 po Greewichu so novi signali z Venere prenehali, potem ko so jih v Jodrell Banku sprejemali pol drugo uro. Znanstveniki so menili, da je prekinitev začasna in da se je to zgodilo na telekomandni znak z Zemlje, iz Sovjetske zveze. Britanskim znanstvenikom ni znana šifra, po kateri posreduje kapsula podatke z Venere, in se jim ni posrečilo dešifrirati sprejetih signalov. Sklepali so lahko samo, da so ti podatki neprecenljivega pomena.

Sovjetski znanstveniki so prvič izstrelili vesoljsko postajo proti Veneri 12. februarja 1961. Radijski signali s postaje pa so prenehali po 14 tednih. Druga sovjetska vesoljska postaja »Venera 2« je poletela proti Veneri novembra 1962. leta, vendar je letela mimo nje v oddaljenosti 24.000 km. Vesoljska postaja »Venera 3« je priletela na planet 1. marca 1965, a se je razbila na njegovi površini.

Četrti sovjetski poskus v tej seriji datira z dne 12. junija letos, ko so izstrelili 1106 kg težko vesoljsko postajo »Venera 4«. Po štirih mesecih se je »Venera 4« oziroma kapsula z instrumenti spustila skozi goste plasti atmosfere planeta in varno pristala na njegovi površini.

Prvi ameriški poskus v »osvajanju« Venere se ni posrečil. Raketa, ki je nosila vesoljsko postajo »Mariner 1«, je eksplodirala 22. julija 1962, že pet minut po izstrelitvi. »Mariner 2« je poletel proti Veneri 27. avgusta 1962 in je letel mimo planeta v oddaljenosti 34.000 km. »Mariner 2« je doslej edini posredoval na Zemljo podatke o Veneri. Tretjo vesoljsko postajo, »Mariner 5«, so izstrelile ZDA 14. junija letos. Ta ameriška vesoljska postaja naj bi 19. oktobra letos, to se pravi čez dva dni, letela v oddaljenosti 3200 km mimo planeta, s katerega je sovjetska vesoljska postaja »Venera 4« danes začela odgrinjati kopreno skrivnosti.

Med poletom sovjetske vesoljske postaje, ki so ga uspešno korigirali 29. julija, so imeli z njo 91 radijskih zvez. Avtomatski aparati na postaji, kakor tudi tisti, ki jih upravljajo z Zemlje, so opravili številne telemetrične meritve vesoljskih pojavov. Postajo samo so neposredno pred izstrelitvijo sterilizirali, tako da ne bi morebiti prišli na površino Venere mikroorganizmi z Zemlje. Čeprav se je vesoljska postaja precej približala Soncu, pa njena notranja temperatura ni presegla 20 stopinj Celzija.

Sovjetski kozmonavt Pavel Popović je danes izjavil, da je pristanek sovjetske avtomatske postaje na Veneri »nov korak k zvezdam«. »Izkušnje prvega desetletja vesoljskih raziskav upravičujejo mnenje, da bo človek raziskoval prostor okrog Sonca že za življenja naših sodobnikov.« Rekel je, da ne more nihče natanko reči, kdaj bo poletel na Venero prvi človek, da pa se bo to nedvomno zgodilo. »Ni več dvoma, da bo človek prodrl v oddaljena prostranstva.« Popović je pripomnil, da so o praktičnih pripravah nedavno razpravljali na 18. mednarodnem kongresu astronavtov v Beogradu.

Med skrivnostmi Venere, ki si jih obetajo zdaj razkriti, je Popović omenil predvsem naravo materiala, iz katerega se sestoji ta planet, in njegovo notranjo strukturo, razen tega pa lahko pričakujemo odgovor na najbolj vznemirljivo vprašanje — ali je na Veneri življenje. Na vsa ta vprašanja bodo odgovorili kozmični aparati, ki jih bodo poslali na Zemljo.

Britanski znanstvenik je izrazil prepričanje, da bodo sovjetski instrumenti brzčas poslali podatke na Zemljo o temperaturi, pritisku in magnetnih poljih — podatke, ki jih vse doslej ni bilo mogoče dobiti z instrumenti na Zemlji zaradi goste atmosfere, ki obdaja Venero.

Predsednik britanskega medplanetarnega društva dr. Shepherd je izjavil, da je sovjetski uspeh z »Venero 4« nadvse pomemben dosežek v znanosti. Instrumenti, ki so jih poslali na Venero, morajo biti res izredni, da delujejo na površini planeta, kjer je temperatura 400 stopinj. Če je kapsula z instrumenti zares pristala na Veneri, to pomeni, da lahko pristane na tem planetu tudi vesoljska ladja — je rekel dr. Sepherd. Dodal pa je, da se bodoči astronavti brzčas ne bodo mogli gibati po površini planeta zaradi visoke temperature in atmosferskega pritiska, o katerem sodijo, da je nekajkrat večji kot na Zemlji.

Ameriški strokovnjaki za vesoljske raziskave izražajo prepričanje, da bo znameniti sovjetski uspeh z »Venero 4« gotovo pomenil izredno spodbudo za sovjetski program raziskovanja našega planetnega sistema. Poudarjajo, da pomeni ta uspeh velikanski napredek za znanost. Pri tem omenjajo, da bo jutri letela mimo Venere vesoljska postaja »Mariner 5«, in pričakujejo, da bo posredovala na Zemljo podatke, ki bodo bistveno važni za ameriški poskus, ki ga nameravajo opraviti kasneje — pristanek vesoljske ladje na površini Venere. Kakor pa ugotavljajo, je proračun, namenjen za ameriške vesoljske raziskave, zmanjšan, predvsem zaradi ameriške vojne v Vietnamu. Zaradi tega so opustili ali odložili nekatere prej planirane poskuse.

Nizozemski predstavnik v glavnem političnem odboru OZN je dejal, da se Nizozemska zavzema za skupne vesoljske odprave ameriških in sovjetskih astronavtov. Izrazil je upanje, da bo ameriško-sovjetsko tekmovanje v vesolju zamenjalo sodelovanje.

Francoski predstavnik je izjavil, da ima Francija vesolje za torišče mednarodnega sodelovanja, in je sporočil, da bo Francija aktivno sodelovala na konferenci o izkoriščanju vesoljskega prostora, ki bo drugo leto.

●●●

Priprave na VI. kongres ZKS, ki bo brškone oktobra 1968

dopolnjevati program Zveze komunistov Jugoslavije. Dejali so, da te potrebe ni in da je v programu kot trajnejšem dokumentu dovolj prostora za vse novo, kar prinaša družbeni razvoj in kar odseva tudi vsakokratni kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Zahteve po spremembah programa izvirajo bolj iz takšne ali drugačne razlage prakse pri uresničevanju programa, niso pa utemeljene s programom samim.

Na skupni seji so se nadalje dogovorili, da bo IX. seja CK ZKS v prvi polovici novembra. Predsednika predsedstva so pooblastili, da v časovnem razponu prve polovice novembra določi najustreznejši dan, ko se bo sešel plenum. Na dnevnem redu devete seje centralnega komiteja bo razprava o aktualnih idejnopolitičnih problemih ob izvajanju družbene in gospodarske reforme. Referat in osnutek resolucije bo pripravila komisija CK ZKS za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko, ki je sestavila tudi teze za javno razpravo. To je prvič, da ena izmed komisij, ki so samostojni organi centralnega komiteja, prihaja pred plenum z referati in osnutki dokumentov naravnost — brez posredovanja predsedstva ali izvršnega komiteja.

Na IX. seji CK ZKS bodo, kot že rečeno, obravnavali tudi predlog koncepta priprav na VI. kongres ZKS in zamisel vsebine, organizacije in metode dela samega kongresa.

Predsedstvo in izvršni komite CK ZKS sta na današnji skupni seji izbrala iniciativno skupino, ki bo za potrebe Zveze komunistov proučila probleme založništva, tiska in grafične industrije. Komisija je začela in bo po opravljeni nalogi poročala predsedstvu in izvršnemu komiteju. Skupino bo vodila Lidija Šentjurc, v njej pa so še Janez Vipotnik, Stane Kranjc, Marjan Javornik, inž. Lojze Skok, Franček Mirtič, Tone Kropušek, dr. Ernest Petrič, Mitja Švab in Janez Kocijančič. F. ŠETINC

●●●●

Pogovor Nikezić–Brown o evropskem sodelovanju

družbeno politične in ne samo vojaške prvine. V praktičnem pogledu obe strani soglašata, da je najvažnejše, da si vsakdo prizadeva po najboljših močeh in kar je hkrati v njegovem nacionalnem interesu — za razvoj sodelovanja z vsemi. V tem okviru in v tem duhu je bil govor tudi o nemškem vprašanju. Britanska stran je pokazala veliko zanimanje za sodelovanje med Vzhodom in Zahodom na splošno in prav tako za razvoj sodelovanja med ZR Nemčijo »in vsemi drugimi evropskimi državami«.

George Brown je obvestil našo delegacijo o britanskih prizadevanjih za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost. Državni sekretar Nikezić pa je razložil Brovnu, kako gleda Jugoslavija na vse tri evropske gospodarske integracije — EGS, EFTA in SEV — in v čem je naš edini interes. Jugoslavija skuša doseči z vsemi temi integracijami take sporazume, ki bi zaščitili naše neposredne interese. Omenil je tudi, kako daleč so prišli razgovori z EFTA, katera delegacija je nedavno obiskala Beograd. Kljub carinskim oviram so možni številni, sicer majhni, toda koristni koraki.

Posebna pozornost je bila posvečena tudi dvostranskim gospodarskim odnosom in v tej zvezi je bila omenjena pogodba o tehničnem sodelovanju, ki jo bodo podpisali konec leta, čeprav tehnično sodelovanje med obema državama že ugodno poteka.

Po vseh znamenjih sodeč so bili razgovori uspešni in izčrpni in večraj oceni, da so bili »odkriti in delovni« je treba danes dodati to, »da jih oba ministra ocenjujeta kot koristne, kot nadaljevanje tistega, kar se je začelo v New Yorku in se bo nadaljevalo z obiskom Georga Browna na spomlad v Jugoslaviji, in da oba ministra prav tako sodita, da bo to pripomoglo k tesnejšemu sodelovanju med Britanijo in Jugoslavijo.«

Davi je Marko Nikezić položil venec na grob neznanega junaka v westminsterski opatiji.

BOŽIDAR PAHOR

☆

Topovi začasno molčijo, besedo ima diplomacija

nih točkah: o odhodu predstavnika OZN na Srednji vzhod, o umiku izraelskih čet in o drugih rečeh, ki so s tem v zvezi.

Doslej ni bilo še nobenega uradnega komentarja v zvezi s pisanjem nekaterih britanskih časopisov, ki so navajali izjavo sira Dingla Foota, češ naj bi bil predsednik Naser pripravljen pogajati se neposredno z Izraelom na podlagi »Rhodesovega sporazuma o premirju«. Nekateri viri, ki so običajno dobro obveščeni, pravijo, da gre za napačno razlago izjave sira Dingla, medtem ko drugi opazovalci menijo, da utegne biti to poskusni balon. Toda ne oziraje se na to prevladuje v Kairu prepričanje, da celo v primeru, ko bi bilo to res, Izrael ne bi maral sprejeti takega predloga.

Medtem se je spet sprožil mehanizem vrhunske diplomacije med samimi arabskimi državami. Kralj Husein potuje v New York skozi vrsto arabskih glavnih mest, nekaj drugih arabskih državnih voditeljev pa si pripravlja prtljago za potovanja po arabskem svetu. Sirska delegacija, ki jo vodi premier Zuajen, naj bi prišla v soboto v Kairo. Sirski predsednik Atasi bo kmalu odpotoval v Kairo in Alžir, medtem ko iraški predsednik Aref namerava obiskati Damask, Kairo, Alžir in Sano. Poglavitni namen teh posvetovanj naj bi bil tale: v splošnem izmenjati mnenja in uskladiti prihodnje arabske akcije, ki se že snujejo. ANDREJ NOVAK

☆☆

Deklaracija o pravicah žensk

stavnica Mara Radić. To listino je ocenila kot bistveno važno v prizadevanjih, da bi odpravili diskriminacijo nasproti ženski.

Deklaracija ima 11 členov in poziva, da je treba ukiniti diskriminacijske zakone, opustiti navade in zavrniti prakso diskriminacije po spolih, zagotoviti ženski volilno pravico in udeležbo v javnih službah ter izenačiti njene pravice s pravicami moških na področju civilnega prava, v gospodarskem in družbenem življenju ter svobodo izbiranja zaposlitve. Posebej je podčrtana enakost moža in žene v zakonu, enaka pravica sklepanja zakona po prosti volji kakor tudi ločitve ter enaka pravica moža in žene, kar zadeva otroke.

Novo obdobje raziskav v našem planetnem sistemu

»Po današnjem dosežku lahko pričakujemo nove uspehe pri osvajanju vesolja«

MOSKVA, 18. okt. (TASS, Tanjug). Funkcionar sovjetske akademije znanosti Boris Petrov je izjavil, da je uspešni polet avtomatske postaje »Venera 4« začel novo obdobje v natančnem raziskovanju planetov sončnega sistema. »Po današnjem dosežku lahko pričakujemo nove uspehe v osvajanju vesolja.«

Ta uspeh so dosegli tako, da so uspešno rešili dva skrajno zapletena problema. Prvi problem je, kako razviti zanesljiv sistem upravljanja in prenašanja komandnih znakov z Zemlje, ki je zagotovil neverjetno natančnost pri pristajanju. Drugi problem je bil v tem, da izdelajo instrumente za merjenje parametrov atmosfere Venere neposredno s fizikalnimi metodami. Akademik Petrov je dodal, da so podatki, ki so jih sprejeli z »Venere 4«, v polni meri potrdili dognanja, do katerih so prišli pri opazovanju z Zemlje. To velja zlasti za temperaturo na planetu, katere maksimum 280 stopinj Celzija je zelo blizu domnevni temperaturi 300 stopinj.

V Moskvi je izšla izredna izdaja »Pravde«, posvečena najnovejšemu uspehu sovjetske znanosti. Med drugim objavlja »Pravda« reportažo iz tovarne medplanetnih postaj, v kateri so izdelali »Venero 4«. V reportaži beremo, da so pri graditvi »Venere 4« uporabili najsodobnejše »super lahke« in »super trdne« kovine kakor tudi najnovejše optične pripomočke in elektronske bloke. Opozarjajo tudi na novo vrsto sublimirajoče plasti, s katero so prevlekli zunanjo površino vesoljske postaje in ki z zgorevanjem v atmosferi Venere varuje samo »kroglo« pred uničenjem, ko prileti v območje visokre temperature v atmosferi Venere.

Za kapsulo z znanstvenimi instrumenti je bilo treba konstruirati takšno aparaturo, ki bi vzdržala »neznanski pritisk, gorela, ne da bi se spremenila v pepel, odprla padalo in se spustila v vodo, če je na Veneri voda, ne da bi se potopila, in ki bi priletela na skale ali kaj drugega, ne da bi se razbila«. Iz daljave 350 milijonov kilometrov naj bi ta aparatura posredovala na Zemljo »temperaturne, barometrske in plinske analize atmosfere tega planeta, tako da bi si ustvarili bolj ali manj jasno predstavo o njegovi naravi«.

Kako velika je daljava, na katero so vzdrževali zvezo z »Venero 4«, nam ponazori podatek, da je radijski signal potoval z Zemlje do avtomatske postaje približno 3 minute in 20 sekund. Od trenutka, ko so poslali znak, do trenutka, ko se je vrnil signal v sprejemni center, pa je preteklo več kot devet minut.

Ajub Kan-de Gaulle: skladnost

PARIZ, 18. okt. (Tanjug). Pakistanski predsednik Ajub Kan, ki se od včeraj mudi na uradnem obisku v Franciji, se je s francoskim predsednikom de Gaullom pogovarjal o mnogih perečih mednarodnih problemih, posebej še o vojni v Vietnamu in o krizi na Srednjem vzhodu. V Parizu danes poudarjajo, da se je pri tem pokazala precejšnja skladnost gledišč. Zvedelo se je tudi, da je Ajub Kan, ko je z de Gaullom razpravljal o srednjevzhodni krizi, zlasti vztrajal pri taki rešitvi, ki bi bila sprejemljiva za arabske države.

Ajub Kan se bo še enkrat pogovarjal z generalom de Gaullom, med drugim tudi o pomoči Francije za razvoj pakistanskega gospodarstva. De Gaulle je že na prvem srečanju z Ajubom Kanom izrazil pripravljenost Francije, da dá Pakistanu finančno in drugo pomoč za izpolnitev njegovega tretjega petletnega načrta.

I. Gandhi zadovoljna z razgovori v Bukarešti

BUKAREŠTA, 18. okt. (Tanjug) — Predsednica indijske vlade Indira Gandhi je danes izjavila, da so bili rodni razgovori z romunskim premierom Maurerjem zelo koristni. Dodala je, da so se odprle nove perspektive za sodelovanje. Po njenih besedah so politični in gospodarski stiki med obema državama zadovoljivi, je pa še dovolj prostora, da se ti stiki razširijo na vseh področjih. Ugotovili so pozitivne dejavnike, ki bi po besedah Indire Gandhi lahko prispevali k povečanju trgovine med obema deželama.

Vojaški sestanek v Ankari

ANKARA, 18. okt. (AP) — Danes se je v Ankari začela dvodnevna konferenca visokih vojaških osebnosti iz Italije, Grčije in Turčije, prisostvuje pa ji tudi poveljnik atlantskih sil v južni Evropi.

Konferenco vodi ameriški admiral Charles Griffin, poveljnik atlantskih sil za južno Evropo. Po njegovih besedah bodo na konferenci razpravljali o »operativnih načrtih, obrambnih točkah in vojaški pripravljenosti v južni Evropi«.

Borten obiskal vojaški muzej na Kalemegdanu

BEOGRAD ,18. okt. (Tanjug) — Veleposlanik Norveške v Beogradu Per Venemu je priredil nocoj v svoji rezidenci na Dedinju sprejem v čast premiera Pera Bortena v Jugoslaviji.

Na sprejemu, ki je bil v zelo prisrčnem in prijateljskem vzdušju, so bili predsednik ZIS Mika Spiljak z ženo, člana ZIS Tomo Granfil in Milijan Neoričić ter večje število političnih in javnih delavcev Beograda. Na sprejemu so bili tudi šefi diplomatskih misij v Beogradu.

Popoldne je norveški premier Per Borten obiskal vojaški muzej na Kalemegdanu in muzej sodobne umetnosti v Novem Beogradu.

Mladinski koncerti v Filharmoniji

LJUBLJANA, 18. okt. — Nocoj se je zaključila serija koncertov za mladino, ki jih prireja Slovenska filharmonija. Na treh koncertih so dijaki ljubljanskih gimnazij, vzgojiteljske, tehnične in ekonomske srednje šole, učiteljišča, zavoda za estetsko vzgojo in osemletke »dr. Vita Kraigherja« poslušali dela, ki so jim prikazala glasbene oblike serenade, koncerta in simfonije. Na sporedu je bila Mozartova Serenada v c-molu, Kocert za čembalo in pet inštrumentov de Falle in Stravinskega simfonija pihalcev. Solistka je bila čembalistka Marina Horak, dirigiral pa je Marko Munih. Spremno besedo pa je imel Kristijan Ukmar. K. U.

Zadnje vesti

O idejnih problemih v času reforme

Na vprašanja je odgovarjal član IK CK ZKJ tovariš Roman Albreht

LJUBLJANA, 18. okt. — Mestni komite Zveze komunistov v Ljubljani je v vrsti posvetov s komunisti ljubljanskega bazena sklical danes popoldne pogovor — ki so se ga udeležili člani ZK vodilnih gospodarskih organizacij — o aktualnih idejnopolitičnih problemih gospodarskega in družbenega razvoja v sedanjem reformnem obdobju. Tema razgovora se je nanašala na teze za IX. plenum CK ZKS, ki jih je pripravila komisija za družbeno-ekonomske odnose CK.

Po uvodnih besedah Slavka Beznika je na že poprej zastavljena vprašanja s prejšnjih posvetov odgovarjal član IK CK ZKJ tovariš Roman Albreht. Med problemi, o katerih je bilo govora, so bila nekatera teoretična stališča glede na izvajanje gospodarske reforme. Tovariš Albreht se je dotaknil tudi problemov brezposelnosti, bančnega sistema, proizvodnosti, blagovnega prometa in podobnega.

V večurni razpravi so udeleženci pogovora zlasti poudarili pozitivno pobudo mestnega komiteja ZK v Ljubljani, o organiziranju zelo odkritih razprav o idejno-političnih problemih v sedanjem obdobju našega družbenega razvoja ter izrazili željo, da bi do takih pogovorov v prihodnje prišlo še pogosteje. Od načelnih in teoretičnih razprav naj bi pozneje prešli na obravnavanje konkretnih problemov, ki jih je navrgla reforma in ki jih kaže čimprej rešiti, da bi lahko še bolj smelo in hitreje napredovali. Ob koncu posvetovanja je bilo sklenjeno, da bo posebna štiričlanska komisija izdelala o vseh problemih, ki so prišla na dnevni red posvetovanj posebno resolucijo, ki jo bo mestni komite predložil centralnemu komiteju ZK Slovenije kot prispevek za prihodnji IX. plenum CK.

I. A.

Večerja v čast Nikezića

LONDON, 18. okt. (Tanjug) Jugoslovanski veleposlanik v Londonu Ivo Sarajčić je priredil nocoj v svoji rezidenci večerjo v čast državnega sekretarja za zunanje zadeve Marka Nikezića in njegovih sodelavcev. Na večerji je bil tudi britanski zunanji minister George Brown in drugi funkcionarji iz britanskega zunanjega ministrstva.

Pogovori Dada-Naser

KAIRO, 18. okt. (MENA). Med krajšim postankom v Kairu se je predsednik Mavretanije Dada pogovarjal s predsednikom Naserjem o krizi na Srednjem vzhodu in odnosih med obema državama. Mavretanski predsednik potuje na uradni obisk v LR Kitajsko.

Zahvala študentov dosedanjemu rektorju Albertu Struni

LJUBLJANA, 18. okt. — Univerzitetni odbor zveze študentov ljubljanske univerze je nocoj povabil dosedanjega rektorja univerze inž. Alberta Struno na poslovilno srečanje. Nekaj pesmi so zapeli člani akademskega pevskega zbora. Predstavniki študentov so želeli to zelo prisrčno srečanje z inž. A. Struno izkoristiti za to, da se mu zahvalijo za dosedanjo vsestransko pomoč in da ga prosijo za pomoč pri študijskem delu tudi v prihodnje.

J. S.

Telegrami

FRANCOSKI POŠTARJI STRAJKAJO — PARIZ. Široko po Franciji so poštni uslužbenci organizirali dvodnevno stavko. Stavkajo pripadniki vseh velikih sindikalnih organizacij v protest proti nizkim plačam in čedalje težjim delovnim pogojem v poštni, telefonski in telegrafski službi.

URAGAN — KALININGRAD. Območje Kaliningrada v zahodni Rusiji je zajel v torek močan uragan, ki je povzročil veliko materialno škodo. Precejšnjo škodo je pretrpelo tudi mesto samo. Človeških žrtev ni bilo.

JAPONSKI SOCIALISTI V BOLGARIJI — SOFIJA. Sem je prispela delegacija socialistične stranke Japonske pod vodstvom člana centralnega odbora Šičira Macumota. Delegacija je gost centralnega komiteja bolgarske KP.

ZAČETEK AVSTRIJSKO-BOLGARSKIH POGOVOROV — SOFIJA. Avstrijski kancler dr. Josef Klaus in predsednik bolgarske vlade Todor Živkov sta včeraj dopoldne začela z uradnimi pogovori v Sofiji.

MARŠAL ZAHAROV KONČAL OBISK — PARIZ. Načelnik generalnega štaba oboroženih sil Sovjetske zveze maršal Zaharov je včeraj odpotoval iz Pariza v Moskvo. V Franciji se je mudil 10 dni na povabilo načelnika generalnega štaba francoskih oboroženih sil generala Allereta.

JAPONSKI PREMIER NA FILIPINIH — MANILA. Japonski ministrski predsednik Eisaku Sato je prispel z Nove Zelandije na Filipine, kjer bo ostal tri dni na uradnem obisku.

NOVA IRANSKA VLADA — TEHERAN. Premier Hoveida je predložil iranskemu šahu Pahlaviju seznam nove vlade. V njej je pet novih ministrov. Večina dosedanjih ministrov je ostala tudi v novi vladi, katere seznam bo Hoveida danes predložil iranskemu parlamentu.

STAVKA — RIM. Okrog 350.000 delavcev italijanske lesne industrije je včeraj organiziralo enodnevno stavko, s katero so podkrepili zahtevo po zvišanju mezd z novimi delovnimi pogodbami.

REVOLUCIONARNO GIBANJE NAJ BI REORGANIZIRALI — PEKING. Centralni kitajski organi so še uradno izrekli za temeljno reorganizacijo sistema »množičnega revolucionarnega gibanja«, ki se je razvilo na Kitajskem med kulturno revolucijo.

»KOSMOS 183« — MOSKVA. V Sovjetski zvezi so včeraj izstrelili še en umetni satelit »Kosmos 183«. Opremljen je z instrumenti za nadaljnje preučevanje vesoljskega prostora.

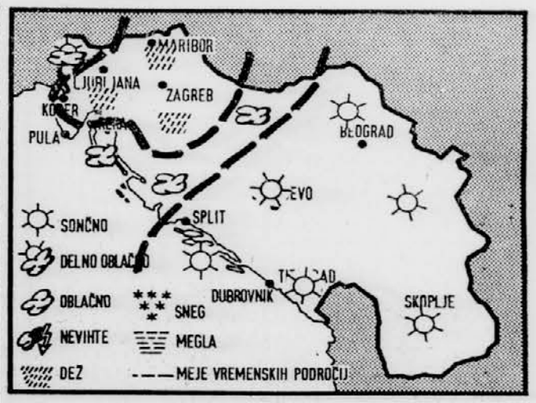
IZSTRELJEN SONČNI OBSERVATORIJ — CAPE KENNEDY. Iz letalskega oporišča Cape Kenedy so včeraj izstrelili v zemeljski tir sončni observatorij za proučevanje podatkov o soncu in ugotavljanje vpliva sončnega sevanja v zemeljski atmosferi.

PROBLEM SELITVE STROKOVNEGA KADRA — NEW YORK. Gospodarski odbor generalne skupščine je z aklamacijo sprejel resolucijo, ki nalaga generalnemu sekretarju U Tantu, da za prihodnje zasedanje pripravi temeljito analizo o tem, kako se seli strokovni kader v industrijske države.

Pa še to:

ČRNI HUMOR — Strokovnjaki črnega humorja trdijo, da ima Jugoslovan za 33 % več možnosti, da vanj udari strela, kakor da zadene premijo na loteriji. V Jugoslaviji namreč v enem letu umre 75 ljudi, ker je vanje udarila strela, medtem ko izžrebajo samo 52 premij.

Vreme 18. oktobra 1967 ob 13. uri

Temperatura

	ob 07		13
Ljubljana	14		11
Planica	10		13
Brnik	15		11
Maribor	18		11
Slovenj Gradec	11		10
Celje	15		11
Novo mesto	11		11
Koper	18		16
Kredarica	3		1
Reka	16		16
Pulj	15		21
Split	15		24
Dubrovnik	15		23
Zagreb	15		11
Beograd	12		18
Sarajevo	5		24
Titograd	14		24
Skopje	8		25
Celovec	10		13
Gradec	7		13
Dunaj	11		15
Milano	16		25
Genova	21		22
München	8		10
Zürich	7		11
Benetke	16		18

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Hladna fronta je prešla naše kraje in se umika proti jugovzhodu. Iznad srednje Evrope proti Balkanu doteka hladnejši zrak.

NAPOVED ZA ČETRTEK:

SLOVENIJA:

Ponoči večje razjasnitve, čez dan deloma sončno. Zjutraj in dopoldne bo po kotlinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo na Gorenjskem okoli 0, drugod med 3 in 7, v Primorju 12, najvišje dnevne med 15 in 20 stopinjami C. Burja na Primorskem bo popustila

JUGOSLAVIJA:

Spremenljivo do pretežno oblačno po. vmes predvsem v vzhodnih krajih padavine.

VODA:

Koprski zaliv 21 stopinj C.

Vi, ki želite kaloričen obrok - to vam nudijo različne vrste topljenega sira.

Potrošniki!
Za pripravo hladnih jedi in obrokov je »Zdenka« sir nenadomestljiv

tudi danes

zdenka sir